שנה 40 כ' אלול תשל"ו 15.9.76 מחיר: 6.50 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2037

העולם הזה

פרשת „כוש"

רוצח להשכיר או שכרן מתנדב

תשקיף

צפויה מחווה בעניין איקרית ובירעם

לא מן הנמנע כי בעתיד הקרוב יחליט ראש־הממשלה, יצחק רבין, על עשיית מחווה כלפי עקורי איקרית ובירעם, במיוחד לאור היחסים הנרקמים והולכים עתה עם המארונים שבדרום־לבנון.

על שולחן ראש־הממשלה כבר מונחות המלצות שונות בנושא זה, וככל הנראה תתקבל החלטה תוך זמן קצר.

מבקר־המדינה יבדוק הברחות בשירות־החוץ

מבקר־המדינה עומד לבדוק פרשה של הברחות מכשירים חשמליים בקרב עובדי מישרד־החוץ בחו"ל. על־פי התקנות מותר לכל עובד שירות־החוץ להביא לארץ, בתום תקופת כהונתו בחו"ל, מכשירים חשמליים ללא מכס.

בכמה שגרירויות מנצלים עובדים תקנה זו כדי להבריח לארצות שבהן הם משרתים, מכשירים חשמליים ממדינות אחרות, שם הם זולים יותר. הדבר נעשה על־ידי מתן אישור מצד קציני המינהלה בשגרירויות, כאילו המכשירים מיועדים למעשה להעברה על־ידי העובדים.

כך, למשל, הגיע לא־מכבר לשגרירות ישראל בפאריס מישלוח של 17 מקררים מארצות־הברית, המיועדים כביכול עבור עובדים החוזרים לארץ, בעוד שלמעשה הם נשארים בצרפת. ביום אחד בילבד בחודש מאי השנה, הגיעו לשגרירות ישראל בפאריס 41 מקלטי טלוויזיה ציבעונית מגרמניה, עבור עובדי השגרירות ואנשי־האבטחה.

סיכסוך בין עוזרי יגאל אלון

למרות שנכנס לתפקידו רק לפני שבועות ספורים, כבר התגלע סיכסוך חריף בין עוזרו החדש של שר־החוץ יגאל אלון, דני קורן, לבין עוזר ותיק של השר, אליהו חפין.

קורן, בנו של מי שהיה ח"כ, יצחק קורן, החליף את העוזר הקודם, חיים בראון, שגם ביגו לבין חסין היו חיכוכים. עתה יצטרך אלון לפשר בין שני העוזרים שלו, עד למריבה הבאה ביניהם.

ממשלת מכסיקו לא רוצה את רוזוליו

למישרד־החוץ בירושלים הגיע שדר ממישרד־החוץ של מכסיקו, שבו הובעה בקשה שלא למנות את מפכ"ל המישטרה המתפטר, שאול רוזוליו, לתפקיד שגריר ישראל במכסיקו.

למרות שממשלת ישראל עדיין לא הודיעה לממשלת מכסיקו על מינויו הצפוי של רוזוליו, למדו המכסיקאים על אפשרות זו מתוך העיתונות הישראלית.

ההתנגדות אינה אישית כלפי רוזוליו, אלא שלדעת שילטונות מכסיקו, „לא יהיה בריא" לשלוח לשם קומיסאר־מישטרה־לשעבר, ועדיף על פניו דיפלומט מיקצועי.

כוחבי נאומים לח"כים

יותר ויותר חברי־כנסת מסתייעים לאחרונה בכותבי נאומים ומנסחים מיקצועיים, לכתיבת הנאומים שהם עומדים לשאת בכנסת, ואפילו לניסוח שאילתות המוגשות לשרי הממשלה. בעבר היו כותבי הנאומים אנשי מיפלגה או אנשי מנגנון. אולם עתה מסתמנת תופעה של שכירת שירותי־ניסוח גם אצל אנשי־מיקצוע שהם בעלי דיעות פוליטיות שונות משל אלה המזמינים את שירותיהם.

מכון ביולאומי יחקור תוכנית־מינהל ישראלית

שני מכונים, אחד מכון ביגלאומי בארצות־הברית והאחר מכון ישראלי, עומדים לבדוק את תוכניתו המקורית של אברהם זמיר, המומחה הישראלי למינהל,

„אתא" תשווק מוצרי־קוסמטיקה

רשת חנויות „אתא", ששיווקה עד כה רק מוצרי־הלבשה ומוצרי־בד לבית, תתחיל ככל הנראה לשווק בקרוב גם מוצרי קוסמטיקה. ל„אתא" יש כיום 98 חנויות ברחבי הארץ, ניסיון ראשון לשווק מוצרי קוסמטיקה נעשה עתה בחנות „אתא" בבאר־שבע, והתוצאות שיכנעו את בעלי־המניות של המיפעל בכדאיות החידוש.

המבקשת להשתית את יחסי־העבודה על בסיס חדש, לשים קץ לשביתות ולסיכסוכי־עבודה. שיטתו של זמיר מבוססת על בדיקת 36 אלף שאלות החובקות את כל הבעיות האפשריות בתחום יחסי־העבודה, שנבדקו על ידו במשך שבע שנים.

גלעד יהודי־ערבי בכפר־קאסם

פרוייקט מייוחד־במינו יתבצע בכפר־קאסם — גלעד לזכר הרוגי ליל־ההווה מלפני 20 שנה — שיתוכנן על־ידי יהודים וייבנה על־ידי ערבים.

לצורך זה הוקמה ועדה ציבורית, הכוללת 120 אנשי־רוח, שתערוך אירועים שונים לזכר המיקרה.

חצי מיליון כפרס בפסטיבל הסרט היהודי

50 אלף דולר, שהם כחצי מיליון ל"י, יהיה סכום הפרס הראשון שיוענק לסרט המצטיין בפסטיבל הסרטים היהודי שייערך בחודש אוקטובר בתיאטרון ירושלים. מתוך 115 הסרטים שנשלחו לפסטיבל, ברובם הגדול סירטי־טלוויזיה על נושאים ישראליים ויהודים, שהופקו בשנתיים האחרונות, נבחרו 55 סרטים שישתתפו בתחרות.

הפסטיבל מאורגן על־ידי חברה שווייצית שבה שותפים המפיק מלוויל מארק ונציגו הישראלי יוסף („ג'ו") שאנטי, שהפיקו בשעתו את הסרט הישראלי על דויד בן־גוריון. הפסטיבל לא יהיה פתוח לקהל הרחב, ויחזו בו בעיקר אנשי־מיקצוע ואורחים רבים מחו"ל, שסירטיהם יוצגו במיסגרת הפסטיבל.

עופר יכתוב זיכרונות

מפקדו המתפטר של מחוז תל־אביב של המישטרה, ניצב דויד עופר, עומד לכתוב ספר זיכרונות. בין השאר יגיב עופר על ההאשמות שהוטחו לעברו על־ידי העיתונות לפני מיספר חודשים, על כך שאין הוא מתפקד כראוי — בין היתר בגלל שיכרות כרונית.

עופר דחה על הסף גישושים של כמה מוסדות ציבור שיקבל עליו תפקיד אצלם, ונוסף לכתיבת הספר הוא יצטרף להנהלת עסקיו של אחיו, יולי עופר, העומד בראש חברות ספנות ובנייה בחיפה.

דיון מישפטי על יחס־ציבור

מעמדו של האיגוד הישראלי ליחסי־ציבור עומד להידון בקרוב בבית־הדין־הגבוה־לצדק.

דובר המיפלגה הליברלית, סמי טוויג, הגיש בקשה להתקבל לאיגוד, המאגד בתוכו אנשי יחסי־ציבור ודוברי־מוסדות, אולם נידחה ללא הנמקה.

טוויג סבור שהגימוק לדחיית בקשתו הוא פוליטי, ועומד להגיש בקשה לצו־על־תנאי נגד ראשי האיגוד.

ייסגר חיקו של מנחם הלר?

כל הסיכויים הם כי התיק הפלילי שנפתח נגד מנכ"ל „שיכון־עובדים", מנחם הלר, לא יגיע לכלל דיון וייסגר. לפני כחצי שנה, אחרי שכבר הוגש כתב־האישום נגד הלר, ביקש היועץ־המישפטי לממשלה, לקבל את חומר הראיות שבידי הפרקליטות בתלק זה, לבדיקה. עד היום לא התקבלו המסקנות ולא נגקטו כל הליכים בתיק. ככל הנראה תבקש פרקליטות המדינה לבטל את כתב־האישום.

מושבת־תיירות ישראלית ברודוס

קבוצת מאנדיס הישראלית, בראשותו של איש־העסקים רפי שאולי, מתכננת להקים בסיס ישראלי ברודוס, לשם קליטת תיירות־קבע מישראל לאי יווני זה.

הכוונה היא לארגן טיסות קבוצתיות לאי עם תוכנית ביקויים ישראלית מוגדרת, ברומה לבסיסי הנופש שמקיים מועדון חיים־התיכון במקומות שונים בעולם. לצורך זה כבר הוקמה מיסעדה סינית־ישראלית באי ותוחכר אחד ממלונות הפאר הגדולים שם.

תחילת המיבצע מיועדת כבר לחג הסוכות הקרוב. בו תצא קבוצה ראשונה לחגוג באי.

הימלפרב רכש את „יום יום"

העיתון הבלבדי „יום יום", שחיה בבעלותו הפרטית של סטר מרפטן, נרכש על־ידי חברת שבראשה עומד מנחל דפוס מפא"י, שבתאי חימלפרב, שחוא גם המו"ל של העיתונות הלוע־זית היוצאת לאור על־ידי מיפלגת ח־עבודה.

לצורך רכישת העיתון הבלבדי חוק־מה חברה מיוחדת, שכן חימלפרב מוציא לאור עיתון יומי כיבדי נוסף, „שער".

בואו לראות לחוש ולשמוע מוסיקה באולמי התצוגה של סוני תל אביב: מגדל שלום, רח' אחד העם 9, טל. 5 24 31 שאל כל אחד...

איש השנה תשי"א
העולה החדש

איש השנה תשי"ב
מבקר הסוכנות שמוראק

איש השנה תשי"ג
יועץ מישפטי כהן

איש השנה תשי"ד
עסקן שואה קסטנר

איש השנה תשי"ט
סופרת דיין

איש השנה תש"ך
רכז שואה אייכמן

קוראי יקר,

מאז טפח־דונג, מכוננה ומנהיגה של סין העממית, שהיך לעלמו בשילהי תשל"ו, היה נבחר, לא־ספק, כאיש־השנה, איזו נמצא שבועון־חדשות סיני, שהיה מחקה מסורת זו של שבועוני־החדשות הגדולים בעולם המערבי. מותו של היושב־ראש מאו, אף שאירע ימים ספורים ביולי לפני תום השנה, אמור להיות לגבי 900 או יותר מיליון סינים — המאורע המשמעותי ביותר של השנה, שיהיו לו השלכות ישירות על חיי היום־יום שלהם בעתיד.

יתכן שלא רק הסינים היו צריכים לבחור במאו כאיש השנה תשל"ו. קרוב לוודאי שלמותו של מאו יהיו השפעות מרחיקות־לכת גם על מאות מיליוני רוסים, הודים, אמריקאים, ואולי גם על שלושה מיליון ישראלים.

אלא שכך ניסיון לנבא את משמעות מותו של מאו על גורלם של תושבי ישראל, יהיה פרי־שה ומיקצוע העתידנות. כך שאף כי הסתלקותו של המנהיג הסיני הישיש היתה אחד המאורעות החשובים של השנה, אני מרשה לעצמי לגלות כבר עתה ש ה ו א לא יהיה איש־השנה של „העולם הזה".

כדי לדעת במי בחרו עורכי „העולם הזה" כאיש־השנה תשל"ו, יהיה עליך להתגבר על סקרנותך עוד שבוע אחד בילבד, עד אשר יראה אור הגיליון המיוחד של השבועון, שהפך כבר מסורת מזה 25 שנים, ושזכה אף בכינוי מיוחד, המוכר הן ליחברי המערכת והן לקוראים: „גיליון השנה".

זהו הגיליון האחד של „העולם הזה", השונה בתכלית מכל שאר הגיליונות המופיעים במרוצת השנה. וזא רק משום שעד שערו מתנוססת דמות האיש, שלדעת עורכי „העולם הזה" הטביע יותר מכל אדם אחר — את חותמו על מאורעות השנה שחלפה, שסימל אותם או שייצג את חשוב והמשמעותי שבהם.

כתבה זו מבקשת לארגן את מאורעות־השנה בתמונה משמעותית אחת, בעלת סדר והיגיון — להפוך את השנה שהיתה ליחידה משמעותית בחיי המדינה והפרט.

■ ■ ■

התואר איש־השנה אינו פרס. הוא נועד לנפות ולשקף, כאמצעות אישיותו ופעלו של אדם בודד אחד, את התהליכים החשובים שהתחוללו במדינה או מחוצה לה, ושיש להם השפעה מכרעת, גלוייה או סמוייה, על מה שאירע באמת במדינה או על מה שעוד עתיד להתחולל בה.

משום כך, לא פחות מאשר בעצם בחירת איש־השנה, נודע גיליון־השנה של „העולם הזה" בשל הסקירה המקפת והמעמיקה הנכללת בו, הכוללת תשקיף לי אחור על מאורעות השנה שחלפה, תוך תצפית אל מה שעתיד להתרחש בעתיד הקרוב.

עשרים וחמישה אנשי־השנה של „העולם הזה", כפי שהם נשקפים בעמודים אלה מעל שערי גיליונות־השנה, אינם רק עשרים וחמישה סיפורים אישיים של מניהיגים או פשוטי־עם, של מצביאים או אנשי־כלכלה.

הם משקפים את ההיסטוריה החיה של מדינת־ישראל ב־25 השנים האחרונות. די להעיף מבט בפניהם של אנשי־השנה כדי לקלוט, ולוא גם בחטף, את העליות והמורדות שעברו על המדינה ואזרחיה בשנים אלה, את השיאים וריגעי־השפל שעמדו במרכז ההתעניינות הלאומית.

אפשר רק לקוות שחוקרי הימים, משיכואו ברבות השנים לברוק מה שהתחולל בישראל ברבע המאה הראשון לקיומה, לא יתייחסו רק אל סיפורי ההיסטוריה היבשים, לקורות־השנה של „הע־

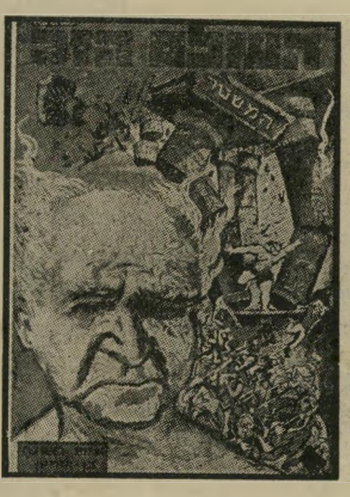

איש השנה תשכ"ה
מפלג מפא"י בן־גוריון

איש השנה תשכ"ד
יורש אשכול

איש השנה תשכ"ט
מפקד מיבצר־ישראל בר־לב

איש השנה תש"ל
לוחם־שלום דיין

איש השנה תש"א
מזכיר ההסתדרות בן־אהרון

איש השנה תשל"ב
גולדה המלכה

איש השנה תשט"ז
פרקליט תמיר

איש השנה תשט"ז
נשיא מצריים עבד־אל־נאצר

איש השנה תשי"ז
מצביא סיני דיין

איש השנה תשי"ח
חתן תנ"ך חכם

עולם הזה" יסייע בידם לחוש את דופק־הזמן, את קצב האירועים ואת ההתייחסות אליהם, כפי ש־ היו קרוב למועדי ההתרחשויות יותר מבל מיסמך אחר.

■ ■ ■

מבט נוסף בשערי אנשי־השנה, המופיעים בעמודים אלה, יש בו כדי להחזיר שוב אל אותו שבועון־ חדשות סיני דימיוני, שהיה חייב לבחור השנה את מאו טסה־דונג כאיש־השנה שלו.

אני סבור שהוא לא היה מחדש בכך דבר לקוראיו. אילו היה נא־ מן לעצמו, היה נאלץ לבחור, בכל אחת מחמישים השנים האחרו־ נות, במאו כאיש־השנה שלו. כי לגבי הסינים הוא היה באמת ה־ איש שעיצב וקבע, השפיע וסימל על כל מה שקשור בדינמיקה ה־ משתנה של חייהם.

לעומת זאת, 25 השנים האח־ רונות כחיי ישראל היו קשורות בשפע בלתי־רגיל של אישים ו־ מאורעות, כפי שניתן לחוש ל־ מראה שערי אנשי־השנה. בכל התקופה הזאת חזרו רק שני אי־ שים (דוד בן־גוריון, משה דיין) להיות לאנשי־שנה בפעם השניה.

הקשת הרחבה של האישים, שחפצו אנשי־השנה, וגיוון התחו־ מים שמהם באו אל תואר זה, יש בו כדי להעיד יותר מכל על ה־ ריתמוס המטורף־בימעט של ה־ מאורעות במדינה זו, ועל החוויה המיוחדת־במינה שנפלה בחלקם של אותם שחיו עם המאורעות הללו או לצידם. זוהי החוויה של ראיית ההיסטוריה בעצם התהוו־ תה, וכתיבתה ושל נטילת חלק פעיל בה.

אני מקווה שאיש־השנה תשל"ו, שזהותו תתברר לך רק עם חופשת הגיליון הבא של „העולם הזה", יהיה חלק מגלריית־אישים זו.

איש השנה תשכ"א
מנחם לבון

איש השנה תשכ"ב
קורבן סובלנות

איש השנה תשכ"ג
מתפטר בן־גוריון

איש השנה תשכ"ד
כלכלן ספיר

איש השנה תשכ"ז
שר־הבימחון דיין

איש השנה תשכ"ח
לוחם־בפידאיון רגב

איש השנה תשל"ג
מנהיג הליכוד שרון

איש השנה תשל"ד
מסדיר־בינניים קיסינג'ר

איש השנה תשל"ה
ראש־ממשלה רבין

איש השנה תשל"ו

הטמפון שלך הוא הטמפון שבו תוכלי לתת אמון מלא!

נשים בכל רחבי העולם, נותנות - מזה שנים רבות - אמון בלתי מוגבל בטמפונים של "טמפקס". זוהי הבחירה שלהן, בהא' הידיעה. למעשה - יותר נשים משתמשות ב"טמפקס" - מכל יתר הטמפונים יחד ו סיבה חשובה לבחירה זו - היא ההגנה, שהטמפונים של "טמפקס". מעניקים. הגנה שהיא, למעשה, מעל ומעבר לדרוש. הרי מספר שאלות ותשובות בענין ההגנה שנותנים טמפוני "טמפקס". התשובות יעזרו לך להבין מדוע המלים "א מ ו ן" וטמפוני "טמפקס", מתקשרות בצורה כה הדוקה, של נשים במאה ארצות ויותר.

האם "כושר ספיגה" פירושה "הגנה"?

לא בהכרחו טמפון יכול להיות סופגני וזה עדיין אינו עשוי למנוע תקלות.

על מנת להעניק לך הגנה מלאה, חייב הטמפון לחדור בעדינות ולספוג את ההפרשות של המחזור החדשי ביעילות, להתאים עצמו בקלות למידות גופך הפנימיות, וכן הרחקה פשוטה ונוחה.

הטמפונים של "טמפקס", עונים על כל הדרישות הללו. הטמפון בנוי משכבות לחוצות ברכות של צמר גפן סופגני ביותר. הוא קבוע במיכל דקיק וחלק, המאפשר החדרת הטמפון למקומו המדוייק - להענקת נוחות והגנה מירביות. לאחר החדרתו מתפשט טמפון "טמפקס" לכל שלושת המימדים - אורך, רוחב, עובי - כדי להתאים עצמו למידות הפנימיות של תעלת הנרתיק (ווגינה)-כך שכל דליפה או תזוזה הם כמעט בלתי אפשריים.

לקראת הרחקתו, מצמצם טמפון "טמפקס" את מידותיו, ושליפתו קלה, ממש כמו החדרתו. חוט המשיכה תפור היטב לכל אורכו של הטמפון.

עד כמה קטן הוא טמפון "טמפקס"?

לפני השימוש טמפון "טמפקס" הוא זעיר ביותר - (אורכו $4\frac{1}{2}$ ס"מ וקוטרו סנטימטר ורבע בלבד) - ושמור ומוגן באופן היגייני בתוך מיכל ההחדרה. מיכל זה מוביל את הטמפון למקומו הנכון. אצבעותיך אינן נוגעות בטמפון, כאשר הטמפון נמצא במקומו המדוייק, לא תרגישי כלל בקיומו.

מה בדבר הרחקת הטמפון?

פשוט הניחי לטמפון לגלוש לאסלה, גם את הטמפון וגם את מיכל ההחדרה ניתן לשטוף בבית שימוש כי שניהם מתפרקים מעצמם. המיכל עשוי רצועות נייר ספיראליות, דבוקות בדבק הנמס במים. בזמן הקצרצר שבו את נוטלת את ידייך יתפרקו רצועות הנייר ושטיפתן באסלה מקבילה לשטיפת שני מגבוני נייר (טישיוס).

עד כמה חסכונים הם טמפוני "טמפקס"?

על כל מעלותיהם של טמפוני "טמפקס" - הם עדיין יותר חסכוניים ממרבית טמפונים אחרים. הם נמכרים באריזה רגילה, של 10 יחידות ובאריזה "סופר" של 40 יחידות, עושה את הטמפונים של "טמפקס" לקניה חסכונית ביותר.

ועכשיו כראי לך לשאול את עצמך: "האם הטמפון שלך הוא הטמפון שבו תוכלי לתת אמון מלא?"

TAMPAX
tampons

ההגנה הפנימית שיותר נשים בוטחות בה.

מיוצרים רק על ידי חברת טמפקס בע"מ הוונט, אנגליה.
היבואנים: אינווסט אימפקס בע"מ. רח' ירמיהו 38 ת"א.

מכתבים

איש השנה

כקורא ותיק של העולם הזה, אני עוקב מדי־שנה אחר מיכתבי הקוראים המציעים בהתקרב החג, הצעות משלהם לבחירת איש־השנה. אבל כימעט תמיד אתם מצליחים להפתיע אותם, ולבחור כאיש־השנה בדמות שלמרות שהם לא העלו אותה כלל בדעתם — היא בחירה מוצלחת. משום כך הגעתי למסקנה, כי ברכה לבטלה תהיה להציע לכם את מועמדי־שלי כאיש־השנה. אבל אם בכל־זאת אתם רוצים לדעת: יצחק רבין, שהיה גם איש־השנה תשל"ה.

חיים זיו, גבעתיים

רק פעם אחת בתולדות העולם הזה, עד כמה שזכור לי, העזתם לבחור איש־שנה שאינו ישראלי, אלא דווקא ערבי שהשפיע על מה שקרה במדינת ישראל יותר מ־יהודי. זה היה נשיא מצרים בשעתו, גמל עבד אל־נאצר. אם אתם נאמנים לסיסמת־כם, „בלי מורא ובלי משוא־פנים," עליכם לבחור גם השנה בערבי — את ראש אש"ף יאסר ערפאת, שזאת היתה שנת זריחתו הבינלאומית וגם דעיכתו בלבנון.

משה הלוי, חיפה

... יונתן („יוני") נתניהו, שנפל במיבצע הנושא את שמו באנטבה.

רוחמה נעמן, תל־אביב

לדעתי היה המאורע החשוב ביותר השנה, המרד שאחז בתושבי השטחים הכבושים, שהתבטא הן בבחירת האישים המקורבים לאש"ף בבחירות המוניציפאליות בגדה, והן בגלי ההפגנות והמחאה שהציפו השנה את יהודה ושומרון. טוב תעשה, לדעתי, אם תבחרו את אחד הקורבנות שנפלו השנה מ„ירות באוויר" של חיילי צה"ל, כמי שמייצג את התהליך הזה, שהוא משמעותי ביותר לגבי העתיד.

זאב דרר, באר־שבע

למרות הרפורמה ולמרות הנהגת מס־ערך־מוסף, חגג גם השנה ההון השחור את שליטתו בכלכלה הישראלית, והממשלה לא הצליחה להתגבר עליו. איני יודע את מי אפשר לבחור כמי שמייצג את ההון השחור, אבל דומני שאם תבחרו בשר־האוצר יהושע רבינוביץ', כאדם שיאפשר את פריחת ההון השחור גם אחרי הסתלקותו של פנחס ספיר, תהיה זו בחירה הולמת.

ע. ט., תל־אביב

מזרא האלימות

בסצינה המפורסמת בסרט האזרח קיין, קורע חברו הטוב של איל־העיתונות מול פניו את „אמנת העיתונאים".

כסמל עיתונכם מתנוסס מזה שנים אחיה, כשהוא מסוגר בכלוב של „בלי מורא ובלי משוא פנים." בגיליון האחרון (העולם הזה 2035) הקדשתם עמוד שלם למצב בריאותו של הצייר משה יניקא. משום־מה, שם האדם שגרם להתקף־הלב של יניקא, אחרי שהתגפל והיכה את השחקנית גליה ישי, לא הוזכר כלל אלא בתור

אר „אדם מפורסם מהבוהמה, הידוע באלימותו."

מה קרה? האם מזרא אלימותו נפל גם עליכם, או זה סתם משוא־פנים? דומני שאחרי שנפרץ הכלוב, יברח האריה.

דייד דותן, איתן גבריאל, תל־אביב

● מאחר שהשחקנית שהותקפה בידי אותו ברירון אלים, לא מצאה לנכון להתלונן על התקיפה במישטרה ולדרוש את התערבות החוק — מטעמים השמורים עמה — לא מצא העולם הזה לנכון לעשות זאת במקומה.

הצביעות של הדתיים

תמהתי על שהעולם הזה, שמאז ומתמיד כיסה בהרחבה את כל מילחמות־הדת המתנהלות בישראל, לא טרח לדווח לקוראיו על מה שמתחולל מדי־שבת בבני־ברק, שם נאבקים דתיים בחילוניים על חופש התנועה בשבתות. מה קרה? האם הדתיים קנו גם אתכם?

מ. פיקרש, רמת־גן

שר־הפנים, או שמא היה שר־הדתות, הצדיק בפומבי את יידוי האבנים על־ידי אברכי בני־ברק, לעבר המכוניות הנוס־

עות בגבולם בטענה שהם הרוב באיזור, והמיעוט חייב להתחשב בהם ולשמור את השבת כמוהם. האם השרים הדתיים היו מוכנים להחיל אותו הכלל גם על מקומות שבהם הדתיים הם מיעוט, כדי ששם יאלצו את שומרי־המסורת לחלל את ה־שבת? ברי לי כי התשובה היא שלילית. אז מדוע הצביעות הזאת?

א. ג., בני־ברק

הערבים ישאו בתקציב

קראתי בעיתונות את הצעתו הגאונית של ח"כ אברהם כ"ץ, בקשר לשכר־הלימוד בסטודנטים באוניברסיטאות. ח"כ כ"ץ, שדומני כי הוא מחנך בעצמו, מציע לקבוע שכר־לימוד גבוה במסדות האקדמאיים, ויחד עם זאת לתת הנחה בשכר־הלימוד ליוצאי צה"ל, על־פי מיספר שנות השירות בצה"ל. אחרי שהביטוח הלאומי כבר הנהיג שיטה זו, בהעניקו קיצבות־ילדים מוגדלות ליוצאי צה"ל, אין שום סיבה מדוע גם האוניברסיטאות לא יאמצו את השיטה.

כך יצא שהסטודנטים הערבים, שכמובן לא משרתים בצה"ל, ישלמו שכר־לימוד גבוה פי כמה מהסטודנטים היהודים, בדיוק כמו שאמהות ערביות במדינה מקבלות קיצבות מהביטוח הלאומי בשיעורים גמוכים מאמהות יהודיות. אפשר להמשיך את השיטה הזאת עד בלי גבול. למשל, לשחרר יוצאי צה"ל מתשלום אגרת־טלוויזיה, או להעניק להם הנחות בתשלומי מס־ההכנסה, כך שערביי המדינה יהיו לבסוף אלה שישאו על גבם את כל תקציב המדינה. מה יש? אנחנו מקריבים את חיינו למענה — שהם יקריבו את כספם!

ואחר־כך עוד נתפאר בפני תבל כולה שאנחנו הדמוקרטיה היחידה במזרח־התיכון.

איתן ליפשיץ, חיפה

כוח־עזר ותמריצים

ברצוני להגיב לדברי הקוראה נילי המאירי (העולם הזה 2035), בקשר לבתי־הספר לאחיות ומשבר האחיות. יש כמה נקודות בדבריה, היכולות להעיד שבכל זאת אין לה אותו „ניסיון אישי" מספיק בנושא.

המאמצים לקליטת תלמידות בבתי־ספר לאחיות נעשים, אבל בהתאם לקריטריונים כמו מיבחני־קבלה והתרשמות בראיון אישי. אי־אפשר לזלזל בכך, כי בידי האחות, לכשתוסמך, תהיה האחריות לחיים ומוות של חולים במשך 24 שעות ביממה ולא, כמו שכתבה נילי, „בסך־הכל להזריק זריקות ולמדוד חום לחולים." אפילו אם הנערה ממישפחתה של נילי, זה לא מבטיח לה להיות אחות. היא תצטרך לעבור תקופת הכשרה תיאורטית ומעשית, ואז היא

(המשך בעמוד 8)

דלילה
הבושם הנפלא - לאשה המפתה
Tanya
Delilah
לקראת החגים — גם באריזות — מתנות נהדרות!

Commando
הולך לכל מקום.
המגפר

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

תרצה גם שיעבירו אותה בהצלחה מפני „שבשעת־חירום כדאי להוריד סעט את הדרישות מהמועמדות."

כפתרון לשעת־חירום, אפשר להציע הכנסת כוח־עזר שיבצע את הפעולות הלא־סיעודיות בבתי־החולים, וכן מתן תמריצים להחזרת האחיות שפרשו ממקצוען. צריך לשמור שהאחות תמשיך לשמור על רמה סיעודית מתאימה, והחולה ימשיך לקבל את המגיע לו.

קאסם כראנסה, פתח־תקווה

מכונת־זמן דימונית

עד כמה מקאברי הדבר, שכותב המאמר האנטישמי והמסולף מבחינה היסטורית, שפורסם בפורום העולם הזה (2035) נושא את שמו המלא כימעט של יחזקאל הנביא, שוודאי מתהפך בימים אלה בקיברו. הכוונה היא ליחזקאל בוזי מדנמרק, אשר כתב על „הזיוף בהוראת ההיסטוריה".

קוראים ותיקים ודאי זוכרים את מיכתבו הקודם של מר בוזי, מלפני חודשיים, תחת הכותרת של „כזב מצדה." לפעמים שואל אני את עצמי, אם לא הפליג מר

שער טיטוס ויחזקאל בוזי

בוזי באיזו מכונת־זמן דמיונית אשר החזירה אותו לתקופת הבית השני. כי האמיתות והעובדות אשר במיכתביו, אין להן סימוכין בשום ספר או מחקר היסטורי. אדם צריך להיות נגוע בשיגעון־גדלות כדי לשחק בשעות הפנאי בהיסטוריה היהודית בצורה זו.

אלפי קוראי דבריו מתבקשים לכתוב אל ממשלת איטליה, כדי שתסכים לחרוט את שמו של יחזקאל בוזי על שער־טיטוס. כי סוף סוף העז אדם עברי לתת ריהבילי־טציה לעם הברברי הנאור ולמצביאו הנערץ. צר לי עליך, רבי יוחנן בן־זכאי, על שהפכת מנהיגם הרוחני של אנשים כדוגמת מר בוזי, אשר הפכו את רעיונך המופלא על הצלת רוחניותו של העם ויריעתך ליבנה, להוכחה היסטורית לסלידתך מעמך שבין החומות.

מאיר לב־רן, קריית־אתא

לצים, עצים, ביצים

גם אחרי שקראתי את רשימתכם „סנוקרת לסנוקר" (העולם הזה 2035), אני עדיין סבור (כמו ח. נ. ביאליק) כי שחקני הביליארד הינם „לצים האחזים בעצים וחובטים בביצים."

משה פינטו, רחובות

הכנסת — מידבר־שממה

ברצוני לקשר את הדברים שהופיעו לפני מיספר שבועות בהעולם הזה במדור מיכתבים, כי „על אורי אבנרי לחזור לכנסת בהקדם." לכתבה שהופיעה בידיעות אחרונות מאת עמוס קינן, תחת הכותרת „שלוש פעמים הידד למר בגין." בכתבה, המתובלת בטאקט ובחוש־הומור מייוחד, מריע קינן למנהיג הנצחי של האופוזיציה. שמלבד להתנגד לשלום אין הוא וסיעתו עושים מאומה.

הציבור הישראלי, ולו גם העויין, חש שמאז פרש אורי אבנרי מהכנסת הפך המוסד הזה מידבר־שממה. אין מי שיריב את ריב העם, אין מי שיסיח מילים ממשיות ולעניין בפני חברי הממשלה. מדי יום ביומו צצות בעיות רציניות ושחיתויות בצמרת, ואין פוצה פה בכנסת. לדעתי, על אורי אבנרי להתחיל לפעול כבר מעתה ולהתארגן על־מנת שציבור הבוחרים יחזיר אותו אל הכנסת. הצלחה מעימקי־הלב.

מאשה פורמן, רמת־גן

מי מלגלג על המלכה?

מבינה אני שרינה מור, מיס תבל, הישראלית היסהפיה הזוהרת אינה מיצגת על־ידי עיתונכם, ולכן אתם מרשים לעצמכם לזלזל בה יתר על המידה ואפילו ללגלג עליה. אם מלכת־המים אינה זוכה באותה תשומת־לב כמו מיס־תבל, אין

(המשך בעמוד 10)

כרטיס הביקור החדש של "הנמרים"

SAVANE

AFTER SHAVE

for face and body

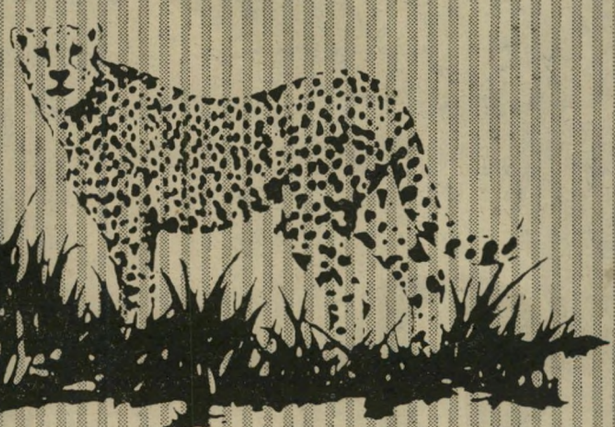

סוואן לאחר הגלוח לאחר הרחצה

הסוכן בישראל: בלמון בע"מ
המפיצים: חברת נורית בע"מ

זה היה העולם הזה שלפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנה בדיוק, הקריב כתבה מצולמת, לראשית תעשיית המכוניות הישראלית. כמינהגו התמקד „העולם הזה" בדמות דינאמית אחת המייצגת את המיפעל ובעיותיו. תחת הכותרת „מיפטר ריים בא העירה" (מתחרז עם „חיות הנגב באות העירה") מוצג מיפטר ריים, מהנדס־הייצור האמריקאי של בית־החרושת „קייזר פרייזר" במיפרץ־חיפה. הכתבה „השמש זורחת שוב" מגוללת את דר־כה של יפאן ממפלה במילחמת־העולם השנייה לבת־כרית, כתו־צאה מהתחדדות המילחמה־הקרה במיזרח־הרחוק (מילחמת קוריאה).

כמדור „העולם" בגיליון „העולם הזה" לפני 25 שנה, הובאו סקירות מתומצתות על צבא יוגוסלביה; גיבורים סובייטיים ממילחמת־העולם ותהליך התיעוש של סין־העממית, שחגגה, לפני 25 שנים, שנתיים לעצמאותה. במדור „קרא יקר" מתייחס העורך למחלקת־המחקר של „העולם הזה" שליקפה מידע זה.

שער הגיליון הוקדש לשחקנית חנה מרון, שחקנית התיאט־רון „הקאמרי", שבאותם ימים נתפרסמה בתפקיד שמילאה כ־הצגת „הוא הלך בשדות". בשער מופיעה מרון מאופרת בתפ־קידה בהצגת „מלכת שבא".

„העולם הזה" 724
התאריך: 13.9.51

האלמנה שכתבה לבן־גוריון על השביתה שהוא ערך ביקב

ראשון־לציון ✱ מוהל יהודי בכפר ערבי ✱ „דרושים ל׳ כמה

אלופים תימנים!" ✱ המכונית שראש־הממשלה העניק לבחו

העם

פשעים בקופסות שימורים

מלבד חובבי הוליווד, שנדחקו על מדר־גות החוברה הבלתי־גמורה של בניין הבימה, כדי לחזות בגופה התמיר של ה־שחקנית איבון דה־קארלו, היו אזרחי ישר־אל עסוקים השבוע במדור „פשעים". הרצח המתועב ביפו שפך אור קודר על התפרעות המוסר, ונתן שוב מקום לסברה כי עם העלייה החדשה עלה במידה מבהילה שי־עור הפליליות.

למעשה לא גדל שיעור הפשעים בארץ. השתתפות העולים החדשים בפשעים אינה עולה (אם כי גם אינה נופלת) מהשתת־פותם בשאר מיפעלי היישוב. מה שהשתנה הוא סוג הפשעים. עלו במידה מבהילה מעשי־הפשע הכרוכים באלימות. פרשת לוי (הרצח ביפו) היא רק חוליה נוספת ב־שרשרת זו, שנתנה למדינה גם את שתי שדידות הבנקים המזויינות הראשונות מאז חלפו ימי אצ״ל־לח״י.

רק צד אחד טוב היה בפרשה האפלה כולה. היא עזרה להסיח את דעתו של הציבור, שחי השבוע על קופסות־שימורים. פינחס לבון הופיע בכנסת, הבטיח, הצטדק. אלא שהתעניינות עקרת־הבית בהבטחות משומרות אלה נופלת בהרבה מהתעניינותה בבשר טרי.

חודת האומה

זכור את היקב

בהירה קמחי היא אשת חלל מלחמת העצמאות, משה קמחי, ואם לשני יתומים. הנעדרת דיור מתאים, אך סירבה לקבלו בשכונת אבו־טור, שבה נפל בעלה.

כאשר מתה דודתה, השאירה דירה בתל־אביב. האפוטרופוס על רכוש הנפקדים הס־כים להעבירה לאלמנה, אך המישטרה הצליחה להפקיע את הדירה עבור שוטר, נכה־מילחמה. מאז עברה שנה וחצי.

אך כאשר דויד בן־גוריון הזכיר, ב־קונגרס הציוני, את החללים אשר חירפו נפשם בעד תקומת ישראל, הגיעו הדברים לאוזני בהירה קמחי, שישבה ושיגרה מכתב לראש־הממשלה.

אחרי שהזכירה את העוול שנעשה לה, ביקשה ממנו שיכבד את דבריו, יעזור במיטב יכולתו לאשה אשר אלוף־נעוריה חירף נפשו על מיזבח העצמאות. אחר מצאה נימוק משכנע נוסף: „זכור, לפני כארבעים שנה אירגנת בעצמך את ה־שביתה ביקב ראשון־לציון, למען קבל זכות של חיים בכבוד — ואני עם שני ילדי הרכים מבקשים זכות־מגורים בכבוד."

המעמד השלישי

המוהל בא

בכפר טירה שרירה אווירה מוזרה. הנשים נשאו את פחי־הזמים הכבדים על ראשן כאילו לא קרה כלום, גברים חסונים ישבו בצל עצים או שיחקו שש־בש בבית־הקפה הקטן. אולם אי־אפשר היה למצוא אף ילד אחד מתחת לגיל חמש, או שש.

לעומת זאת בקעו צווחות־זוועה של ילדים כמעט מכל בתי הכפר. כאשר מבית אחד בוקעות צווחות ילד, אין זה דבר מיוחד. אולם כאשר כל ילדי הכפר נעלמים וזעקותיהם עולות עד השמים, אין זה עניין של סתם עונש אבהי.

ההסבר הפשוט היה נעוץ במכונית שחורה קטנה שעמדה ברחבה המרכזית. אותו בוקר היא הביאה מתל־אביב את ה־מוהל היהודי לאחד מביקוריו הקבועים. כדי לחסוך טירחה, הוא עושה את מלאכתו בכפר הערבי בסיטונות.

יצחק שדה ורפאל הפרין
פצוע אצ״ל ומפקד הפלמ״ח

צבא

הג׳ינג׳י השחור

כשחזר אלוף (מיל.) יגאל אלון לחופשה קצרה בארץ, הוא נירא לרוב עם שלישו, ירוחם כהן, הנקרא בפי ידידיו בשם־החיבה „ג׳ינג׳י", מפני שהוא דומה לכושי.

הקהל מכיר היטב את האלוף, אך לא את שלישו־ידידו, שהפך חלק כימעט בלתי־נפרד ממנו. אלים הוותיקים מספרים על הג׳ינג׳י סיפורים אינסופיים.

סיפור לדוגמה: בי.ג׳. בא למחנה בתימרון־הסתיו אשתקד, לחץ את ידי ירוחם, וחייך: „דרושים לי כמה אלופים תימנים!" הרב־סרן הנמוך והגמיש, שחור־השיער, לא נבוך. „קח כמה מאות תימנים, תן להם חינוך טוב, הכנס אותם לצבא, תן להם סיכויים שווים לחבריהם, ואז יהיו לך, בעוד 20 שנה, אלופים תימ־נים!" אמר לו.

„אין לי זמן!" קרא בן־גוריון. „הם דרו־שים לי מייד."

ירוחם היה המועמד היחידי בצה״ל, ש־יכול לעלות לדרגה זו. אלא שירוחם הת־פטר לפני שהגיע לדרגה זו. במשך 14 שנות שרות רצוף עבר הצבר בן ה־34, בן להורים תימניים, קאריירה כמעט אגדית.

לראשונה הופיע בפלוגות־הלילה של וינ־גייט. וכשנתגלה כישרונו הבלתי־רגיל לע־בוד בקרב האוכלוסיה הערבית, כבר היתה דרכו מסומנת: במילחמת־העולם גייסוהו הבריטים לשירות־האינטליג׳נס שלהם, הטילו עליו להכין מאחרי קווי הצרפתים את הפלישה לסוריה.

כל מיסגרת היתה צרה לו. בסוריה החל מגבש במוחו רעיונות מהפכניים על רכי־שת סוריה והלבנון כבנות־ברית ליישוב העברי.

המנהיגים לא האמינו. בינתיים הל־כה המדיניות הציונית ונקבעה בידי אנשים, שהבינתם את הנפש הערבית נפלה מזו של ירוחם כהן. אחר פרצה המילחמה, וה־„הגנה" הפכה לצה״ל.

באפריל 48׳ השתדל ירוחם להטריד, לשווא, את מנוחתם של מנהיגי היישוב באזהרתו, כי הצבאות הערביים עומדים לפלוש לארץ. ארבעה ימים לפני הפלישה הניח על השולחן צרור ידיעות על תנועת הצבא הסורי לעבר ארץ־ישראל. המנהי־גים לא האמינו לאזהרה זו, שינו את דעתם רק ברגע האחרון, שעות מעטות לפני הפלישה.

כשיגאל אלון קיבל לידיו את הפיקוד בחזית הדרום, לקח עימו את „המומחה הערבי". כשירד יגאל מן הבמה, בעת „דימדומי האלופים (הפלמ״חיים)", נשאר ירוחם בתפקיד מרכזי: נציג ישראל ב־וועדת־שביתת־הנשק הישראלית־מצרית. „מייג׳ר כהן", שהיטיב מהם לדבר את שפתם, הפך חיש־מהר מושג בעיני הקצי־נים המצריים. אמר אחד מהם: „אינ־י יודע מי כאן הערבי האמיתי ביותר..."

הרגשה מוזרה. ברבות הימים חש ירוחם את עצמו בודד, התגעגע אל חבריו מימי הקרבות שלבשו בגדים אזרחיים, חזרו לקיבוציהם או יצאו לחו״ל. החליט ירוחם: אחרי 14 שנות שירות, הגיעה השעה ללמוד. הוא התפטר מן הצבא, לבש בגדים אזרחיים, שקע בספרים. אולם שלא כדוגמת יגאל מפקדו, הלומד באנגליה על חשבון הקיבוץ, נאלץ ירוחם לעבוד כדי לקיים את עצמו.

מכתבים

מעוזים

העולם הזה (722) פירסם כתבה על ה־פעילות הספורטיבית העומדת להתחדש בבית״ר חיפה. היה עליכם לדעת שלמע־דון בית״רי קוראים מע״ז (מעון ז׳בו־טינסקי), ולא עוז כלשונכם.

דן שמר, חיפה
עם הבית״רים סליחה.

מעמדות

אין זה נאה לעיתון המכבד את עצמו לכתוב על מעמד שני ומעמד שלישי. צורת הכתיבה מראה כאילו על נחיתותם של הערבים כלפי העולים החדשים ושל ה־אחרונים כלפי היישוב הישן, ואין זה כך. כל זמן שנציגי אותם מעמדות נבחרים לכנסת, אין מקום למעמד שני ושלישי בצורה שאתם מבטאים.

גבריאל שטרסמן, ת״א

● זכות הבחירה של העולים החדשים והערבים אינה מבטלת את העובדה ש־מבחינה סוציאלית הם מהווים מחנות נפ־רדים, נחותים, הן בסיכויים והן באפש־רויות, מהיישוב הוותיק, חמגן על עצמו באלף סייגים. אין „העולם הזה" מאמין שטישטוש המציאות עוזר לתיקונה. שתי כותרות אלה באות להזהיר ולהתריע מדי שבוע מפני הסכנות הכרוכות במצב בלתי־בריא זה.

אנשים

✱ כאשר **מוצטפה אל־נחאס באשא**, ראש ממשלתה בן ה־75 של מצרים, החליט בשנה שעברה לקבל את מרות המלך ובלבד שיישאר ראש־ממשלה לשארית ימיו, מצאה מיפלגתו, אל־וואפד, שיטה להנות את מנהיגה, להנעים את ימיו: בצאתו לקבלות־פנים רישמיות, שו־כרת המפלגה קבוצת אנשים הנושקים את ידי אל־נחאס. המחייך מאושרות. ביניהם נראית אשתו, **זיינב אל־נחאס**, הצעירה ממנו ב־35 שנים, מסתובבת עם שרי הפנים והאוצר, **פואד סראג׳ אל־דין**. בהופיעם במועדוני־הלילה בקאהיר (דרך כניסה צדדית) כבים האורות, ואינם נד־לקים עד שהזוג מספיק להתיישב מאחרי שורת דקלים מסתירה.

✱ עם גבור מצוקת האספקה הצטרפה גם ח״כית מק״י **אסתר וילנסקה**, אל שיכבת מקבלי החבילות מאמריקה. סם־קיה: קומוניסטים יהודיים בקנדה ובארגנ־טינה.

✱ **דויד בן־גוריון** מצא פיתרון נחה למכוניתו העודפת. שקיבל מידי מנהל מיפעל קייזר פריזר בחיפה. הוא מסרה לבתו **רננה**, בוגרת האוניברסיטה העב־רית, שלמדה נהיגה במכונית ראש־הממ־שלה.

• דן שמר נתפרסם כעבור זמן כאחד מרוצחיו של ד״ר קסטנר, ולאחר הרשעתו ריצה כמה שנים בבית־הכלא.

•• כיום עיתונאי בכיר במעריב.

מכתבים

(המשך ממעוד 8)

זו סיבה להשמיץ את ריגנל'ה. עובדה: רינה מור היא מלכת־היופי העולמית, אם תרצו בכך או לא.

דורית קראוס, גיבעתיים

הידד למי קצוענות

בסוף תוכנית־הטלוויזיה מחפשים את המטמון (30.8.76) ריאיין המתוק המקצועי של הטלוויזיה, דן כנר, את אחד מזיקני כפר־ברוך והלה, כפי שהתברר, השמיט קטע מסיפורו. כנר תפס אותו על חם, מיהר להלשין בפני המאזינים: „ובכן, ה־איש שלפניכם נאלץ להתחתן ברכבת. כל־זאת על מנת לבעול..." כאן השתררה דממה קצרה. רציתי לנצלה כדי לנסוע

לעפולה ולהגשים את חלומי — לצבוט את דני בלחי — אלא שהוא הקדימני ו־תיקן: „לגאול בחורה אחת..." וכאן, ב־מפתיע, החזיר במאי חכם ונורא אחראי את השידור לאולפן.

כה מהר עשה זאת, עד כי הספקנו לש־מוע את סופו של פרץ הצחוק של יצחק („צחי") שמעוני, וגם לראות את הבעת פניו ההופכת ממשועשעת לרצינית תוך עשירית השניה — דבר המוכיח שהוא יגם הבמאי וגם כנר מיקצוענים, ויודעים לש־מור על אווירה רצינית כיאה וכיאות לתוכנית רצינית, כמו שאר התוכניות וכמו הטלוויזיה שלנו בכללה. הידד!

א. נ., תל־אביב

איפה הכלבה?

כלבתי היקרה ויווי יצאה את הבית, ומאז נעלמה. אני בטוחה שהיא הגיעה למקום זר ורחוק שממנו לא תמצא את הדרך חזרה הביתה. לכלבה חמישה גורים קטנים, הזקוקים לה עדיין. אני חוששת מאד לגורלה, בגלל הרעל שמפזרים בכל מקום בחיפה, ומקווה שהכלבה תימצא על־ידי מישהו חובב־כלבים שיחזירנה אלי. אני בטוחה שמישהו מקוראי העולם

ויוי

מי מצא?

הזה בוודאי נתקל בויוי, ואני מבקשת להודיע לי היכן ראו אותה או היכן היא נמצאת. אני מצרפת תמונה שלה (הכלבה הלבנה עם הכתמים השחורים), כדי שייקל לזהותה.

נעמי אדווה, כספי 4, חיפה

טעות לעומם צודקת

האנ"ה הגיעה לישראל אתמול ב־ביקור.
•קפטיין ניל, המשרת על דרום קרולינה מאז שנת 1173, ציין כי הביקור הוא ידידותי, ונתעד לאפ־שר לצוות למחוא אחר סידרת אימו־נים בים התיכון, במסגרת אימוני

„הארץ", 2.9.76

צבי רוזנפרד, חיפה

הגאולייטר

יש רגעים בחייו של עם, כאשר יש לקרוא לדברים בשמם, גם כשהשם המפורש מעביר חלחלה בגוף. ברגע כזה, השימוש בלשון דיפלומטית אינו אלא פחדנות בזוייה. ברגע כזה, הניסיון להמעיט מחומרת הדבר מטיל על בעליו אחריות מוסרית נוראה. ברגע כזה, השתיקה הופכת את השותקים שותפים־לפשע.

רגע כזה הגיע עם פירסום המיסמך המכונה „מיסמך־קניג".

ייאמר נא בפירוש:

זהו מיסמך נאצי.

האיש שניסח אותו, ושחתם עליו, מתאים לו התואר גאולייטר.

■ ■ ■

גאולייטר פירושו, במקורו הגרמני, „מנהל מחוז". התואר הוענק על־ידי אדולף היטלר למנהלי־המחוזות של מיפלגתו, שהפכו לאחר־מכן „נושאי הריבונות" של המדינה הגרמנית במחוזותיהם.

בעל מיסמך־קניג הוא הממונה־על־המחוז, ישראל קניג. כלפי האזרחים היהודיים והנתינים הערביים של הגליל הוא מייצג את מדינת־ישראל ביכלל, ואת מישרד־הפנים בפרט.

ברוחו ובפרטיו תואם דו"ח־קניג תזכיר שיכול היה להיכתב עליידי גאולייטר נאצי כלשהו בשנות השלושים, לפני שהחליט אדולף היטלר על „הפיתרון הסופי".

אילו נתבקש הגאולייטר הרמן קניג בשנת 1935 להגיש תזכיר על פיתרון בעיית היהודים במחוז בוואריה, היה מגיש מיסמך דומה, בניסוח שונה אך במעט:

ריבוי היהודים במחוז מסכן את הרייך הגרמני ואת עם־האדונים הארי.

היהודים חורשים מזימות נוראות נגד המדינה, ברוח הפרוטוקולים של זקני־ציון, ומטרתם היא לבתר את המולדת הגרמנית.

משום כך יש לנהוג ביהודים בקשיחות, ולמנוע בכל מחיר את התרבותם. יש לדחוף אותם לצאת לחו"ל, ולמנוע מהם לחזור. יש להפקיע חלק מרכושם על־ידי גבייה „קשוחה" של מיסים. יש למנוע מהם לבנות בתים. יש להנהיג „גומרוס קלאוזוס", כדי לצמצם עד למינימום את מיספר היהודים בבתי־הספר התיכוניים והאוניברסיטות. יש להגביל את מיספר העובדים היהודיים במיפעלים כלכליים. יש לחקים צוותות מיוחדים של הגסטאפו, שיאספו פרטים אינטימיים מבישים על העסקנים היהודיים, ולפרסם אותם. יש לחקים „יודנראט", אשר חבריו יעמדו תחת פיקוח יומיומי של הגסטאפו ויקבלו ממנו הוראות. יש להעביר את הביטוח־הלאומי לידי המיפלגה, כדי שהיהודים לא ייהנו ממנו. יש להטיל על כל פקיד גרמני אחריות אישית לביצוע קשוח ומדויק של הוראות אלה. יש להשתמש באירגוני־העובדים הגרמניים כדי לבצע את המדיניות.

את ההצעות האלה היה הגאולייטר מתבל ביד נדיבה בהערות רוויות־בוז על „המנטליות היהודית" הגלוזה, תרבותם הירודה והרדודה של היהודים, וכו'.

זהו, בקיצור נמרץ אך בדיוק רב, תוכנו של מיסמך־קניג.

■ ■ ■

עובדה שמיסמך נאצי כזה יכול להיכתב על־ידי פקיד־מימשל של מדינת־ישראל, ושאותו פקיד העז להניח אותו על שולחן השר, יש בה כדי להדהים ולהחריד.

אבל מדהימים ומחרידים שובעתיים התגובה — או חוסר התגובה — של המדינה, ממשלתה, הפרלמנט וכיריתיקשורת שלה.

היה זעם. יצא קצף.

אך לא על הפקיד.

שר־הפנים התמרמר על כי עיתון ישראלי העז לפרסם מיסמך פנימי כזה. לאן נגיע, שאל בזעם, אם פקיד ממשלתי אינו יכול להגיש לשר שלו את רעיונותיו ודיעותיו, מבלי שהדבר יפורסם ברבים?

באשר נשאל השר יוסף בורג מה דעתו על תוכן המיסמך, הוא סירב להסכים עימנו או להתנגד לו. כלומר: אינו מסכים להגמרי, ואינו מתנגד להגמרי.

מנכ"ל מישרד־הפנים דחה בתימהון את התביעה לפטר את הפקיד, מחדיע שלמישרדו יש אמון מלא בו.

ראש־הממשלה ביקש להודיע כי לא קרא את המיסמך, ואינו מתכוון להתייחס אליו.

סיעת הליכוד פירסמה הודעה על „שערוריית ההדלפה", וקבעה כי „הפירסום ישרת את אוייבי ישראל. הם ישתמשו בו נגדנו מעל כל במה מדינית בינלאומית."

העיתון הליברלי הארץ קבע במאמר ראשי, בסיגנון של סבתה נוזפת, כי „גייר־עבודה אינו נושא למסע־התעוררות."

כך האנשים האלה קבעו: כמה שיאמרו ובמה שיא אמרו, כי אין כך פסול בכך שאדם בעל דיעות נאציות מובהקות ישרת בתפקיד בכיר בממשלת ישראל, וכי הוא יהיה הממונה על המחוז שבו מרוכזים מרבית חיאזרחים הלא־יהודיים של המדינה.

אכן, ישראל קניג, הוא תופעה מזעזעת.

אך הממונים עליו, עמיתיו ומגיניו הם תופעה מזעזעת עוד הרבה יותר.

■ ■ ■

הבח נעביר את במת־האירועים מגרמניה הנאצית — שעצם שמה מעביר חלחלה בעצמותינו — אל מדינה תקינה, בת־ימינו.

נניח שזה קרה בארצות־הברית.

מושל מדינת פלורידה, גאברנר ג'ימי קניג, העביר לבית הלבן „גייר־עבודה", שבו הזהיר מפני הסכנה הצפוייה לארצות־הברית מריבוי היהודים.

היהודים, כך כתב המושל, הולכים ומתרבים בפלורידה. הם תפסו איזורים שלמים במדינה, כמו מייאמי־ביץ' למשל.

המנהיגים האמיתיים של היהודים הם אנשי הפשע המאורגן, מסוגו של מאיר לנסקי. מטרתם האמיתית היא לקעקע את אושיות החברה האמריקאית, לחתור תחת יסודות המדינה ולהפר את חוקיה.

ידוע כי היהודים הם, בליבם, קומוניסטים. הם מקיימים קשרים סמויים עם קובה הסמוכה. אם יתרבו היהודים בפלורידה, יפתח הדבר פתח לחדירתם של סוכנים קובאניים ליבשת האמריקאית. בימי מילחמה יוכלו כוחות של קובה לפלוש לפלורידה, במקומות שבהם מהווים היהודים רוב.

כדי לקדם את פני הסכנות האלה, יש לעודד יהודים להגר לישראל, ולמנוע את שיבתם. יש להגביל את מיספרם באוניברסיטות, ולהעבירם למיקצועות טכניים, שבהם הם ייכשלו ממילא. יש להחדיר סוכנים לקהילותיהם. צוות מייוחד של האף־בי־איי צריך לאסוף חומר אינטימי מרשיע על המנהיגים היהודיים, לפי השיטות שנוסו בהצלחה בפרשת ווטרגייט, כגון פריצה למישרדיהם, בדיקת התיקים של רופאיהם, האזנה לשיחות־הטלפון שלהם.

התרומות למגבית היהודית המאוחדת מוכיחות, כי יש בידי היהודים הון רב, שחור בחלקו, העלול לשמש את אוייבי אמריקה. יש להפקיע הון זה על־ידי גבייה קשוחה של מיסים, בשיטות שאינן נהוגות כלפי אמריקאים סתם. מובן מאליו שיש לשלול מן היהודים את כל תשלומי הביטוח־הלאומי, למשל על־ידי העברת הביטוח־הלאומי לידי המוסדות הדתיים הנוצריים.

„צריכים לקחת בחשבון את המנטליות של הג'ידים האלה," סיכם המושל. „ביוגלד חי נחיתות הרוחנית שלהם, אין הם מסוגלים לי השתלב בחברה האמריקאית. הם מתוסכלים וממורמרים. אין ספק שבבוא היום יופנה תיסכ מיד זה נגד המישטר האמריקאי, ורק הנכונות להפעיל נגד היהודים את כל זרועות המימשל, בצורה קשוחה, תמנע סכנה זו."

■ ■ ■

ניה שמיסמך כזה היה מתפרסם במדורו של העי־תונאי רודף־הסקופים, ג'ק אנדרסון, במאה עיתונים אמריקאיים.

מה היה קורה?

האם היה הנשיא מודיע כי לא קרא את הדו"ח של ג'ימי קניג, ואינו רואה צורך לקרוא אותו, מפני שאלה הן דיעותיו הפרטיות של המושל?

האם היה השר המוסמך מתרעם על כך שיריבים פוליטיים מצאו לנכון לפרסם תזכיר פנימי, שאינו נוגע לציבור הרחב?

האם היה ניו־יורק טיימס מפרסם מאמר ראשי נגד ג'ק אנדרסון, וקובע כי אין להתרגש מ„גייר־עבודה", שתכליתו בסך־הכל לשמש בסיס לדיונים ולוויכוחים בחוגי המימשל?

האם היתה ההנהלה הארצית של המיפלגה הרפובלי־קאית קובעת שהפירסום אינו אלא מזימה של המיפלגה הדמוקראטית. המספקת חומר לאוייבי ארצות־הברית?

האם היתה יועדת־הנשיאים של האירגונים היהודיים מחליטה שדיעותיו של מושל פלו־רידה הם ענייני הפרטי, ושיש להתייחס כ־כבוד ובסובלנות לדיעותיו של כל אדם?

■ ■ ■

ארצות־הברית של אמריקה היו מתגלגלים הדברים כך:

המיסמך היה מופיע במדורו של ג'ק אנדרסון.

תוך דקות היו כל סוכנויות־הידיעות, תחנות הטלוויזיה והרדיו מפיצות את הידיעה הסנסציונית.

מאותו רגע היו נערמים על שולחנותיהם של הנשיא, חברי ממשלתו, הסנאטורים וחברי בית־הנבחרים בוושינג־טון ובפלורידה, מאות־אלפי מיברקי־זעם של יהודים ולא־יהודים.

ישיבת־חירום של נשיאי האירגונים היהו־דיים היתה תובעת את התפטרותו של המושל קניג בו־במקום.

הנשיא ג'רי פורד היה נכנס לחדר־העיתונות של הבית הלבן וקורא, לעיני המצלמות, הודעה קצרה שבה היה קובע כי ב„אומה בת־חורין זו" אין מקום לגזענים, וכי על המושל קניג להתפטר מייד.

המועמד הנגדי לכס הנשיאות, ג'ימי קארטר, היה מגנה את הסיגנון המתון של דיברי הנשיא פורד, ומבטיח כי הוא־עצמו, אילו היה נשיא, היה מפטר בו־במקום את כל הפקידים שהיתה להם נגיעה כלשהי במיסמך, „כולל שרי הממשלה."

הניו־יורק טיימס היה קורא לבדק־בית יסודי בכל מערכות המימשל, כדי לבדוק כיצד הגיע אדם בעל דיעות ניאו־נאציות אלה למישרה כה רמה.

„לא חשוב אם הספיק המושל קניג לפעול על־פי המצוותיו," היה העיתון מסכם. „עצם העובדה שהוא מסוגל להעלות כדעתו הצעות מסוכנות ומבישות אלה, הסותרות את מהות המישטר האמריקאי, פוסלות אותו לכל מישרה ציבורית בארץ זו. יסתלקנא האיש הזה מן ה־זירה הציבורית, ואל נשמע עוד את שמו ד־עולם!"

■ ■ ■

מן שכך התיאור הזה הוא דימיוני — כי הדבר פשוט לא יכול היה לקרות בארצות־הברית של ימינו.

שום מושל או פקיד בכיר — אנטישמי ככל שיהיה — לא היה מעז להשמיע דיעות אלה בכתב או בעל־פה.

שום שר או מנכ"ל בוושינגטון לא היה מעז לגעת בנייר כזה, מבלי לתבוע מייד את סילוקו של האיש.

אילו נטרפה דעתו של מושל, והוא היה בכלי זאת מגיש תזכיר כזה למישהו, היה נאלץ להתפטר או להתאבד בתוך עשר דקות מרגע פירסומו.

■ ■ ■

אם ישראל קניג עדיין מכהן בתפקיד כי־שהו כמדינת־ישראל בשעה ששורות אלה יוצאות מתחת למכבש הדפוס, שבץ והצי ימי־מות אחרי פירסום המיסמך, הרי זה סימן שי־מדינת־היהודים חולה, חולה מאד.

מיסמך קניג

הנוסח המקורי של המיסמך המזעזע

את המדינה - ותגובות העולם הזה עליו

מיכבד „עד המישמר", שפירסם את המיסמך לראשונה ובמלואו (ושמגיע זו, על כך, ציון־לשבח ממדרגה ראשונה), לא מצא אף עיתון ישראלי אחד לנכון לפרסם את „מיסמך קניג" במלואו.

„העולם הזה" מפרסם לחקין את עיקר המיסמך, תוך השמטת הי קטעים הפחות־חשובים, בצירוף תגובותיו של „העולם הזה".

המיסמך מכיל, כמובן, קטעים שאין בהם אלא ציון עובדות ידועות, או הערות מן הסוג המקובל. הקטעים הבאים, הכוללי את החלקיהארי של המיסמך, מעידים עד תוכנו ורוחו, וכוללים את הצעותיו העיקריות.

קיטעי המיסמך עצמו מודפסים לחלן באותיות רגילות (ההדגשות, באותיות עבות, אינן במקור, אלא נועדו להבליט את הפסוקים הי ראויים, לדעת המערכת, לתשומת־לב מיוחדת, בשל תוכנם או סיגנונם). תגובות „העולם הזה" מודפסות באותיות שחורות.

מיסמך־קניג מתחלק לשני חלקים. החלק הראשון ונכתב באחר בכמאי 1976, ערב „יום־האדמה (ה־30 במאי), כאשר מהלך המאורעות כבר היה ברור. החלק השני נכתב אחרי אותו תאריך.

● עד לפני זמן קצר ביותר מקובל היה על הגורמים המטפלים בחלק זה של איכלוסיית ישראל, כי השלמתו עם תקומת מדינת ישראל היא מלאה וחלק הארי באוכלוסיה זו נמצא בשלבי הזדהות מתקדמים עם המדינה והשתלבות במערכותיה השונות. כך, לפחות הובהר על־ידי ה„מטפלים" והקרובים למוקדיהם החברתיים של הערבים תושבי ואזרחי המדינה.

● לאחרונה אירעו כמה תופעות אשר עירערו הנחות אלה, העמידו בסימן שאלה חמור נאמנות חלק ניכר מהם למדינה ולעצם קיומה.

● עם הקמת המדינה, נותרה שארית האוכלוסיה הערבית בארץ ללא מנהיגות. המימשל הצבאי, שלחסותו נמסרה אוכלוסיה זו, ביסס את שלטון ה„נכבדים" והשתלב ע"י כך במבנה החברה הערבית, הבנויה על חמולות משפחתיות. ביטול המימשל הצבאי גרם לעירעור סמכות ה„נכבדים" ואת מי שהם יצגו. עירעור תלות הפרט במימסד — המימשל הצבאי — איפשר לדור הצעיר להרגיש את העוצמה שנתגלגלה לידיו בחברה דמוקראטית, ובשל מעבר החברה הערבית מחברה חקלאית לחברה תעשייתית על כל הכרוך בכך מבחינה חברתית.

יתירה מזאת, „מרד" הדור הצעיר אילץ את הדור הישן, לעתים קרובות, להצטרף למחנה המורדים וחשף את המדינה כמטרה למאבקם. **מאחר שלא הוכנו הכיתים שיבטיחו את תלותם בחברה היהודית בצורה נאותה ויעילה.** יתר על כן, אנו עודדנו את פריקת העול ע"י הנסיונות לרכוש לצידנו ב„אמצעים" שונים את המתמרדים.

בשנות ה־50 היתה החברה הערבית תלויה מבחינה כלכלית במשק היהודי, אשר עם הזמן נפתח לרווחה בפני הערבים, כתוצאה מבריחת עובדי הכפיים היהודיים ממנו. מצב זה יצר שכבה כלכלית מבוססת, אשר משק המדינה ותקינות פעולתו תלויים, לא במעט, בהם.

● עם ביטול המימשל הצבאי, מסרה המדינה את הטיפול באוכלוסיה הערבית בידי דוברי ערבית, אשר שלפו את האלמנטים האלימים והכתירום למנהיגים, תוך ביסוס מעמדם על יכולתם להשיג טובות הנאה לעצמם ולמקורביהם. זאת עשו תוך התעלמות מהבעיות החברתיות בתוך הסקטור הערבי מחד — והיעדר תיכנון לטווח ארוך בדבר יצירת זהות של אזרח ערבי לויאלי — מאידך.

העוסקים בסקטור הערבי בכל הדרגים: פוליטי, צבאי, משטרה ואזרחי, מיבחנם היה **דימוי למנטליות הער־בית.** לא תמיד אובחנו בהם כושר החשיבה וכושר הביצוע ברמה העולה על האוכלוסיה המטופלת והאינטרסים שלהם בשקום לשמור על מידת החשיבה העצמית וכושר ניתוח תופעות מדאיגות מחד, ונסיון לטפל בהם מבחינת **חשיבה אובייקטיבית, המבטיחה את האינ־טרסטיות היהודית־לאומית לטווח ארוך,** מאידך.

● מחוז הצפון בו מרוכז הלק הארי מן ערביי ישראל, שכנותו ומעורבותו בקרב האוכלוסיה היהודית ממחישות וממקדות באורח בולט את הבעיות שנוצרו כבר עתה והציפיות בעתיד הקרוב והרחוק. אחת התופעות המדאיגות ביותר היא אבדון הסובלנות של היהודי הממוצע כלפי האזרח הערבי, ובמקרים מסויימים אפשר לאבחן איבה, אשר גירוי כל שהוא עשוי לגרום להתפרצות לא מבוקרת משני הצדדים שתוצאותיה עשויות להיות בעלות הדים שליליים בארץ ובעיקר בחו"ל.

מאיץ בעל עוצמה למישקע אמוציונלי זה בקרב האוכלוסיה היהודית הוא **הפרת האיזון הדמוגרפי באזורים אלה, שאותו חש כל פרט והגורם החרדות בקרבו.**

דמוגרפיה

● הגידול הטבעי של האוכלוסיה הערבית בישראל הנו בשיעור של 5.9% לשנה לעומת הגידול הטבעי של האוכלוסיה היהודית ב־1.5% לשנה.

בעיה זו חריפה במיוחד במחוז הצפון. לפי קצב גידול זה, בשנת 1978 יהוו הערבים למעלה מ־51% באוכלוסיית המחוז.

תחושת הלאומנים היא — וזו גם הערכתי באוכלוסיה הערבית — כי **התרבותם כגדיל טומנת בחובה סכנה לעצם שליטתנו באיזור, פותחת אפשרי־יות בפני כוחות צבאיים מהצפון לחדור לישי־ראל,** ותלויה בהתגברות התהליך הלאומני בקרב ערביי ישראל, ונכונותם לסייע בכך.

● האוכלוסיה הערבית הישראלית קיבלה תנופה לאומנית מאז מלחמת ששת־הימים. מדיניות הקשר ההופשי עם הגדה והגשרים הפתוחים הביאה לחידוש המגע בין ערביי יהודה ושומרון והפלשתינאים במזרח הירדן וערביי ישראל, והיא גרמה ליצירת **תשתית לזיקיפות קומה** ולסיסמאות מאבק של הלאומנות בישראל.

הערבי הישראלי אינו סביל עוד ועבר להת־בטאות לאומנית, בשלב זה מילולית בלבד, שמצאה ביטויה במספר אירועים שהבולטים בהם הם:

(א) בעת ביקור ראש הממשלה בנצרת, לפני כשנה.

(ב) השמעת סיסמאות הזדהות עם אש"ף בעת הפגנות הסטודנטים והזדמנויות אחרות.

(ג) עמדת הסטודנטים הערבים באוניברסיטאות בנושא השמירה.

(ד) מתן ביטוי לאומני בהצבעה בבחירות לעיריית נצרת שהתקיימו ב־9.12.75.

(ה) **התגייסות חורגת וכתבי צפויה ע"י תושבי נצרת יעזרת העיריה לסיוק תשלומים מאצים לקופת העיריה,** דבר המקל על רק"ח בשלב זה, לנהל את העיר.

(ו) התכנסות מחאה בכפר סכנין ב־14.2.75 בה הכריז יו"ר המועצה המקומית תמרה, כי על ישראל לחשוש מפני ערביי ישראל יותר מאשר מפני הערבים מחוץ לגבולותיה.

(ז) החלטות שהתקבלו בכנס בנצרת ביום שבת 6.3.76:

1. הכרות שביתה כללית של האוכלוסיה הערבית בישראל ליום אחד שתיקרא „שביתת יום האדמה".

2. קריאה לאוכלוסיה הערבית לא להסתפק במחאות פסיביות אלא „למחות במאבק ולסיימו רק בקצה הדרך..."

3. **שביתת רעב כפתח בנייני אירגון האו"ם כדוגמת המחאה בעניין אסירי ציון.**

4 „הממשלה יושבת בבית של זכוכית ונהיה אנו הראשונים שניידה אבן ונשבור בית זה."

5. התבטאותו של ראש המועצה המקומית מעיליא — מסעד קסיס — הנחשב ל„חיובי" וח"כ לשעבר מטעם רשימה מסופחת למערך: „...**מחי זכותה המוסרית של הממשלה לבצע הפקעות באיזור זה,** אשר לפי החלטת או"ם על חלוקת ארץ ישראל ב־1947, לא נכלל בארץ־ישראל."

תגובת העולם הזה:

הקדמה קצרה זו מבטאת את רוחו הכללית של ה־מיסמך.

הוא רואה לפניו שני עמים, שהם אויבים לנצח — האחד שליט, השני נשלט. התמונה היא קולוניאלית מובהקת. תפקיד הממשלה השלטת הוא להחזיק את העם הנשלט במצב של שיעבוד ותלות. הוויכוח אינו אלא על הדרכים היותר־יעילות להשגת המטרה.

הממונה קובע, למעשה, כי המימשל הצבאי היה קיים בשעתו, כדי להשליט ברחוב הערבי חבורה של ראשי־חמולות זקנים ומושחתים, על פי הדגם הקולו־ניאלי שהיה מקובל באפריקה. זאת היתה טענתנו, כאשר פעלנו לביטול המימשל הצבאי, והיא הוכחשה אז נמרצות.

עם ביטול המימשל, השליטה הממשלה ברחוב ה־ערבי — לדיברי הממונה עצמו — קבוצה של ביריונים פליליים, ואלה הם ראשי הציבור הערבי פיום.

הערכה זו כוללת, למשל, את סגן־השר השייך ג'אבר מועדי, או את חבר־הכנסת סייף־אל־דין אל־זועבי.

ברור כי הממונה מדבר בשם קבוצה של בעלי־שררה יהודיים, הלוחמת בחבורה אחרת של בעלי־שררה. הוא טוען כי כל היהודים הפועלים כיום מטעם הממשלה בסקטור הערבי (קציני צה"ל ומישטרה, פקידי־ממשלה ועסקנים פוליטיים) הם בעלי „מנטאליות ערבית". זוהי הערה גזענית, המכוונת לא רק נגד הערבים עצמם, אלא גם נגד בני עדות־המיזרח, ובעיקר יוצאי ארצות־ערב, שמקירבם באו פקידים אלה — החל ביועץ ראש־הממ־שלה, שמואל טולדאנו, וכלה בפעילי ההסתדרות ואנשי שב"כ.

מאחר שיש להם „מנטאליות ערבית", אין הם מסו־גלים ל„חשיבה אובייקטיבית" שהיא, כידוע, מנת־חלקם של יהודים־אשכנזים, יוצאי־אירופה.

מטרת הממשלה אינה להבטיח את האינטרסים של מדינת־ישראל, הכוללת את כל אזרחיה, אלא את „ה־אינטרסנטיות היהודית־לאומית".

יש לשים לב לנקודה האחרונה בפרק זה, המזכיר טיעון נאצי זכור־לשימצה. אין הממונה אומר שהוא עצמו שונא ערבים, ושאינו יכול לסבול אותם סביבו במיספר רב. הוא מייחס זאת ל„יהודי הממוצע". אמי־צעי־הדיבוי המפורטים להלן דרושים כדי שהציבור ה־יהודי הנרגז לא יאבד את סובלנותו, ולא יערוך „ליל־בדולח" ספונטאני.

כי „כל פרט" בגליל חש את הפרת האיזון הדמו־גראפי. כלומר: כל תושב בעפת או בקיבוץ אילון, חש כי אחוז הערבים בגליל עלה באחרונה ב־0.3%, והדבר יביא לכך שיתנפל על ערבים ברחוב וישבור להם את העצמות.

וזוהי רק ההקדמה.

עידן הנצחונות של הפלשתינאים בעולם וההיתשגים של הלאומנים בישראל. מצביעים על תהליך של עימות גלוי עם הבעיה הערבית בישראל, אשר ילך ויגבר כל עוד רק"ח תישא את ההתנגדות למימסד באורח בלעדי. **(יש לזכור כי „ישראל" לא מופיעה בכותרת המפלגה רק"ח ואין זה מקרי).**

צפי

● ריבוי האוכלוסיה הערבית (מ־150,000 נפש בשנת 1948 למעל 430,000 נפש ב־1975) נותן ללאומנות הערבית תחושת עוצמה ותקווה, כי הזמן פועל לטובתם. הדברים אמורים במיוחד בחבל ארץ כמו צפון הארץ, שם הנוכחות הערבית הפיסית בשטחים רצופים ונרחבים בולטת.

● השתלטות רק"ח על מוסדות „מעין ממשלתיים" כמו רשויות מקומיות, יוצרת תשתית ליגאלית לפעילות לאומנית מדינית גלויה ומהתרתית, תוך אימוץ השיטות שהיו נהוגו ביישוב היהודי ב„טרם מדינה", ושיטות קומוניסטיות מקובלות בעולם. למעשה, כיום כבר קיימות מיספר רשויות מקומיות בשליטת רק"ח, ולדעתנו לפי החלטה מכוונת, אלה **לא מנוצלות בשעה זו למשרות הנ"ל, משום היעדר קאדרים מספיקים לביצוע.**

● קיים חשש רציני, כי תוך העשור הבא תבוצע **השתלטות ערבית מבחינה דמוגראפית ופוליטית על עכו ואזור נצרת.**

● **יתכן בשלב מסויים** ביצוע **פרובוקאציה מתוכננת** ע"י רק"ח ו/או לאומנים, כדי לגרום להתפרצות אלמנטים יהודים לא מבוקרים — מצב היכול לגרום להעלאת גושא ערבי ישראל בפורומים בין־לאומיים, ויחד עם זאת, לתמרן את האלמנטים המתונים בקרב ערביי ישראל למצב שיאלצו להזדהות עם צעדים קיצוניים, במדינה ומחוצה לה.

● מסתמנת **פעילות מאורגנת של רכישת נכסי דלא ניידי** ע"י ערבים במרחבי הצפון. פעילות זו בולטת בנצרת עלית ובעכו ומדאיגה בעמק יזרעאל.

הצעות

● להרחיב ולהעמיק את ההתיישבות היהודית באזורים בהם רצ־פות האוכלוסיה הערבית בולטת ומיספרם עולה יתר על המידה על האוכלוסיה היהודית **ובדיקת אפשרות דיזוז ריכוזי אוכלוסיה ערבית קיימת.**

● להנהיג **מדיניות של שכר ועונש (במסגרת החוק) לגבי מנהיגים ויישובים המתבטאים בכך צורה עויינת למדינה וציונות.**

● כדי ליטול את „בכורת" נשיאת המאבק הלאומי וייצוג ערביי ישראל מידי רק"ח, ולתת פורקן ליושבים על ה„גדר", יש להקים מפלגה אחות למפלגת העבודה, אשר הדגש בה יהיה על **רעיונות שוויון, הומאניזם, תרבות וישון, מאבק סוציאלי והרמת דגל השלום באיזור.** על המוסדות להיערך כדי לקיים **בחירות סמויה ושליטה במפלגה זו.**

● להנהיג תיאום מלא ומוחלט בין משרדי הממשלה, **ההסתדרות** והרשויות המקומיות, בעיקר בדרג המבצעי בשדה, ולעמוד על ביצוע זה באורח קשוח.

תגובת השלום הזה:

הטענה, כי כוחות צבאיים אוייבים יכולים לחדור לאיזור מסויים בישראל מפני שיש בו ריכוז גדול של ערבים, היא אוויליות עד־להדחים. כל סגן־מישנה בצבא יעמוד בנקל על הגיחוך שבה.

גבול המדינה אינו מוגן עוד על־ידי יישובים אזרחיים. מגינה עליו עוצמתו המקובצת של צה"ל, באמצעות כוחו המגוייס ונישקו המתוחכם ביבשה, באוויר ובים. מבחינת יכולתו של צה"ל להדוף התקפה, או לקדם את פניה, אין כל חשיבות להרכב האוכלוסייה.

לאפשרויות של פח"ע (פעילות־חבלנית־עויינת) בעורף הצבא יש חשיבות צבאית שולית בילבד, אם בכלל.

גם הטענה כאילו יכולים חבלי־ארץ לחינתק מגוף המדינה, אם המיעוט יהווה בו רוב — מופרכת מיסודה. מושג ההגדרה־העצמית חל על ארצות ועמים — לא על כל כפר, כל עיירה או כל נפה לחוד. מחוז מינהלי — כגון „מחוז הצפון" — הוא דבר פיקטיבי, שנוצר לצורך נוחיות מינהלית, ואין לו חשיבות כלשהי לגבי קבי־עות דמוגראפיות. תמיד היו חלקים גדולים של הגליל בעלי אוכלוסיה ערבית רצופה, כימעט־בילעדית — וה־דבר לא העמיד מעולם בספק את השתייכותם לצמיתות למדינת־ישראל.

קניג רוצה להפחיד, ויוצר דחליל מאיים. אך כבר כשהוא מפרט את „הפעולות העויינות" שהיו, חוא נאלץ להסתפק ברשימה מגוחכת:

● **הסטודנטים הערביים אינם רוצים להשתתף ב־שמירה, המכוונת נגד פידאין ערביים.** (זוהי שאלת מו־סרית סבוכה, שיש לה פנים לכאן ולכאן. אך בוודאי אין בכך מרד).

● **הערבים חצביעו בעד רק"ח בנצרת.** (אחרי ש־קניג עצמו קבע כי המנהיגות הקודמת היתה מורכבת מבריונים פלילים, שהומלכו על־ידי פקידים יהודיים בעלי „מנטאליות ערבית"!)

● **הערבים הזדרזו לשלם את מיסיהם לעיריית נצרת,** אחרי שקניג הפעיל נגדה סנקציות ועיכב את התשלומים שהגיעו לה. (מכל ההאשמות המגוחכות, נדמה שזו מגיעה לשיא. שומו שמיים, הערבים משלמים מיסים!)

● **בכנס נגד הפקעת אדמותיהם,** שתוכננה על־ידי קניג וחבריו, על־פי גישתם המתגלית במימסך זה, נאמרו דיברי־מחאה חריפים. **הערבים איימו** (איזו חוצפה!) **להשתמש באותם האמצעים כמו היהודים, המוחים נגד מעשי־הדיכוי של ברית־המועצות נגד אחיתם.** (טענה זו אינה מגוחכת עוד. היא טראגית ממש.)

ההערה לגבי שמה של רק"ח היא זדונית ממש. כאשר התפלגה המיפלגה הקומוניסטית, ב־1965, תבע הרוב (וילנר והערבים) **להחזיק בשם „המיפלגה הקומוניסטית הישראלית".** באמצעות קנונית **עם שליטי הכנסת, עלה בידי משה סנה המנוח למנוע זאת, והשם מק"י ניתן לו וליורשיו (שהקימו את מוקד). הערבים נאלצו על־ידי ועדת־הכנסת לבחור בשם אחר, ובחרו בשם רק"ח (הרשימה הקומוניסטית החדשה). אולם בכל הופעותיהם בארץ ובחו"ל, וגם על נייר־המיכתבים הרישמי שלהם, משתמשים אנשי רק"ח בשם „המיפלגה הקומוניסטית הישראלית (רק"ח)".** כל זה ידוע, כמובן, לקניג.

זוהי דוגמה קטנה, אך אופיינית מאד, ליחסו של בעל המימסך לאמת.

בדבריו על „פרובוקציה מתוכננת" — ללא שמץ של הוכחה, בנוסח „ייתכן" — מכשיר קניג את הקרקע לפוגרומים. כמו אצל היהודים ברוסיה הצארית, תחול האשמה בפוגרום לא על השילטונות ועל המתפרעים, אלא על הקורבנות.

ההצעות של קניג אומרות, בעיברית פשוטה:

● **לסלק ערבים מריכוזי האוכלוסיה, להפקיע את אדמותיהם כדי ליישב עליהן יהודים, וכך „לדלל".**

● **„להעניש (במיסגרת החוק)" את הרשויות המקומיות שלא תשתייכנה למיפלגת השילטון — כלומר, לשלול מהן תקציבים, תוכניות־מיתאר, רישיונות־בנייה וכו' וכו'.** מעניין שכאן אין נדרשת מתן רק נאמנות למדינה, אלא גם הסכמה ל„ציונות". **ערביי ישראל חייבים לתמוך בקיבוץ גלויות, בתוכנית באזל, וכו'.**

● **כדי להבטיח שילטון של קווזילינגים ברשויות המקומיות הערביות, יש להקים מיפלגה של קווזילינגים.** על מיפלגה זו לדגול **בפומבי ברעיונות יפים כמו שיוויון, הומאניזם וכו', שקניג עצמו שולל אותם מכל־וכל — אך למעשה הם יהיו סוכני שירות־חביטחון־הכללי, שישלוט במיפלגה זו באופן סמוי. בגרמנית קראו למיבנה כזה „יודנראט".**

● **ההסתדרות צריכה להשתלב במערכת זו, בצד שירות־הביטחון,** המישטרה ושאר זרועות השילטון. ייתכן שמעולם לא נאמר בגלוי־לב כה רב מהו תפקיד **ההסתדרות ברחוב הערבי.**

החברה היהודית הדמוקראטית והפתוחה, לתוכה נקלעה האוכלוסיה הערבית שנותרה בארץ לאחר קום המדינה, לא נקלטה הן באורח החשיבה והן מבחינת הנוהגים והפתיחות. היהודים שהופקדו על הטיפול באוכלוסיה זו, שיעדם היה לעשותם ללוי־אליים להברת היהודים שקמה במדינתה, לא השכילו לעשות זאת. אדרבא, יש סימנים ברורים, כי בוצעו כל ההליכים לשמור על ייחודה ובידודה מחד, ונסיונות לרכישת תשומת־לב סלקטיבית ויחס אוהד ומועדף, מאידך.

אילם, יחד עם זאת הכריזו השכם והערב על שוויון, שילוב וכו'... ואילו המעשים היו מנוגדים. מדיניות זו לא זקחה בחשבון את האופי הערבי הבסיסי שלהם, ובמיוחד שאינו מעמיק, ופעולת הדמיון בו מרוכזת על הראציונאלי.

הביטוי הקיצוני והחריף למדיניות דו־ערכית ומנוגדת זו היה „הכתרת" מיצגים ומנהיגים לאוכלוסיה. עד היום אין אף איש ציבור ערבי „חיובי" נבחר מעל דרג מקומי.

חברת המעבר, בשלבים אלה, זקוקה למנהיגים שישמשו לה דוגמה אזרחית ויהיו מחוננים בתכונות להשיב למת־לבטים הכנים ולהוביל בדרך הנאותה לקראת פתרון סביר, ציבורי ואישי.

אילם, כפי שצויין במבוא, לא זה היה המבחן לקבלת תואר „מנהיג". האזים, פושק השפתיים וזא תמיד ישר דרך הופכים למיוצגים וינושאי דגל ערביי ישראל.

אחד המאיצים העיקריים להידרדרות כיום היא הסלידה ממנהיגות זו (ראה הבחירות לעיריית נצרת).

צפי

● **המאבק בין המחזיקים בתארים השונים לבין הדור המתקומם ילך ויחמיר, כאשר הראשונים, עיקר התבססותם יהיה על המימסד הממשלתי, הסתדרותי ומפלגתי.**

● **התוצאה תהיה כי המאבק על השליטה והתאר ייהפך למאבק נגד המימסד והמדינה,** כאשר הרוב עובר בהתמדה לתמוך בצד המתקומם.

● **להערכתנו, אם תימשך ההידרדרות בקצב הנוכחי, עתידה רק"ח לזכות בעשרה מנדטים בבחירות הקרובות לכנסת.**

הצעות

● יש לנהוג בתעוזה ולהחליף את מירב העוסקים במיגזר הערבי מקרב המנגנונים הממשלתיים, משטרה ומיפלגות, כולל דרגי קובעי המדיניות.

● יש להתנער מ„המנהיגות" הערבית הנוכחית שאינה מייצגת את האוכלוסיה הערבית ולהדגיש את אי הזדהות המימסד עימם.

● על אלה שבידם תופקד משימה זו להתחיל מיד בבניית דמויות חדשות, בעלות רמה אינטלקטואלית, יושר אישי, בעלות כריזמה, **ודסייע בידן לחקים מפלגה ערבית כפי שציוין לעיל.**

● **המנות צוות מיוחד (שב"כ) שיחקור נוהגים אישיים של מנהיגי רק"ח ואישים שליידים אחרים ולחביא המימצאים לידיעת ציבור בוחריהם.**

● **לנקוט צעדים אישיים נגד כל אישיות שלילית בכל הרמות והמוסדות.**

תגובת השלום הזה:

זהו פרק מוזר. יש כאן עירבוביה כזאת של צביעות, התחסדות, אינטריגה וסיגנון סגי־נהור, עד שכדאי לקרוא את הקטע כולו פעמיים, כדי להבין את החבוי בו.

לאורה — הצעה סבירה. המנהיגות, שהומלכה על־ידי הפקידים היהודיים ברחוב הערבי, פסולה. הערבים מתקוממים נגדה, בצדק. יש לסלק אותה (יחד עם הפקידים היהודיים, אויביו של קניג, שהמליכו אותם).

ההיגיון של קניג מסתבך כאן, בגלל גוענותו: הוא מדבר על „האופי הערבי הלבנטיני והשיטחי", המתבטא בכך שהערבים לא קיבלו את הצעיות של פקידי השילטון שדיברו על שיוויון ושילוב, ועשו את ההיפך. אם זוהי „לבנטיניות", הרי זו תכונה חיובית ביותר. הלוואי שחיו יהודים רבים, שהיו מתקוממים נגד הצביעות של בעל־שררה!

אחר־כך באה קביעה מעניינת: אין אף מנהיג ערבי אחד (!) בדרג בכיר במדינה, שהוא הגון וחיובי. (ושוב: נחשוב לרגע על סגן־השר, על חברי־הכנסת של המערך, על הפקידים הבכירים, על השופטים וקציניי־המישטרה...)

המסקנה הסבירה, המתבקשת מדברים נוקבים אלה: אחרי סילוקם של המושחתים, יבחרו הערבים סוף־סוף במנהיגים ראויים־לשמם. גורם־החיכוך ייעלם, הצעירים הערביים המתוסכלים ימצאו לעצמם עיסוק וביטוי במקום לחרוש מזימות נגד המדינה שקיפחה אותם, הציבור הערבי ישתלב במדינה.

זוהי, כמובן, בדיוק הדרך הנכונה.

אבל קניג אף אינו חולם עליה.

הוא מציע לבחור (מי יבחר?) בערבים בעלי אינטלקט ובאריזמה, שיעמדו בראש המיפלגה שהוא הציע זה־עתה להקימה — מיפלגת הקווזילינגים, שבה ישלטו אנשי הש"ב!

איפה לוקחים קווזילינגים בעלי כאריזמה? היכן נמצאים סוכני־ש"ב פוטנציאליים בעלי „רמת אינטלקטואלית ויושר אישי"? יש כאן אבסורד גמור.

ההסוואה מוסרת בקטע הבא. קניג מיצע לעשות את הדברים שביגללם הדיחה האומה האמריקאית את נחשיא שלה, שלחה את שריה ופקידיה הבכירים ביותר לבית־הסוהר, ועברה זעזוע מוסרי חסר־תקדים.

השב"כ יעקוב אחר עסקנים ערביים שאינם מוצאים חן בעיניו, יתחקה אחר חיי־המין שלהם, יבדוק מי הומוסקסואל ומי נואף, מי חולה ולמי נודף ריח מחפה, ויביאו את הדברים לידיעת ציבור־הבוחרים.

זאת בדיוק היתה עבודתם של „השרברבים" של ריצ'ארד ניכסון, חיושבים עכשיו בכלא. הם פרצו למישרדי עסקנים, גנבו תיקים של רופאים ופסיכיאטרים, פירסמו פרטים אינטימיים על מתנגדים פוליטיים, ערכו להם חקירות־מס מיוחדות, פתחו את מיכתביהם, הקליטו את שיחותיהם.

קניג סתם ולא פירש, מהם „הצעדים האישיים", שיש לנקוט נגד כל „אישיות שלילית". מחנה־ריכוז? שבירת־עצמות? סחיטה? שלילת פרנסה? פירסומים אישיים?

ומה זאת בדיוק אישיות „שלילית"? מי יקבע שהיא שלילית? הרי ברור שקניג אינו מתכוון להביאה למישפט, על־פי חוק כלשהו. האם יקבע קניג עצמו, לבדו? האם תהיה ועדת־סתרים של אינקוויזיטורים חשאיים, שתחרוץ את הדין ותבצע אותו, מבלי שהקורבן השלילי (ערבי־לאומי, קומוניסט, משורר בלתי־רצוי, מישהו המותח ביקורת על הרצל) יידע כלל שמישהו חורץ את דינו, על־פי אילו עדויות, ביגלל מה?

ג'ו מק־קארתי היה כלב לעומת ישראל קניג. הוא מגיע לרמת של קומיסאר של הקג"ב — ואכן, כל המיסמך הזה היה יכול למצוא את מקומו בתזכיר של איש הבולשת הסובייטית למזכיר המיפלגה שלו, על הדרכים לטיפול ביהודי ברית־המועצות, שמא ייפלו בידי סוכנים ציוניים.

נתנה

● ההתפתחות והרווחה הכלכלית שפקדו את אוכלוסיית המדינה משך שנות קיומה, לא פסחו על האוכלוסיה הערבית. אדרבא. המעבר בולט בקרב אוכלוסיה זו לאור העובדה, כי בעיקר נותרו בני דלת העם בגבולותיה לאחר שוך קרבות 1948 ו־1949. הפער הגדול בין היצע וביקוש לידיים עובדות במשק על כל ענפיו, ובעיקר בענפי בנייה, מוסכים, ועבודת כפיים בכלל, **יהתלות שנוצרת בענפי משק רבים בידיים עובדות אלה**, העניקה תחושת עוצמה לערביי ישראל, שנוצלה ע"י הגורמים העוויינים המעוניינים בכך.

● העזרה ההדדית המקובלת עד היום בין בני משפחה, והיעדר מודעות להשקעות יצריות בסדר גודל מעל לבינוני, הותירה עודפי מזומנים גדולים מאד בידי האוכלוסיה הערבית. הון זה מוצלם משלטונות המסים לסוגיהם. יש להדגיש כי בשעה שהאוכלוסיה הערבית בישראל כיום מונה כ־14%, ואין בקרבה „עיקור" כוח עבודה ע"י שירות צבאי ל־3 שנים, **סה"כ המסים המשולמים ע"י־ידה מגיעים יכדי 1.5% בלבד.** ע"י כך היא מבטיחה במידה מכרעת את עתידה הכלכלי. גם להרכב הגילים (מחציתה אוכלוסיה צעירה ועובדת) משמעות ניכרת והיא: הכנסות גבוהות לכל המשפחה. יש להוסיף לכך את מענקי המדינה (ביטוח לאומי) למשפחות שמספר ילדיהן עולה על שניים (95% מהמשפחות הערביות בישראל).

● נושא הבולט במיוחד באיזור הצפון, משום ריכוז האוכלוסיה הערבית הגדול בו: מפעלים המוקמים בהשקעות עתק מטעם המדינה **במטרה להגדיל את האוכלוסיה היהודית, בפועל מועסקים בהם פיעלים ערביים בסדר גודל שבין 25% ל־50%.**

בשחון סוציאלי וכלכלי זה, המשחרר את הפרט והמשפחה מדאגות כלכליות והציפיות ללחצי יום־יום **מקנה לה, כמודע יבתת־מודע, פנאי למחשבות „חברתיות־לאומניות"** המנוצלות ע"י גורמים עויינים לתסיסה ולהתמרמרויות לסוגיהן, תחושת עוצמה ואפשרויות מחאה ציבורית.

צפי

● ריכוז הון, בעיקר שחור, בידיים בלתי רצויות המוערך במאות מיליונים, בנוסף לנזק הכלכלי הגרום מכך, עשוי הון זה להוות בסיס להתרמות שתאפשרנה בעתיד ע"י **ארגונים עויינים** (כבר אוזכרה התגייסות **התיעוליים יעיריית נצרת**).

● ריבוי פועלים ערביים במפעלים עשוי להאיץ את תהליכי החיכוך בין יהודים לערבים ולהתפתח לתקריות בלתי מבוקרות. כ"כ תיתכן אפשרות של השתלטות רק"ח על ועדי פועלים.

● ע"י שליטה ניכרת בענפי משק מסויימים תיתכן אפשרות של השבתה או אי־שיתוף פעולה וע"י כך גרימת נזקים חמורים למשק המדינה ובעיקר נזק פוליטי בהבלטת משקלם כגורם בכלכלת המדינה.

● קשיים הולכים וגוברים בקליטת עובדים יהודים, בעיקר בצפון, שם יש עניין להגדיל את האוכלוסיה היהודית.

הצעות

● יש לקבוע הסדרים נאותים עם כל הנהלת מפעל המסומן לפי **„חוק השקעות הון"** באזורים קריטיים (כפי שצויין לעיל), **כי מספר המועסקים הערבים לא יעלה על 20%.**

● על שלטונות המס לנקוט בצעדים מיידיים **להעמקת הגבייה והבטיחה באורח קשיח והא כך סטיה.**

● להגיע לידי הסדר עם גורמי שיווק מרכזיים של מצרכים לסוגיהם, **שינטרל ויקשה עך סוכנים ערביים** באזורי הצפון בעיקר, כדי למנוע תלות של אוכלוסיה יהודית בסוכנים אלה, בעיקר בעיתות חירום.

● על הממשלה **למציא דרך ינטרל מתן מענקים למשפחות מרובות ילדים האוכלוסיה הערבית**, אם בדרך של הצמדה למצב כלכלי או, הפקעת מענקים אלה מידי הביטוח הלאומי **ומסירתם למוסדות היהודיות או ההסתדרות הציונית שתחיה מיועדת ליהודים בלבד.**

● לגרום לכך, כי מוסדות מרכזיים ישימו לב **להעדיף העסקת מסגרות או כודדים יהודיים במקום ערבים.**

תגובת העולם הזה:

כרגיל, יש כאן סתירה פנימית.

אם הערבים כל־כך עשירים, עד שהם מתפקעים מרוב כסף שחור — מדוע הם עובדים במלאכות חקשות וה־בזויות ביותר במדינה, שהיהודים נוטשים אותן? ואם הם עובדים בעבודות הבזויות והנחותות ביותר, מה הפלא ששיעור המס הממוצע שלהם נמוך בהרבה מזה של היהודים, המגלגלים את כל העסקים הגדולים ב־מדינה?

הדרישה לגביית מס־אמת רצוייה ביותר. אך מדוע מדובר רק על הערבים? מדוע לא על היהודים, המע־לימים מיליארדים של הון שחור? האם בטחון המדינה אינו זקוק למיליארדים אלה?

החשש שמא תפנה אוכלוסיית הילידים לפעולה לאו־מית אם לא תהיה עסוקה בבעיות רעב ומחסור, עתיק כימי המישטר הקולוניאלי בעולם.

הקביעה, אגב, כי עיריית נצרת היא „אירגון עויין", גם היא מאלפת.

אך העיקר טמון בהצעות המעשיות.

נדמה שמעולם לא הוצע במדינה להנהיג „נומרוס קלאוזוס" לגבי מיספר העובדים בכל מיפעל. ההצעה לחייב מיפעלים, המקבלים תמיכה ממשלתית על־פי חוק, להגביל את מיספר המועסקים מבני המיעוט הלאומי, לטובת עם־הרוב, עולה אף על הצעות האנטי־שמים בעולם. הוא הדין לגבי „העמקת (העסקת?) מיס־גרות או בודדים יהודיים."

לעומת זאת, אין חידוש בהצעה לשלול מהערבים את זכויות חביטוח־הלאומי, על־ידי טריק זה או אחר. אין זו המצאה של קניג. חדבר כבר נעשה במדינה. עניי־נים סוציאליים מסויימים הועברו כבר לסוכנות, כדי לשלול אותם מערבים. זכויות אחרות ניתנות רק למיש־פחות שאחד מבניהן — או קרוב־מישפחה רחוק — שירת בצה"ל, הגדרה החלה על כל האוכלוסיה היהו־דית, אך לא על הערבית.

מסופקני אם יש כיום, לבד מדרום־אפריקה, מדינה אחת בעולם המעניקה זכויות של ביטוח־סוציאלי על פי המוצא הלאומי־גזעי. זוהי המצאה אותנטית של מדינת־היהודים, שמייסדיה הכריזו לא־פעם שהציונות תביא קידמה ורווחה לכל עמי המרחב.

חינוך

השיפור במצב הכלכלי והבטחון הסוציאלי של הפרט והמשפחה, דחף אוכלוסיה גדולה של תלמידים לבית־ספר התיכוניים ולמוסדות להשכלה גבוהה. תהליך זה האיץ הנהגת שכר לימוד מדורג %(66) בבתי־הספר התיכוניים. הסיוע הכספי ומדיניות המילגות לתלמידי אוניברסיטאות, יצר עובדה, כי אוכלוסיה בעלת השכלה, **יהן שטחית יפרוביניציאלית**, מהווה ה„שאור שבעיסה" לכל תנועה לאומנית ובמיוחד בתנאים הנתונים, כמו של ערביי ישראל. ואכן, כזה המצב.

קביעת קריטריונים מועדפים (ציונים נמוכים) לקבלת תלמידים ערביים לבתיה"ס העל־תיכוניים לסוגיה, והמק־צועות אליהם כוונו, (מדעי הרוח, המדינה והחברה), היעדר דאגה וחוסר אפשרות קליטה מלאה בעבודה לבוגרים, יצרה אוכלוסיה גדולה של „משכילים" מחוסכלים, שצורך נפשי עמוק מאלצם לפורקן. זה מצא ביטוי נגד המימ־סד הישראלי והמדינה.

צפי

● בהתחשב **באופי הדינמי** ומתוך הדינאמיקה החברתית, תעבור חברה זו מהפנמה לביטויים חיצוניים, **ואין להתעלם מאפשרויות של התארגנות ומעבר לאלימות.** הניצים הראשונים כבר קיימים.

הצעות

● יש לשמור על קריטריונים אחידים לזה של יהו־דים בקבלת תלמידים לבתי"ס גבוהים וכו"ל במתן מילגות.

הקפדה על כללים אלה תיצור סלקציה טבעית **יתקטין באורח משמעותי את מספר התלמידים.** כן יקטן מספר הבוגרים בעלי רמה נמוכה, עובדה שתקל על קליט־תם בעבודה לאחר סיום לימודיהם.

● לעודד הפניה של תלמידים **למקצועות טכ־ניים, מדויקים ומדעי הטבע. לימודים אלה מתירים פחות זמן להתעסקות בזאומנות וה־נשירה מהם גבוהה.**

● **להקל על נפיעות לחו"ל ליצורך לימודים ולהקשות על חזירתם ומידורם בעבודה — מדיניות זו עשויה לעודד הגירתם.**

● לנקוט בצעדים **קשוחים** בכל הרמות נגד מת־סיסים לסוגיהם בקרב תלמידי בתי"ס גבוהים.

● להכין מראש אפשרויות קליטה לחלק הארי של הבוגרים בהתאם לכישוריהם. מדיניות זו ניתנה לביצוע לאור השהות (שנים מספר) שבידי המבצעים לתכנן צעדי־הם.

תגובת העולם הזה:

בולטת כאן ההתנשאות הגזענית. „שיטחיות פרובינ־ציאלית", „אופי לבנטיני" וכו'. נדמה שהתנשאות זו עצמה היא פרובינציאלית, ומקורה בגיטאות אשכנז.

לגופו של עניין: זהו המשך הגיוני של גישת התז־כיר כולו. אם יתנו להם ללמוד, הם ירימו ראש וית־חצפו. כך נאמר על היהודים בחו"ל, ועל הכושים באמ־ריקה. אם לא יהיו משכילים, לא יהיו מתוסכלים, ולא יהיה מי שיתסיס אותם.

תן להם לעסוק בדברים טכניים. זה יעסיק אותם, ולא יהיה להם ראש לגרום צרות.

זוהי גישה קולוניאלית קלאסית, שנכשלה בכל מקום ברחבי העולם.

העוקץ של הפרק כולו טמון בקטע על נסיעות ל־חו"ל. הדברים נאמרים רק ברמז, אך הם ברורים למדי: תן לסטודנטים הערבים פיתוי ללמוד בחו"ל — ואל תתן להם לחזור, באמתלות ביטחוניות. אין קל מזה.

אשר לצעדים ה„בטוחים" (איזו מילה אחובה על יהודי־גטו עלובים!) — אלה מתייחסים, מן הסתם, למעצר מינהלי, גירוש מן האוניברסיטה, הכשלה בבחי־נות, אי־מתן פרנסה. מי שיפתח פה — יעוף. ובדי להב־טיח זאת, יהיה צורך במערכת גדולה ומסועפת של מלשינים בכל הכיתות, בכל הרמות, בכל האוניברסיטות.

אכיפת חוק

אכיפת חוקי המדינה בחברה מתהווה כמו זו של ישראל, היא בעיה שבפתרונה יש לנהוג בגמישות, בזהירות ובתבונה רבה. אולם, במקביל, על הרשות המבצעת והמטפלת במגזר הערבי להמחיש קיום חוקים ואכיפתם, במטרה למנוע הידרדרות.

כבר הוזכרו לעיל הדרכים בהן טופלה אוכלוסיה זו והדו־ערכיות ששררה בהליכים אלה. בקרב האוכלוסיה הערבית קיימת התודעה, על סמך עובדות, כי ניתן לעקוף את החוק במדינה ע"י קשרים נאותים, עם האנשים המת־אימים. בנוסף לנזק הכלל ציבורי שבגוהגים אלה, בעיני ערביי ישראל אלה סימנים ראשונים לחולשת המימשל, שעל ידי המשך לחץ יעשה ויתורים נוספים (הדוגמאות לכך רבות).

כן המצב בנושא **בניה בלתי חוקית** אשר אי־קיום החוק עשוי לגרום נזקים חמורים ביותר לבטחון הפנים של אזורים ניכרים בצפון ובמרכז הארץ.

יש לזכור וילמוד מנסיונות מדינות אחרות בתוכן יושבים מיעוטים לאומיים, כי ליכראליות יתר, לא מבוקרת, אינה מזיקה למטרה זה מתכוונים יוצריה, אלא להיפוכה.

צפי

● יש לתת את הדעת על אפשרות כי במשך הזמן **יתמכו יהודים רבים, מתוך מניעים שונים, באוכלוסיה המפירה חוקים, והממשל יוקע על ידם כ„מדכא" עם נסיון לאכפם.**

● **גורמים עויינים כפנים המדינה מחוצה לה,** עשויים לנצל אכיפת חוקים שבמשך זמן ממושך נמנעו השלטונות מאכיפתם, **בטענות ליכוי לאומי וכו'.**

הצעות

● **לנקוט בצעדים משפטיים נגד עובדי מדינה ומוסדות** אחרים שלא ימלאו תפקידיהם בביצוע הוראות חוקים.

● להגיש תביעות ולבצע מספר פסקי־דין, בעיקר בנושאי מס־הכנסה ובניה בלתי־חוקית, שירתיעו האוכ־לוס־ה מכל מחשבה על אפשרויות התחמקות מזרועות החוק.

● **להגביר ניכחות כיחות המשטרה והבט־חון לסוגיהם ברחוב הערבי,** במטרה להרתיע חוגים

קיצוניים ו„ישבים על הגדר" העשויים להיגרר למעשי מרי והפגנות.

תגובת העולם הזה:

עצם הדרישה לאכיפת חוק היא חיובית בהחלט. אולם אין דרישה כזאת במיסמך זה. להיפך: במילים הראשונות יש צידוק לאי־אכיפת החוק על יהודים („יש לנחוג בגמישות...") בצד הדרישה הנמרצת לאכוף אותו בכל החומרה על הערבים.

במה דברים אמורים?

ברוב איזורי האוכלוסייה הערבית עיכבה הממשלה במשך שנים רבות, ובכוונה, את תוכניות־המיתאר, כך שהערבים לא יכלו לבנות בתים חוקיים. נוכח התפוצ־צות־האוכלוסייה בכפרים הערביים, לא היתה ברירה אלא לבצע בנייה בלתי־חוקית נרחבת.

אותו הדבר בדיוק קרה בחלק מהציבור היהודי — בראש־העין, בשכונת־התיקווה, וכו'.

כאשר ניסתה המישטרה לבצע פעולה סימלית במיג־זר היהודי, היא מוגרה ונבלמה עוד בצעד הראשון, וה־רשויות נכנעו בבושת־פנים. קניג מציע לבצע זאת רק במיגזר הערבי.

הריסת בתיהם של מישפחות מרובות־ילדים, שלא הותר להן לבנות באופן חוקי, עלולה לקומם את שוח־רי־הצדק ובעלי־המצפון בציבור היהודי. קניג צופה זאת מראש, וכאן קורה לו דבר שקרה לכל הפאשיסטים בכל הארצות: הוא עובר בלי־משים מן „האוייב החי־צוני" (העם הנחות, היהודי, הכושי וכו') אל „האוייב הפנימי" (חבוגדים מקרב עם־האדונים).

קניג אינו מפרט מה יש לעשות נגד בוגדים אלה, יפי־הנפש והתבוסנים, שיקומו להגן על ה„מדוכאים" (נא לשים לה למרכאות! הן חשובות) ולהתנגד למעשי־עוול של ממשלתם. אבל מכיוון שאלה יהוו סוכנים של „גורמים עויינים מבחוץ", כפי שנאמר בקטע הבא, קל לתאר איזה טיפול ראוי להם.

פקידי־ממשלה שלא יבצעו את ההנחיות הקשוחות של קניג — יפוטרו.

הפסוק על נסיון העמים האחרים בטיפול במיעו־טים לאומיים הוא שטות גמורה — אך הוא אופייני. כל הלאומנים של מיזרח־אירופה — פולנים, ליטאים, רוסים — שמהם למד קניג את תורתו, סברו כך, וגר־מו לאובדן מדינותיהם.

הצורה היחידה לטיפול במיעוט לאומי, שהוכיחה את עצמה, היתה דווקא הגישה הליברלית, שהניחה לבני המיעוט להרגיש שהם אזרחים רצויים ושווי־זכויות במדינה, שבה יש מקום לכל. את הלקח הזה מנסים עתה ליישם האמריקאים.

■ ■ ■

אחרי ה־30 במארס

המיסמך השני של קניג, שנכתב אחרי „יום האד־מה", חוזר ברוחו ובסיגנונו על קודמו. יש בו כמה פר־טים מעניינים:

● קניג קובע כי ב„יום־האדמה" השיגו הערבים הצלחה טוטאלית — ובכך הוא מאשר שכל כלי־התיק־שורת הממלכתיים שיקרו בפה מלא, כאשר טענו באותו יום שהשביתה נכשלה חלקית.

● קניג חוזר שוב ושוב להתלונן על כך שהמאו־רעות גרמו ל„זקיפת הקומה הערבית המושפלת", „גא־ווה וזקיפות־קומה", וכו'. זוהי, כנראה, סכנה נוראה — כי בישראל צריכים רק היהודים להיות זקופים.

● הוא טוען שרק"ח היתה מעוניינת בהפלת קור־בנות מקרב הערבים.

ביום־האדמה נקטלו שישה ערבים, ביניהם אשה אחת, ונפצעו הרבה עשרות. כימעט איש מהם לא נהרג בשעת ביצוע מעשה־אלימות, או אף בהשתתפות בהם־גנה. כימעט כולם נהרגו ונפצעו על־ידי אנשי ביטחון צמאי־דם או מוסתים, שירו ללא אבחנה בכל אדם שניראה בשטח, כולל אנשים שישבו בשעת העוצר על מירפסות בתיהם. או שחשו להגיש עזרה לפצוע ששכב ברחוב. הממשלה סירבה לערוך חקירה של מיקרים אלה.

מתברר עתה כי כל החיילים האלה, ומפקדיהם, היו סוכני רק"ח — שהרי לא המדינה היתה מעוניינת בהרוגים ובפצועים, אלא רק"ח בילבד.

לפי אותו היגיון, „זקני ציון" הם ששלחו את אנשי המאה השחורה והקוזאקים להרוג יהודים בפוגרומים, על־פי התוכנית השטנית המפורטת ב„פרוטוקולים".

● כדי לבצע את הצעותיו, מציע קניג להקים צוות מיוחד, בראשות מנכ"ל מישרד־הפנים. בכך הוא נותן כתובת ברורה לגישתו. חשוב לציין שמישרד־הפנים, השר והמנכ"ל לא הסתייגו מתוכן המיסמך אף במילה אחת.

עוסק עצמאי
אם אתה
עוסק מורשה
או
עוסק זעיר -

ומספר העוסק שלך מסתיים בספרות
40 עד 99,
עליך להגיש עד
ה-15 בחודש ספטמבר
את טופס הדיווח התקופתי -
מס ערך מוסף
ולשלם
את יתרת המס שגביתך מלקוחותיך

את טופס הדיווח התקופתי יש למסור בבנקים, המצוינים בטופס.
בעת מסירת טופס הדיווח עליך לשלם את יתרת מס ערך מוסף בהתאם לחישוב שבטופס.

זכור!

על פי החוק יינקטו צעדי ענישה מחמירים כלפי המאחרים בהגשת הדו"ח התקופתי.

הקפד על הגשת הדו"ח במועד.
מנע מעצמך
ומאיתנו,
את אי־הנעימות הכרוכה בהפעלת אמצעים לאכיפת הגביה.

מע"מ
אגף המכס והבלו

אגף המכס ובלו / מס ערך מוסף

National

היוצאים מן הכלל של נשיונל.

כלל ידוע הוא כי בכל כלל יש יוצאים מן הכלל, ולכן מציגה חברת נשיונל 3 מערכות סטריאו יוצאות מן הכלל.

כלל נוסף הוא, כי מערכת הסטריאו אינה רק נשמעת, היא גם נראית ולכן הושם הדגש במערכות אלה על עיצוב מרשים היוצר גם אוירה יוצאת מן הכלל.

כל אחת משלוש מערכות הסטריאו, משלבת בתוכה את כל הפריטים המוסיקליים האפשריים: רדיו, פטיפון ורשם קול קסטות.

המסקנה: לו היית רוכש כל אחד מהם בנפרד היה מחירם יקר הרבה יותר.

התוצאה: חוויה שטרם התנסית בה.

1 מגבר רב־עוצמה (108W(PMPO. מכוון AM/SW/FM/FM STEREO בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר. פטיפון משובח בעל דיסקית תקליטים גדולה (30 ס"מ). רשם קול קסטות סטריאופוני מעולה ושני רמקולים גדולים (2 WAY).
SG–2070 מרכז מוסיקלי רב־גוני לבית.

2 להפליא. מגבר רב־עוצמה(72W(PMPO. צליל של 4 ערוצים בשיטת "מטריקס". מכוון AM/SW/FM/FM STEREO. רשם קול סטריאופוני משובח, פטיפון ושני רמקולים גדולים (2 WAY).
SG–1070 מרכז מוסיקלי ביתי המעוצב

3 מגבר (30W(PMPO. מכוון בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר AM/SW/FM/FM STEREO פטיפון משובח, רשם קול קסטות סטריאופוני ושני רמקולים גדולים.
SG–1020 מרכז מוסיקלי מושלם לבית.

להשיג בחנויות המחשמל המובחרות.
מרכז התצוגה אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קרמון

בגין, יהדות ארגנטינה והתרומות לחרות

לפני ימים אחדים ריאיינה הטלוויזיה את מנהיג תנועת־החרות, **מנחם בגין**, ששב ממסע בכמה ארצות באמריקה הדרומית בשליחות המגבית היהודית המאוחדת. התוכנית הוקדשה למצבם החמור של יהודי ארגנטינה (ראה כתבה בגיליון זה). במהלכה תיאר בגין את השואה הצפויה ליהודי ארגנטינה, ופנה בקריאה נרגשת לכל עולי־ארגנטינה בישראל, להקדיש כל רגע פנוי מזמנם כדי לשכנע את אחיהם באמריקה הדרומית לעזוב את ארץ האנטישמיות, ולעלות לישראל.

הצרה היא שאת הרגעים הפנויים שלו באמריקה הדרומית לא הקדיש בגין ל־שיכנוע היהודים לעלות לישראל, כפי שיעץ לעולי־ארגנטינה לעשות. שעותיו הפנויות הוקדשו לשיכנוע היהודים ב־ארצות מסעו לתרום למגבית של תנועת־החרות.

בגין סייר במשך שבועות אחדים ב־אורוגוואי, בברזיל וארגנטינה. מסעו מו־מן כולו על־ידי הסוכנות היהודית, ש־קיוותה כי בגין ישכנע את מירב היהו־דים לתרום למגבית היהודית. המנהיג הקדיש מזמנו לשכנע יהודים לתרום לתנועת־החרות — וכל תרומה כזו היא, למעשה, על חשבון התרומות למגבית היהודית.

ערך מדור זה שהה בארגנטינה באו־תה עת, ושוחח עם יושב־ראש תנועת־החרות באורוגוואי, **יצחק מיטלמן**. הוא סיפר בגאווה רבה כי בגין יאסוף באורוגוואי בילבדה כרבע־מיליון דולר למען תנועת־החרות, מאותם התורמים שהוא היה אמור להתרימם למען ה־מגבית. מיטלמן אף סיפר, כי יום־הולדתו של בגין חל בעת הביקור, וכי שגריר

מתרים בגין
עסק לאומי

ישראל באורוגוואי ערוך לו מסיבת־קוק־טייל בשגרירות.

בגין נוסע על חשבון הסוכנות, מוצג לפני היהודים על־ידי השגריר, ותחת שיקרא להם לעלות לישראל ולהציל את נפשם, הוא מבקשם לתרום לתנועת־הח־רות ולהציל את מיפלגתו.

מדור זה היה הראשון שגילה, כי בגין מתרים למיפלגתו על חשבון נסיעותיו למען הסוכנות — זמן רב לפני שחוגים שונים התעוררו לעניין זה. יושב־ראש ה־סוכנות, **יוסף אלמוגי**, מסרב בעקש־נות לעשות דבר בעניין זה. ממה הוא מפחד?

הצרכניות מונעות הוזלה

אגודת הצרכנים ורשת הסופרמרקטים של „זן" מונעת הוזלת מחירי כבד קפוא מהצרכנים, שהם בעלי־המניות של ה־רשת. הסופרמרקטים החליטו לקנות כבד קפוא רק אצל „המשביר המרכזי", ב־מחיר של 17.50 לירות הקילו, מוכרים את הכבד לציבור במחיר של 21.70 לירות הקילו!

כיום מציעים יבואנים פרטיים כבד קפוא לכל חנות במחיר של 16 לירות הקילו ופחות, אולם הסופרמרקטים של ההסתדרות מעדיפים לקנות ביוקר אצל „המשביר", ולהפקיע את הנחירים — המופרזים בלאווהכי.

שימפן ליחסי־ציבור

דוברו הוותיק של „סוללבונה", וקו־דם־לכן של „אגד", **מרדכי שיפמן**, פתח חברה ליחסי־ציבור ודוברות. הל־קוח הראשון שבו זכה היה חברת „סוללבונה", ואחריו באו לקוחות נוספים.

דובר שיפמן
עסק פרטי

שונתה בעלות סוכנות „אבון"

בעלי סוכנות חברת־התמרוקים „אבון" בישראל, **רפי ללקין ואריה גולדשטיין**, מכרו את הסוכנות לק־בוצה דרוס־אמריקאית המיוצגת על־ידי **רמי הלפרין**. תמורת העברת הסוכנות יקבלו ללקין וגולדשטיין 2.5% מן המח־זור השנתי במשך חמש שנים.

קבוצת הלפרין רכשה שליש מן הסוכ־נות לפני כשנה, ועתה רכשה עוד שני־שלישים, מאחר שללקין וגולדשטיין לא יכלו לספק די הון חוזר לחברה.

הבעלים החדשים משלימים עתה הק־מת מיפעל לייצור ומילוי תמרוקי „אבון" בישראל. הם לקחו כמנהל־המכי־רות את **רמי קאופמן**, שעבד קודם־לכן בחברת „רבלון".

„מוטורולה" מכפילה עצמה

חברת „מוטורולה" בישראל תשקיע 56.7 מיליון לירות ברכוש קבוע, ועוד 15 מיליון לירות בהון־חוזר, בהרחבת הייצור. ההשקעה החדשה תצריך תוספת של 10 עובדים בתחום מכשירי־הקשר.

ההרחבה תאפשר ייצור בארץ של גבישים בשווי חצי־מיליון דולר לשנה, המ־יובאים כיום מחו"ל, וכן ייצור מקומי של מעגלים־היברידיים בשווי של 5 מיליון דולר, המיובאים אף הם כיום. נוסף להרחבת הייצור מבקשת החברה להחליף חלק ממיבניה, ולרכז את פעילותה במקום אחד.

מחזור „מוטורולה־ישראל" היה בשנת 1972 50 מיליון לירות, בשנת 1976 160 מיליון לירות, ובעוד שנתיים יהיה 300 מיליון לירות. ייצוא החברה היה, בשנת 1972, 5.1 מיליון לירות, בשנת 1976 7 מיליון דולר, ובעוד שנתיים יהיה 12 מיליון דולר. נוסף על מכשירי־הקשר התיקניים רוצה החברה לייצא מערכות־אשקייה ומערכות פיקוד ובקרה של החברה.

השקעה הכוללת החדשה של 71.7 מיליון לירות תחולק כך: 7.5 מיליון לירות בקרקע; 3 מיליון לירות בפיתוח הקרקע; 33.8 מיליונים לירות במיבנים; 12.4 מיליון לירות בציוד ו־15 מיליון לירות בהון־חוזר.

„אוסם" עובר לפתח־תקווה

מיפעל „אוסם" רכש 30 דונם באיזור־התעשייה של פתח־תיקווה, מול „החברה לקופסאות־פח". השטח נרכש מחברת „מכשירי־תנועה" במחיר של 8.5 מיל־יון במזומן. „אוסם" יעביר למקום ה־חדש את מישרדיו מתל־אביב, ואת מיפ־עלו שברמת־גן.

נוסעים על חשבון הריבית

כמה נושים שחיפשו את בעלי־החוב שלהם, גילו כי הם נסעו לבילוי בחו"ל לכמה שבועות. ההסבר הוא פשוט ביותר. על־ידי הנסיעה דוחים את התשלום ב־חודש לערך, ורק הריבית שמרוויחים כ־תוצאה מכך דיה לממן מסע־תענוגות סביב העולם, בימים שבהם משלמים חמישה אחוזים לחודש בשוק החופשי.

שתי טיסות ליום ל„לופטהנזה"

חברת־התעופה הגרמנית „לופטהנזה" מתכוננת בשנת 1977 לטוס לישראל שבע פעמים בשבוע בבוקר, ושלוש פע־מים בשבוע גם בשעות אחר־הצהריים. כיום טסה החברה לישראל שש פעמים בשבוע בלבד, בשעות הבוקר. בשנת 1975 הטיסה „לופטהנזה" לישראל 47 אלף נוסעים, גידול של 20% לעומת השנה הקודמת. עתה טסה החברה בקו הישי־ראלי במטוס בן 146 מושבים, מדגם „איירופה־ג'ט."

„סימנס" ל„חדיראן"

„תדיראן" רכשה את הסוכנות היש־ראלית של מוצרי הצריכה „סימנס" ה־גרמנית, מן הבעלים הקודמים **אליאס סעיד**. הרכישה כוללת את כל מוצרי־החשמל להוציא טלוויזיות ומכשירי־סטריאו.

„תדיראן" תשלם לסוכני „סימנס" עמלה קבועה מן המכירות. בשנים ה־אחרונות נכנסה „תדיראן", בניהולו ה־נמרץ של מנהלה הכללי **אלקנה כספי**, לתחום מוצרי־הצריכה, ותפסה תוך זמן קצר מקום נכבד בו.

מנכ"ל כספי
עסק ציבורי

המגבת הנגנבת

מדי־חודש נגנבות בבתי־מלון יש־ראליים כ־1000 מגבות, שאותן ניתן לר־אות לאחר־מכן על שפת הים, בשימוש המתרחצים. מגבת חדשה עולה למלון 28 לירות, ללא מיסים, ולגנב היא חר־סכת 35 לירות שהיה משלם תמורתה בחנות. גניבות קבועות בסך של כ־30 אלף לירות לחודש הן תופעה בולטת, והתאחדות בתי־המלון החליטה לנקוט צעדים להפסקת הרעה־החולה.

כצעד ראשון ינהיגו בכמה מלונות, ש־בהם הגניבות רבות במייוחד, את תנוחו של בדיקת החדר בעת עשיית החשבון עם הלקוח. קצין־ביטחון מייוחד יהיה אחראי לכך בכל מלון, והיה אם תחסר מגבת, הוא יבקש מן הלקוח, בנימוס, שיפתח את מזוודותיו. ההמשך ברור.

„שיקים בנק עצמאי בארצות־הברית"

הנהלת „בנק המזרחי" החליטה להפוך את נציגותה בארצות־הברית לבנק עצמאי שלא יהיה סניף של „בנק המזרחי" ב־ישראל. הכוונה היא להקים את הבנק העצמאי בשנה הקרובה. היתרונות של בנק עצמאי באמריקה, על סניף של בנק זה, הן, קודם כל, באפשרות לבטח את הפיקדונות ביטוח פדראלי.

לביטוח זה חשיבות רבה בעיני ה־מפקידים האמריקאים. ביטוח זה אפשרי רק לבנקים אמריקאיים ולא לסניפים זרים. הביטוח הוא לכל חשבון עד סכום של 10,000 דולר.

הביטוח היה הסיבה העיקרית להחל־טת „בנק לאומי" להפוך את סניפו לבנק עצמאי.

יתרון נוסף לבנק עצמאי הוא האפ־שרות לגייס הון זר לבנק החדש. בכוונת „בנק המזרחי" להציע למשקיעים שות־פות עימו בבנק החדש. בדיקה ראשונה העלתה כי קיימת נכונות בין קבוצות משקיעים באירופה להיכנס לשותפות ב־בנק החדש.

משקיעים אלו יודעים כי הבנק יביא עימו את מערכת הקשרים הענפה של „בנק המזרחי" בישראל עם יהודי ה־תפוצות.

בימים אלה הוציא „בנק המזרחי" לאור את דיוני הסימפוזיון הבינלאומי לבנקאות וסידרי מטבע, שהתקיים ביולי אשתקד. בחסות בית־הספר למינהל עס־קים של אוניברסיטת תל־אביב. בסימ־פוזיון השתתפו גדולי הבנקאים בעולם והוא זכה לחדים רבים מקהילת הכס־פים הבינלאומית.

חתיכה שווה מיליון...

בייב האגדית מרגו המינגווי מגישה :

Babe

בושם אגדי מבית פברגה

בושם כל כך מרענן, כל כך טבעי – פברגה מעניקה אותו לך.
"בֵּייב" היא נהדרת. בֵּייב היא החיים. רעננה וטבעית. חמימה וחושנית.
"בֵּייב" היא בדיוק כמוך. אגדית.
"בֵּייב" קולון. "בֵּייב" ספריי קולון. "בֵּייב" פרפום בתיבת זהב מקסימה.
"בֵּייב" טלק לאמבט.

The Fabulous Babe by FABERGÉ

משווק ע"י לון להשיג כבר עתה בתמרוקיות המובחרות, בשקם, בכל-בו שלום ובמשביר לצרכן.

יצואן מצטיין 1975 OUTSTANDING EXPORTER

פרסום אבנת *א.מ.ן

18

העולם הזה 2037

משוגע לטובת מי?

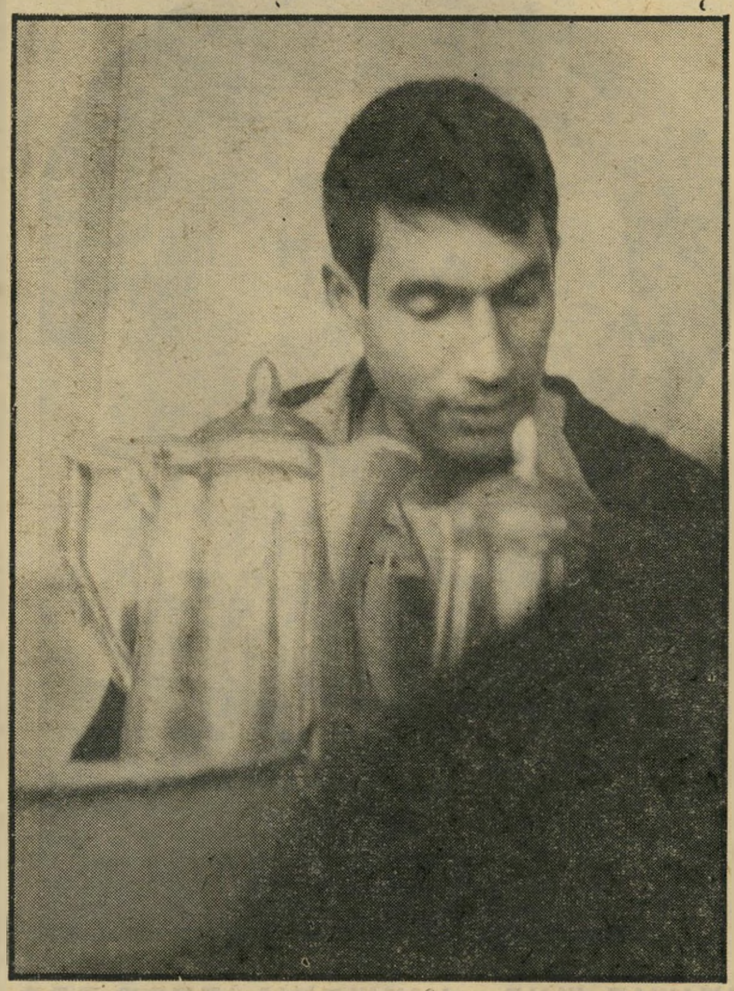

„אתם עוד תשמעו ממני! אני לא אקבר כאן בכלא הגרמני!" היה שמעון („כושי") רימון טוען באוזני אותם ישראלים מעטים, עתונאים, ידידים ועורכי־דין, שהצליחו להגיע לפגישה חטופה עמו באחד מבתי־הכלא הגרמניים, בי־ניהם הוא נודד מאז נשפט לתשע וחצי שנות מאסר על חלקו בקשר־הסמים ה־ישראלי בפרנקפורט.

אפילו לרגע אחד, מיום שנחרץ דינו, לא השלים כושי עם גורלו. ההרפתקן הישראלי בן ה־36, מתנהג בתאי מעצרו כמו חיה בסוגר, אינו מניח לסוהריו ושומ־ריו לנוח אפילו יום אחד. הוא מתכנן בריחות, מקים מהומות, הצית את תא מאסרו ומנצל כל מגע אפשרי עם העולם החיצון כדי לגרום לכך שלא ישכחוהו ושיעשו מאמצים לשחררו.

„אני אמות כאן!" הזהיר את חבריו במיכתבים ששיגר אליהם.

אין פלא שהוא הפך אחד המיטרדים החמורים ביותר עבור שילטונות בתי־הכלא הגרמניים. הם מעבירים אותו מכלא אחד לשני, מתאי מעצר לאסירים מסוכנים ועד לתא בידוד משוריין הנמצא תחת שמירה מתמדת, 24 שעות ביממה.

רק חלק קטן מעלילותיו של כושי רימון, בבתי־הכלא הגרמנים בחודשים האחרונים, נודע בארץ. אולם השבוע הטיל כושי את הרימון האמיתי שלו.

במיכתב ששיגר לפרקליט ישראלי, שלא ייצג אותו מעולם, חולל כושי את אחת הסערות הגדולות שידע עולם הפלילים הישראלי. הוא התוודה ונטל על עצמו את האחריות לביצוע שלושה מעשי רצח ש־אירעו בישראל לפני שש שנים.

הין אלה רציחותיהם של עזרא שם־טוב מזרחי, בעל עסקים בשוק הסיטונאי ב־תל־אביב, שנחשב כ„מלך ההימורים" של תל־אביב; של נהגו ושומר־ראשו אהרון אלמליח, שנהרג יחד עמו בעת שנורו לעברם יריות בפינת הרחובות אלנבי וה־רקון.

הרצח השלישי שכושי הודה ביצועו, היה זה של אמנון חדד, אף הוא דמות מוכרת בחיי הלילה של מועדוני הקלפים וההימורים בעיר, שנרצח בשנתו בביתו.

בשני המקרים תפסה המישטרה חשודים ברצח. סלומון עבו, שעלה לארץ זמן קצר קודם לכן ותואר כ„איש המאפיה הצרפתית", הואשם והורשע ברצח מזרחי ואלמליח. איתן חייא, ממכריו של אמנון חדד, הורשע ברציחתו. שניהם נידונו ל־מאסר־עולם למרות שהם ממשיכים לט־ען עוד היום כי הם חפים מפשע ותובעים לערוך להם מישפט חוזר.

נכונות למאסר־עולם

כושי הודה לא רק בביצוע שלושה מעשי־רצח אלה. הוא טען במיכתבו, שהובא מיד לידיעת היועץ־המישפטי, כי ביצע עוד מעשה רצח אחד, שאת הפרטים הקשורים בו הוא מסרב לגלות בשלב זה.

הוא הסביר את וידויו המפתיע בכך, שרגשי חרטה עמוקים תקפו אותו בעת ישיבתו בכלא בגרמניה וכי אין הוא יכול לשאת עוד את העובדה שאנשים חפים־מפשע נמקים בכלא על ששעים שלא כיצעו, ושלמעשה הוא האחראי להם ומוכן לתת את הדין על ביצועם.

עיתונאים ישראלים שמיהרו אל כילאו של רימון, כדי להיפגש עמו ולקבל ממנו פרטים נוספים על מעשי־הרצח שהוא הר־דה בביצועם, מצאו אותו במצב של חוסר איזון נפשי מוחלט, כשהוא שטוף הזיות ומנותק מהמציאות, מבולבל ונרגש. בד־בריו המבולבלים ניסה לייחס לעצמו אפי־לו את רצח ג'ון קנדי, הוסיף לעצמו רצח חמישי, נוסף על ארבעה מעשי־הרצח בהם הודה קודם־לכן במיכתבו.

גם פרקליטו הגרמני של כושי, המוסיף לשמור עמו על קשר הדוק, חזר וטען, את מה שהשמיע קודם במהלך מישפטו של כושי: „הוא אינו אחראי למעשיו, יש להתייחס אליו כאל חולה־נפש."

רק על סמך הנחה מוקדמת זו, שכושי איבד את האיזון הנפשי שלו, ניתן להבין ולפרש את פשר הווידוי המוזר והמפתיע שלו.

על כושי הוטלו בגרמניה תשע וחצי שנות מאסר. ההנחה היא שהוא לא ירצה את כולן במאסר. למרות שבגרמניה אין מקובל למחוק שליש מתקופת המאסר עבור התנהגות טובה, ואם היה נוהג כזה, ספק אם כושי היה זוכה בציון של התנהגות טובה, קיים סיכוי סביר שהוא ישוחרר ויגורש מגרמניה אחרי שירצה שם מיספר שנות מאסר.

כושי יודע זאת.

לעומת זאת הוא צריך לדעת שאם אומנם יודה בפני בית־מישפט ישראלי ב־ביצוע שורת רציחות, ובית־המישפט אומ־נם ישתכנע ויאמין שהוא ביצע אותן, מה שמצפה לו זה מאסר עולם.

קשה להניח שכושי, ישאף להמיר ב־דיעה צלולה מאסר גרמני זמני — ויהיו תנאיו קשים וחמורים כאשר יהיו — ב־מאסר־עולם בישראל. אדם מסוגו, החוזר וטוען כי אינו יכול להיות כלוא בבית־סוהר, ושעברו רצוף בריחות וניסיונות בריחה אינסופיים, גם בתנאים הנראים חסרי־סיכוי, יתקשה לשכנע, כי מצפונו הוא שדווחף אותו לגזור במו ידיו על עצמו מאסר עולם.

אין ספק, כי מאחורי מיכתב ההודאה שלו מסתתרות כוונות הרבה יותר עמו־קות, מאשר סתם יסורי־מצפון, כפי שהם מתוארים בו. מעצמה מתעוררת השאלה, שהעסיקה השבוע חוגים רבים, הן בקרב מכריו וידידיו הרבים של כושי בארץ. לטובת מי?

אין הסכם הסגרה

הנחה הראשונה היתה שכושי השתגע לטובת עצמו.

הוא חיפש כל דרך אפשרית כדי להש־תחרר מהכלא הגרמני, אמרה גירסה זו. הוא הגיע כנראה לבסוף למסקנה, כי רק באמצעות הודעה במעשי רצח שאנשים אחרים נשפטו על ביצועם, יש לו סיכוי שישראל תדרוש את הסגרתו, כדי לחקרו או כדי להעמידו לדין.

על פי חוקי ההסגרה, אם אדם ביצע במדינה אחת פשעים חמורים יותר מאשר הפשעים עליהם נשפט כבר במדינה אחרת, חייבת המדינה המחזיקה בו להסגירו למ־דינה השנייה, בתנאי כמובן שקיים ביני־הם הסכם הסגרה. בין ישראל וגרמניה לא קיים הסכם כזה.

אבל כיוון שכושי הוא אזרח ישראלי, הרי גם ללא הסכם הסגרה, יש להניח, שממשלת־גרמניה תיענה לדרישתה של ממשלת־ישראל להסגיר את כושי לידיה, כמעט בלתי מתקבל על הדעת שהוא באמת מתכוון לבוא לישראל ולהתייצב בפני בית־מישפט כדי לספר את כל הידוע לו על מעשי־רצח אלה.

רוצח, אבל ישר

תיאוריה השנייה גורסת, כי כו־שי עשה מה שהוא עשה, והוא מוכן ליטול על עצמו גם בעתיד את האחריות לרצח המשולש או המחומש, לטובת שני אסירי־העולם, סלומון עבו ואיתן חייא.

שני אלה טוענים כל הזמן, כי הם חפים מפשע. ייתכן, כי אישים רבי השפעה פנו אל רימון והציעו לו עיסקה: להודות בפשעים המיוחסים לעבו ולחייא כדי לגרום לשיחרורם. במקרה כזה יכלו להציע לו סכום כסף גדול מאוד.

לא מן הנמנע שכושי נענה להצעה זו מתוך חשבון קר: אפילו אם יגזרו עליו בישראל מאסר־עולם, יש לו סיכויים להי־מלט מאסר, עם או בלי עזרה מבחוץ, הרבה יותר מאשר בבתי־הכלא הגרמניים.

ייתכן וזוהי אחת מתוכניותיו ההרפתק־ניות, בהתאם למסורת עברו: ליטול על עצמו אשמה בפשעים שלא ביצע, לקבל עליו את הדין, ואז לנסות לברוח, באמצ־עות סכומי כסף גדולים שיעמדו לרשותו ובעזרת ידידיו הרבים, אל מקום שם לא יגלוהו עוד.

העובדה שפנה במיכתבו דווקא אל פרק־

(המשך בעמוד 20)

אם אמנם היה כושי רוצח שכיר כפי שהוא טוען – במיכתב ששלח – האם יניחו לו שוכריו להסגירם?

(המשך מעמוד 19)

ליטו של סלומון עבו היא הנותנת סיוע למחזיקים בגירסה זו.

מילבד מעשי־הרצח שבביצועם כבר הו־דה, שומר כושי לעצמו את האופציה לי־טול על עצמו את האחריות למעשי־רצח נוספים. העובדה, שבמיכתבו לפרקליטו של סלומון עבו לא פירט כושי את מעשי ה־רצח הנוספים שבביצועם הוא מוכן ל־הודות, יכולה להיות מוסברת בכמה צורות.

ייתכן ומדובר בשורה שלימה של תע־לומות רצח שלא פוענחו עד עצם היום הזה. די להזכיר את „רציחות העוזים" המפורסמות של שנות השישים, כאשר כחצי תריסר אנשים במקומות שונים בארץ נורו בצרורות של תת־מקלע עוזי וסיבות הירצחם נותרו עלומות ובלתי מוסברות.

או שורת מעשי הרצח שארעו בתחילת העשור הנוכחי על רקע המיסחר בסמים. המדובר הוא ברציחותיהם של גואל תנעמי ועודד קלפיצקי, שרוצחיהם טרם התגלו.

אבל קשה להאמין שמצפונו של כושי ייסרו עד כדי הודאה בביצוע מעשי־רצח בלתי מפוענחים. סביר יותר להניח, שאם יטול על עצמו בהתנדבות אחריות למעשי־רצח נוספים, יהיו אלה מעשים שמבצעיהם כבר התגלו, נשפטו והורשעו.

כך, למשל, יכול כושי להודות בביצוע רצח אילן אשרוב, שהאיש שהואשם ו־הורשע בביצועו, סימון ליאונטה, טוען עד היום כי הוא חף מפשע, למרות שבתחילה הודה ברצח.

רצח נוסף שכושי יוכל אולי לייחס לעצמו הוא רצח עובד מילטשת יהלומים, שנורה בסוף שנות ה־60 בעת ששודדים ביצעו שוד מזויין במילטשה ברמת־גן, לא הרחק מבורסת היהלומים. באותם ימים שימש כושי רימון כנהגו של ראש עירית תל־אביב, מרדכי נמיר. הוא נעצר אז כחשוד בהשתתפות בשוד, אחרי שעדי־ראייה טענו כי השודדים נראו נמלטים במכונית שתיאורה התאים להפליא לתיאור מכוניתו של ראש־העיר. אלא שהמישטרה נאלצה אז לשחרר את כושי כמו במקרים רבים אחרים, מחוסר הוכחות.

למעשה רשימת האפשרויות היא בלתי סופית. בדיחת השבוע, נוכח וידויו המס־תיע של כושי, היתה כי הוא עוד מסוגל ליטול על עצמו את האחריות לרצח היום ארלוזורוב.

פגיעה בתדמית

וסף לגירסות אלה, קיימת תיאוריה נוספת. היא מסבירה את מעשהו של כושי במיבנה הפסיכולוגי של אישיותו.

מה שמניע את כושי כל חייו הוא צורך נפשי עצום ליחס ואהדה. כילד מאומץ, שמילדותו גדל בסביבה מתגברת, הוא עשה תמיד מעשים חריגים כדי למצוא חן, לזכות באהדה, להשתייך. זוהי הסיבה גם שלכושי יש מאות ידידים אישיים הפזורים על פני כל הארץ. כל אחד מהם זוכר לפחות מעשה חריג אחד שכושי עשה למענו. לא מעט אנשים שעילו תכונה זו בכושי, ניצלו אותה והשתמשו בו למט־רותיהם הפרטיות.

עתה, כשהוא יושב בכלא הגרמני, מנו־תק ומבודד, שוב אין כושי יכול לעשות כל מעשה שיגרום לאהדה כלפיו מצד חבריו הרבים. להיפך: הרשעתו כסוחר־סמים קשים בגרמניה, פגעה בתדמיתו וגם עתה, כשהוא מוכן לקבל על עצמו תדמית של רוצח, הוא מנסה לטעון, כי נגרם לו עוול בהרשעתו כסוחר־סמים.

ייתכן ודחף נפשי עמוק זה, ליצור אהדה והערכה הוא שדחף אותו, אולי באו־פן לא מודע, לקבל על עצמו אחריות למעשי־רצח שאירעו לפני שש שנים ול־סידרה נוספת של מעשי־רצח שפוענחו או נשארו בגדר תעלומה.

מעשה כזה, במצבו המיוחד של כושי, הוא המעשה האחד שעוד יכול להעמידו שוב במרכז העניינים ולזכותו באהדה: הנה אדם עם מצפון, רוצח, אבל ישר, שלמרות הכל מוכן להודות בפשעים ש־בידי אחרים אין כל הוכחות שביצע.

אישיותו המורכבת והמסובכת של כושי, אינה מגלה מצד שני כל תווים המאפיינים רוצח קר־רוח, הכולא בקיربו במשך שנים ארוכות את סודות הפשעים המושלמים שביצע.

לאור כל זאת נראה, כי סיפורו של כושי, כאילו הוא שרצח באמת את שם־טוב מזרחי, אלמליח וחדד, הוא בעל סיכויי הסבירות המועטים ביותר.

מוהלים יהודיים לומדים את מיקצועם על אבריהם של ילדים ערביים - וקבלן ערבי מספק להם ילדים

תמורת מאה לירות לראש

במבט ראשון נראה כי לא היה פסול בקורס המוהלים שנערך בישיבת התפוצות.

המילה מקובלת לא רק אצל היהודים, אלא גם אצל המוסלמים. אולם בניגוד למסורת היהודית המחייבת את ביצוע ני־תוח המילה ביום השמיני להולדת התינוק הזכר, מקובל אצל המוסלמים לבצע את הניתוח תוך 40 יום מהולדת הבן הזכר. אלא שלא תמיד משגת ידם של ההורים לשלם את דמי הניתוח, המגיעים כיום לכמה מאות ל"י. משום כך די נפוץ הוא בקרב המוסלמים לדחות את ניתוח המילה לשנים מאוחרות יותר, בדרך כלל עד גיל 12 ולעיתים אף בגיל מבוגר יותר.

הרב מרדכי גולדשטיין - ראש הישיבה

„אב יהודי לא ירשה!"

כ אשר חוחל בעריכת קורס המוהלים בישיבת התפוצות, חיפשו עורכי הקורס אחרי מועמדים שעל אבריהם יוכלו התל־מידים לבצע את מלאכת הניתוח המעשית. ואז עלה במוחם רעיון גאוני בפשטותו: לבצע את ניתוחי המילה על נערים ערבים שטרם מלו אותם.

לצורך זה התקשרה הישיבה עם הספר הערבי דאוד אבו־ראזאלי, מירושלים ה־מזרחית. הוא חיפש ואיתר נערים וילדים ערבים שמשפחותיהם היו נכונות שימולו אותם ללא תשלום, הביא אותם לישיבת התפוצות, כדי שהמוהלים המתלמדים יר־כשו את ניסיונם המעשי עליהם. ניתוחי המילה בוצעו כמובן, בהסכמתם המלאה

שפני נסיון לברית־מילה

פ עולה מחירה של משרד־הדתות לפני שבוע, מנעה שערוריה שעלולה היתה להפוך לסקנדאל בינלאומי ולפגוע בתדמיתה של ישראל, הרבה יותר אפילו מאשר „מיסמך קניג" הנודע לשימצה.

היה זה כאשר הגיעו למשרד־הדתות ידיעות מסמרות־שיער על מה שמתרחש, כביכול, בישיבת התפוצות בירושלים.

הידיעות סיפרו כי בישיבה, המתנהלת בראשותו של הרב מרדכי גולדשטיין מ־ארצות־הברית, מתנהל בין השאר גם קורס למוהלים. הוא מיועד בעיקר להכשיר מו־הלים עבור קהילות ישראל בחו"ל, על מנת שיוכלו להמשיך את המסורת המסמלת את הברית שניכרתה בין אברהם לבין בורא העולם.

אלא, כך טענו הידיעות, במהלך הקורס למוהלים, כאשר מגיעה שעתם של המוהלים לבצע גם עבודה מעשית לפני קבלת כתב־הסמיכות, הם עושים זאת ללא השגחה רפואית מתאימה, כאשר המנותחים הם ילדים ונערים ערבים, המסופקים לישיבה בידי קבלן ערבי, המקבל שכר לפי מיספר המועמדים שהוא מביא לניתוח.

עוזריו של שר־הדתות יצחק רפאל מי־הרו לחקור מקרוב את מידת האמת ב־ידיעות שהגיעו אליהם. כאשר הסתבר להם כי יש בהם ממש, הורה משרד־הדתות ל־הפסיק מיד את קורס המוהלים הנערך ב־ישיבת התפוצות. כמו כן הופסקה בשבוע שעבר התמיכה הכספית שמשרד־הדתות היה מזרים לישיבה זו, המסתכמת בסכום של 350 אלף ל"י בשנה.

אחרי שפקידי משרד־הדתות הגיעו ל־מסקנה כי ניתוחי ברית־המילה שבוצעו על ידי החניכים בקורס היו עלולים לסכן את בריאותם של המנותחים, נמסרה ה־פרשה ליועץ־המישפטי לממשלה, כדי ש־יחווה את דעתו לגבי ההיבט הפלילי שבה. גם מישטרת ירושלים הוכנסה לתמונה. היא החלה לחקור אם לא היה פסול במע־שיו של הספר הערבי דאוד אבו־ראזאלי, ששימש כקבלן אשר סיפק לישיבת התפו־צות ילדים ערבים לניתוחי מילה.

הספק הספר דאוד אבו ראזאלי מירושלים העתיקה, סיפק לבחורי־הישיבה כ־50 ילדים ערביים תמורת 100 ל"י לגולגולת לצורך ברית־מילה.

של הורי המנותחים, אלא שאלה סברו שדאוד הוא שמבצע אותם.

כאשר התבקש השבוע הרב מרדכי גולד־שטיין, ראש ישיבת התפוצות, להסביר את פשר ההסדר המוזר, הוא ניסה תחילה להתחמק מתשובה ישירה.

„למה לכם לכתוב על ניתוחי ברית־מילה?" אמר הרב גולדשטיין לכתב העולם הזה שבא אליו לראיינו. „תכתבו משהו אחר על ישיבת התפוצות, משהו טוב. אני אפילו אשלם בעד זה. זה יהיה בסדר?"

לבסוף, הסכים הרב גולדשטיין למסור את תגובתו על השאלה מדוע גייס, תמורת תשלום, נערים ערבים לניתוחי־מילה בקורס המוהלים שהתנהל בישיבה שלו: „איך לדעתכם אפשר ללמוד להיות מוהל? אפשר להיות מוהל בלי לעשות ניתוחים? אז על מי לעשות אותם? אתם חושבים שאב יהודי ירשה למוהל־מתלמד לערוך את הניתוח הזה על בנו?

„הכל נעשה מסיבות ובתנאים הומניטריים, מבלי לפגוע בילדים הערבים שהובאו לישיבה כדי לערוך עליהם את הניתוחים," טען הרב גולדשטיין (43), יליד ארצות־הברית ואב ל־13 ילדים, שאף לא אחד מהם נימול על־ידי חניכיו.

הפרשה החלה לפני כשנה. אנשים הבחינו מדי־פעם במונית מיסתורית, שהיתה מביאה לישיבה קבוצות של ילדים מן הכפרים הערביים שבסביבות ירושלים. הילדים הוכנסו לתוך אחד החדרים הסוכים של בנייני הישיבה, המצויים על הר ציון. הם הושכבו שם על שולחנות, וחדר לימוד התורה הפך מייד לחדר־ניתוחים מאולתר.

המוהלים־המתלמדים מישיבת־התפוצות, שתחילה נהגו לבצע את ניתוחי ברית־המילה הנסיוניים שלהם על תרנגולים או על אברי־מין מלאכותיים, העשויים מעור עופות, עברו לשלב מתקדם יותר עם בואם של הילדים הערביים לישיבה.

בדרך כלל מקבל מוהל את הסמכתו מידי ועדה מיוחדת שבה משתתפים נציגי משרד־הבריאות, משרד הדתות והרבנות הראשית. זאת אחרי שאת ניתוחי המילה הנסיוניים שלו הוא מבצע בבית־חולים בהשגחת רופא. תלמידי ישיבת התפוצות ביקרו אומנם בבית־חולים, חזו שם בניתוחי מילה, אבל לא נטלו בהם חלק.

בישיבת־התפוצות נמצאים כ־80 מתלמדים, אך — לפי דבריו של הרב מרדכי גולדשטיין — רק 20 מהם לומדים את סודות המוהלים. התלמידים הם צעירים מארצות־הברית וממדינות אירופה, המבקשים להיות רבנים, דיינים, סופרי סת"ם או שוחטים. הלימודים נמשכים בדרך־כלל כשנה אחת, אך אם התלמיד אינו מצליח לספוג את התורה תוך תקופה זו, הוא ממשיך ללמוד בישיבה שנים נוספות.

כמו סטודנטים־לרפואה?

משלת ישראל תומכת בלימודיהם של המוהלים־המתלמדים. האוצר מעביר לרב גולדשטיין, ראש הישיבה, הקצבה קבועה. וישיבת־התפוצות משיגה סכום דומה מתרומות מחוץ־לארץ. אך הרב גולדשטיין עדיין אינו מרוצה. „חסרים לי עוד כ־350 אלף ל"י לשנה, כדי שהכל יתנהל פה כמו שצריך," הוא טוען.

לא קל להשיג מועמדים לניתוחי־מילה עבור המוהלים־המתלמדים. קבלן־המילה הערבי דורש תשלום במזומן עבור כל ילד שהוא מספק לצורך ניתוח. רבני הישיבה נאלצו, לטענתם, להוציא לשם כך, 200 לירות לילד, מן הכספים שממשלת ישראל מקציבה להם.

אך הרב גולדשטיין אומר שהוא־עצמו אינו אוהבי לביצוע ניתוחי־המילה הנסיוניים. אחיו, גדליה גולדשטיין, הוא מדריכם הישיר של המוהלים־המתלמדים. כעת שוהה גדליה בארצות־הברית לשם יצא כדי לאסוף כספים עבור ישיבת־התפוצות.

„בסך־הכל," טוען הרב גולדשטיין, „אנשי הישיבה רק לומדים שם. מה יש? איך אפשר ללמוד לעשות ברית־מילה אם לא מבצעים את הניתוח באופן ניסיוני? מה רע בזה? איך, למשל," הוא שואל, „לומדים הסטודנטים־לרפואה לבצע ניתוחים? על גוויות? לא! בבית־החולים!

„מדוע אנו מלמדים את בחורי הישיבה שלנו להיות מוהלים? פשוט מאוד. יש כיום מחסור חמור במוהלים בארצות רבות, באמריקה ובדרום־אפריקה, ופעמים רבות קורה שמטיסים מוהל במיוחד כדי שיבצע ברית־מילה במקום מרוחק שבו אין מוהל. הוא רק חוזר, ושוב מעלים אותו על מטוס, כדי שיטוס לברית־מילה במקום אחר."

„האם נוכח רופא בשעת הניתוחים הניסיוניים של בחורי־הישיבה?" נשאל הרב.

אך הוא לא מיהר להשיב. הוא ביקש לעבור לשאלה אחרת. „כך יהיה יותר טוב," הבטיח הרב, „התחמק ממענה והשפיל את עיניו.

רק אחרי שיחה ממושכת נכנע הרב גולדשטיין, והסכים להביא בפני צוות העולם הזה אחד מבחורי־הישיבה הלומדים להיות מוהלים. עם כובע־קש על ראשו, כשהוא מעשן סיגריות מארלבורו, לבוש בחליפת־ספורט וענוב עניבה רחבה, הגיע למקום דניאל שולץ (26), יליד ניו־יורק. שולץ נמצא בישיבה זה שנתיים, ומכשיר את עצמו להיות רב ומוהל. הוא נשוי, ואב לשני ילדים. הוזמן מתגורר בישיבה ומקבל, כמענק סכום בן 200 ל"י לחודש.

דניאל אינו מתכוון להישאר בארץ אחרי שיסיים את לימודיו ויתחיל בקאריירה שלו כמוהל. אביו הוא בעל בית־חרושת לסריגים. אך הבן אינו מוכן ללכת בעיקבות אביו.

שולץ הבן יהיה מוהל. אך הוא אינו מוכן לדבר על הניתוחים הניסיוניים שביצעו בכיתתו. „לא היו כאן דברים כאלה," טוען שולץ הצעיר, ומסרב להיישיר מבט.

הרב גולדשטיין נתקף מייד בהיסוסים, וממלמל: „זה לא יהיה טוב, כשיידעו על הניתוחים. יש לי הרבה שונאים."

גילויים מסמרי־שיער

ה קבין הערבי שסיפק את הילדים הערביים כשפני־ניסיון לבחורי־הישיבה, הוא הספר דאוד אבו־ראזאלי. המספרה של ראזאלי שוכנת בשער דמשק של חומות ירושלים העתיקה. בירושלים המיזרחית הוא מוכר כמוהל, המבצע את המילה לילדים מוסלמים תמורת תשלום. הוא גילה כי הוא עשוי להרוויח יותר אם יביא את המועמדים למילה לישיבת התפוצות, מאשר אם יבצע בהם את המילה בעצמו.

משום־כך הוא לא התקשה לגייס את

מחלמד דניאל שולץ, אחד מ־20 בחורי ישיבת התפוצות הלומדים ומשתלמים בקורס המוהלים.

עשרות הילדים הערביים, שעברו תחת ידיהם של המוהלים־המתלמדים בישיבת התפוצות. אבו־ראזאלי מאשר שעשה את העיסקה עם ראשי הישיבה, וכי תמורת אספקת הילדים קיבל תשלום לכל גולגולת. אבל הוא טוען שרימו אותו. „הרב גולדשטיין הבטיח לי 200 ל"י עבור כל ילד, אך שילם רק 100 ל"י," גילה במרירות.

כיצד הצליח הספר אבו־ראזאלי לגייס את 50 הילדים שהוא סיפק עד כה לבחורי הישיבה, לצורך ברית־המילה?

הסביר אבו־ראזאלי השבוע: „הדת המוסלמית מחייבת את בני הדת שלנו לעבור ניתוח ברית־מילה לבנים, כמו שעושים גם היהודים. הילדים שהבאתי לישיבת התפוצות היו מהכפרים סביב ירושלים. אין לי כבר שום קשר איתם."

מרסל זוהר ■

במדינה

העם

משה רבנו במידבר סין

מאו יכול היה להיות ידיד ישראל — זולא המישגה המדהים של ירושלים

בשביל אזרחי ישראל, היתה זאת רק ידיעה רחוקה, כימעט שיגרתית. מנהיג סין, מאו טסה־דונג, הלך לעולמו בגיל מופלג.

אין בני־אדם יכולים להתרשם מגדולתו של בן־דורם, כשם שאין להבחין במלוא גובהו של הר כשעומדים בקירבתו. דרוש מרחק של זמן כדי להעריך כראוי את דמותו של ענק היסטורי.

כאשר נפטר מאו, נשמעו מסביב לעולם הספדים רבים. הכל הודו בחשיבותו. אך רק מעטים תפסו את מלוא השפעתו על תולדות העולם.

שתי מהפכות. אחד המספידים ב־שידורי ישראל, מדוברי המימסד, טען את האות למהפכה חדשה, כדי למנוע את התנוונות הקודמת. האיש שכבר עבר את גיל הנעורים כאשר צעד ברגל לאורך אלפי קילומטרים, בראש „המיצעד הארוך" של נאמניו מדרום־מיזרח סין לצפון־מערבה, מעשה המזכיר את מעשה משה רבנו. עדיין חצה את „אנג־טסה הרחב בשחייה בזיקנתו. כימעט עד ימיו האחרונים שימש דוגמה אישית לעמו — חמישית האנושות.

מיזחמת הדרום בצפון. ייתכן, כי ההיסטוריונים של הדורות הבאים יעריכו את מאו עוד יותר בשל שינוי היסטורי, שחרג בהרבה אף מגבולותיה של סין אדירת־הממדים.

מאו פתח במהפכה, שתיזכר אולי כתופעה המשמעותית ביותר של המאה ה־20: ההתקוממות של העמים ה„ציבעוניים" נגד העמים ה„לבנים", המרד של אסיה—אפריקה—דרום־אמריקה נגד העולם התעשייתי האירופי—צפון־אמריקאי.

לפני מאו, חשבו הכל שהסיכסוך העולמי העיקרי עובר בין מיזרח ומערב. בין המעצמה הסובייטית והמעצמה האמריקאית. מאו, שהגיע לשילטון בכוחות עצמו, בניגוד לרצונו של סטאלין ועל־אף החבלה הסובייטית במאמציו, קבע קו חדש של עימות עולמי: בין הצפון והדרום, בין העמים העשירים והמפותחים — ממוסקבה עד סן־פראנציסקו — לבין מאות המיליונים המפגרים, חסרי־הכל, הסובלים והרעבים כדי לספק לעולם התעשייתי שייתי בזיל־ההזול את אוצרות־הטבע של ארצותיהם.

עימות זה הוא השולט כיום בעולם, ואין ספק שיישיל את צילו על המאה ה־21.

פקינג וירושלים. מדוע לא יכלה סין של מאו להיות ידידתה של ישראל?

נדמה שבראשית ימי שתי המדינות (שקמו כימעט בעת ובעונה אחת) לא ראו הסינים כל סיבה לכך. הם היו מעוניינים לקשור קשרים עם ישראל.

בשנות ה־50 הראשונות הוזמן דיפלומט ישראלי בכיר (דויד הכהן, ציר ישראל בבורמה) לסין, וניהל משא־ומתן ממושך, נפגש עם איש־אמונו של מאו, צ'ו אן־ליי. ישראל יכלה להתקשר עם הענק החדש — אך ירושלים פחדה מפני תגובת האמריקאים, שהיו אחוזי היסטריה אנטי־סינית.

כמו הזדמנויות היסטוריות רבות אחרות, הוחמצה גם זו על־ידי ממשלת ישראל, כימעט בהיסח־הדעת, מתוך שיקולים אוויליים של הרגע, ללא דיון מעמיק.

דויד בן־גוריון עצמו פיתח לעצמו, לאחר־מכן, רומנטיקה פרו־סינית פרטית. הוא הבין את חשיבותה של סין, דיבר עליה תכופות. אבל היה זה מאוחר מדי: ישראל כבר השתלבה במערך האמריקאי, זיהתה את עצמה כלפי סין כחלק מחזית העולם המערבי נגד ההתעוררות של „העולם השלישי".

השבוע לא הספידה ממשלת ישראל את מאו. לא היה שום קשר בין מדינת־הענק שבמיזרח אסיה והמדינה הקטנה שבמערבה.

מאו בימי „המיצעד הגדול"
כמו בן־גוריון?

כי רק אדם אחד נוסף בדור האחרון הגיע לממדיו של מאו — דויד בן־גוריון.

ההשוואה האישית היתה קרובה לגורחוץ. אמנם היה בן־גוריון מדיניאי מעניין, הרבה מעל לממוצע, אך הוא לא חולל מהפכה רוחנית או מעשית. הוא המשיך בדרך האידיאולוגית של קודמיו, אבות הציונות, והוא ניצח על כוחות שהיתה לו רק השפעה חלקית על יצירתם.

אך ייתכן שיש מקום להשוואה בין הציונות עצמה, כתנועה מהפכנית, ובין המהפכה הסינית. לא בממדים, כמובן, אלא בהיקף המהפכה.

הציונות שינתה, לגבי בניה, את כל סידרי העולם. היא העבירה אותם מארץ לארץ, מתרבות לתרבות, משפה לשפה, ולרוב גם ממעמד למעמד.

המהפכה הסינית של מאו טסה־דונג היתה בעלת היקף דומה, ואולי רחב עוד יותר. מאו חולל מהפכה טוטאלית בחברה הסינית בת אלפי השנים, יצר מעצמה כבירה חדשה על חורבות המדינה המנונת ביותר בעולם, עורר מאות מיליוני נדכאים והפיח בהם רוח חדשה.

מבחינה זו עלה מאו אף על לנין, אחת הדמויות הגדולות האחרות של המאה ה־20, ששינה את רוסיה פחות. הוא בוודאי עלה על מוהנדס גאנדי, שחלק מתורתו נפסלה על־ידי חסידיו, ושמיפעל חייו התנוון תוך פחות מדור. בהשוואה אליו, מתגמד סידל קאסטרו, ואילו בעולם המערבי השמרני לא קם, בדורות האחרונים, אף מנהיג אחד שחולל שינויים כה מפליגים.

המיצעד האריך. מאו הוא מייוחד־במינו גם מבחינת משך השפעתו.

כל המהפכות — כולל המהפכה הציונית — נרגעו אחרי שהשיגו את יעדם והקימו מישטר חדש.

מאו לא הסתפק במהפכה אחת. כל עוד חי, דאג להמשך מהפכתו. שוב ושוב נתן

במדינה

מישטרה

גוש אמונים

סילק את רוזוליו

אחרי שסולק סוף־סוף שאול רוזוליו מהמישטרה, הוא משמיץ את יורשו בתפקיד

השמועות על פרישת מפכ"ל המישטרה, שאול רוזוליו, מתפקידו, מהלכות כבר כשנה במטה המישטרה ובחוגי המימשל בירושלים. איש לא הודיע על כך, אבל לנגד עיני הנוצבים, תת־הניצבים וניצבי־המישנה, התפרקה המישטרה לגורמים.

תחילה חשבו חברי הספ"כ *, כי די להם אם ישכנעו את שר־המישטרה שיש לפטר את המפכ"ל. מישלחת של קצינים הופיעו בבית אגרון בירושלים, שם שוכנת לשכתו של שלמה הילל, דיווחו לשר על מחדליו של השוטר־מיספר־אחד, וקיוו שהילל יסיק את המסקנות ויפטר אותו.

אולם הם נחלו אכזבה. בשיחה הראשונה שהיתה להילל עם רוזוליו, לפני כשנה, שבה רמז הילל למפכ"ל כי לדעתו חייב מפקח־כללי כלשהו של המישטרה לפרוש מכהונתו כעבור שלוש שנים, נדמה היה לשר־המישטרה שרוזוליו לא קלט את הרמז.

אבל הילל טעה. כבר למחרת היום הופיע רוזוליו בלישכתו של ראש־הממשלה יצחק רבין, והתלונן בפניו על השר שלו. רבין, המקיים יחסים קרובים עם רוזוליו, ושלא ידע על התלונות נגד המפכ"ל בצמרת המישטרה, הודיע להילל מפורשות — כי לדעתו, רוזוליו צריך להישאר.

התנאי של תבורי. רוזוליו לא הסתפק בתעודת־הביטוח החתומה על־ידי ראש־הממשלה עצמו. כדי "לנקום" בהילל הוא החל מקיים שיחות כימעט־שבועיות עם רבין, מסר לו דיווחים ישירים, ועקף את השר שלו.

אך להילל היה ברור כי המפכ"ל ימעד, במוקדם או במאוחר, והוא ארב מעבר לפינה. כאשר הוחלט בממשלה על הטלת מעמסת ביטחון הפנים על שכם המישטרה, במקום על צה"ל, היה שאול רוזוליו הראשון שהתנגד לכך. הוא ידע כי אינו מסוגל אפילו לעמוד בראש מישטרה המשתתפת במישחק האלמנטרי של שוטרים וגנבים, ובוודאי שייכשל בפעילות ביטחונית טהורה.

הילל, שראה בנושא בטחון־הפנים הזדמנות־פז להגדיל את עוצמת המישרד שבראשו הוא עומד, החליט בניגוד לדעת המפכ"ל. הוא ביצע **ריאורגניזציה כללית** במישטרה, הקים אגף־מיבצעים המקביל לאג"מ בצה"ל, והעמיד בראשו את ניצב

מפכ"ל רוזוליו
דימוי ציבורי

תבורי. תבורי הסכים לקבל על עצמו את המינוי, בתנאי אחד: שלרוזוליו לא תהיה כל נגיעה או דריסת רגל באג"מ.

אך רוזוליו השכיל להופיע לפני הציבור

(המשך בעמוד 24)

* סגל פיקוד כללי — המטכ"ל של המישטרה.

השגרירות הישראלית בבואנוס־איירס עסוקה במילחמה נגד שליחי מחלקת־העלייה של הסוכנות בהנהגתו של

דני רקנאטי

מסיבת־הקוקטייל בבית שגרירות ישראל בבואנוס־איירס, ברחוב ארז' 910, החלה כמתוכנן. השגריר רם נירגד עמד באולם־הכניסה, לחץ את ידי הבאים. רשימת המוזמנים כללה את כל המיעוט בקהילה היהודית המקומית, וכן את הישראלים הפועלים במקום. רק אחרי שזרם הבאים פסק, הבחינו הבאים כי נעדרים מן המקום כמה ישראלים. ליתר דיוק, איש מבין שליחי הסוכנות היהודית בארגנטינה לא נכח במקום.

חסרונם לא היה מיקרי, שכן אותו יום אחרי־הצהריים הוחלט, בישיבת ראשי מחלקות הסוכנות, בבית־הכחול שברחוב לאבאז'ה 600, כי איש לא יבוא למסיבה. הסיבה: השגריר אסר על השליחים להביא עמם את בנות־זוגם.

חרם זה של שליחי הסוכנות, על מסיבת־הקוקטייל של שגריר ישראל, הוליד מייד פעולת־תגמול של השגריר נירגד, איש ביטחון ומישטרה ותיק. הוא הורה כי שליחי הסוכנות לא יוכלו להיכנס ל־

רוטקס תמיד קרוב אליך (עכשיו גם בגרביים)

ברוטקס יצרו עבורך גרבי גברים בצבעים ודוגמאות אופנתיות העשויות בשיטה חדשנית שמקורה בחו"ל. הגרביים של רוטקס באיכות גבוהה, נמתחות ומתאימות לכל מידה ונצמדות יפה לרגל. לאלה המעדיפים גרבי כותנה ייצרנו במיוחד גרביים העשויות 50% כותנה בצד הפנימי הצמוד לרגל.

בקש את גרבי הגברים של רוטקס הגרביים הנמתחות לכל מידה.

נצמד על כל רגל, נמתח לכל מידה.

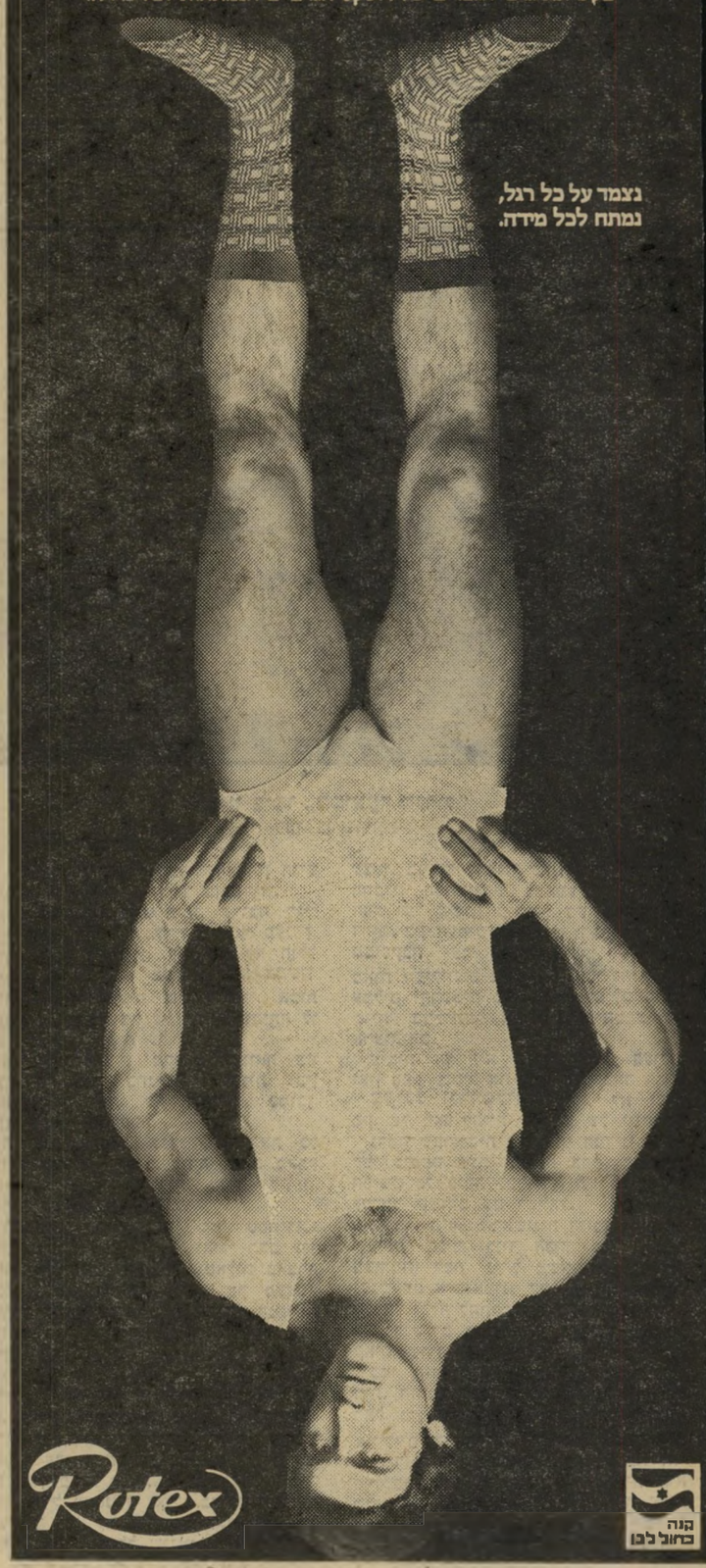

Rotex

קנה בחול לכו

בעוד האנטישמיות משתוללת בארגנטינה

בית השגרירות, אלא על־פי הזמנה. פי־רושה של הוראה כזו חמור ביותר.

במדינה זרה ורחוקה, בית השגרירות הוא אי ישראלי קטן לכל אורח ישראלי, ועל אחת כמה וכמה לשליח רישמי של המדינה, והרי הסוכנות היהודית היא עדיין מוסד של מדינת ישראל. בארגנטינה, שבה נעלמים אנשים מבלי השאר סימן, ואשר בה משתוללת האנטישמיות ללא מעצורים, הוראה כזו קשה מנשוא.

נציגי הסוכנות הפעילו לחצים על השגריר, וזה ניאות לרכך את הגזירה: כל שליח של הסוכנות יוכל להיכנס לשגרירות, ללא הזמנה, אחת לחודש, ובראש־מחלקה יוכל להיכנס לשם פעמיים בחודש.

כנס־הנשים נאסר

פעילות־תנועת אהה היוו את השיא במילחמת הנקם בין הסוכנות לבין שגרירות ישראל בארגנטינה — מילחמה המתנהלת, כולה, על חשבון הקהילה היהודית במקום, והמשפיעה ללא־ספק על התקלות המתגלות בעבודת השליחים, כמו מעצר ששת שליחי־הסוכנות בקורדובה.

יש מידה רבה של צדק בטענות הדדיות של שני הצדדים הלוחמים זה בזה. בארגנטינה פועלים 64 שליחי הסוכנות היהודית: מהם 28 שליחי מחלקת־העלייה, אחד־עשר שליחי מחלקת־החינוך, שלושה שליחי מחלקת־הקליטה, שלושה שליחי מחלקת־הנוער־והחלוץ, שלושה שליחי מחלקת־הידיעות, שלושה שליחי מחלקת־הקרן־הקיימת, שלושה שליחי מחלקת־ההסברה, שניים שליחי מחלקת־הקבוצות, שניים שליחי מחלקת־הפועלים, שניים שליחי מחלקת־הנוער־העולה, שניים שליחי מחלקת־הקונגרס, שניים שליחי מחלקת־הקונגרס, שניים שליחי מחלקת־הקונגרס

(המשך מעמוד 22)

כמי שערך את השינויים האירגוניים, ונטל לעצמו גם את תהילת כל ההצלחות בנושאי בטחון־פנים. עם דימוי ציבורי שכזה, קשה היה לשכנע אפילו את רבין כי רוזוליו חדל, בעצם, לתפקד.

ההזדמנות הגדולה של הילל נקרתה לו בביקורו האחרון של שר־החוץ האמריקאי, הנרי קיסינג'ר, בארץ. במישכן הכנסת נערכה קבלת־פנים לקיסינג'ר, ואליה הוזמן כל אישי המדינה.

רוזוליו היה היסטרי. גרש־אמונים אירגן את אחת ההפגנות הסוערות והמוצלחות ביותר שלו, וחסם את מבואות הכנסת. רבים מן המוזמנים לא הצליחו להגיע למישכן הכנסת, ואלה שהגיעו, השקיפו מבעד לחלונות המישכן, כשהם תוהים: „איך נצליח לצאת מכאן?"

רוזוליו, שהיה בין המוזמנים, ונטל על עצמו לפקד על כוחות המישטרה שהיו אמורים לפנות את דרך לפני קיסינג'ר ושאר האורחים, איבד את עשתונותיו. היה ברור לכל, וגם לראש־הממשלה עצמו, כי אם רוזוליו, שהגיע כבר באותה שעה לדרגה גבוהה ביותר של היסטריה, ימשיך לפקד על הכוח, יישארו קיסינג'ר וכל שאר הקרואים הנכבדים כלואים במישכן הכנסת משך שעות, ואולי אפילו ימים.

בקור־הרוח האופייני לו לקח הילל את הפיקוד על השוטרים. הוא פרש כוחות, שילח יחידות מסויימות והביא אחרות, ערך מיספר פעולות־הטעייה ויצר בגוש המסגינים המאיים פתח, שדרכו הצליחו האורחים להימלט מהמקום.

למחרת הוזמן הילל אל רבין, וקיבל את האור הירוק לסילוקו של רוזוליו, אם כי רבין ביקש לעשות זאת „באופן אלגנטי."

מיטה חזקה. בעיה אחרת של הילל היתה למצוא יורש הולם לרוזוליו. הסגל הבכיר של המישטרה, תחת הנהגתו של המפכ"ל, הפך מסוכסך עד־כדי־כך שהתעורר חשש כי מינוי של מפכ"ל מקרב הקצונה של המישטרה יעורר תסיסה בקרב הקצינים האחרים.

הילל החל מחפש דמות מחוץ למישטרה, שתתקבל על־ידי הסגל הבכיר של המישטרה. גישושים אצל רב־אלוף (מיל.) חיים לסקוב, נציב־התקבילות של צה"ל, נכשלו. לסקוב אינו בריא ביותר, והיו לו באותה תקופה שאיפות פוליטיות במיסגרת המיפלגה שעמד ידין להקים.

רק לאחרונה קיים הילל מגעים עם אלוף (מיל.) ישעיהו („שייקה") גביש, אחד ממנהלי כור, ועם קצין בכיר בצה"ל. גביש, השיב תשובה שלילית לאחר מיספר ימי מחשבה. לידידיו הוא אמר: „למה לי ל־הכניס ראש בריא למיטה חולה?" המועמד השני השיב בשלילה מיידית, בתירוץ ש־„בינתיים אני לא עוזב את צה"ל."

מתוך סגל קצונת המישטרה היו להילל ארבעה מועמדים: תבורי; ניצב אשד, מפקד המחוז הצפוני; סגן המפכ"ל, ניצב אלי דקל, ומפקד מחוז תל־אביב, ניצב דויד עופר.

את השניים האחרונים פסל הילל מייד. לדקל אין עבר מישטרתי פעיל, והוא עסק כל שנותיו בתפקידי־מינהלה בלבד. עופר ביקש מהילל להתפטר מהמישטרה כבר לפני כחצי שנה. כשגברו השמועות בדבר התפטרותו האפשרית של רוזוליו, שלח עופר שדרים אל הילל והודיע שיהיה מוכן לקבל עליו את תפקיד המפכ"ל, אם זה יוצע לו. הילל ביכר להתעלם משדרים אלה, וכך רק את בקשת־ההתפטרות של עופר. ואכן, עם מינויו של תבורי עוזבים שניים אלה את השירות.

על הילל ניטל להחליט בין אשד לבין תבורי. לאשד ותק רב יותר במישטרה, והוא גם אהוד ביותר על קציני המפ"כ. תבורי, לעומת זאת, הוכיח עצמו בשנה האחרונה כאיש־מיקצוע מעולה, מתכנן ומארגן למופת. לאחר התייעצות עם קצינים בכירים, החליט הילל על מועמדותו של תבורי.

צריך 10 תבורים. במקומו של תבורי כראש אג"מ יבוא אשד, בתנאי שהילל יצליח לפייס אותו על כך שהוא לא קיבל את המפכ"לות. אשד, שהוא קצין טוב ואדם נבון, יבין בסופו של דבר כי בכל התמודדות קיים רק מנצח אחד.

עתה מקווים במישטרה, כי תבורי יעלה אותה על הפסים הנכונים. „צריך 10 תבורים כדי לשקם כל מה שרוזוליו הרס," אמר השבוע קצין בכיר במישטרה. „אבל כולנו נעזור לו."

מנגנון

סליחה, טעות בתמונה

היועץ לא מצא את מישקפיו — והתמונה ששודרה לא היתה של קניג

כתב־הטלוויזיה, אהוד יערי, עמד והמתין. בתוך החדר, ליד שולחנו, היה יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים, שמואל טולידנו, טרוד בחיפוש אחר מישקפיו. הוא לא מצא אותם. אך כיוון שהעניין היה דחוף, והכתב ציפה לתמונה המבוקשת בקוצר־רוח, החליט טולידנו שיצליח להסתדר עם ראייתו כפי שהיא, ללא המישקפיים. הוא בחר את התמונה שנראתה לו קרובה ביותר למציאות, ומסרה לידי כתב ה־טלוויזיה.

אלא שלא היתה זו התמונה הנכונה. אהוד יערי, שנתבקש להכין כתבה על האיש קניג, ההוגה והיוזם של דו"ח־קניג"* החדש, שהספיק להיוודע לשימצה, פנה אל מר טולידנו בבקשה שימציא לידו את תמונתו של האיש קניג, לצורך שידור הכתבה על הנושא בטלוויזיה. אך טולידנו לא מצא את התמונה הנכונה. הוא התנצל לאחר־מכן: „מסרתי את התמונה הלא־

(המשך בעמוד 29)

* לידו: הבישוף היווני־קאתולי מכסי־מוס סאלום. משמאל: יועץ ראש־הממשלה, שמואל טולידנו.

** ראה הנדון ועמודים 15—12.

סמנכ"ל ליפי (יושב מימין)*

„מי עשה לן את זה?"

„הם קוראים ל' מיפלצת אינטלקטואלית"

כתב הדוקטור בן ה־18 במיכתב לארץ

ב תחילת שנת־הלימודים האקדמית בתשל"ג, פנה הסטודנט אבי בן־אברהם למינהלת אוניברסיטת תל־אביב ו־ביקש לקבל מענק־לימודים. קרן מיוחדת באוניברסיטה תל־אביב מעניקה מענקי־לימוד לסטודנטים מיעוטי־יכולת ובעלי כישרונות מיוחדים. אבי סבר כי הקריטריונים על פיהם מחלקים את המענקים יזכו גם אותו במענק כזה.

הוא היה אז בן 15, אולי צעיר התלמידים שהתקבלו אי־פעם ללימודים באוניברסיטת תל־אביב. רק בסוף שנת הלימודים הקודמת הוא סיים את הכיתה החמישית בבית־הספר התיכון בהרצליה. אולם במשך חופשת הקייץ, בתקופה של שלושה חודשים, הוא הספיק לעבור על חומר הלימודים הנלמד בבתי־הספר התיכוניים במשך שלוש שנים.

לא רק זאת, אלא שהוא עמד בבחינות הבגרות החיצוניות והצליח בהן. בגיל 15 יכול היה אבי בן־אברהם להתחיל את לימודיו האקדמים. הוא רצה להיות רופא. אולם בשל גילו סרבו לקבלו בפקולטות לרפואה. משום כך נרשם והתקבל ללימודים, על סמך הישגיו, בפקולטה למדעי־החי באוניברסיטת תל־אביב ובחוג למתמטיקה.

הרקע הסוציאלי שלו, הצדיק גם כן סיוע פיננסי, כדי שיוכל להמשיך בלימודיו. הוא בא ממישפחה מעוטת־אמצעים. אביו, אבינועם בן־אברהם, הוא מורה למלאכה בבית־ספר עממי בהרצליה. הוא המפרנס היחיד של מישפחה בת שבע נפשות שהתגוררה בדירה בת שני חדרים, ששיטחה 42 מ"ר, בהרצליה.

אוניברסיטת תל־אביב התחשבת במצב המיוחד של אבי בן־אברהם. ועדת המענקים אישרה לאבי מענק. בחודש אפריל 1973 הוא קיבל הודעה כי אושר לו מענק בסך של 80 (שמונים!) ל"י לשנה, והסכום יגוכה לו מתשלום שכר־הלימוד.

היום, כשלוש וחצי שנים מאז, נמנה הד"ר אבי בן־אברהם־בן ה־18 וחצי, עם חוקרי הסרטן המוכרים בעולם. מאמרים מדעיים שלו מתפרסמים בכתבי־עת רפואיים. הוא משתתף בכינוסים וקונגרסים בינלאומיים של חוקרי־סרטן. הוא נחשב על ידי אנשי־מדע ורפואה מהרציניים ביותר בעולם לסנסציה המדעית והאינטלקטואלית הגדולה ביותר מאז הופעתו של אלברט איינשטיין בשמי המדע הבינלאומי.

מכוני־מחקר ואוניברסיטאות בכל רחבי העולם מתחרים כדי שיבצע את מחקריו בתחומיהם. הצעיר מהרצליה, בנו של עולה מעיראק, עשוי להפוך לגאוות ישראל כ־נציג נוסף של הגניוס היהודי.

אלא שהתילתו של ד"ר אבי בן־אברהם הישראלי תזקף על חשבונה של איטליה. הרופא הצעיר בעולם בכל הזמנים, שרק לפני כשלוש שנים היתה אוניברסיטת תל־אביב מוכנה להעניק לו סיוע בסך 80 ל"י לשנה, עתיד לקבל מענק בסכומים גדולים מאישים רבי־השפעה, כדי שיוכל לבצע את מחקריו בתחומית של איטליה ולהרים את קרן המדע האיטלקי.

בחינה פומבית

א בי בן־אברהם לא השלים את שנת־הלימודים האקדמית תשל"ג באוניברסיטת תל־אביב. מאחר ששאיפתו העיקרית היתה ללמוד רפואה דווקא, הוא שיגר מיכתבים לפקולטות לרפואה בכמה מהאוניברסיטאות הידועות בעולם. במיכתבים אלה סיפר על מיגבלות גילו ושאל אם יהיו מוכנים לקבלו ללימודים.

את התשובה הראשונה קיבל אבי בן־אברהם מהפקולטה לרפואה באוניברסיטת מילאנו, שהסכימה לקבלו ללימודים. על אף גילו הצעיר. אז לא ידע אבי אפילו מילה אחת איטלקית.

אביו רכש לו קורס בתקליטים ללימוד השפה האיטלקית. אבי נסגר למשך חודשיים בצריף שבחצר בית הוריו בהרצליה. היה לו שם פטיפון ומאוורר. איש לא ראה אותו יוצא מהצריף בפרק זמן זה. כעבור חודשיים, כאשר יצא משם, היתה השפה האיטלקית שגורה בפיו.

הוא יכול היה לנסוע למילאנו כדי ל־התחיל בלימודי הרפואה שלו. רק אז הסתבר לו שהאיטלקית שלמד מתקליטים היא האיטלקית המדוברת. היא לא איפשרה לו להתגבר על חומר הלימודים האקדמי.

„אני מבין רק 50% מה שמדברים ב־הרצאות," כתב להוריו בארץ. אולם תוך שבועות מיספר התגבר גם על קושי זה.

לאט לאט החלו מוריו לגלות את ניצוצי גאוניותו של התלמיד הקטין שהגיע אליהם מישראל. הוא הפך לשיחת היום בין הפרופסורים בפקולטה לרפואה. כל אחד מהם רצה לעמוד מקרוב על מה שנראה בעיניו כדבר בלתי מתקבל על הדעת: נער בן 16 הבולע את חומר הלימודים ברפואה בקצב מטורף, מתמצא בו ובקיא בכל פרטיו כאילו שינן את החומר זה שנים.

כעבור פחות משנתיים, על פי אישור מיוחד של מוריו, עשה אבי את הבלתי ייאומן. הוא ניגש לכל 27 בחינות החובה בפקולטה לרפואה, שרק מי שעובר אותן זכאי להיות רופא.

27 בחינות אלה מסכמות חומר לימודים הנלמד במשך שש השנים בפקולטה. אבי למד את החומר בפחות משליש הזמן המקובל. הוא הצליח בכל הבחינות. ציוניו ברוב המקצועות היו 30 (הציון הגבוה ביותר הנחשב כטוב־מאוד). בשאר המקצועות היו הציונים גבוהים עוד יותר: שלושים פלוס מעולה.

עם אבא

אבי בן־אברהם, שהפך בחודש אפריל השנה הרופא הצעיר בעולם, בהיותו בן 18 ביולבד, לצד אביו, אבינועם; מורה־למלאכה מהרצליה, בעת שהאחרון ביקר אצלן במעבדות־המחקר שלו במילאנו. מוריו של אבי המליצו לו לפנות למחקר רפואי, והוא כבר פירסם מאמרים מדעיים בעיתונות הרפואית.

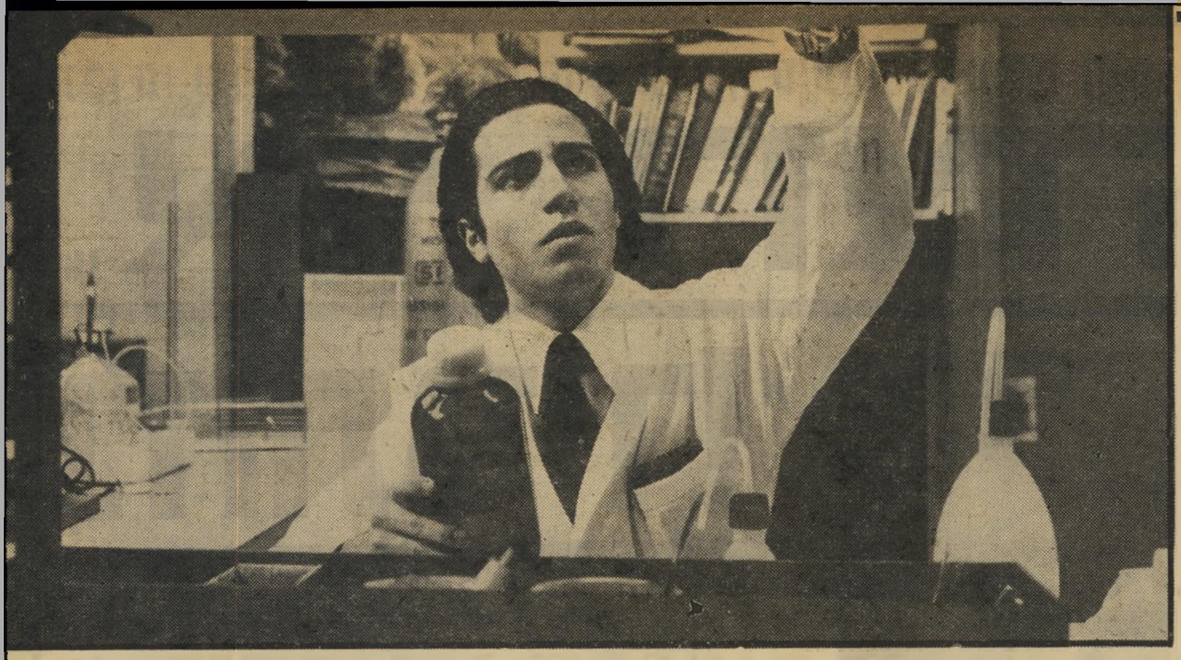

זה נראה בלתי מתקבל על הדעת, מעורר ספקות ואי־אימון. היו אז שהחשידו את אבי ואת מוריו בכל מיני חשדות, מהסוג שחלק מהן קיבל ביטוי בכתבת העולם הזה „נס ישראלי במילאנו" בגיליון שעבר (העולם הזה 2036). ואז הוחלט, כדי למנוע כל ספק, לערוך לאבי בחינות נוספות.

הוטל עליו ללמוד עוד שמונה מקצועות רפואיים שלא נבחן בהם. את הבחינה ב־מיקצועות אלה אמור היה אבי לעבור בפומבי. לא רק בנוכחות הפרופסורים ה־בוחנים, אלא במעמד רקטורים וראשי פקולטות לרפואה מכל אוניברסיטאות אי־טליה, שסרבו להאמין שתופעה כמו זו שהתגלמה באבי אכן קיימת.

כעבור שבועות מיספר בילבד התייצב אבי למיבחן הפומבי. היה זה מיבחן ש־נערך בנוכחות עיתונאים ואנשי הטלוויזיה שבאו לעמוד במו עיניהם על מה שכונה כבר אז כ„מיפלצת אינטלקטואלית."

אבי עבר את הבחינה ללא דופי. הוא השיב על כל השאלות שנשאל בשמונה המיקצועות הנוספים. הוא קיבל בכולם את הציון „מעולה". איטליה כולה והעולם ה־רפואי, שהסנסציה ממילאנו התפשטה בו במהירות, עמדו פעורי־פה נוכח תופעה אינטלקטואלית שאי אפשר היה להסבירה במושגים מקובלים.

מחלוקת באוניברסיטה

ג ם כאשר הגיעו לארץ הידיעות הראשונות, שהתפרסמו בעיתונות ה־זרה, אודות גילויו של הגאון הישראלי, הן נראו מוגזמות. מכדי להיות אמת. אבי הוצג בהם כ„נכדו של אלברט איינשטיין" וכמי שבגיל חמש כבר קרא ספרי פיסיקה גרעינית.

חקירת העולם הזה, שהיה העיתון הישי־ראלי הראשון שדיווח על פרשת הד"ר אבי בן־אברהם, העלתה כי רוב העובדות ש־התפרסמו בעיתונות העולמית היו פרי דמיונם של הכותבים, שמחוסר יכולת ל־השיג מידע של ממש על אבי, בשל סירובו למסור ראיונות לעיתונות, המציאו עליו פרטים כיד הדימיון הטובה עליהם.

כך, למשל, כתב אחד העיתונים כי אולם כל הדברים האלה, כולל הספקנות של הסטודנטים הישראליים באוניברסיטת מילאנו, שלא יכלו לתפוס כיצד הצליח אבי לסיים תוך שנתיים חומר לימודים שהם צריכים לדגור עליו שש שנים, ו־סיפקו גם מידע עויין בלתי מדוייק אודותיו מתוך קנאה, אין בהם כדי לערער את מידת גאוניותו של אבי.

מיסמכים נוספים שהיתגלו לראשונה ה־שבוע, אישורים בכתב ובעל־פה, אינם מניחים עוד מקום לשום ספק: אבי בן־אברהם מהרצליה, זכה בהכרה כגאון על ידי גדולי אנשי־המדע באיטליה.

כך, למשל, כתב הפרופסור אומברטו וארנוזי, מהמכון האיטלקי הלאומי ללימודי רפואת הסרטן, שהוא האישיות ברת־הסמ־כא ביותר בתחום זה באיטליה, לרוברט הנדשומאכר, נשיא האגודה האמריקאית למילחמה בסרטן: „אני יודע שהד"ר בן־אברהם שלח בקשה להתקבל כחבר בקרן אנה פולר. היתה לי ההזדמנות לפגוש את דוקטור בן־אברהם בשנה האחרונה ו־התרשמתי מהרמה יוצאת־הדופן, הרקע ה־תרבותי וההכנה המצויינת שלו במדעי ה־רפואה והטבע. ד"ר בן־אברהם נחשב כ־מיפלצת של אינטליגנציה וכגאון בשל ה־קאריירה האקדמית והמדעית הבלתי רגילה שלו..."

הגאון ממילאנו

מיבחן לעיני מיליונים

רקטורים ופרופסורים מכל אוניברסיטאות איטליה, לעיני העיתונות והטלוויזיה, כדי לבדוק אם הוא אכן גאון כפי שהסתבר בבחינות הרשמיות שלו. התוצאה: אבי השיב על כל השאלות בצורה מבריקה, זכה בציוני „מעולה", הוכר רשמית כגאון אמיתי, בעל תכונות אינטלקטואליות המזכות אותו בתואר „האדם הנבון ביותר בעולם."

הד"ר אבי בן־אברהם במעבדה לחקר־הסרטן שהועמדה לרשותו במילאנו

על מנת לוודא מעל לכל ספק את ה־התיחסות בחוגים מדעיים אל התופעה של הד"ר בן־אברהם, התקשר העולם הזה השבוע עם הרוזנת האיטלקיה טוני קארדלי, שהיא נציגת מכון־ויצמן למדע באיטליה. סיפרה הרוזנת: „פרופסור חשוב ביותר, שאני מעריכה את דעתו, טילפן אלי ב־התרגשות אחרי הבחינה הפומבית שנערכה לד"ר בן־אברהם ושהוא נטל בה חלק כאחד הבוחנים. הפרופסור הודיע לי שאברהם עבר את הבחינה בהצטיינות ואין עוד ספק שהוא גאון אמיתי."

אחרי אותה בחינה יכול היה אברהם בן־אברהם לכתוב להוריו בארץ: „כמעט חודש עבר מאז קיבלתי את התואר. הת־קשרו אלי עשרות עיתונאים כדי לקבל ליט על דעת עצמו. הוא ביקש את חוות הדעת של שר־החינוך האיטלקי. נפגשתי עם שר־החינוך אישית ברומא. הוא מינה ועדה מיוחדת שבחנה את העניין באופן מדוקדק. בהמלצת הוועדה וסגן שר־החינוך הוחלט שאקבל את התואר הנכסף. היתה זו החלטה קשה מאוד, שכן זוהי הפעם הראשונה בתולדות האוניברסיטאות בכל העולם שמעניקים תואר דוקטור ברפואה לצעיר בגילי."

„ביום שבו קיבלתי את התואר התאספו סביבי עשרים צלמים. למחרת זעקו הכו־תרות: גאון בן 18! הרופא הצעיר בעולם — מיפלצת גאונית! פירסמו תמונה שלי על פני עמוד שלם עם כותרת אדומה: „גאון הדור הסכים להעניק לנו ראיון."

מידע. כולם רצו לראיין אותי. לא הסכמתי לשום סוג של כתבות. אבל למרות כל ההתנגדות התפרסמו כתבות. העיתונאים עקבו אחרי התפתחות מצב הלימודים שלי.

„עקב גילי הצעיר ביותר יחסית למקבלי תואר דוקטור לרפואה ועקב העובדה ש־קיבלתי את התואר בשליש מהזמן הדרוש, נתעוררו מחלוקות רבות באוניברסיטה ו־היה ויכוח חריף אם אפשר לתת לי תואר רופא בגיל 18.

„רקטור האוניברסיטה לא הסכים להח־כעת מכירים אותי הרבה אנשים. אני מקבל מיכתבים ממעריצים המבקשים את חתי־מתי. רק יחסם של חברי הישראלים היה שונה. אינני יודע משום מה. שר־החינוך האיטלקי צילצל אלי והזמין אותי לארוחת־צהריים רשמית כאורח שלו."

בפעם נוספת התאמת הפיתגם „אין נביא בעירו." התלמיד המחונן, שעוד בכיתה ז' בבית־הספר העממי השתתף בקורס לילדים מחוננים באוניברסיטת תל־אביב, נאלץ לנ־דוד עד למילאנו, כדי שהעולם כולו יכיר בגאוניותו.

נכדתו של המינגווי, המבקרת בארץ, סיפרה להשולם הזה:

„אני רוצה להתגייר!"

„אני רוצה להתגייר, לעבור לדתו של בעלי, מפני שהוא הראה לי, בדרכו המיוחדת, את המהות האמיתית של הדת היהודית, שהיא הדת המקורית והנפלאה מכולן. לעומתה, כל שאר הדתות אינן אלא חיקוי."

בהצהרה דרמאתית זו יצאה הדוגמנית האמריקאית מרגו המינגווי, השוהה בימים אלה בישראל במיסגרת מסע־פירסום לבושם בשם בי.ב, שתמורת פירסומו היא מקבלת סך של מיליון דולר נטו בשנה, משך ארבע שנים רצופות.

מרגו המינגווי הגיעה לישראל בצהרי יום השישי האחרון. יחד עימה הגיע גם בעלה, ארול ווטסון, שחגג כאן את יום הולדתו השלושים־וחמישה. מרגו ובעלה נראו מאוהבים מאד, ולא משו זה מזה אף לרגע. בייחוד דאג לכך הבעל, שסירב בתוקף למלא את תפקיד הכינור השני, ומייד עם רדתו מן המטוס דאג לכך שיונצח בכל תמונה ותמונה עם אשתו.

המינגווי, לבושה במיכנסי־ג׳ינס שחורים הדוקים, מגלה מייד כי הטבע חנן אותה בגוף גמלוני, ישבן שטוח וגב גברי. אולם מה שלא עושה בשבילה הגוף, עושים ללא־ספק הפנים הכימעט־מושלמים. שערה בלונדי חלק, עיניה כחולות, חוטמה סולד ויש לה חיוך משגע החושף שני טורי

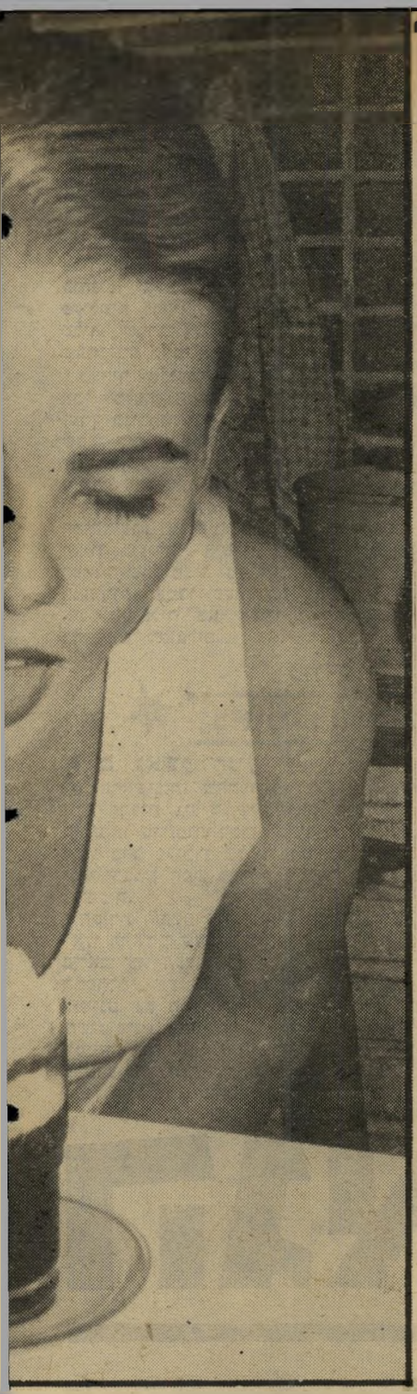

מבט מסויים הפנתה מרגו לעברו של צלם אופנה ניו־יורקי, שסרב לקבלה לעבודה בתחילת דרכה, אותו פגשה בת״א.

רוקדת עם הבעל ארול, במסיבה שנערכה לכבודה ב־מיסעדה התל־אביבית המפורסמת קפריצ׳ו.

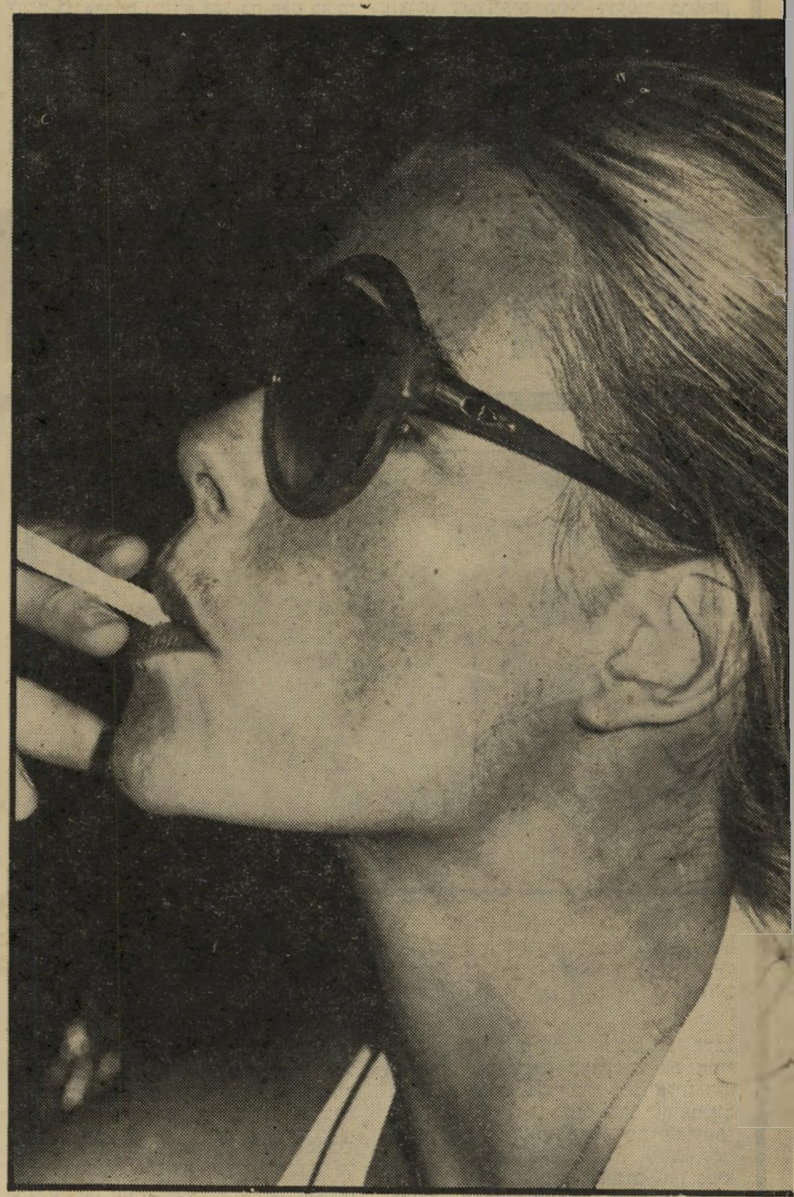

חתיכה כשרה היא מרגו המ... בדיני הכשרו... כשתתגייר. מכיוון שלדעתה „קשה להיות יהודי וב...

שיניים צחורות. מישהו, ככל הנראה, החמיא לה על כך, והיא צוחקת כמעט בכל הזדמנות — כשצריך או לא צריך.

בחדר האח״ם המאולתר שהוכן לצורך האירוע, מחכה העיתונות לזוג המינגווי־ווטסון. הגברת לא מהרת, מבקשת סליחה והולכת להסתדר. מר המינגווי ממהר להודיע לנציגי־העיתונות כי הוא פנוי לראיון קצר. העיתונות לא מתרגשת. אחרי הכל, הוא בסך־הכל כינור שני.

אולם. האדון נחפז להוכיח לכולם עד כמה טעו ביחס אליו. העיתונאים מתנפלים בשאלות, אולם עוד לפני שהדוגמנית היקרה ביותר בעולם, נכדתו של הסופר ארנסט („פאפא") המינגווי מספיקה לענות, הוא חטף מידה את המיקרופון, ומודיע לאומה היהודית עד כמה הוא ואשתו המפורסמת שמחים להיות כאן, וכי היו מגיעים לישראל ממילא, אפילו אם חברת פברז׳ה לא היתה נושאת בהוצאות.

בעל צמוד מאד

העיתונות נדה בראשה. אחרי הכל, כבר שמעו כאן הצהרות מסוג זה לא פעם. אולם מר המינגווי מוכיח, בוערב, כי הוא בהחלט התכוון למה שאמר. לא עזרו לשי קופילביץ׳, מנכ״ל פברז׳ה בישראל, ולשלום פורדהאוז, איש־הפירסום שלו, כל התוכניות שהכינו עבור מרגו ובעלה.

פרופיל מושלם למרגו המינגווי, המעשנת שתי סיגריות ליום והעושה כל שיכולתה כדי לחדול מעשון. משמאל: הצחוק השווה מיליון, העולה על פניה כמעט בכל הזדמנות.

צילומים: פטר פן ●

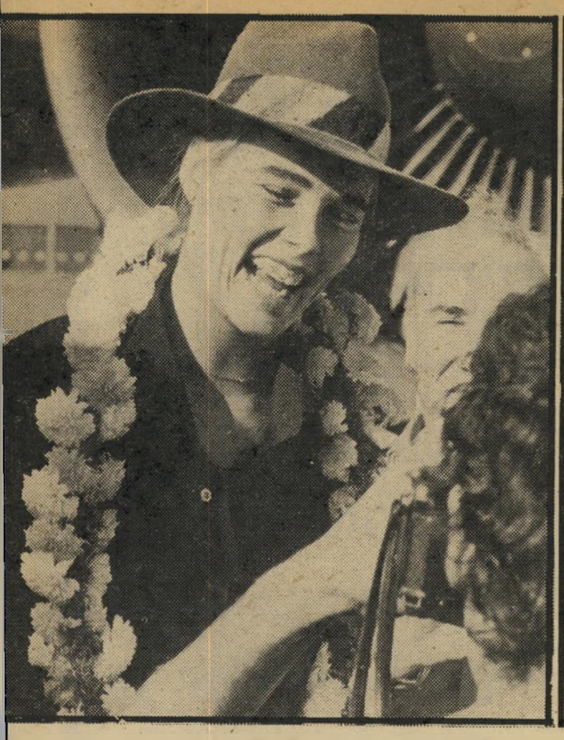

אהובה מכולן

על מרגו היא תמונת פירסומת זו, אחת מסידרת תמונות הפירסומת שלה עבור הבושם **בייב**. כדי להבליט את התמונה מעווה מרגו את פניה.

כובע אוסטרלי

וצחוק רחב מקצו־ ער, היו שני הדב־ רים הבולטים אצל מרגו המינגוויי כשירדה מהמטוס.

הבעל מחליט שהוא רוצה לראות את הכותל כבר בערב הראשון לשהותו בישראל ויהי־מה. ומרגו, המתעתדת להצ־ טרף אל בני־ישראל, מחייכת בצייתנות ועולה אחריו ירושלימה. שם, למרגלות הכותל המערבי, היא מטמינה בין האבנים פתק ובו מישאלה, כשהתרגשותו הגלויה של בעלה מדביקה גם אותה.

ביום השבת מחליטים המארגנים לקחת את מרגו ואת בעלה לסיור בגליל. לפני שמרגו הגיעה לכאן, הוזהרו כי הגברת היא מאחרת כרונית, בלתי־אחראית ומאד לא־נחמדה. אך רק בארץ הסתבר, כי המידע המוקדם לא היה מדוייק. לא מרגו היא זו שאינה עומדת בהתחייבויות, כי־אם בעלה המתוסכל. הוא־הוא שגרם לאיחור בן השעתיים ביום השבת, ושגרם לשיבו־ שים בלוח־הזמנים במהלך הטיול כולו.

השניים מסיירים בכפר־נחום, שם מתעכב הבעל לשיחה ארוכה עם כומר נוצרי מהכנסייה המקומית. מאוחר יותר הם סועדים בגינוסר ומסיירים בנצרת. למרות עייפותה הבולטת, היא לא מעזה לבקש מבעלה לחזור לתל־אביב. גם כשהוא עומד

(המשך בעמוד 32)

נגוויי, נכדתו של הסופר הנודע. היא מתעניינת של הדת היהודית ומצהירה כי תהפוך צימחונית בזמן לאכול בשר". למטה: עם הבעל היהודי ארול.

מרגו המליונרית

עם מיליון דולר נטו לשנה פלוס חוזה בן 4 שנים, יכולה מרגו המינגוויי לצחוק על כל העולם. היא עושה זאת בכל הזדמנות כשהיא מוכיחה שהצחוק שלה בהחלט שווה את הכסף.

„בזל"

בית המסג' מספר 1 בישראל

- מיבחר יפהפיות בכל שבוע באווירה אקסקלוסיבית.
- שרות מעולה, יחס אישי.
- מיזוג אויר מלא, נקיון למופת.
- הכונו בקרוב לסאונה.

בזל 31 תל־אביב, טלפון 233256
(ליד מכבי־האש)

חנייה בשפע.

פתוח: מ-09.00—21.00 רצוף
ובשבת: 19.00—10.00.

השבוע בפיים

פרס ראשון

מיליון ל"י

(כולל כדור הזהב)

פרס שני

מאתיים אלף ל"י

(כולל כדור הזהב)

מינימום כל הפרסים

3.844.000 ל"י

מיפעל הפייס

(המשך מעמוד 27)

על כך שהוא רוצה לחזור לכפר־נחום, היא לא אומרת מילה. המארגנים, הם המסרבים לכך בכל תוקף, ולו רק בגלל ההתחייבויות שעדיין מצפות לה.

במסיבה שנערכת לכבודה באותו ערב, במיסעדת קפריציו, נוכחים כל המי־ומה. מרגו לוחצת ידיים, מחייכת, צוחקת ומצ־טלמת עם כולם. למחרת היא מביעה את התרשמותה מהמסיבה, באומרה לכתבת העולם הזה: „כל־כך הרבה אנשים חשובים יש לכם בישראל. כל מי שהוצג לפני במסיבה, הוא מיספר־אחד בתחום שלו."

יפהפיות תל־אביב, שבאו לפגוש במרגו האחת והיחידה כשהן לבושות במיטב מחלצותיהן, ושקיוו בסתר־ליבן להתחרות בדוגמנית היפה, נוחלות אכזבה. מרגו היא משיכמה־ומעלה אפילו כשהיא לבושה במיכנסיים לבנים פשוטים וחולצה הודית כתומה. בעלה, לעומתה, לבוש לבן מכף־רגל ועד ראש, ומוסיף לתילבושת מעיל עליון כחול.

אישיותו של סבא

מחרת בכוקר מצפה למרגו יום מעייף. מארגני הסיור עושים כל שביכולתם כדי לשכנע את מר המינגוויי, המפריע להם מאד, לבקר בעתיקות קיסריה. הוא מסרב בכל תוקף! אך מה שלא עושים המארגנים, עושה העייפות. הוא פשוט לא מתעורר בבוקר, והמארגנים מנצלים את ההזדמנות, מצליחים לשכנע את מרגו לצאת לסיור בבתי כל־בו תל־אביביים בלעדיו, כשהם מבטיחים לה שהוא יצטרף אליה — על אחריותם — בהמשך.

בין סיור לסיור מתגלה מרגו כבחורה עליזה מאד, נחמדה מאד, ולמרות מיליוני הדולרים — בלתי־מקולקלת עדיין. בכנות מפתיעה היא מודה, כי היא אינה יודעת אם היא זוכרת את סבה המפורסם מתמונות, מסיפורים, או מן המציאות.

היא נולדה בסאן־ואלי שבמדינת איידהו, כבתו האמצעית של ג'ק, בנו־בכורו של המינגוויי, העוסק במחקרים אקולוגיים ומשמש כאחראי על הדיג מטעם המדינה. בילדותה הרבתה לעסוק בספורט, בייחוד בסקי־מים ובצלילה. היא מספרת כי היא אוהבת את שמה, וכי הוא מייוחד, אולם מודה בענווה כי שם אמה, בת למישפחת בוקרים מהדרום, מייוחד עוד יותר. מרת המינגוויי האם נקראת פוק, על שם הגיבור השקספירי.

מרגו מספרת כי היא מוקסמת מאישיותו של סבה. כשביקרה בפאריס, ישבה באופן קבוע בקפה לה פאלה, שם נהג הוא לשבת, והסתובבה שעות ליד הבית שבו התגורר ברו־ז'קוב. אולם פרשת־האהבים שהקסימה אותה יותר מכל בחייו הסוערים של סבה, היתה אהבתו לזמרת מרלנה דיטריך, והיא מגלה: „כשסבי התאבד, היה זה אבי שטילפן אל מרלנה וסיפר לה על האסון. היא לא יכלה להאמין, ורצתה לבוא להלווייה. אבל אשתו האחרונה של סבא, מרי, התנגדה לכך בכל תוקף."

נוסף לסבה מוקסמת מרגו מבעלה. ארול ווסטון, שאותו היא מכירה כבר שלוש שנים ונשואה לו שנה אחת.

כשמגיעים אליה העיתונים היומיים, והיא קוראת בהם כי בעלה הפרטי מוצג כאיל־המבורגרים, היא מתרגזת מאד, ואומרת. „הם תמיד כותבים את זה! הוא הפסיק להתעסק בהמבורגרים לפני עשר שנים, אבל פשוט לא שוכחים לו את זה!" כששואלים אותה במה, אם כך, הוא עוסק, היא מתקשה להגדיר בדיוק את עיסוקיו, ואומרת: „אני לא יודעת, הוא כזה מין פילוסוף." הבעל עצמו, כאשר הוא נשאל לעיסוקיו, מגדיר עצמו כאיש־עסקים. כש־נשאל אם הוא מיליונר, השיב בידענות: „בישראל, כל מי שיש לו קצת דולרים הוא מיליונר." מה שנכון — נכון.

כינור שני והצהרות־קינאה

מרגו זקוקה לו לצידה בכל עת, ודורשת בכל תוקף להביא אותו אליה. מנסים לאתר אותו במלון, אך הוא לא נמצא, והיא שואלת בעצבנות: „איפה הוא יכול להיות?"

במבט חולמני היא מודה: „אני משוגעת אחריו. אנחנו נמצאים יחד כמעט עשרים־וארבע שעות ביממה כשהוא איננו עסוק, וכך אני אוהבת את זה. הוא מאד קנאי לי, אבל אני קנאית לו לא פחות. אתמול, במסיבה, ראיתי כל מיני בחורות שלטשו אליו עיניים. מי זאת הבחורה הזאת עם השיער הקצר והעיניים הירוקות? היא לא זזה ממנו!" היא שואלת, ומתכעסת שוב בגלל ליל־אמש.

קשה שלא לחייך למישמע הצהרות־הקינאה של מרגו המינגוויי. הבעל הפרטי שלה בהחלט אינו נראה כמציאה מיוחדת במינה. להיפך.

ללא נוכחותו הצמודה יתר־על־המידה של הבעל, המרגיש ככל הנראה מאד לא נוח בתפקיד הכינור השני, היא פתוחה מאד, חביבה מאד ועונה כימעט על כל שאלה. היא מספרת בשימחה על סירטה, ל'פסטיק, שבו גילמה דמות של דוגמנית נאנסת, ומודיעה שעשתה את הסרט למען השלימות, כי „אני חושבת שאנחנו, הנשים, צריכות לעמוד על זכויותינו ולא ייתכן שיאנסו אותנו מבלי שנוכל להתגונן."

לדבריה, היא אינה מתערבת במה שלא מעניין אותה. פוליטיקה מעניינת אותה מאד, ולכן היא משתייכת לקבוצת צעירים ליברליים הרוצה לשנות את השיטה בארצות־הברית. „השיטה רקובה, צריך לשנותה וכמה שיותר מהר. לא ייתכן שאדם אחד יחליט עבור כל האומה. חייבת להיות

דוגמנית המינגוויי
רק הבעל בראש

קבוצת אנשים שתחליט, ותיעזר במישאלי דעת־קהל," היא מכריזה.

היא עומדת להצביע בפעם הראשונה בחייה, בבחירות הקרובות לנשיאות, והיא תצביע עבור ג'ימי קארטר — לא בגלל שהוא טוב או רע, אלא „בגלל שפורד פשוט לא הוכיח את עצמו. אז צריך לתת הזדמנות למישהו אחר."

בחורה נחמדה ולא־מקולקלת

בעקשנות ראויה־לשבח היא מס־שיכה להתגעגע לבעל, ואינה חדלה לדבר עליו. כשאחד ממלוויה מבקש להצ־טלם איתה, היא מנסה להתחמק ואומרת „זה לא ימצא חן בעיני ארול."

כשמנכ"ל השק"ם, סא"ל (מיל.) חנן גיאור, מדביק נשיקה ללחיה מול המצלמה, היא אומרת במבוכה: „חכו עד שארול יראה את התמונה. זה ירגיז אותו נורא."

בחנות של בגד־עור ביפו העתיקה רוצים להעניק לה מתנה. מרגו מוותרת, ומעדיפה תחת זאת מתנה לבעלה. אנשי החנות מסרבים, ומסבירים לה שעם כל הכבוד לבעל, בבגד־עור מעוניינים שדווקא היא, הדוגמנית המפורסמת, תלבש את המעיל שלהם. היא נכנעת, ואומרת: „אוקיי, אז אקח משהו שיתאים לשנינו."

המלווים משתאים לנוכח התלות והנא־מנות שהיא מגלה. מישהו מעז ומעיר לה על כך, והיא אומרת: „או כן, אני מאד תלויה בארול, ואינני עושה שום דבר מבלי להיוועץ בו קודם."

היא עושה את מלאכת הפירסום בנא־מנות, אולם בסוד היא מגלה שנמאס לה נורא. ושהיא מעדיפה כעת להשתזף בים.

קשה לשמוע ממנה איזה בושם היא מעדיפה באמת, אולם היא מוכנה להודות שלפני שחתמה על חוזה־מיליון־הדולר, לא השתמשה בבושם מימיה.

היטיבה להגדיר זאת אחת העיתונאיות שריאיינו אותה: „מה זה חשוב באיזה בושם היא משתמשת? מה שמרגיז אצל מרגו המינגוויי זה שהיא פשוט לא זקוקה לשום דבר אחר, רק למים וסבון."

שרית ישי

(המשך מעמוד 24)

נכונה, מפני שלא היו אתי המישקפיים שלי." תחת תצלומו של קניג, נתן ליערי את זה של ישראל ליפל, סגן המנהל־הכללי של מישרד־הדתות.

איך זה קרה? לא כל צופי הטלוויזיה נדהמו. אחדים לא הכירו קודם־לכן אף אחד משני האישים — לא את קניג ולא את ליפל. אך לאלה שהכירום, ואשר הנושא נגע לליבם אישית ומיקצועית, זומנה הפתעה גדולה, ומאד בלתי־נעימה.

עד לשעה מאוחרת מאד בלילה המשיך הטלפון בביתו של ליפל לצלצל ללא־הרף, למרות שחלפו שעות מאז שודרה התמונה מעל המסך הקטן. ליפל לא יכול להירגע. „איך קרה," שאלוהו חבריו ומכריו שטילפנו אליו מכל רחבי הארץ, „שהטלוויזיה שידרה את התמונה שלך במקום את זו של קניג? למה עשו לך את זה?" הוא לא ידע את התשובה על כך. עדיין.

אחדים מן המטלפנים, שלא היו מעורים ביותר בפירטי הפרשה, העלו נגד ליפל טענות חמורות. „איך היית מסוגל להכין ד"וח גזעני כזה?" שאלו אותו. נכבדים ערביים מכל הארץ התקשרו אל ביתו כל אותו הלילה, לשאול אותו האם נכון הדבר שהוא זה שחיבר את המיסמך הבוטה, ובו התוכנית לדיכוי האוכלוסיה הערבית של צפון הארץ.

ליפל לא חדל להסביר, שוב ושוב, כי לא בו המדובר, וכי נפלה טעות מוזרה שאין בכוחו להסבירה. באוזני רבים נשמעו הצטדקויותיו כתרגיל־התחמקות. היו אלה המטלפנים הלא־יהודיים, שנדהמו לגלות, על־פי התצלום ששודר בטלוויזיה, כי דווקא ישראל ליפל הוא האיש האחראי לתוכנית־הביש.

סמנכ"ל מישרד־הדתות, ליפל, מוכר לכל כאדם ליברלי ביותר, וכלוחם עיקש למען שמירת זכויותיהן ורכושן של הדתות האחרות בארץ. בפרשות שונות, כמו למשל במאבק על מיסגד חסן־בק ביפו, גילה גם כי הוא חולק על דיעותיהם של פקידים בכירים אחרים בממשלה, המטפלים בעניין. אחדים מאלה הפגינו עמדה עוינת כלפיו.

יחסים מתוחים. בפרשת מיסגד חסן־בק נלחם ליפל שכם אחד עם מנכ"ל מישרדו, דויד גלס, כדי למנוע שהמיסגד יהפוך מקום־בילוי ליהודים. השניים ניצחו במאבקם המשותף. בעיקבות מיקרים אלה החלו מקורביו של ליפל לטעון, כי יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים, שמואל טוילידנו, אינו מחבב אותו כלל בגלל פעילותו במיסגרת תפקידו. אחרים טוענים כי היחסים בין השניים מתוחים זה־מכבר.

משום כך, מייד אחרי שהופיעה תמונתו של ליפל על המסך, תחת זאת של קניג, נפוצה שמועה כי היועץ טוילידנו „חיסל חשבון" עם ליפל. כאשר נתבקש טוילידנו להסביר את פשר הטעות, תירץ זאת במישקפיו. הוא ביקש את סליחתו של ליפל על התקרית המצערת.

אך כאשר נתבקשה הטלוויזיה לתקן את הטעות, לשדר את תמונתו של קניג ולהסביר שלסמנכ"ל מישרד־הדתות אין כל קשר לעניין, דחתה את הבקשה, ללא כל הסבר.

דרכי אדם

המישטרה נגד הכלבים

המישטרה עצרה את נעמי אדווה בחשד של פריצה, וביתה נותרו כלואים ארבעה כלבים ושמונה חתולים

חוליית השוטרים פרצה לתוך דירתה של נעמי אדווה בחיפה, בשעות הבוקר של יום הרביעי שעבר. כלב־הגישוש החל מייד מחפש אחר סמים. תוך דקות ספורות הפכו השוטרים והכלב את דירתה של בעלת־הבית, שהיא אשת־חברה ידועה ב־חיפה, למהפכה גמורה.

החיפוש המדוקדק לא העלה דבר, אך השוטרים לא ויתרו. אחד מהם גילה לפתע צינצנת־זכוכית ובתוכה תה משלשל. „אפשר להכניס לזה כל מיני דברים," הכריז, והחרים את הצינצנת.

הזמנה לתחנה. אך יותר מכולם כעסה נעמי, שהחיפוש בביתה לא העלה כל מימצאים חשודים — לא סמים, ואף לא רכוש גנוב. אבל השוטרים דבקו במ־שימתם. „מניין הטלוויזיה?" שאלו שוב ושוב. „מניין השגת את השטיח?" נעמי הצהירה כי כל החפצים המצויים בדירה שייכים לה, והביעה את נכונותה להמציא קבלות והוכחות לגבי בעלותה עליהם.

השוטרים לא התרשמו מן ההצהרה, והו־מינה להתלוות אליהם לתחנת־המישטרה, „כדי להשלים כמה פרטים." בתגובה על ההזמנה ביקשה מהם נעמי שיאפשרו לה — אם אכן יש בכוונתם להחזיקה זמן ממושך לצורך חקירה — לדאוג קודם־לכן למזון עבור חיות־השעשועים שלה. השוטרים דחו את הבקשה. „אין צורך," אמרו לה.

עצירה אדווה והכלבים
„החברים שלי אוהבים אותי!"

נעמי אדווה לא חזרה באותו יום לביתה. קצין־המישטרה שחקר אותה סירב, לד־בריה, לאפשר לה להתקשר עם עורך־הדין שלה לביתו, ואילו היא־עצמה סירבה להשיב לשאלותיו עד בוא פרקליטה.

החברים האוהבים. במישטרה גילו־תה נעמי כי היא חשודה בתיכנון הפרי־צה שבוצעה בביתו של שכנה לפני כ־חודשיים, ושבמהלכה נגנב מן הבית רכוש בערך של כ־200 אלף לירות. חקירתה של נעמי במישטרה לא העלתה דבר בהקשר זה.

רק כעבור חמישה ימים חזרה נעמי אדווה לביתה, בלב כבד ועמוס חששות. היא חרדה לגורלם של יקיריה. אך בהי־כנסה, הסתערו עליה ארבעה הכלבים* ו־שמונה החתולים בקבלת־פנים נלהבת. הס־תבר כי שכנה, ששמעה כי נעמי נעצרה ויקיריה נשארו לבדם, נטלה על עצמה לטפל בהם בעת היעדרה של בעלתם.

„היה כדאי לי ללכת למעצר במיש־טרה, רק כדי לגלות, כשחזרתי, עד־כמה החברים שלי אוהבים אותי," אמרה נעמי השבוע.

* ראה מדור מיכתבים.

תן טרמפ לחייל

לדעת שר־החינוך, המהנדסים צמודים למעלה לרופאים ולמטה לאחיות

■ בוועידת השרים לענייני שכר, שדנה בתביעותיהם של המהנדסים והאחיות, אמר שר־החינוך־והתרבות **אהרון יד־לין**: „קשה מאד להכיר את אופיים האמיתי של המהנדסים. למעלה הם צמודים לרופאים, ולמטה הם צמודים לאחיות.“ הנוכחים פרצו בצחוק, אולם שר־החינוך עצמו כנראה לא הבין את הבדיחה, ואמר: „מה אתם צוחקים? לא התכוונתי לשום דבר יוצא־דופן.“

■ אחד האנשים הסופר־לריים ביותר בשכונת־המגורים נווה־אביבים הוא ראש־הממ־שלה **יצחק רבין**, המתגורר עם משפחתו באחת מדירות־הגג היפות שבשכונה היקרה. ברגע שבו מופיעות שתי מכו־ניות־השרד של ראש־הממשלה, רודפים אחריהן כל ילדי ה־שכונה עד לביתו של ראש־הממשלה, , ובדרך־כלל מתעכב רבין לשוחח עם הילדים. באחד הימים השבוע שוחח עם אחת השכ־נות, ששאלה אותו: „איפה לאה?“ רבין השיב שהיא נמצאת במסע־הסברה בחו“ל מטעם נעמת. „ואיך אתה מסתדר?“ התעניינה השכנה. השיב ראש־הממשלה: „טוב מאד, אני כבר ילד גדול, אני יודע לטפל בעצמי.“

■ מכוניתו היפה (רנו 15, צהובה) של העיתונאי הירושלמי ד“ר **אמנון קפליוק**, היוצא השבוע לפאריס לשבתון של שנה, נשארה ב„מישפחה“. היא נמכרה לעיתונאי ידיד, תושב ה„שטחים“, עורך אל־פאג'ר **באשיר ברגודי**. בשבת הש־איל ברגודי לקפליוק את ה־מכונית, הנושאת עתה מיספר כחול עם הסימן ר' (רמאללה) בצידו, לנסיעה אחרונה לתל־אביב. קפליוק קיווה שיעצרוהו בדרך, וכי הרפתקותיו במכונית תשמשנה לו נושא לרשימה מעניינת, אולם לאכזבתו הוא נעצר רק פעם אחת, על־ידי כוחסום מישטרתי סמוך לתל־אביב. כאשר הציגה השוטרת החיננית למכונית וראתה מי נהגה, הסתפקה בבדיקה חטופה של הניירות, והוסיפה: „פעם ראשונה שאני רואה ישראלי נוהג כאן במכונית מן הגדה. לא כל־כך נעים לנסוע במכונית עם מיספר כזה בתל־אביב.“

■ בוועידת השרים לענייני שכר, שדנה בתביעותיהם של המהנדסים והאחיות, אמר שר־החינוך־והתרבות **אהרון יד־לין**: „קשה מאד להכיר את אופיים האמיתי של המהנדסים. למעלה הם צמודים לרופאים, ולמטה הם צמודים לאחיות.“ הנוכחים פרצו בצחוק, אולם שר־החינוך עצמו כנראה לא הבין את הבדיחה, ואמר: „מה אתם צוחקים? לא התכוונתי לשום דבר יוצא־דופן.“

■ אחד האנשים הסופר־לריים ביותר בשכונת־המגורים נווה־אביבים הוא ראש־הממ־שלה **יצחק רבין**, המתגורר עם משפחתו באחת מדירות־הגג היפות שבשכונה היקרה. ברגע שבו מופיעות שתי מכו־ניות־השרד של ראש־הממשלה, רודפים אחריהן כל ילדי ה־שכונה עד לביתו של ראש־הממשלה, , ובדרך־כלל מתעכב רבין לשוחח עם הילדים. באחד הימים השבוע שוחח עם אחת השכ־נות, ששאלה אותו: „איפה לאה?“ רבין השיב שהיא נמצאת במסע־הסברה בחו“ל מטעם נעמת. „ואיך אתה מסתדר?“ התעניינה השכנה. השיב ראש־הממשלה: „טוב מאד, אני כבר ילד גדול, אני יודע לטפל בעצמי.“

■ מכוניתו היפה (רנו 15, צהובה) של העיתונאי הירושלמי ד“ר **אמנון קפליוק**, היוצא השבוע לפאריס לשבתון של שנה, נשארה ב„מישפחה“. היא נמכרה לעיתונאי ידיד, תושב ה„שטחים“, עורך אל־פאג'ר **באשיר ברגודי**. בשבת הש־איל ברגודי לקפליוק את ה־מכונית, הנושאת עתה מיספר כחול עם הסימן ר' (רמאללה) בצידו, לנסיעה אחרונה לתל־אביב. קפליוק קיווה שיעצרוהו בדרך, וכי הרפתקותיו במכונית תשמשנה לו נושא לרשימה מעניינת, אולם לאכזבתו הוא נעצר רק פעם אחת, על־ידי כוחסום מישטרתי סמוך לתל־אביב. כאשר הציגה השוטרת החיננית למכונית וראתה מי נהגה, הסתפקה בבדיקה חטופה של הניירות, והוסיפה: „פעם ראשונה שאני רואה ישראלי נוהג כאן במכונית מן הגדה. לא כל־כך נעים לנסוע במכונית עם מיספר כזה בתל־אביב.“

■ **צור פרלמן**, יו“ר ה־מחלקה לקישרי־חוץ של מיפ־לגת העבודה במחוז תל־אביב, הוא גם מנהלה ובעליה של סוכנות־ביטוח. בישיבה שהת־קיימה השבוע, הציע לנאספים בבית־המיפלגה ליישם בחיים המיפלגתיים את עקרונות עסקי־הביטוח. „כשם שאי אפשר להצליח בעיסקי־ביטוח ללא קשר אישי עם כל לקוח, ללא הקשבה לבעיותיו ודיוק במידע הנמסר לו,“ אמר פרלמן, „כך גם הפוליטיקאי לא יעורר אמון אם לא יקיים מגע בלתי־אמצעי עם הבוחר בין בחירות לבחירות. צריך לומר את האמת גם כאשר אינה נעימה לאוזן.“ בתגובה על דבריו סיפר מייד אחד הנוכחים את הסיפור על סוכן־הביטוח, שקיבל ידיעה בהולה מלקוחו כי היה מעורב בתאונת־דרכים. „מה לעשות?“ שאל הלקוח. „חכה במקום,“ השיב לו סוכן־הביטוח, „אני כבר בא עם העדים!“

■ **יפה ירקוני** חטפה את שוק חייה, בעת שהופיעה ב־מועדון־הלילה בילס פיט בטו־רונטו. היה זה כאשר בתוך הקהל שבא להאזין לה, זיהתה את אחד מחבריה מתקופת הפלמ“ח, שנאמר לה כי נפטר מהתקף־לב שנים אחדות קודם לכן. הידיד, שכונה בפלמ“ח „הג'ינג'י מהמסייעת“, לא היה אלא קונסול ישראל בטורונטו **שמואל אוכנת**, שבא להאזין לשירתה של הזמרת האהובה עליו. כשיפה זיהתה אותו היתה לה, לדבריה, „הרגשה של תחיית המתים“. היא חשה חולשה, הביטה בו, הפסיקה את שירתה ושאלה: „ג'ינג'י?“ כשהשיב „כן,“ פרצה בבכי ורצה אל בין זרועותיו. מאוחר יותר הסבירה לקהל הנדהם את פשר התרגשותה. מרוב שימ־חה על תחיית המתים שיכנעה את בעל המקום, **ניר אורי־פיקוס**, לתרום למען נכי צה“ל אלפיים דולר, שאותם העביר בהמחאה לקונסול שקם לתחייה.

■ הפרופ' **פינחס אביכי** טוען כי שר־הביטחון **שמעון פרס** הוא אינטלקטואל. עוב־דה: כל השרים אומרים ביום רביעי „היום יום רביעי,“ ואילו פרס אומר: „היום יום רביעי, אתמול היה יום שלישי ומחר יהיה יום חמישי.“

■ הצייר **מנחם גפן**, שגירושיו מהכוכבת הבריטית **דיאנה ריג** אישרו סופית לפני שבוע בבית־המישפט ב־לונדון, עומד לפתוח בשבת הקרובה תערוכה של ציוריו בגלריה של **יעל זאבי**, אשתו של אלוף (מיל.) **רחבעם** („גאנדי“) **זאבי**, בנווה־מגן. כאשר הגיע גפן לביתם של הזאבים, כשידיו עמוסות ציו־רים, הוא עשה זאת ללא הודעה מראש, כך שחמשת הכלבים שבחצר הבית היו משוחררים. מובן שהם תקפו את האורח לאמיתו של דבר, הנסיעה היתה נעימה ואיש לא הפריע אותה.

אשר ידלין

הנגיד החדש של „בנק־ישראל“, שזכה במישרה חדשה, מופיע לאחרונה גם עם בת־לווייה חדשה, שהיא ידידתו מזה שנים אחדות. זוהי עורכת־חדין הצעירה טלי ליבני, גרושתו של השחקן יאיר („קוייה“) רובין, שידלין החל באחרונה מופיע עימה בפומבי באירועים ציבוריים.

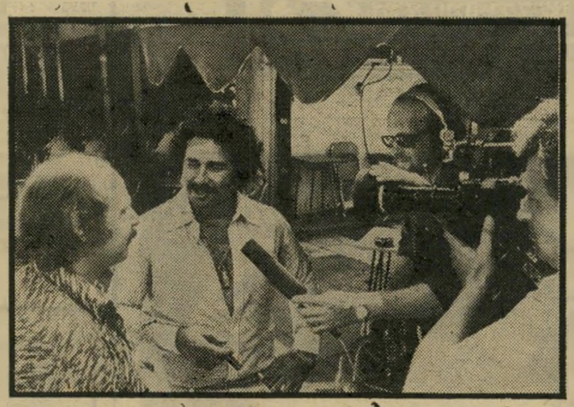

מנפרד כץ

איל־המיסעדות הישראלי, שיהיה כוכב תוכנית־הטלוויזיה הגרמנית החשובה „נקודת־מיפגש“, שחלק ממנה מצולם עתה בארץ, יתארח בתוכנית בחברת טובה. יחד עימו תארח התוכנית גם את חבר להקת „חיפושיות“ לשעבר, רינגו סטאר. צוות־הטלוויזיה חגרמני, ב־ראשותו של המפיק אלברט יורגמן (משמאל), נסע השבוע בעיקבות מנפרד לאקוואדור, כדי לצלם אותו שם כשהוא משתתף במירוץ־מכוניות. בעת שהותו בישראל, נילוותה אל מנפרד כוכבת הקולנוע הישראלית־איטלקית, שגדלה בירוחם — עליזה אדר.

משה ברוך

מנהל־המכירות של חברת „הלנה רובינשטיין“ בישראל ובמיזרח־התיכון (מימין), ניצח השבוע על קרנבל גדול שערכה החברה במלון „הילטון“ בתל־אביב, לרגל התחלת שיווקו של בושם חדש, הקרוי „בלייזר“. כל דיילות־היופי של החברה הולבשו, לכבוד המאורע, בבלייזרים אדומים, וכשהן מוסעות במכונית „פורד“ משנת 1927, נכנסו בנסיעה למלון.

מוקד

לאנשים הנכונים

777 ברנדי בינלאומי

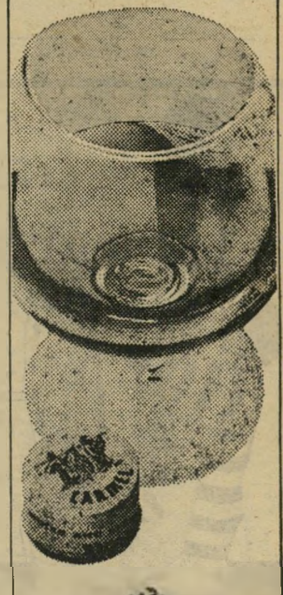

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

הלא־קרוא, שניסה להיכנס ל־חצר. מנחם נמלט מהמקום כל עוד נפשו בו, טילפן מהחוץ אל יעל, ורק אז ניתן לו להיכנס לבית. עכשיו הוא רק מקווה, שלא ישכחו לכלוא את הכלבים לקראת פתיחת תע־רוכתו.

■ ידידיו של **דן הלפרין**, הממונה מטעם האוצר על הלוחמה בחרם הערבי, נדהמו לראותו כשהוא משוטט ליד ביתו הלוך־ושוב ומשוחח עם מכשיר ווקי־טוקי. לאלה ש־חשבו כי באמצעות המכשיר מנהל דן את המלחמה החשאית בחרם, הוא הזדרז להסביר כי הוא בסך־הכל משחק בצעצוע היקר עם ילדיו.

■ מסע־אלונקות אמיתי התנהל בשבוע שעבר על בימת־הצילומים של הסרט הנושא שם זה המצוי עתה, בבימויו של הדוקטור **יהודה** („ג'אד") **נאמן**. המאפרת, **דיה אט־קין**, איבדה את ההכרה, ומנהל־הייצור **מיכה שרפשטיין** הזעיק את מגן־דוד־אדום. אלא שבאמבולנס לא היתה אלונקה, ובלית־ברירה נאלצו להשתמש באחת האלונקות המלוות את צילומי הסרט.

■ האמנים הישראליים ה־מנסים לכבוש את אמריקה, מתגוררים משום־מה במרוכז בשיכון־אמנים, הנמצא באיזור ריבר דייל שבין מנהאטן ו־ברוקלין בניו־יורק. גר שם **פנחס** („פ־ני") **בן־ארי** ש־הגיע לאמריקה על תקן של התשובה הישראלית ל**תום ג'ונס**, השיג כרטיס ירוק על תקן של חזן, ומתפרנס מכירת לבני־נשים. גרים שם גם **יורם יוגב**, שהיה קריין בגלי־צה"ל ומתפרנס מכירה בבוטיק ל־ביגדי־נשים, **יורם ארבל** ש־הגיע בתיקווה לכבוש את תע־שיית הג'ינגלים האמריקאית, והצליח בינתיים רק לכבוש את ליבה של אמריקאית אחת, ומתגוררת שם הזמרת **שולה חן**, המופיעה בנשפים של הקרן־הקיימת־לישראל שאותם מארגן בעלה, **אבי קורן**, המשמש כשליח הקרן־הקיימת לארצות־הברית.

■ אחד מוותיקי השיכון הוא החקיין **מוטי גילעדי**, המתפרנס מהופעה בקאברטים ישראליים. מוטי הוזמן באחרו־נה להופיע בפני ילדי הקונ־סוליה הישראלית בניו־יורק. למקים הוזמנו גם ילדיהם של

ישראל גודוביץ'

אדריכל ומתכנן ערים, הנהיג חידוש במישרדו הפרטי, הבנוי בתוך שלושה מיבנים טרומיים דמויי־בונגלו. האורחים והמבקרים במישרדו של גודוביץ', מתבקשים לחלוץ את נעליהם בכניסה למישרד, כאילו היה זה מיסגד מוסלמי, ולהיכנס לפגישה עם האדריכל כשהם יחפים. גודוביץ' הגיע למסקנה שכך ניתן לשמור טוב יותר על נקיון השטיחים במישרד. האורחים אומנם נבוכים תחילה, אך רובם ממלאים אחר הצו ומשאירים את נעליהם בחוץ.

הורוסקופ

לא, אין מה לדבר: זוהי לא התקופה המתאימה ביותר להיכנס לסיכסוכים או למריבות עם בן או בת הזוג. המתח הגובר בבי תהרה־אסון ומוטב לך, איפוא, להסתלק לכמה שעות בזמן שהסערה מאיימת. מלבד זאת, אתה נוטה להיכנס לדיכאון חזק תחת השפעתם של מיכשולים לא־צפויים.

חודשיים שוב ניכנסת לאחת התקופות המצערות, בהן—את תוקפת את הסובבים אותך ללא גבול וללא סיבה, ונוטה לרדות דווקא באלה הקרובים אליך. אל תנצלי את נכונותם להיות טולרנטיים כלפייך. אבל הפעם את עשוייה להתקל בהשפעה גברית חזקה, שתבלום אותך. לבשי בהיר.

זוהי תקופה משעממת, אפילו מייגעת. דווקא משום כך אסור לך לוותר או להפקיר את האינטרסים שלך. שמור בשבע עיניים על רכושך, כספך — וידידותיך. יש כאלה המעוניינים בכולם, ואלה הימים בהם הם גם מסוגלים לקחת את כל הדברים היקרים האלה מידיך. אל תסמוך גם על ידידים, ואפילו לא על קרובי משפחה. עשה הכל לבד.

אין מקום לדאגה אישית מיוחדת: הבעייתיות של הנושאים המטרידים אותך, אופיינית לכל בני מזל סרטן בשנה הקרובה. כוכב שבתאי, המסמל את הקוטב הפאסיבי, מקרין בתקופה זו על מזל סרטן, זו הסיבה לסחבת שבענייניך. היה סבלני, את הפירות למאמציך תזכה לראות לאחר העיכוב.

אם יהיו לך הפתעות השבוע, הן יהיו כולן הפתעות **טובות. המזונים** עליך תולים בך תקוות, אל תאכזב אותם. השתדל להוכיח **את אחריותך** ואת כשרונותיך והדבר לא ייעלם מעיניהם. נהג ביד רכה **יותר עם** בת־זוגך. נטייתך לכבול את מאווייה העצמאיים עלולה להביא **להתנגשות.**

כל מה שקורה לך עכשיו הוא התחלה של פעילות לטווח ארוך מאוד. ייתכן ואינך מבחין בכך, אבל גם הדברים הסמויים והנעלמים מעיניך יתגלו לך בבוא הזמן כבעלי משמעויות מיוחדות. מכתב שאת ממתינה לו מתעכב בדרך, אבל את יכולה להתנחם בעובדה שהוא נכתב.

יחסיך עם בני משפחתך עשויים להעסיק אותך עד מעל לראש. התייחסותך המוגברת לביתך עלולה להתנקם בך במקום עבודתך. היכון לנזיפות או הערות לא נעימות מצד הבוס. בתיבת־הדואר שלך אתה עלול למצוא מכתב התראה שלא ישמח. הסובלים ממחלה כרונית יוהרו השבוע.

הספרים שאתה עומד לקנות יגבירו פעילותך הרוחנית. תוכל להגביר את הנאתך האסתטית בכל התחומים. יצר ההתנצחות שלך יעודן במידה רבה השבוע, ותופתע מכך שאינך מהיר־חימה. זה הזמן המתאים ביותר עבורך לצאת לטיולים או לנופש. אפילו אם אינך זקוק להבראה, תוכל ליהנות מטיול באויר החופשי. הקשר עם בן המין השני יהיה מעניין.

במישור חיי האהבה שלך, בת קשת, לא יחולו שינויים מרעישים. אל תידחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לעשות את שלו; או שהרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן קשת, למרות אופייך הנוח, אתה נוטה להתפרצויות.

אתה נמצא במצב של אירגון מחודש של אישיותך. עליך להעריך מחדש את יחסיך עם הסובבים אותך. אתה חייב להחליט שלא לפגוע באישיות אהובה עליך. תקופה נהדרת לפעילות אמנותית. כדאי לך לרוץ לצלם הקרוב שיכין לך סידרת פורטרטים. תווכחי לדעת שאישיותך תשתקף מהצילומים שתעשי השבוע יותר מכל תקופה אחרת. ליבשי לבן.

דיעות משונות ששמעת בזמן האחרון גרמו אצלך מהפכת ערכים, ורצון להיות שונה, אקסצנטרי, במרכז העניינים. אל תיתן לאותו אדם שסובב את ראשך עד כה בדברי ההבלים שהוא נוהג להשמיע לך, להמשיך ולעשות זאת. כל מה שעליך לעשות הוא להיות ישר עם עצמך.

חוב ישן וגדול, אשר זמן רב תעיק עליך, ייעלם השבוע. אותו נושה, שבעבר ידע לחיות כה תוקפני, יוותר לך עליו במפתיע. דבר זה ייתן לך מישנה מרץ, ויסייע לך להגשים את שאיפתך העיקרית בעתיד הקרוב ביותר. יחד עם זאת, גם חיי האהבה שלך, עם בת־זוגך הקבועה, יפרחו ויגיעו לשיאים חדשים. משימות שיוטלו עליך במיסגרת חוג חברי, או במיסגרת מילואים, יעיקו עליך במקצת, אולם תתגבר עליהם.

היחידה המרכזית של משטרת צי״רים, שחקנים ואנשי בוהמה

סיפורה של חתונה

מקרב השחקנים והאמנים של תל־אביב. הופעתם של השוטרים במסיבה קילקלה למונה את היום המאושר בחייה, והיוותה אות להסתערות הגדולה על אנשי הבוהמה התל־אביבית.

המשטרה מסתערת על הבוהמה

ר ס״ר המישטרה אלי דדון ספק כפיו בהנאה. הפירסום הרב שבו הוא זכה בעיתונים, בעיקבות מעצרו של הזמר־המלחין שמואל („שמוליק") קראוס, בוודאי הגיע עד לאוזני מפקדיו. עתה יתווסף לו פירסום. הוא הצליח לעצור ארבעה חשודים נוספים: ארבע דמויות ידועות ומפורסמות בבוהמה של תל־אביב.

יחד עם עוד ארבעה שוטרים ושוטרת אחת, הוא התפרץ לדירת הצייר שאול נמרי, שברחוב פרוג בתל־אביב. דדון וחבריו לא טרחו כלל להקיש על דלת הדירה. הם היו מצויידים בצו־חיפוש חתום על־ידי שופט, וכאשר יש צו־חיפוש ואין פותחים, מותר לפרוץ את הדלת.

רס״ר אלי דדון הוא דמות מוכרת ביחידה המרכזית, לשעבר המדור המרכזי, של משטרת מחוז תל־אביב. למרות שאין הוא מפקד היחידה לעברייני־סמים, יודע דדון, האוהב לדהור על אופנוע רעשני, כי הבוס שלו, סקד איזידור סלוק, אינו אוהב לעבוד קשה. בשביל זה יש לו את דדון. דדון עובד כמו שד, 18 ו־20 שעות ביממה. עליו להצטיין, כדי להיות קצין. הוא יודע כי לקורס־קצינים לא ישלחו אותו. כישוריו לא יעמדו לו לכך. הוא גם יודע שבמישטרה יש מיקרים מיוחדים שבהם, כשרס״ר מצטיין במעשיו, מעניקים לו את דרגות הקצונה גם ללא קורס. ודדון „מת" להיות קצין.

דדון גם יודע כי אחד מקני־המידה להצלחה במישטרת ישראל הוא הפירסום. משום כך אין הוא טורח לחפש את הסוחרים, את מפיצי־הסמים, ואת אלה שמוכרים אותם. הוא אינו מקדיש מחשבה מעמיקה ועבודה קשה לתפיסתם של ה„פושרים", של אלה העומדים ליד הגימנסיות ומפתים את בני־העשרה צרכנים, הוא אינו מחפש בשקידה אחר סוחרי־הסמים הגדולים, ה„לווייתנים", אינו מחפש את אלה שעושים „מכות" (מישלוח־סמים גדול, בעגת העולם־התחתון), כדי לתפוס כמויות רציניות של סם ולמנוע בעדו להגיע אל השוק.

מעצרם של כאלה, כשהוא מתרחש, זוכה רק בשורות ספורות בעיתונים, וכימעט מעולם אינו מגיע לטלוויזיה. אבל דדון צריך את העיתונים והטלוויזיה. כי דדון משתוקק להיות קצין.

קשה למצוא אנשי־צמרת המעשנים סמים. בעלי חברות גדולות או אישי־ממשלה אינם צרכנים של סמים במדינת ישראל. היחידים שהציבור מתעניין בהם ואפשר למצוא אצלם סמים, הם השחקנים, הזמרים, הבדרנים — דמויות הנערצות על בני־העשרה והוריהם, שמות המופיעים מדי יום ביומו, שלא בהקשר של סמים, בעיתונים, על גלי האתר ומעל מסכי הטלוויזיה.

הניידת הופיעה בחתונה

מ ונה זילברשטיין היא שחקנית צעירה ויפה המעורה היטב בחיי הבוהמה של תל־אביב. לגבי דדון, אנשי הבוהמה, ובעיקר כשאלה צעירות יפות, הם אוייבו בלב־ונפש. מונה החליטה להינשא לבחיר־ליבה, בחור נחמד בשם רמי שי, והזמינה את כל ידידיה ובני־מישפחתה למסיבת החתונה עם רמי. לדדון היה ברור שהמסיבה של מונה תהיה על טהרת החשיש. המריואנה ואולי אף סמים קשים יותר כגון קוקאין. גיידת של היחידה המרכזית על אנשיה התייצבה בחתונתה של מונה כאורחת בלתי־קרואה. השוטרים אומנם לא הצליחו למצוא סמים, אך הם הצליחו בהחלט לקלקל את שימחתה של מונה.

הזמר שמוליק קראוס הוא שנוא־נפשו האישי של דדון. לדדון נודע כי שמוליק ביצע שני חטאים בזה אחר זה. האחד: הוא השתתף בחתונה של מונה, ש„בוודאי היו בה סמים," והוא גם השתתף במסיבת בר־המיצווה של בנו של אחד מידידיו, שנערכה על שפת הירקון. דדון היה מוכן להישבע כי באותה מסיבה עישנו סמים.

עם שתי עדויות מרשיעות כאלה לא יכול היה דדון שלא להתפרץ, בחמישה בחודש זה, לדירתו של שמוליק ברחוב טרומפלדור בתל־אביב. הוא מצא שם את שמוליק עם ידידה, עדה קרייטר, גילה בתיקה של עדה שתי חתיכות חומר ה„חשוד כחשיש," במשקל של 21 גרם ברוטו. ליד הספרייה הוא מצא עוד שתי חתיכות חשיש, עם חומר נוסף החשוד כמריואנה, במישקל של 79 גרם ברוטו, ובידלי סיגריות שבהן חומר החשוד כחשיש. מחתת למיטה גילה דדון את ה„תפיסה" של חייו: שקית שחורה, ובה חומר החשוד כמריואנה, במישקל של קילו וחצי כימעט.

שמוליק טען כי ה„חומר" שנתפס בדירתו הוא טבק שניקנה אצל ערבים ברמלה. הוא לא הכחיש כי הוא מעשן סמים, הצדיק זאת כמובן „בגלל ההשראה," אך דחה את ההאשמות כאילו הוא סוחר בסמים.

אולם לדדון לא היה די בהצלחת מעצרו של קראוס. הידידה שהיתה בביתו של קראוס באותה עת, היתה שווה טיפול, בעיקר לאור העובדה שדדון ממש מתעב נשים יפות השייכות לחוגי הבוהמה. דדון לא התפעל כלל מן העובדה שעדה היתה אורחת בדירה בה נתפסו הסמים, בכך שהיא היתה מפקדת בצה״ל, ממנו השתחררה לא מזמן, בוגרת קולג׳ בארצות־הברית. דדון החליט כי שתי חתיכות הי חשיש הזעירות שנמצאו בתיקה של עדה מהוות הוכחה ניצחת לכך שהיא משמשת בלדרית של רשת־סמים גדולה.

כשסיפרה עדה לחוקריה כי היא מתגוררת יחד עם עוד חברה ברחוב הקליר בתל־אביב, נדלקה נורה אדומה בראשו

זוהר אורי זוהר, כוכב הבמה ו־המסך ומבכירי אמני ישר־אל, הובל על־ידי דדון למישטרה לאחר חיפוש בביתו, אך שוחרר לאחר חקירה.

אינשטיין הזמר המפורסם אריק אינשטיין, נעצר, ו־הוצאה נגדו פקודת חבישה — שבוטלה אחר־כך על־ידי מפקדו של דדון — לאחר שנמצא בדירתו בקבוק עם חומר חשוד.

איש כסית משה איש־כסית, בנו של חצקל המפורסם, הובל אף הוא למישטרה, אך למרות מאמציו של דדון למצוא בביתו סם, נשלח הביתה בגלל חוסר הוכחות.

של הרס״ר, מעריץ מושבע של סירטי קונג׳אק והווארי 5־0. הוא מיהר אל הדירה כדי לעצור את הידידה, חוה ברגיל, העורבדת באחד ממישרדי־הפירסום הידועים בתל־אביב. חוה לא נמצאה באותה עת בבית, וחיפוש הוכיח כי הדירה נקייה.

מחוז תל־אביב החליטה לעצור באשמת שימוש וסחר בסמים

אולם חווה נעצרה על־ידי דדון למחרת. שלושה מעצרים אלה היו תמריץ מעורר לדדון, להמשיך ולהוכיח הצ־ טיינות בתפקיד. הוא החליט לשתק את חיי הבידור והתיאטרון בארץ. הוא ערך פשיטות וחיפושים על בתיהם של מונה זילברשטיין, שלום חנוך, אורי זוהר, משה איש־כסית ואריק איינשטיין. עם חשודים כאלה היה דדון זוכה ללא־ספק בכותרות ראשיות. בבתים שבהם נערכו החיפושים לא נמצא חשיש, או כל סם אחר.

מילחמת־חורמה על הבוהמה

אורי זוהר, אריק איינשטיין ומשה איש־ כסית נלקחו אחר־כבוד למישטרת תל־ אביב, לחקירה. רק בביתו של אריק נמצאה ראייה מסויימת: בקבוק, ובו פירורי חומר החשוד כסם. אריק טען כי הבקבוק ישן ואינו שייך לו, אבל הבקבוק היה של המשקה קינלי, שרק באחרונה יצא לשוק.

אחרי הבזיזון מידי דדון, שוחררו זוהר ואיש־כסית לבתיהם. נגד אריק הוציא דדון פקודת חבישה, והתכוון להביאו כעבור 48 שעות לבית־המישפט כדי לבקש את הארכת מעצרו. הפעולה הראשונה שעשה דדון לאחר הוצאת פקודת החבישה היתה להודיע על־כך לדובר המחוז אבינועם כהני, כדי שזה ידליף לעיתונים על העצור המפורסם. אך אחד ממפקדיו של דדון, סגן־ניצב שגיב, הבין בחושיו הבריאים כי ההמולה תסרת כל פרופורציה, הורה לבטל את פקודת־החבישה ולשחרר את אריק.

כעבור ימים אחדים הסתער דדון על הבוהמה של תל־אביב פעם נוספת. שוטרים התדפקו על דלת דירתו של הצייר שאול נמרי. הם מצאו שם שלל רב: נוסף לנמרי נמצאו במקום עוד שלושה אנשים: יצחק („איציק") לוי, שהיה פנים מוכרות לדדון, ושתי צעירות נאות: רותי עטייה־דור בת ה־32 ובתיה חן, היילת בת 19, שהיא חברתו של נמרי, וכן נמצאה כמות זעירה של חשיש.

אחרי חקירה ראשונית התחוור לדדון כי נפלו בידיו עצירים כבדים, לפחות מבחינת הדימוי הציבורי שלהם. איציק לוי היה מוכר לו היטב. בחוגי המישטרה מוכר איציק כעוסק בסמים מזה זמן רב, אם־כי מעולם לא הורשע. לוי בן ה־37 נתפס לפני חודשים אחדים, כחשוד באחזקת אופיום. בימים הקרובים עומד להיות מוגש נגדו כתב־אישום. למישטרה גם ידוע כי לוי נתפס לפני שנים אחדות בלונדון, בחשד של סחר בסמים, ואחרי כמה ימי־ מעצר שוחרר בערבות ידידה אנגלית שלו.

איציק לוי הוא דמות ציורית. למרות ש־ הוא בנו של ספר מרחוב אלנבי, הוא מגדל שער־שיבה עד לכתפיו, ונודע כמי שיצא בחברת יפהפיות מוכרות, ביניהן מלכת־ היופי לשעבר אתי אורגד. לוי התגורר בעת המעצר בדירתו של העצור השני, שאול נמרי, שעימו הוא קשור בקישרי־ מישפחה רחוקים.

נמרי עצמו הוא אחד מכישרונות הגל החדש של הציירים בארץ. אביו, שנפטר לפני כעשר שנים, היה אחת הדמויות המפורסמות ביותר של דור תש"ח. דווידקה נמרי המגוח, חבר אשדות־יעקב, שימש תקופה מסויימת כמפקד הפלמ"ח. אחר־ כך מונה כאחראי על ההעפלה. עם קום המדינה היה נמרי אחד ממנהלי חברת־ השייט צי"ם, ואחר־כך מונה כמנכ"ל מישרד־התחבורה.

דדון רס"ר אלי דדון, מי שהכריז מילחמה על הבוהמה של תל־ אביב, עושה זאת בפראות ותוך ביזוי בית־ המישפט, במגמה לזכות בדרגת־קצונה.

שתי הצעירות שנתפסו בדירה, אף הן היו חומר טוב שבו יכול דדון להתפאר באוזני עיתונאי בית־המישפט והכתבים לענייני־מישטרה. רותי עטייה, הקוראת לעצמה רותי דור, היא רעייתו של אחד העסקנים הבכירים של קבוצת־הכדורגל הפועל תל־אביב. למרות שהיא אם לשני ילדים, רותי היא עדיין אחת הדגמניות המבוקשות ביותר בארץ. בטעות פורסם בעיתונים כי היא אשת עורך־דין, וכי בעלה הנדהם הודיע כי הוא „לא רוצה לראות אותה יותר." אך לבעלה של רותי יש סיבות טובות נוספות שלא לרצות לראות אותה יותר: בשבועות האחרונים היא ידידתו של איציק לוי.

הצעירה השנייה מוכרת במקומות הבילוי של תל־אביב כ„החיילת היפה של שאול נמרי." בתיה חן, המשרתת במטכ"ל בתל־ אביב, היא חברתו הצמודה של נמרי מזה שנה. ציידי הדוגמניות ממתינים בקוצר־ רוח לרגע שבו היא תסיים את שירותה הצבאי, כדי לגייסה אליהם לדוגמנית.

הפקד נסע להביא

אבן עד סירטי־הטלוויזיה שהוא מע־ ריץ, ערך דדון את המעצרים על טהרת הקשיחות. שתי הצעירות ספגו מפיו עלבונות בנוסח: „חתיכת זונה מלוכלכת! חשישניקית מזוהמת!" אשר לגברים, הוא לא בחל גם בדחיפות עזות „כבדרך אגב". בדרך מהבית שברחוב פרוג אל תחנת־ המישטרה, הפגין בפניהם דדון את הידע הרב שלו בתורת הנהיגה א־לה קוג'אק. הארבעה ניטלטלו בתוך המכונית מצד אל צד, וכשהבחין דדון בטלטלתם, הוא פרץ בצעקות: „זונות שכמוכם! אתם מתמזמזים במכונית שלי?"

הסוחר והמעשנת?

איציק לוי, היה בין עצורי הפשיטה האחרונה של דדון. יחד עימו, בתמונה, החיילת היפהפייה בתיה חן, חברתו של שאולי נמרי, שנעצרה אף היא באותה פשיטה על־ידי דדון.

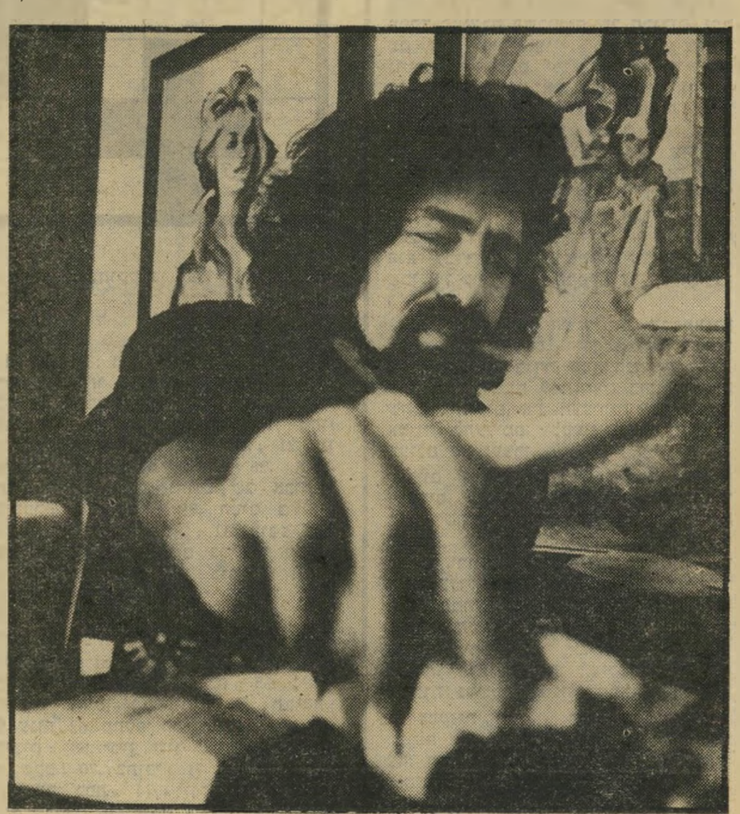

נמרי שאול נמרי, אחיו של הזמר יוני נמרי, שהוא אחד הציירים הצעירים העולים בארץ, נתפס על־ידי דדון בהיותו יחד עם ידיד ושתי צעירות בדירתו שברחוב פרוג בתל־אביב, והובל בגסות לתחנת־המישטרה. שופט מחוזי ושופט־ שלום הורו לשחרר את נמרי וחבריו, משום שדדון עצמו לא טרח להופיע בבית־המישפט.

לעומת התנהגותו מעוררת הגיחוך ו־ הזעם של דדון, ראויה לציון התנהגותו של מפקדו, פקד איזידור סלוק. את העצורה עדה קרייטר, אשר הרשימה אותו ביופיה, הוא לקח במכוניתו מהמעצר לביתה, כדי שתוכל להתקלח ולהחליף בגדים — צעד הומני ומאד בלתי־שיגרתי במישטרה, הנעשה בדרך־כלל — כשהוא נעשה — בליווי של שוטרת ממין נקבה.

אולם כאשר הביאו את ארבעת החשו־ דים בסוף השבוע בפני בית־המישפט, נכונה לדדון אכזבה מרה. השופט אבן־ארי הבחין כי דדון עצמו, שצריך היה להיות בעת בקשת הארכת־המעצר, איננו נוכח באולם. השופט רגז על זילזולו של דדון בבית־המישפט, והחליט לשחרר את ארבעת העצורים בערבות סימלית עצמית. מפקד־ מישטרה שנכח במקום התחנן בפני השופט שיחידה את השיחרור ב־24 שעות, כדי שהמישטרה תוכל לערער על כך לפני בית־המישפס־המחוזי. השופט נעתר לבק־ שה, ולמחרת ניטל על כל הצדדים להתייצב לפני השופט המחוזי דב לוין.

לעירעור שהגישה המישטרה לא הופיע רס"ר דדון, שהיה צריך להביא איתו את העצירים. השופט דב לוין התרתח, והורה לשחרר את הארבעה — שהיו באותה שעה עדיין בבית־המעצר — לאלתר.

נגד שופט מחוזי לא יכול אפילו דדון לפעול. הוא נאלץ לשחרר את הארבעה, לא לפני שהטיח בהם עלבונות אשר לולא היה שוטר, הם היו יכולים לזכות בתביעת־ דיבה נגדו. למרות הוראתו החד־משמעית של השופט לשחרר את העצירים מייד, שיחרר דדון שלושה מהם רק בשעות הצהריים, ואת לוי רק בשעה 6.00 בערב.

אולם דדון אינו מהרגיש מנזיפות של שופטים. יתירה מזו, הוא יודע שגם מפקדיו אינם מתרגשים מכך, וכי עדיין לא קם בישראל שופט שדרש לדווח לו על ענישת שוטרים שמעלו בתפקידם. דדון ימשיך להשתולל באין־מפריע עד שישיג את מטרתו: הקצונה.

ארגנטינה

(המשך מעמוד 23)

הגיעו יצחק סטרוגו ואשתו קלרה, שהוריה מתגוררים בעיר זו. הם נפגשו שם עם יוסף פיק, שהוא שליח קהילתי בקורדובה ועם אשתו; עם אמנון רודין, סגנו של דני רקנאטי, שבא אף הוא לקורדובה; עם לילי שולמן, המדריכה בקומיטי; עם יצחק הורנשטיין, מזכיר הפדרציה הציונית בקורדובה שאינו ישראלי, ועם חברתו לילי גלאזר, שאף היא אינה ישראלית. השמונה נפגשו לשיחה ארוכה בחדר במלון קריאון, שבו התקינו שירותי־הביטחון הארגנטיניים מכשירי־האזנה. השיחה התנהלה בעיברית, דבר שהגביר את החשד עוד יותר.

לשירותי־הביטחון בקורדובה היו סיבות טובות לפקוח עיניים ואוזניים. חודשים אחדים קודם־לכן עצרו את יושב־ראש אירגון־הגג של האירגונים היהודיים בקורדובה, עורך־הדין ויקטור פומפאס. כחשוד במגעים עם המחתרת. פומפאס חתם בשנת 1962 על כרוז לטובת קאסטרו, עובדה שהציגה אותו כחשוד ביותר, והוא יושב בכלא עד היום ללא משפט.

בעיקבות מעצרו נערכו חיפושים במישרדי הקהילה היהודית.

לכן נוספו הקשרים הבלתי־ברורים בין קומיטי למחתרות, ועתה נוספה לכך פגישה מחתרתית במלון, שבה דיברו בשפה זרה.

בשעה שתיים וחצי לפנות־בוקר הקיפו כוחות־צבא את בית הוריה של קלארה סטרוגו, והיא ובעלה נעצרו. למחרת היום נעצרו כל שאר משתתפי הישיבה בנמל־התעופה של קורדובה.

איזו מישטרה עצרה?

הצרה היתה שלהוציא את יוסף פיק ואמנון רודין, כל השאר היו אזרחים ארגנטיניים. ולכן לא היה לשגרירות מה לומר בעניין זה. בכל־זאת נכנסה השגרירות לפעולה בהילוך גבוה, תוך ניצול כל הקשרים האפשריים. ראשית ביקש השגריר מאנשי הסוכנות שלא לנקוט כל פעולה בלי אישורו, כדי שלא לחבל במאמצי השגרירות. אחר־החל בלחצים שקטים.

התברר כי אין טעם בפניה לנשיא ארגנטינה, הגנרל וידאלה, הרמטכ"ל־לשעבר. בקורדובה שולט גנרל מנדאס, מפקד העוצבה השלישית של הרגלים, יחד עם איש חיל־האוויר, קאפליני. שניהם נוטים בהשקפתם ימינה יותר מוידאלה ומשרי־הפנים הגנרל אריגדאלי. אך גם לכל מחוז במדינה זו יש מישטרה משלו — ולא רק אחת. כך, למשל, בכל מחוז יש מישטרת־מדינה רגילה, ויש שירותי־הביטחון. בנוסף יש מישטרה גם לכל כוח צבאי, כמו רגלים, חיל־האוויר או צי, וגם לכל עוצבה יש מישטרה משלה. כאשר נעצר מישהו, הדבר הקשה ביותר הוא לברר איזו מישטרה עצרה אותו, שכן אין גוף מרכזי המפקח על כל המעצרים.

כאשר הצליחה השגרירות הישראלית לברר, תוך יומיים, היכן מצויים הנעצרים, היה זה בגדר חצי הניצחון, שכן, עתה יכלו לפנות למחזיקים בהם, לפרסם שהם מחזיקים את העצירים, כדי שאי־אפשר להעלימם ולטעון לאחר־מכן כי מעולם לא נעצרו.

ביום התשיעי למעצר שוחררו כל הנעצרים, ללא כל הסבר. ביום השיחרור רצה ישראל אבן־שושן לטוס לקורדובה לפגשם, אך למרבה המזל הצליח השגריר להורות לו לבטל את התוכנית, שהיתה עלולה לסכן את השיחרור. דני רקנאטי המתין לבאים בנמל־התעופה. לפי הוראת השגריר נשארו אנשי קורדובה במקום, ורק אנשי בואנוס־איירס באו לבירה, כדי להוכיח לשילטונות כי ה־פעילות נמשכת ואינה מחתרתית.

המסקנות הוסקו, והן בלתי־נמנעות. תנועת קומיטי חוסלה, שליחיה חזרו ארצה. הפלירט בין הציונות והשמאל בארגנטינה הגיע לקיצו.

* דבר מעצרו מתפרסם כאן לראשונה.

■ מאת יגאל לביב

קשקשת 2037

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב. ההגרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

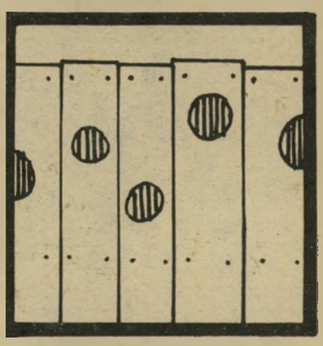

קשקשת 2035

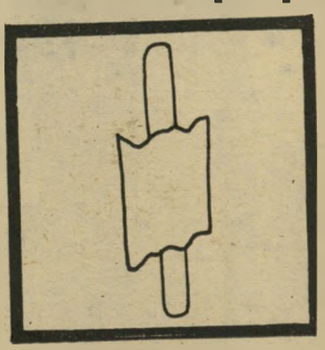

- הכפיר שחזר מן הכפור. **ציונה שרעבי,** רח' יפתח 7, יד־אליהו, תל־אביב
- ארטיק בלי סובסידיות. **איל פרד,** רח' שמריהו לוין 58, ירושלים
- מכסה טפח — מגלה טפחיים. **אירים ברקר,** רח' הכרמל 34, כפר־סבא
- שלגון שעבר משבר. **ליך ניישטט,** קיבוץ כרמיה, ד.נ. חוף אשקלון
- ארטיק לאחר שהמיסו ממנו ערך־מוסף. **שאול יהישוום,** רח' אורלנסקי 7, פתח־תיקווה

השבוע בדרייב־אין:
בשעה 7.15
אלן דלון
„זורו"
בשעה 9.30
„עימנואל"

אנו מחפשים בתים חמים עבור חתלתולינו החמודים אגודת צער בעלי חיים

רחוב סלמה 80, יפו, טל. 827621.

תשבץ העולם הזה 2037

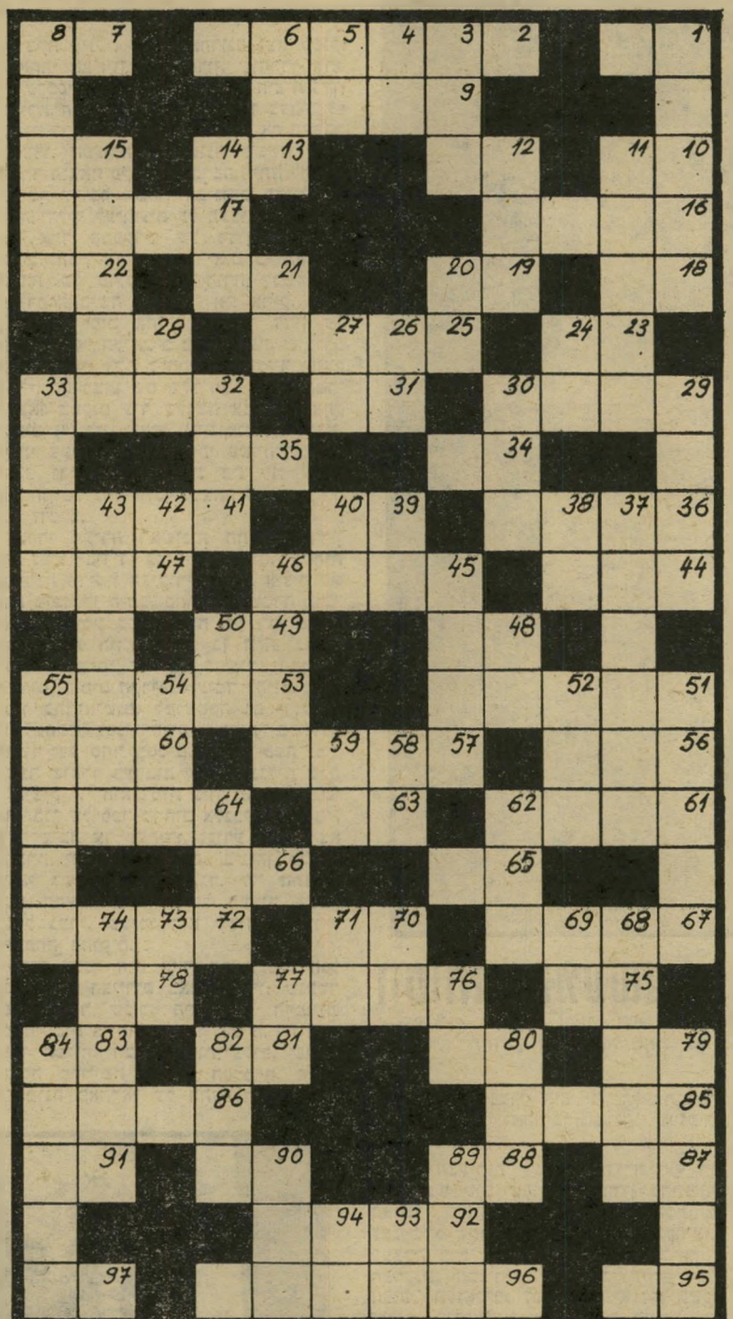

מאוזן:

1. זכר בבקר; 2. שם של דג שנזכר בתלמוד; 7. מילת־בקשה; 9. נמק; 10. בוסתן קטן; 12. נרו יאיר (ר"ת); 13. רסיסי־לילה; 15. אוייב; 16. בן שבט מוסלמי בערב־הסעודית; 17. בירה אירופית; 18. מסולם הצלילים; 19. מילת־שאלה לזיהוי; 21. מחודשי השנה העיברית; 22. מין משקה; 23. מסולם הצלילים; 25. לחץ, נטל; 28. נהר באיטליה; 29. ציביון, תמצית; 31. מטבע יפאני; 32. מוז; 34. קידומת הולנדית; 35. וזיר; 36. שגיאה; 39. אפר; 41. מדינה באפריקה; 44. קידומת שמשמעה חיים; 45. כינוי לפירחח; 47. רדום; 48. בור קטן לאיסוף מי־גשמים; 49. מזמר; 51. גדול לבלי־הכיל; 53. פיה לסיגריות; 56. שחקנית־קולנוע אמריקאית (ש"מ); 57. מין תכשיט; 60. הסתלק מעל הדרך! 61. איסוף דבש; 63. מספיק! 51. איגרת; 65. אם־הפנינה; 66. מילת־יחס נפוצה; 67. זוהר קצר ופיתאומי; 70. מילת־בקשה; 72. קש המשמש לשתייה; 75. כן, באנגלית; 76. יחי! 78. שקט מעמלו; 79. מחוספס; 80. ולד שנולד טרם זמנו; 81. בגד־שרד; 83. ריקבון; 85. גלדאיטור; 86. אביו של זה שביקש לקלל ונמצא מברך; 87. לאן? 88. תרופה; 90. מין כלי־קיבול; 91. בוא מלמעלה למטה; 92. עיר בפולין; 95. מין מאור קטן; 96. כל הקבוצות משתוקקות לעלות אליה; 97. כינוי.

מאונך:

1. וילון; 3. ברור, ודאי; 4. בילבד; 5. קרס; 6. אותו שולחות העיניים; 8. תמהני! 11. מרכז קהילתי בארץ; 12. תרדמה קלה; 13. מדינה באפריקה; 15. מחוז בשווייץ; 20. התיכון הוא כזה; 21. מן הקלפים; 24. מילת־קריאה; 26. אותה החריב יהושע; 27. מזונם של אבותינו במידבר; 28. שמא; 29. הטוב ביותר; 30. מין פרי־מאכל מתוק; 32. כובע בעל מצחייה; 37. כפר־אמנים במישור החוף; 38. מאותיות האי"ב; 39. כיוון ש־; 40. רמת־גן (ר"ת); 42. קריאת־כאב; 43. חומריות, מציאותיות; 45. מין כוכב; 46. מדינה אירופית; 48. דעות, נוסף; 50. מילת־זירוז; 51. גנטיקה; 52. ערוץ נחל; 54. מפריד בין הקהל לבמה; 55. גידול חיידקים באופן מלאכותי; 58. תבואה; 59. ענן; 62. מחלקי הרובה; 64. נחמדות, חביבות; 68. מין שור אמריקאי גדול; 69. שקט! 70. בתוכי; 71. מצבת־זיכרון; 73. עצם בפה; 74. יונק מפריס־פרסה, דומה לבקר; 76. בירה אירופית; 77. נוזל החיים; 79. קיבוץ בדרום; 80. עוף־טרף, וגם שר־ביטחון; 82. משמש להדבקה; 94. גרזן; 88. שכל ניפחו ממולא; 90. אסורים; 93. בתוכו; 94. סופו של יום.

בכ־10,000 ל"י מזומן בלבד יוכל זוג צעיר חסר דיור לרכוש דירת 3 חדרים בשטח 67 מ"ר

קצרין

הגולן נפתח לאיכלוס עירוני

נמשכת ההרשמה להשתכנות במרכז העירוני תעשיתי קצרין. ההרשמה תמשך חודש וחצי ותסתיים ביום א' 17.10.76.

הדירות המוצעות לרכישה הן:
דירות של 3 ו־4 חדרים בבתים חד קומתיים (בודדים וטוריים) במחירים החל מ־218,000 ל"י ועד 243,000 ל"י.

דירות של 2, 3 ו־4 חדרים בבתים תלת קומתיים, במחיר החל מ־150,000 ל"י ועד 223,000 ל"י.

גובה הסיוע הניתן לרוכשים יהיה מ־130,000 ל"י למחוסרי דיור וזוגות צעירים
85,000 ל"י למשפחות בעלות דיור, ובנוסף, הלוואות עומדות (מענק) בסכום של 63,000 ל"י

הבקשות יבדקו ע"י ועדת איכלוס לקצרין שתשמש כגוף מוסמך לקביעת מועמדים הזכאים להשתכנות.
יועדפו משפחות שיתרמו לתשתית הכלכלית והחברתית של הישוב.

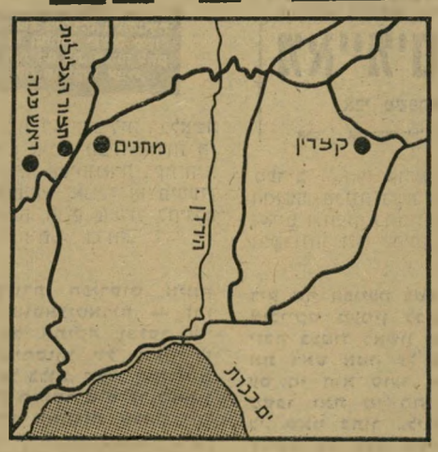

טופסי ההרשמה ופרטים נוספים על המקום ועל הדירות המוצעות למכירה ניתן לקבל במקומות הבאים:

קצרין:
במשרדי צוות ההקמה, בימים ב' ו־ד' בין השעות 09.00 — 12.00

בסניפי
חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ
נצרת עילית:
המרכז המסחרי החדש קומה ב'.
בימים: א' — ה' **בשעות:** 08.00 — 12.00
בימים: א', ג', ה', **בשעות:** 16.00 — 18.00

סניף תל־אביב והמרכז:
רחוב הארבעה 18/א'.
בימים: א' — ה' **בשעות:** 08.00 — 12.00
בימים: א', ג', ה', **בשעות:** 15.00 — 17.00

סניף חיפה: רחוב הרצל 4
בימים: א' — ה' **בשעות:** 08.00 — 12.00
בימים: א', ג', ה', **בשעות:** 16.00 — 18.00

לפרטים נוספים ולהרשמה, שלח את התלוש

לכב' **העולם הזה 14.9**
חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ
עבור קצרין — ברמת הגולן,
ת.ד. 7037 תל־אביב.
שם: _____
כתובת: _____

משרד השיכון
המנהל לבניה כפרית וישובים חדשים

שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

יענקלה בלום, שרה צ׳רצ׳יל ובוזגלו

יענקלה בלום הוא לא רק שפרינצק, אם כי ברור שמיקרה שפרינצק הביא לכתיבת „הכבוד האבוד של יענקלה בלום" בעמוד זה. יענקלה בלום הוא רשימה ארוכה של אנשים שאכלו חרא בהעולם הזה ו/או בעיתונים אחרים — לאו־דווקא על מיזבח „האמצעים הדרושים להגן על החברה או לחיסול לי־קויים חברתיים," כפי שטוען אלי תבור בגיליון שעבר (קורא יקר).

ואותם אנשים שנחשפים בצורה מש־פילה או פוגעת על־ידי עיתונים כהעולם הזה, אינם בהכרח אלה שעברו „את קו־הגבול הברור המבדיל בין עניינים השיי־כים לתחום הפרט לבין אותם ההופכים עניין ציבורי." אלי תבור מגדיר אותו קו־גבול כ„הרגע בו מגיעה הפרשה לבית־המישפט" ואז „היא חדלה להיות עניין פרטי."

דוגמות לחשיפה שאינה קשורה בבית־המישפט: חשיפת מחלות, רכילות פו־געת. מדוע חייב הציבור לדעת את כל הפרטים הרפואיים אודות מחלתה הממ־ארת של בתה של אחת, שעקב כישוריה המקצועיים היא משמשת כקריינית ב־טלוויזיה? זוהי אינפורמציה שאינה באה להגשת החברה, אלא לסיפוק הסקרנות שאותה מגדיר אלי תבור כ„אחת מתכו־נות הטבע האנושי" אשר קשה בגללה „לבוא בטענות אל בורא העולם שברא את בני האדם כפי שבראם." החברה מגינה על עצמה בדרך־כלל מפני תכונות אנושיות כגון אלימות ותוקפנות־מינית.

האם גם במיקרים אלה תספיק ההצטד־קות של „ככה ברא אותנו אלוהים, מה לעשות..."?

רכילות פוגעת היא, למשל, סיפור „שערורייתי" ללא שמות המופיע במדור־הרכילות, ובו מסופר על יחסיה של „דיילת חיננית" עם „במאי בכיר בטל־וויזיה" שהוא נשוי וכו' וכו'. יש מיליון דיילות חינניות, אבל יש רק ארבעה במאים בכירים בטלוויזיה. קטע כזה מלכלך שלושה במאים בכירים שאין להם דיילות חינניות, ואולי פוגע גם בחיי־המישפחה שלהם. ובעצם, למה להרוס את חיי־המישפחה של זה שבאמת דופק מהצד דיילות חיננית?

דוגמה אחרת, דווקא מלאשה. סיפור רכילותי חביב על „עיתונאית דקו־גן" (ששמה צויין במפורש) ובו הוזכר, כב־דרך־אגב, שהיא אם לבת מיחסיה עם מוסיקאי אנגלי. יכול להיות שבעיקבות הקטע קוראים ילדי הגן לבתה „ממ־זרה", ויש גם סיכויים שאותו סיפור נוצץ וזוהר ייכנס לתיקי הרשימות ה־שחורות של מישרד־הדתות. אלה, כאמור, דוגמות לאנשים שלא מגיעים למערכת המישפטית.

ולעניין בלום, שמיקרהו אומנם הגיע לבית־הדין. הקריטריונים לפירסום ה־צרת, זו כימעט פיקנטריה. אם ייעצר בנו של נשיא ארה"ב בגלל הברחת חי־רואין — זו שערוריה פוליטית חמורה. ואילו בתה של עיתונאית־יריבה הנעצרת בגלל עישון, ואפילו הפצת חשיש ב־קנה־מידה קימעוני — אינה סיבה ל־כתבת־שער סנסציונית תחת הכותרת „בתה של × — סוחרת סמים."

אמת־המידה, לדעתי, היא השיקול את מי טובחים — ולמען איזו מטרה. האם כדי לחשוף את קשר־ההשתקה של מיש־פחת שפרינצק סביב המיקרה, יש צורך להעניש את הנפגע העיקרי בכתבת שער + צילום הכוויות + תיאור הזעקות והמבושים? האם צלם של עיתון בעל השקפות חברתיות מתקדמות צריך להק־דיש את מאמציו לצילום סקופים בחדרי־התאוששות, ולהתגנב לחדרי־טיפול־נמרץ כדי לצלם סופר יזוע שנפצע בתאונה?

וגם לבוזגלו לא צריך לדאוג כדי להצ־

„הסנדק" — אביהם של האחים אברג׳יל מירושלים, דקות אחדות לפני שאיים על צלם „מעריב" חנויה הרמן. משמאל ביתו של אברג׳יל־האב אשר בקומתו תחנית מתנהל אחד ממועדוני הקוביה הגדולים בירושלים. ראה כתבה בעמ׳ 20.

(צילם: חנויה הרמן „24 פלוס")

מאיימים לפגוע בכתב „מעריב"

אבי משפחת אברג׳יל ממוסררה ניסה לחקות את צלם „מעריב"

מערי׳ (9.1.6) קורא לאביהם של האחים אברג׳יל „הסנדק." האב, שלא נעצר ולא הואשם, מכונה בשם מאפיונרי בעל אסוציאציות ברורות ומואשם עלידי העיתון בנסיון לאיים ולתקוף כתב וצלם. מן הכתבה מתברר שהכתב והצלם הטרידו את אברג׳יל בביתו ובשכונתו ולא להיפך, כפי שמשתמע מן הכותרת.

דיק את הפגיעה בשפרינצק. בוזגלו אינו אובייקט מעניין לכתבת־שער. הוא לא יזכה בעמוד ראשון גם אם יערוף בגרזן את ראש אמו. על בוזגלו לא כותבים עם מי הוא סועד, איזה בדיחות הוא מספר ואת מי הוא דופק מהצד. צר לי, שאני בתור „ליבראלי", צריך להגן דווקא על אלה שלמזלם הרע נושאים שמות כאריזמאטיים יותר. במיקרה זה, הם הקורבנות. אבל כשחרג מכלל זה מעריב, חידוע באמצעיו הטהורים ותת־מימים, וכינה את אביהם של האחים אברג׳יל, שהוא סתם אזרח ולא נאשם, בכינוי „הסנדק" אחרי שזה ניסה לגרש צלם טרדן, יצאתי מהכלים לא פחות מאשר במיקרה שפרינצק עיין ZOO הארץ מאותו שבוע).

אינפורמציה ולצורת הפירסום איננה עניין לחקיקה טוטאליטארית — זהו עניין מובהק של אתיקה ומוסר עי־תונאי. לפי התייחסותו של עיתון ל־מיקרים מסוגו של בלום, יוכלו הקוראים להקיש על מידת המוסר שיש לו לעיתון במילחמות־הקודש האחרות שלו.

אל לו לעיתון להסתתר מאחרי סיס־מות כמו „חופש־העיתונות המערבי" או מאחורי חוקי־המישחק הנהוגים „על־פי התפיסה הדמוקראטית המערבית" כ־שהוא תוקף, חושף ומשפיל מטרות צי־בוריות מדרגת ד׳. שרה צ׳רצ׳יל אינה יענקלה בלום. כשהיא משתכרת ונע־

הצייטוג הימני רדף את קתרינה בלום כיוון שזו היתה אהובתו של אנארכיסט שמאלי. טכניקת הרדיפה וסיגנונה העלו בזיכרוני מייד את שיטות הפעולה של „העיתון המסויים". העולם הזה הש־שמאלני אינו רודף את בלום/שפרינצק מסיבה פוליטית. הוא רודף את כל מי שאיתרע מזלו והגיע למצבם. אולי זהו הגרוע שבדבר, שאין לרדיפה כל בסיס אידיאולוגי שאפשר להיתלות בו, דבר הגורם להסיק כי מדובר בשיקולים מס־חריים בלבד.

ולעניין ההסתה שלי לרצח עיתונאים. צר לי שעלי להסביר כאן את ההבדל בין מאמר, כמו זה, לבין קטע כ„יענקלה בלום". ההסתה לרצח, שאולה, כשאר הפרטים, מסיפרו של בל. ואני חושב שעיתונאים, עורכים וצלמים רודפי־דם מבצעים בפועל רציחות־אישיות חמורות הרבה יותר מן הרצח האליגורי והדימ־יוני שבו השתמשתי למטרת הצגת ה־

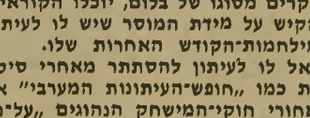

ידיעה צנועה במדור הרכילות בלאשה מספקת לכל דורש אינפורמציה אודות ה־איש אשר הפיר את העיתונאית דקת־הגו. העובדה שהוא מוסיקאי אנגלי או מיסעדן בורמזי, אינה משנה. הנזק שעלול להיגרם לילדה ולאמה דקת־הגו, ברור.

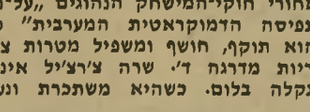

הטרגדיה של דליה מזור

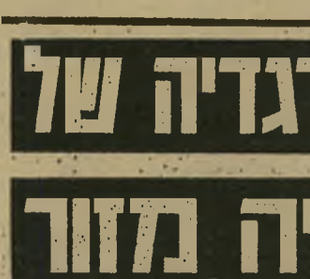

די כוכר בבוזקו נציגת איתה תמונה במחלקת־לילדים א׳ שבביה־חולים ע״ש שיבא בתל־השומר. על מסך לילד פלח אחד החדרים. ״יבשת אפוף בצירה. לבוזקה בקיבדה אלגנטית. וקומה־נו ושוחקת. רק כשמתקדבים אליה אפשר להבחין כי מציינה וולעת דמעות. ספיה קטנות כדי להחניק את הבכי.

בשעות האחרונים מתחנית התקיונה. שוב אין האשה הצעירה וקטנה. קוטפה שחיטה בלקחו. הבגדים של הבוקר איתם בגדים. אך שוב אינם נראים כה מגוהצים. הסנים לאים ובכורלכיים. הסמיקים רשות. באילו נבנעו. רק העיניים. אותן העיניים. וילונות דמעות.

בשעות האחרונים קמה דליה מזור כעל הסמל שבפתח החדר. נבנסת — בשעם האחרונה באותו יום — לאולם שבו שיב־בים תינוקות רבים. מתבוננת שעה ארוכה בבחה. נפרדת מהרופאים ויוצאת מהבניין. היא נבנסת למכונית רנו ירוקה קטנה החונה ליד הכניסה, ונוסעת לביתה.

עוד יום אחד במלחמתה הנוראית של דליה מזור. על הידה של בתה. שלי. חלף. עוד יום של סבל שבו תיקותה והיאוש מתחלפים ללא־הרף. עוד יום — עד לביקור המחרת.

■ ■ ■

פני מיספר שבועות הוכהלה שלי לוין. בת השנה וחודשיים. בשם של מחנדס האלקטרוניקה אריה לוין ורעייתו: קריניית־הטלוויזיה דליה מזור. אל בית־החולים.

אבחנת הרופאים שבדקו את התינוקת מחברת־ההכרה. היתה מחירה: היא סובלת פולקת־ריאות חניקה. נשואת כרומוזום־יתר־משה עצמי.

אל שלי הובאל מכשיר־הנשמה. כשבוע ימים אחדים. כאשר מצבה התחיל עוד יותר. נקראו הוריה של שלי אל הרופאים ושמעו את הכשורה המרה: „רק נס יציל את בתכם."

דליה שכרה על קורותיה, והתנהגה בג־בורה רבה. בעיה. אריה. החייק עיקר אי הוא. רק אמה של דליה נאמנה. אריה מזור, התיפוסטו.

מיפר שבועות אחדים אחרי שלי כש־

באותו גיליון שבו פורסמו מחלת בתה של דליה מזור, מתפרסמות גם הקלטות השיחות של „כושי" ואודי מנחלל. ב„אודי מנחלל," אשר שמו הוזכר במשפט רשת הברחת ההיראון בפרנקפורט, יש עניין ציבורי, ומובן שהשם דיין אינו סיבה למנוע זאת.

סקנדאל בטלוויזיה

בניין הטלוויזיה בירושלים, הוא בית־היהלומים, היה חשוך כימעט לחלוטין. מלבד לתורני החדשות, עובדי הטלפרינטרים, המרכזנית התורנית והנוטר שלמטה, לא היה בו איש.

היתה זו שעת־לילה מאוחרת, והמנקה שעברה בין החדרים וניקתה את שרידי היום שעבר, לא ציפתה למצוא איש באותה שעה עבדה. אחרון העובדים של אותה מחלקה עזב את המקום שעות רבות קודם־לכן.

כשהגיעה המנקה אל החדר האחרון בקומה, שינסה מותניה, מחתה זיעתה, והת־כוננה נפשית לנקות את החדר, זה היה חדרו של הבוס, והיא תמיד הקפידה על נקיונו של חדר זה באופן מיוחד.

אך משפתחה את הדלת, קפאה נדהמת לשנייה והמילים נאלמו בפיה. מן הספה שבפאתי החדר קפץ לפתע האדון המנהל כשהוא לבוש בחלקו. פרוע ונדהם. מתחתיו, בתנוחה שאינה מותירה מקום לטעות, שכבה זמרת ידועה, ששכחה כבר מזמן את שמו של גיל־הנעורים המתוק.

עובדת־הניקיון הנדהמת שמרה על תדהמתה בשקט שניות מיספר, אך מייד החלו נמלטות מפיה צעקות היסטריות. שהביאו במרוצה אל החדר כמה מהעובדים ששהו בבניין. למרות ניסיונו של המנהל לשמור על העניין בסוד, ולמרות שהידיעה מועברת בסוד מפה־לאוזן בבניין הטלוויזיה, לא התרגש ממנה מנהל בכיר אחר שם. הוא הגיב: „הזמרת הזו, היא נתפסה כבר בתנוחה דומה עם סקידים־זוסרים. אז למה שהיא לא תיתפס עם סקיד בכיר?"

הסקנדאל הזה, בין אם קרה או הומצא על־ידי רחל המרחלת, הוא לא סתם קטע רכילותי חביב. יש בכוחו לחשוף את חיי הפרטיים של „מנהל הטלוויזיה" או „מנהל בטלוויזיה". רמזים מסוג זה עשויים תמיד לפגוע במיספר מצומצם של אנשים המתאימים לתיאור.

סקירת העיתונות היומית

דוי טשלאנד

דויטשלאנד הברלינאי כותב, כי ההצעות המועלות ב„מיסמך גריג", לפיהן יש להשמיד את היהודים כ„פיתרון סופי" לבעייתם, מוטב היה אילולא הועלו על הכתב, אך „אל לנו בשל כך להתעלם מחומרתה של הבעייה היהודית. כפי שהיא עולה מתוך מיסמך שאותו חיבר אדם המכיר היטב את המנטאליות היהודית, והמתמצא להפליא בבעיות היהודיות בשטח."

אדרבא, מסכם העיתון, „יתייחסו המקטרגים לעובדות ולנתונים שבמיסמך, וניצעו הצעות קונסטרוקטיביות משלהם לפיתרון בעיית היהודים."

איבר-אלס

איבר-אלס הליבראלי תוקף את מפרסמי „מיסמך גריג". לדעת העיתון יפגע הפירסום בתדמית המדינה בעולם ויפול כפרי בשל לידי תעמולת הבולשביקים והפלוטוקראטים היהודים, החפצים בשיעבודו של האזרח הגרמני לעבדות-עולם.

„היה זה חוסר אחריות ציבורית ושירות לאוייבי הרייך, לפרסם את המיסמך בשעה זו," מסכם איבר-אלס, וקורא להעמיד את מדליפי ומפרסמי המיסמך לדין.

יודן-ראוס

לדעתו של יודן-ראוס ממינכן יש לקדם בברכה את „מיסמך גריג," שכן „זהו הניסיון הרציני הראשון להתמודד פנים-אל-פנים עם בעיה קשה, העלולה לחסל את תיקוותיה של גרמניה, אם לא יטופל בה ברצינות הראויה."

„אין אנו אובייקטיביים בסיטואציה שנוצרה," כותב העיתון. „אנחנו גרמנים, וחובתנו היא לחמוך בצד הגרמני; אך שמא עלינו להניח לבולשביקים וליהודים לעשות בארצנו כרצונם?" שואל היודן-ראוס לסיכום.

ארבייט

ארבייט הלאומי-סוציאליסטי רואה בפירסום „מיסמך גריג" על-ידי מי שפירסמוהו „תעלול זול ושקוף," הבא בימים אלה „על-מנת להפנות את חוד הביקורת הציבורית הצודקת, נגד מנהיגם הכושל, לכיוון אחר, ולהציל בכך את עורם הפוליטי."

„אולם העם הגרמני לא יפול בפח המטונף הזה. העם יודע מיהם אוייביו האמיתיים, ושום תעלול פירסומי סנסציוני לא יערער רוח העם ומוראלו," אמר העיתון.

מאכט-פריי

מאכט-פריי הדמוקראטי יוצא נגד הקוראים לפיטוריו של הד"ר גריג, בעיקבות פירסום המיסמך הקרוי על שמו. לדעת העיתון אין לפטר פקיד-ממשלה בשל דיעותיו הפרטיות.

„הזכות להביע דיעה חופשית היא נכס יקר," מסכם המאכט-פריי. „ואין, בשום פנים, לפגוע בה."

ידיעות אראעה

המוסף לפועל

אחת לשבוע מבצעים אגפיו השונים של מישרד-האוצר פעולה — הם מפרסמים ידיעה בעיתון.

וכך, פעם בשבוע, כשהולכים הפועלים לאכול את הטחינה-בפיתה של הצהריים, הם פוגשים בעיתון ידיעה כגון:

„המכס בלוד מחרים את עודפי הדולארים של הישראלים היוצאים".

טוב מאד, אומרים לעצמם הפועלים אחרי הביס הראשון, שידפקו אותם, את הזונות האלה, מאיפה יש להם כסף לנסוע לחוץ-לארץ בכלל? — ונרגעים לשבוע.

אחרי שבוע, כששוב מתחילים הפועלים להתרגז על הברדאק, מתפרסמת במדור הקבוע ידיעה חדשה:

„מישרד-האוצר חוקר אי-תשלום מס-נסיעות של 60 יאכטות שהפליגו השנה לחו"ל".

טוב מאד, אומרים לעצמם הפועלים, כשהטחינה נוזלת מפיהם, שיקרעו אותם, את החארות האלה. לא מספיק שיש להם יאכטות, הם גם לא משלמים מס-נסיעות, הבני-זונות — ונרגעים לעוד שבוע.

עוד שבוע חולף, הפועלים חוזרים לקטר על המצב, ואז — שוב אפתעה:

„אגף-החקירות באוצר בודק המיסחר הגואה ביצירות-אמנות. חושדים שבדרך זו מלבינים הון שחור".

טוב מאד, אומרים לעצמם הפועלים, כשהם מנגבים את הטחינה מהפרצוף, סוף-סוף עלו עליהם, על העשירים המסריחים האלה. ממלאים את הבית בתמונות וחושבים שהם מי יודע מה — ושוב נרגעים, כרגיל, לעוד שבוע.

וכך, כל שבוע מתפרסמת במדור הקבוע לפועל הידיעה הקבועה, המרגיעה את הפועלים, והמאפשרת למשק להמשיך ליצור.

וזה מוכיח שהצדק בכלל לא צריך להיעשות — מספיק שהוא ייראה.

חזון השיוויון

מי שטוען שישראל היא מדינה ללא חזון, טועה טעות מרה.

למדינת ישראל יש חזון, וכבר עתה הוא קורם עור וגידים.

זהו חזון השיוויון.

אם עד עכשיו יכול היה רק הפיעל להשבית מיפעל, על-מנת להיטיב את תנאיו, הנה מעתה יכול גם התעשיין להשבית מיפעל, כדי להיטיב את תנאיו.

אם עד היום שולם התעשיין לפועל גם כשהמיפעל הפסיד, חרי בקרוב ישלם הפועל לתעשיין כשהמיפעל יפסיד.

וכן הלאה, לקראת שיוויון מלא.

וישאו של השיוויון יהיה כשתעשיין והפועל ישלמו כל אחד אלף ל"י לחודש מיסים, כשווים לכל דבר.

אבל זה באמת רק חלום רחוק.

כל צביעות הקשת

הורי הילדים הלא-אשכנזים בבית-הספר „בן צבי" בכפר-סבא מתקוממים. מישרד-החינוך החליט להנהיג „איטגרציה" בבית-הספר הנ"ל, ולערבב ילדים אשכנזים בילדים צביעוניים. אך הורי האשכנזים לא רוצים שילדיהם הזכים ילמדו עם הפרענקים הקטנים, ושולחים את ילדיהם, בעזרת רמאויות למיניהן, לבתי-ספר אשכנזיים טהורים.

האשכנזים רוצים בהמשך קיום האפרטהייד בחינוך — פרענקים לחוד ואשכנזים לחוד. השחורים, לעומתם, רוצים בביטול האפרטהייד הזה. זהו המצב. זהו המאבק.

הורה יקר — לפניך סולם ציבעי הילדים בארץ. אנא כתוב למישרד-החינוך והתרבות מהו הצבע הכהה ביותר שאיתו תרשה לילדך ללמוד בכיתה אחת, ונשתדל לשבצו בהתאם. תודה.

„ישראל היא לא רודזיה, פה זה לא דרום-אפריקה, כאן לא יהיה אפרטהייד!" זועקים המקופחים.

אלא שבישראל קיים כבר עשרות שנים אפרטהייד בחינוך — בתי-ספר ליהודים לחוד ולערבים לחוד, ואף-פעם לא שמעתי את הזועקים עכשיו מרה על אפרטהייד, אומרים מילה אחת נגד ה-אפרטהייד ההוא.

גם יש לי הרגשה משונה, שאני יודע מה יהיה אם ינסה מישרד-החינוך לעשות „אינטגרציה" נוספת, ולערבב את ילדי כפר-סבא עם ילדי כפר-קאסם, למשל.

כך שמי שמתייחסים לאחרים כאל „ערבים", בל יתפלאו אם מתייחסים גם אליהם כ„ערבים".

אפרטהייד שמח.

על אהבת האדמ/ה

תמיד כשעושים אימונים בשטחים, מתעוררת הבעיה „למה אתם עולים עם הזחל"ם/נגמ"ש/טנק על שדה חרוש?"

תמיד מעורר את הבעייה קיבוצניק אחה, שאחרי ויכוח קצר/ארוך הוא משכנע את כולם, והרכב המשוריין לא עולה יותר על שדה חרוש.

אחריכך, כשבא מישהו ואומר „שמעתם? יש מהומות בשכם/רמאללה/חברון," תמיד קופץ אותו קיבוצניק ראשון, תופס חגור וצועק „קדימה חבר'ה, בואו — נרביץ לערבים!"

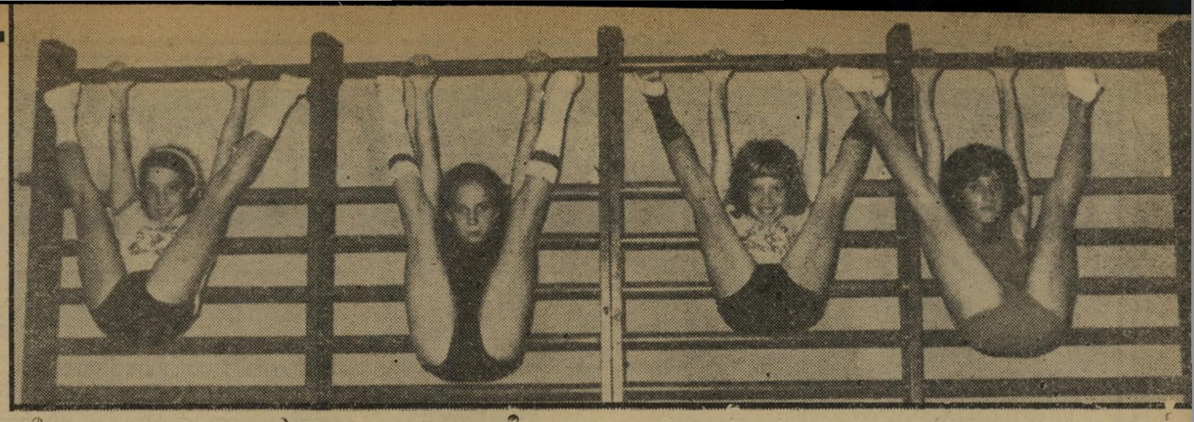

האושים שלנו במוסקבה - 1980 (ג')

הקומאנצ'יות

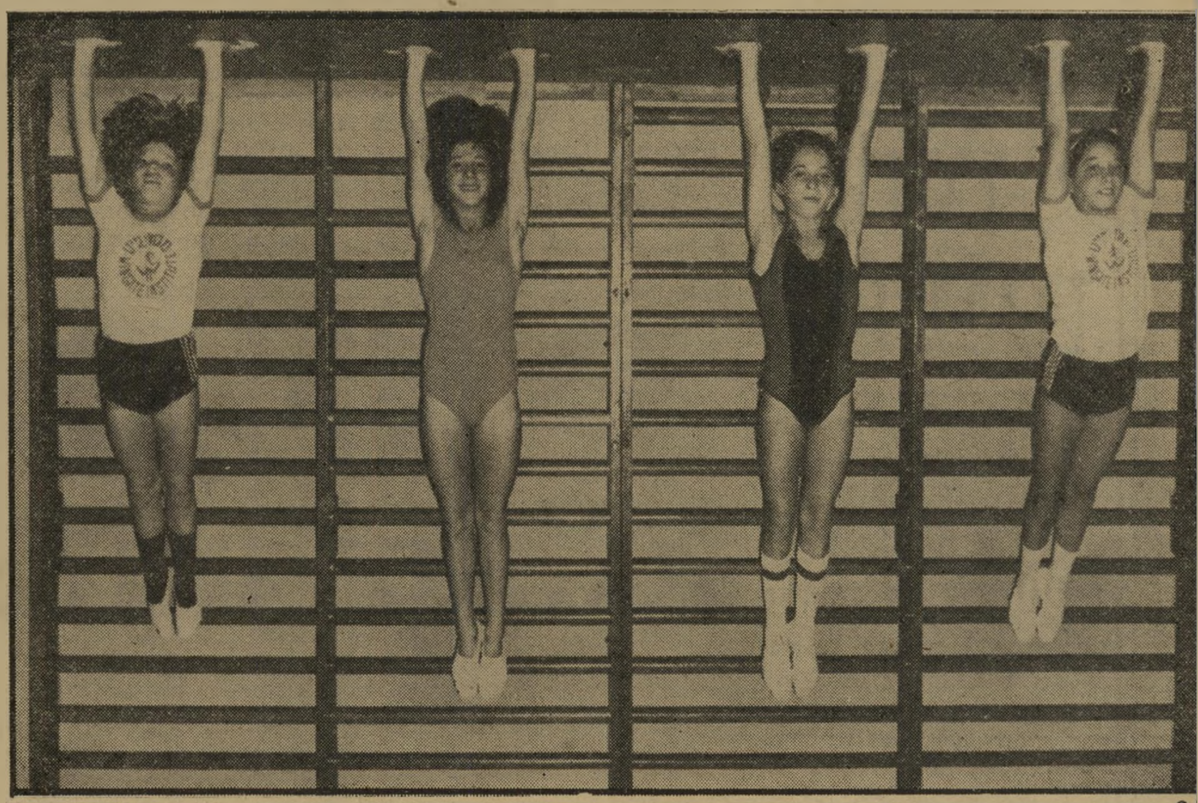

החלום זוהי ליאורה מרומי בת השבע. ליאורה, שהיא תלמידת כיתה ב', היא הצעירה ביותר בסגל המחוננות בהתעמלות, חולמת ל־התקרב, כשתגדל, להישגיה של קומאנצ'י. מימין למעלה, נראות ארבע המחוננות ה־יותר־מבוגרות, בעת תרגילי־כוח. משמאל לימין בתמונה העליונה: בתיה סגל, טלי שפר, תמר ויינשטיין וסיגל ויינר החולונית.

ל מרות 56 שנותיה, יש לה גוף חטוב. מי שרואה אותה לראשונה, לא יהיה מסוגל לנחש את גילה האמיתי. זוהי אגנס („אגי") קלטי, אשה אגדית במלוא מובן המילה.

אגנס קלטי היא מתעמלת־מחוננת בדי־מוס. על נדיה קומאנצ'י, שזכתה במונט־ריאול בארבע מדליות זהב, אחת כסף ו־אחת ארד, אמרו: „נדיה קומאנצ'י היא אגנס קלטי מיספר שתיים."

זה יותר מעשרים שנים חיה אגנס קלטי בישראל. בימים אלה היא מאמנת את 23 המתעמלות המחוננות, הנמצאות תחת פי־קוחה והדרכתה. היא מאמנת אותן זה כ־שנתיים. משימתה העיקרית: להצמיח בבוא העת מתעמלת בדרגתה. „זה קשה, אולי אפילו בלתי־אפשרי," היא אומרת תוך מחשבה. „הרומנים גידלו את נדיה קומ־נאצ'י, אחרי שהם חיכו 30 שנים תמי־מות."

אגנס קלטי מטביעה, באישיותה, את חותמה על סגל המחוננות והמחוננים בענף ההתעמלות, הפועל במקביל לענפי ה־שחייה והאתלטיקה. ספק רב אם אלה המעורים בספורט הישראלי יודעים, שב־ישראל חייה ונושמת האשה הספורטיבית ביותר מאז שרה אמנו.

כי אגנס קלטי נושאת באמתחתה חמש מדליות זהב, אחת כסף ואחת ארד, שבהן זכתה באולימפיאדות מלברן ב־1952, והל־סינקי ב־1956, שם היא ייצגה את הונ־גריה, ארץ מוצאה.

תכופות, כשפונה אגי אל חניכותיה, היא מלווה את הסבריה בהצגת דוגמה: „תמר," פונה אגי אל אחת המצטיינות שלה, „כש־את קופצת מעל ‚החמור', את צריכה להרי־גיש, עוד לפני הקפיצה, שאת הולכת לבצע את התרגיל היטב או לא. זה עניין של רגש," היא חוזרת ואומרת לתמר ויינ־שטיין בת ה־14 מרחובות.

ואז, כשניגשת אגי לבצע את התרגיל בעצמה, מתבוננות בה מחוננותיה בקפד־נות. דומה אגנס קלטי מבצעת את התר־גילים בשלמות, וכשהיא יורדת לבצע את תרגיל השפגאט, אומרות עליה שתי ה־מאמנות הזוטרות העובדות לצידה: „הגיל לא עושה על אגי שום רושם."

אגנס הגדולה מימין נראית אגנס קלטי, כשהיא נושאת עיניה לעבר אחת מחניכותיה המבצעת תרגיל־קפיצה על־גבי ה־„חמור". אגנס („אגי") קלטי התפרסמה באולימפיאדות מלברן ב־1952 ובהלסינקי 1956, שבהן זיכתה את ארץ מוצאה, הונגריה, בחמש מדליות זהב! אחת כסף ואחת ארד.

כמו בסגל מחונני האתלטיקה, כן גם בקרב מחונני ההתעמלות, מהווה הבנות את האטרקציה. במיוחד לאור ה־עובדה שעיני הספורט בישראל נשואות למישחקי מוסקבה בעוד ארבע שנים, כש־לבנות יש סיכוי טוב יותר ליטול חלק בהם, כיוון שהן „מבשילות" מהר יותר מן הבנים. (נדיה קומנאצ'י בת ה־14 היא הראייה הטובה ביותר לנכונות הנחה זו.)

המחוננות של קלטי

ה סיבות לכך, פשוטות. הילדה מתפת־חת מהר יותר, מבחינה פיסיולוגית ו־פסיכולוגית. מתעמל חייב להתמחות בשישה סוגי התעמלויות, בעוד שמתעמלת חייבת רק בארבעה. יתר על כן: המתעמלים מבצעים תרגילים הכרוכים ביתר מאמץ, כוח וסיבולת. ארבעת סוגי ההתעמלות של המתעמלות אינם חופפים לאלה של המת־עמלים.

23 הבנות ו־20 הבנים, הנכללים בסגל מחונני המתעמלים, קובצו מאיזור גוש־דן. הם מתאמנים במכון ויינגייט. גילן של הבנות נע בין שבע ל־14 שנה, בעוד גיל הבנים נע בין תשע ל־13 שנים. כל ילד המעוניין להיכלל בסגל המחוננים ניגש ל־מיבחן. כאשר באה, למשל, ליאורה מרומי בת השבע למכון ויינגייט, היא התייצבה לפני אגנס קלטי שערכה לה בו־במקום

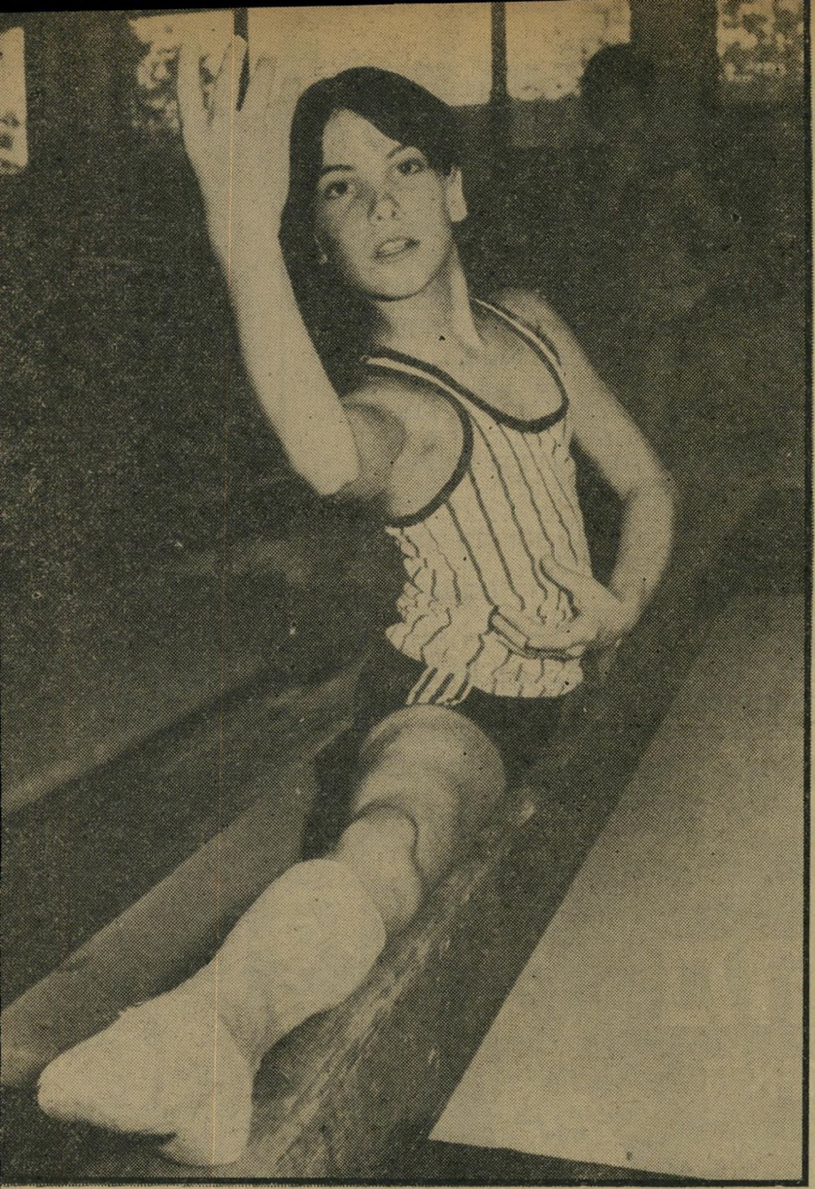

הקומאנצ'י

נדיה קומאנצ'י, המתעמלת האגדית מרומניה שזכתה ב־4 מדליות זהב, 1 כסף ו־1 מארד באולימפיאדת מונטריאול.

נורמלי של תעסוקה. עם חברותי אני לא מבלה באמצע השבוע, אני מקדישה המון להתעמלות."

וחברתה, טלי, מוסיפה: „את החברים שלי אני רואה רק בימי שישי ושבת." תמר וטלי אינן הבנות היחידות שנבצר מהן לבלות בחברת חברותיהן כנערות רגילות. המחוננות מתעמלות חמש פעמים בשבוע, בעוד המחוננים מתעמלים ארבע פעמים בלבד. כל אימון נמשך כשלוש שעות. הנסיעה מתל־אביב רבתי למכון וינ־גייט נמשכת — הלוך וחזור — קרוב ל־שעתיים.

ספורטאים עם כל הנשמה

לדה מחוננת אחרת היא סיגל ויינר בת ה־13 מחולון. „את השעו־רים," אומרת סיגל, „אני מנסה לעשות בהפסקות, כי כשאני חוזרת הביתה בשעה 8.30 בערב, אני כבר מתה לישון, וקשה לעשות את השעורים אחרי אימון מעייף של שלוש שעות ושעתיים של נסיעה. להשתולל אני אוהבת, וזו אחת הסיבות שאמי שלחה אותי הנה. ככה לאמא שלי יש שקט בבית. עכשיו אני בווינגייט, ואמא נחה בבית."

שרית קופלר, חברתה של סיגל, מוסי־פה: „לכל הבנות פה קשה, מבחינת לחץ הזמנים. אני שאלתי את עצמי: ‚מה כדאי?' להתעמל בצורה רצינית, או לשחק אחר־

אמא האיצה

סיגל ויינר בת ה־13 מדגימה תרגילי־כוח על גבי קורה. „הייתי משתוללת בבית, ואמא שלי המליצה שאלך להת־אמן," סיפרה. כמו חברותיה נאלצת גם סיגל לוותר על הבילוי עם חברותיה. „אני מקדישה להתעמלות המון," מתוודה סיגל, „אם אני רוצה להצליח, אני חייבת להתמיד."

מיבחני גמישות, יציבות ואפילו קאורדי־נציה בין חלקי הגוף תוך ביצוע תרגילים מסויימים. ליאורה עמדה היטב בכל הד־רישות הללו וכיום היא מתעמלת לכל דבר, למרות שלא היה לה קודם־לכן מושג כל־שהו בכל הקשור להתעמלות. ליאורה הגי־עה אל אגנס רק עם תכונות של מתעמלת, ותו־לא.

קשה להצביע על ליאורה בת השבע כעל מתעמלת פוטנציאלית לקראת אולימפ־יאדת מוסקבה. ילדה בת 11 איננה מסוגלת להגיע לבשלות גופנית ונפשית. אבל לי־אורה היא מחוננת. תחת שהיא (או הוריה) יחפשו מועדון־ספורט מסודר להתעמלות בגוש דן, היא זוכה בטיפול מעולה תחת שרביטה של אגנס קלטי. את ליאורה ה־זאטוטית מפתחים, וזה העיקר. כשהיתה נדיה קומנאצ'י בת שבע, איש ממוריה לא יכול להצהיר שבגיל 14 היא תהפוך מת־עמלת אגדית.

טלי שפר התמירה בת ה־12, ותמר ויינשטיין בת ה־14, נחשבות כמחוננות הבולטות בחממה שהקימה אגנס קלטי: „זה די קשה לי להתאמן, כשאני תימידת תיכון," אומרת תמר, הלומדת בכיתה ט' בבית־ספר תיכון ברחובות. „כי מלבד ה־אימונים אחר־הצהריים אני גם חייבת להכין שיעורי. אני נמצאת בלחץ לא־

הצהריים עם החברות?! החלטתי לבחור בהתעמלות, מפני שזה מעניין ובריא גם לגוף. לחברותי יש לי זמן. הן לא יברחו לי."

שתי מצטיינות חיגניות אחרות הן סיגל שפרלינג בת ה־11, וחברתה הבלונדית לילך לוויגסון בת ה־10, שהיא נצר למיש־פחת ספורטאים. „לפני שנתיים," מספרת סיגל, „רקדתי באלט. התאהבתי בענף ה־התעמלות ביגלל שזה יותר ספורטיבי. אחרי כל אימון אני מרגישה שהתקדמתי יותר ויותר. ההתעמלות," היא מדגישה, „זה ממש ספורט. היום אני יודעת שאני ספורטאית של ממש, ולא מעין רקדנית."

מרבית המחוננות הן אלופות ישראל בדרגה ג', הדרגה שבה הן מתחרות בבנות־גילן. כל מחוננת נחשבת כאלופת ישראל במיקצוע ההתעמלות בסוג זה או אחר. הסוגים שבהם הן מתחרות הם: קורה, קר־קע, קפיצות ומקבילים. הדרגה הגבוהה ביותר שאליה יכולה מתעמלת להגיע היא דרגה ה', שהיא דרגה אולימפית.

23 הבגים מתאמנים בהדרכתו של נחום פייגשטיין, מאמן־התעמלות שהגיע לישראל לפני כשנתיים. „אני לא מבין איך זה," אומר המאמן במרירות, „שאפילו אולם להתעמלות נורמלי אין בישראל. האולם שאנהנו מתאמנים בו כרגע הוא מימי נפו־

(המשך בעמוד 40)

מבאלט להתעמלות

סיגל שפרלינג בת ה־11 ממעוז־אביב, נראית בתמונה כשהיא מבצעת תרגיל־גמישות על קורה. מתוך דבריה של סיגל התברר, שעד לפני שנתיים היא היתה רקדנית באלט. „ענף ההתעמלות הוא ממש ספורט, בהשוואה לבאלט." **צילם: שלמה סתר**

תינוקת הגומי

ליאורה מרומי בת השבע, נראית בתמונה משמאל בעת תרגיל־גמישות המכונה „גשר". ליאורה נחשבת כתגלית של סגל־המחוננים בהתעמלות. מצד ימין נראית טלי שפר בעת, תרגיל קפיצה מעל ה„חמור". טלי מספרת שהיא מקדישה את כל שעות־הפנאי שלה לספורט ההתעמלות.

הקומאוצ"יות

(המשך מעמוד 39)

ליאון. זה אולם לא־אולימפי. אין לנו מזרן אולימפי 12 על 12 מטר. אין פה בור למיזרנים שצריך לשמש כבור־קפיצה. מתעמל יכול פה להתאמן, ולשבור את הראש. ביגלל שאין כל האמצעים, אי־אפשר לבצע את ששת סוגי ההתעמלות של הבנים.

„יש לי 20 שנים ניסיון באימון מתעמלים," מעיד על עצמו נחום פיישטיין. „הילד פה, יותר בריא מילד ברוסיה. הוא יכול להיות מוכשר ומוצק בצורה לא־נורמלית, אבל אם לא ניתנים לו את האלף־בית של האמצעים, אי־אפשר להגיע איתו רחוק, אף אחד מהמאמנים לא מבקש להקים פנימיות ספורט. אנחנו, המאמנים, מבקשים מיגימום אולם־להתעמלות של בית־ספר יסודי, כמו באירופה.

„הספורט בעולם הוא מדע מדוייק. בישראל, לצערי, זה לא הכי מיקצועי. אבל אם מקימים מיפעל מחונגים, צריך שיעמידו לרשותו את האמצעים המינימליים."

„תנאים הם פרטים טכניים"

דורון נשמקי בן ה־12 וחצי מגבעתיים, אייל ויסבליט בן ה־13 ויובל דויד בן ה־12, נחשבים כמתעמלים הבולטים בסגל המחוננים. הבנים, כמו הבנות, נחשבים כמתעמלים הטובים ביותר בישראל עד לדרגה ג' (הדרגה הגבוהה ביותר אצל הגברים היא ז', שהיא הדרגה האולימפית).

אין ספק ששמות כמו יאיר ברמן, הדר קאנטו ומאיר כרמלי, יהפכו במרוצת השנים המצטיינים שבמתעמלי ישראל. אלה יש כמובן צורך לצרף את אייל, יובל ודורון, שהוכיחו כבר את כוח שריריהם באליפות ישראל האחרונה ובאליפות הפועל.

פרט פיקנטי הוא, שכמה ילדים הנכללים כיום בסגל המתעמלים היו חולים בעבר במחלות קשות. כשהיה יובל דויד בן שמונה, הוא סבל מנפח־ריאות קטן. הוריו חששו שלבנם יהיו קשיי נשימה. חברו, הדר קאנטו, שכב תקופה ממושכת בבית־החולים. האבחנה היתה: חוסר־דם, הוא מאיים על המשך חייו. כיום, הדר ויובל, בריאים יותר מילדים רגילים בגיל־גילם.

כשמדברים עם אנגס קלטי על סיכויים באולימפיאדה הבאה, היא מאירה באור חדש את ההבדל התהומי הקיים בין ישראל לבין מדינות ספורט מובהקות: „אסור להשוות את ישראל לאף מדינה בעלת תודעה ספורטיבית," היא אומרת. „אין בכלל על מה לדבר בנושא של פרופורציות. מלבד כל עניין האמצעים יש גורם נוסף, הבא לידי ביטוי בעיקר במיזרח־גרמניה. ילד במיזרח־גרמניה," מבהירה אגי, „יודע שאם הוא יהיה יום אחד לספורטאי מצטיין ברמה בינלאומית, הוא יקבל הכל מהמדינה. במיזרח, זה סמל למעמד.

„מאבקם של הספורטאים במיזרח־גרמניה הוא מאבק על קיום, מפני שספורטאי יודע שברגע שהוא יגיע לרמה עולמית, הוא יהפוך בן־לילה למלך. זהו ההבדל העקרוני בין ישראל למדינות ממיזרח־אירופה. אגי לא שוללת את הסיבה," מדגישה אגי, „שתנאים לא מהווים ערובה להצלחה. זוהי דילמה אחרת בישראל. במיזרח־אירופה, ואפילו בכל אירופה המערבית, האמצעים הם פרטים טכניים בילבד.

„הצרה בישראל," מודה אגנס קלטי, „היא שחוסר התנאים המינימליים דוחה את הילדים, ואפילו את הציבור הרחב, מלעסוק יותר בספורט. במיזרח־גרמניה עסוקים בתוצאות ושיאים. אין להם זמן להתעסק בבעיות ביורוקרטיות. נדיה קומנצ'י עוסקת שש־שבע שעות ביום באימוני־התעמלות. קראתי, לא מזמן, שיש אדם מיוחד, שאחראי על כך שהיא תאכל מזון מסויים, ללא טיפת שומן. אפילו בשר־עוף היא ממעטת לאכול. אז איך היא יכולה לחשוב אם יש לה מיתקנים או אין לה?"

אגנס קלטי, המתעמלת האגדית, תמימת־דעים עם עמיתיה — יוסף טלקי, מאמן מחונני השחייה, ודויד קושניק, מאמן האתלטים — שהבעייה החמורה ביותר בישראל, היא האמצעים העלובים העומדים לרשות הספורטאים במדינה.

אך אם יצמח, עד למישחקי מוסקבה 1980, ספורטאי ישראלי נוסף ברמתה של אסתר רוט, אות הוא שתורתו, על־רגל אחת, של יאיר פנטילט — מי שהיה האלוף הכימעט־ניצחי של ישראל בריצות הבינוניות — עמדה במיבחן המציאות.

„בכל יום נולד בישראל אלוף־עולם מחונן," טוען פנטילט. „הבעיה היא, איך מטפלים בו."

להגים!
נותרו עוד מספר מקומות בבתי מלון, ברוב חלקי הארץ.
שרותינו ניתנים ללא תשלום!!
חיפה, שד' הנשיא 126, טל. 82277
תל אביב, רח' אלנבי 113, טל. 612567
כנר דיזנגוף (ריינס 4), טל. 248306
כנר אתרים, טל. 288665
ירושלים, רח' שמא 8
טל. 224624
נתניה, רח' הרצל 4, טל. 22947
חדרה, רח' רוטשילד 36
טל. 25367
באר שבע, רח' הרצל 31
טל. 73308
משרד ראשי:
רח' הרצל 22, חיפה, טל. 645404 3
ארוח ונופש בעמ

בכל בית „עץ הזית"

שבוע 2 — „דקל", ת"א
9.30, 7.15
שבוע 3

תן טרמפ לחייל

קולנוע

כוכבים

כוכב גדול ביותר

אחד הפרופילים המפורסמים ביותר והמוכרים ביותר של התיאטרון והקולנוע הבריטי ב־30 השנים האחרונות, שייך לאדם בשם רוברט מורלי. יש אומרים עליו שהוא שחקן גדול, יש אומרים שהוא מאחזן־עיניים. אבל אין מי שיעז לומר כי אפשר לעבור עליו לסדר־היום.

ראשית, משום שהאיש מתנשא לגובה נכבד, ועוד יותר מפני שהוא ניחן בנפח מרשים, כרס תפוחה שאותה הוא נושא בגאווה לפניו. הוא מצוייד בלחיים מלאות המשתפלות בנחת לעבר סנטרו, ובהבעה מתמדת של שביעות־רצון־עצמית, מן המישקל שהוא גורר עימו ומן האווירה שהוא משרה על סביבותיו.

כך או כך, מורלי הפך באחרונה, באמריקה, התגלמותה של אנגליה כולה. זאת

שחקן רוברט מורלי
„אילו לא הפסדתי כסף"...

כאשר בפירסומת של חברת־התעופה־הלאומית הבריטית, המוצגת בטלוויזיה באמריקה, הוא מנפנף בדיגלון קטן, הנראה מגוחך בידיו של האיש הענק, ומבטיח לצופיו בחיוך: „שובו הביתה, לאנגליה, סלחנו לכם הכל."

„זהו ההישג הגדול ביותר בקאריירה האמנותית שלי," קובע מורלי, שלעולם אין לדעת מתי הוא מדבר ברצינות, ומתי הוא מתלוצץ. „איני מאמין שאני שחקן גדול. והנה, תודות לסירטוני־פירסומת אלה, אני כבר בין הכוכבים הגדולים ביותר."

אוהב את מלכתו. רבים יסרבו בוודאי להשלים עם צניעותו המעושה, בכל הנוגע לכישרונותיו כשחקן. אין ספק שמעטים הם הכשרונות הקומיים באנגליה המשתווים אליו, הן על הבמה והן על הבד. כל הצגה חדשה בהשתתפותו מוצגת חודשים ממושכים בלונדון, וסרטים רבים ראויים לציפייה אך־ורק בשל נוכחותו.

„האמת היא שאני תמיד משחק את עצמי," מודה מורלי. „תפקידי הוא לדאוג שכל הסובבים אותי ייהנו במלוא מובן המילה. בכך טמונה פרנסתי." ומורלי, לפי ומאחרי המצלמה, הוא בדיוק דיוקן האנגלי כפי שהוא מוצגת בכל הומורסקה: אוהב את מלכתו („אני עדיין חולם שאני מוזמן לשתות עימה תה, ולהשיא לה עצות"), דוגל בפוריטאניות אישית („מימי לא ראיתי סרט פורנוגראפי"), ומחמיא לעצמו בכל הזדמנות („האושר האמיתי הוא להתאהב בעצמך. עשיתי זאת בגיל ארבע וחצי, ומאז אני יודע שיש לי על מי לסמוך").

בכל הנוגע לאהבת מלכתו, זהו חלום שאינו רחוק מהתגשמות. ידוע שהמלכה מבקרת כמעט בכל ההצגות שבהן הוא מופיע והוא אף סעד עימה פעם ארוחת־צהריים בארמון באקינגהאם.

אולם מורלי, בן ה־68, אינו מסתפק בקאריירה של שחקן בלבד. אולי משום שהוא מכיר את מגבלותיו הקומיות, הוא החליט לנצלן על הצד הטוב ביותר. הוא כתב כבר כמה ספרים (ביניהם אוטוביוגראפיה), שיבעה מחזות; יש לו טור קבוע בירחון ההומוריסטי פאנץ'; טור המוקדש ל... מזון, נושא אשר חיצוניותו מעידה כי אכן קרוב הוא לליבו; נוסף על כך, הוא מספק מאמרים ספוגים בהומור האישי המייוחד שלו לעשרות ירחונים ושבועונים בעולם, ביניהם לפלייבוי, שם הוא משמש כמומחה לענייני תיירות, הנשלח מטעם העיתון לכל מיני אתרים חדשים בעולם, על־מנת לבדוק את תגריהם.

שולחן־רוזטה בסוהו. לא פעם מופיע שמו של רוברט האב, סמוך מאד לשמו של הבן, שרידן (השם נבחר בשל אהבת האב למחזאי הבריטי המפורסם), שהוא כיום מבקר סיפורות, תיאטרון וקולנוע נודע ידוע באנגליה. מורלי, כאיש־מישפחה מובהק, נהנה לבלות עם מישפחתו (יש לו שלושה ילדים ושלושה נכדים) בטירה העתיקה שבה הוא מתגורר מחוץ ללונדון, ואינו שוכח לשלב, בין עיסוקיו היומיים הקבועים, את טלפון־הבוקר למישרד־ההימורים, שדרכו הוא בוחר את הסוסים הנראים לו כבעלי סיכויים לנצח באותו יום.

ואם הוא מופיע בהצגה לונדונית כלשהי, עוברת דרכו הביתה מן התיאטרון, בדרך־כלל, ליד שולחן־רולטה כלשהו בסוהו. „מה לעשות, אילולא הפסדתי כסף, לא הייתה לי כל סיבה לעבוד," הוא אומר בחיוך.

הרוזן נוקם שוב

נליגן וצ'מברלין — למען מרצדס

הרוזן ממונטה־קריסטו (תל־אביב, אנגליה) — גירסה נוספת של הרומן המפורסם פרי־עטו של אלכסנדר דיומא, הפעם עשויה ומופקת בכל התנופה הרומנטית המאפיינת את סדרות־הטלוויזיה החיסטוריות מתוצרת אנגליה, הממלאות בקביעות את המסך הקטן בישראל. ואכן, הסרט הופק על־ידי חברה בשם איי־טי־סי, שלפני שלוש שנים (כאשר נעשה) עבדה אך־ורק בשביל הטלוויזיה.

אולי משום כך נוטה המצלמה, בהדרכת הבמאי דייוויד גרין, שלא להתרחק אף פעם, יתר על המידה, מפני הגיבורים, והתיפאורה אינה עמוסה בפרטים עשירים מדי. נקודות אחרות הרומזות על כיוון אפשרי למסך הקטן, הן התאורה החזקה־יחסית בכל סצינות הכלא (אדמונד דאנטס מבלה, כידוע, שנים ארוכות בכלא, על לא עוול בכפו, עד שהוא מצליח להימלט ולנקום באלה שהשליכו אותו שמה), וריכוז רב בסיפור העלילה, שאינה מעוזה לסטות מן העורק המרכזי כדי להעמיק קצת יותר בדמויות או ברקע ההיסטורי.

אם מביאים בחשבון את כל המיגבלות הללו, ומתחשבים בעובדה שמרבית הצופים קראו את המקור, כך שקפיצות שרירותיות למדי קדימה, בתוך הסיפור, לא יפריעו להם במיוחד, הרי זה בהחלט סרט שאפשר ליהנות ממנו. ריצ'רד צ'מברליין הוא מונטה־כריסטו קצת יותר קודר וחמור משני קודמיו, המפורסמים יותר (רוברט דונאט ולואי ז'ורדן, המופיע כאן בדמות אחד הנבלים). וכל שאר השחקנים, ובראשם דונאלד פלזנס, טרוור הווארד וטוני קרטיס, מגיעים במידה מספקת כדי שלא להשאיר בלב הצופים שום טפק בדבר אופי חדמויות שהם מגלמים. התוספת הרעננה ביותר לצוות היא שחקנית־התיאטרון הבריטית קיית נליגן, שכבר נודעה בארץ כבת־זוגו החדשה של פיטר גילמור — ג'יימס אוניידין.

בסך־הכל, זה רחוק מן הפאר, ההדר והסיגנון המרהיב של ציחצוחי־החרבות בשיאם, אלה של ימי פיירבנקס־פלין, אבל זוהי הזדמנות טובה לנוח ממשמעויות עמוקות ומתיסכולים סבוכים, בסיפור פשוט ומובן מכל הבחינות.

המצפון האקולוגי

עולם מוזר — עולם מחליא

עולם אכזר (גורדון, תל־אביב, איטליה) — אם תפקידו של סרט תיעודי הוא לאסוף מראות מוזרים ומשונים מכל קצות העולם ולהציגם בפני הצופה, ותו־לא, הרי המוצר הזה ממלא את הדרישה בצורה בשביעת רצון.

אריה טורף תייר סקרן, שרצה לצלם אותו, בתוך שמורת־טבע אפריקאית, לעיני מישפחת הנטרף הנדהמת; ילידים באיי אוקיאניה מפרים את הקרקע ואת הנהרות בזרעם; נוער משומם, פחות או יותר, הופך מישטחי־דשא למיזבלות־ענק, כאשר הם באים לחזות שם בפסטיבל פופ ומשתחררים מכל מעצור, עד שחם מזדווגים ועושים את שאר צרכיהם בפרהסיה, כמעט כמו חיות; ציידים באמריקה־הדרומית לוכדים ילידים בג'ונגל האמאזונס, כורתים את ראשיהם ואברי־המין שלהם, ומציגים אותם לראווה מול המצלמה.

בקצרה, אוסף שלם של מראות, הנע מן המוזר ועד לדוחה. מעין המשך של עולם מוזר של ג'אקופטי, שלרגעים היה ראוי לשם „עולם מחליא".

עד כאן, אפשר עוד איכשהו להבין את ציידי התמונות שנדדו ארבע שנים תמימות כדי לאסוף את החוויות הללו. אלא שחצאת המוצגים אינה מספקת עבורם, כנראה, והם שואפים לקצת יותר — לסרט תיעודי בעל שליחות. ואומנם, מטרתו הסופית של כל סרט תיעודי ראוי־לשמו היא להציג את החומר שבו, כך שיחייב מסקנה מסויימת שתתבקש מכל המוצג. כאן באים דיברי־חקישור של הסופר האיטלקי אלברטו מוראביה, ללמד כי אנו חיים בעולם של טורפים, שבו החזקים טורפים את החלשים, והחזקים מאד אוכלים את החזקים. ובין כל החיות השוכנות על־פני כדור־הארץ, כך מנסה הסרט לומר, האדם הוא המסוכן ביותר, משום שהוא חורג יותר מכפי שהוא יכול לאכול, ולא איכפת לו כלל להשחית בו־במקום את מה שאינו יכול לאכול.

תיאוריה יפה כשלעצמה, ואופנתית מאד בתקופה זו של תודעה אקולוגית. אלא שהצרה היא שהסרט מספק לה מעט מאד סימוכין, כאשר הוא מעדיף לעסוק בחריג ובמחריד, בין אם הוא מוכיח את התיאוריה שלו או לאו. כל שנמשך הסרט יותר, מזדקרת בו הצביעות של מי שרוצה להטיף לעולם טוב ומאוזן יותר, על־ידי כך שהוא מנצל אותן החולשות האנושיות שהוא מוקיע: כי מה, חוץ מחולשה או סקרנות חולנית, יכול למשוך אדם לראות אחד מבני־מינו נלעס בנחת על־ידי חיה טורפת?

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — קן הקוקיה, חשיבותה של אהבה, להיות או לא להיות, ד"ר סטריינג'לאב.

ירושלים — אנשים יפים.

חיפה — קן הקוקיה, זעקות ולחישות.

תל אביב

****** להיות או לא להיות** (גת, ארצות־הברית) — להקת־תיאטרון פולנית הוסכת תא־מחתרת תחת הכיבוש הנאצי, בקומדיה שנונה ומבריקה של ארנסט לוביטש, ששמרה על רעננותה למרות 35 השנים שחלפו מאז הצגה לראשונה.

****** חשיבותה של אהבה** (סינמה 2, צרפת) — אהבה אומללה של צלם ושחקנית קולנוע, על רקע שולי הבוהמה הפאריסאית. סרט מדכא, מעונג ופסימי, מרשים בעוצמתו הדרמאתית הן בבימוי (אנדרי ז'ולבסקי), והן במישחק (רומי שניידר).

מנחה־עורכת פאר
מהדרין לטלוויזיה

מאחרי המסך

3 סרטים בראש־השנה

הכל עובד הפוך בטלוויזיה הישראלית. בשנים שעברו היו ההנחלת הטלוויזיה, וזו של התוכניות־בעיברית, עוסקות במשך חודשים ארוכים בהכנת שידורים מיוחדים לחגים השונים, בעיקר לראש־השנה, והתוצאה היתה: תוכניות כבדות, משעממות, המאלצות את האצבע ללחוץ על המתג של תחנות ירדן.

השנה מתנצלת הטלוויזיה כי מפאת חוסר תקציב לא הוכנו תוכניות מיוחדות לראש־השנה, והפלא־ופלא — מובטח חג נעים ומהנה, לפחות בכל הנוגע לטלוויזיה.

שלושה סרטים מבטיחה הטלוויזיה ב־ערב ראש־השנה, ובחג עצמו. הסרט הנפלא של **דויד המינגס** ו**אנסה רדג־רייב**, מורגן, שהוצג לפני שנים רבות על מסך הקולנוע; סרט מסידרת קולומבו; וסרט־מתח שעדיין לא נבחר.

ואי־אפשר, כמובן, בלי תוכניות־דת. ב־ערב־החג יציין את ראש־השנה זמר הסברברים **ג'קי אלקיים**, שיופיע בתוכניתו של הרב **שמואל הכהן־אבידור**. בחג עצמו צפוייה מהדורה נוספת של המבדיל.

שלוש הפקות עצמיות של הטלוויזיה, מבטיחות שלא להכביד על החג. האחת: כל המנגינות עם **משה וילנסקי**, העשויה להיות תוכנית מעניינת. אם **נועם שריף** יקפיד שלא לברבר ולא לעצבן את הצופים. השניה: מסידרת־תוכניות על הדשא, בהנחייתו של **איהו הכהן**, שותפו של **דן אלמגור** מתוכניות הנוסטלגיה. התוכנית תתקיים הפעם בקיבוץ מעברות. השלישית: שלושה מערכונים של **שלום עדיכם**, בהופעת־יחיד של השחקן **גידעון שמר**. תוכנית זו היא משל המפיק־במאי **יעקוב אסף**, ויש סיכויים שתהיה מהנה.

עדנה פאר תחתרה ב„עלי כותרת"

בסודי־סודות. בעיקר בגלל היראה מזעמו של **ירון זונדון**, מכינים עתה בטלוויזיה תוכנית שבועית חדשה שתעסוק בראיונות, אשר לירון לונדון לא יהיה בה חלק והיא תתחרה בעלי־כותרת שלו.

את התוכנית תביים ותנחה **עדנה פאר**, אחד מעורכות־התוכניות המעולות ביותר ברדיו אשר תוכניותיה, להבדיל מאלה של לונדון, חודרות לעומק ומובאות לשידור רק לאחר מחקר מעמיק ובצורה אינטליגנטית. את התוכנית תפיק האחראית על ההפקה בטלוויזיה, **נעמי קפלינסקי**.

בשעתו הציעו לירון לונדון לקחת כעוזר־כנגדו את **עדנה פאר**, אשר לאחר בחינת־מסך שנערכה לה התברר כי היא לא רק כישרונית אלא גם פוטוגנית מאד, ואהודה על המצלמה. לונדון חשש לקחת את פאר, פן תגזול ממנו את הבכורה בתוכנית, ועיתר עליה.

אין ספק כי כל תוכנית שתערוך ותגיש עדנה פאר, תכה שוק על ירך את עלי כותרת, כל עוד לונדון הוא העורך והמגיש של תוכנית זו. בטלוויזיה חוששים, כי כאשר ייוודע על תוכניתה החדשה של פאר, יקים לונדון צעקות מחשש לתחרות בין שתי התוכניות, וינסה לחבל בלידתה של התוכנית החדשה.

מחללים את זכר הנופלים

על יחסה של רשות השידור לכל שאר הדברים, אפשר ללמוד מיחסה שלה אל לוח־הזיכרון לנופלים מקרב עובדי הרשות, הניצב בפתח בניין הנהלת רשות השידור, בית חוטי ירושלים.

לוח־הזיכרון, מן העדינים והיפים בארץ, הוצב במקום שבו רואה אותו כל הבא לעבודה. מנכ"ל הרשות, **יצחק לויבני**, עובר ליד הלוח לפחות שש פעמים ביום.

הלוח עוצב בטעם ועלה בכסף רב, אך האותיות עם שמות הנופלים לא הודבקו כהלכה. מדי פעם נופלת אות נוספת מהלוח, ויוצרת עיוותים של שמות אשר לולא קדושת שם נושאיהם אפשר היה רק לגחך למראיהם.

אולם לאיש ברשות־השידור לא איכפת. כבר יותר משנתיים מבטיח ליבני, אישית, לכל מי שמעיר לו, כי העניין יסודר, ועדיין מחולל לוח־הזיכרון של נופלי רשות השידור.

שחקנית רומן
מביקורת למישחק

המפגרים לימדו את לונדון לראיין

מלבד החידוש שבעצם ריאיון אנשים מפגרים בטלוויזיה, היו הראיונות של **ירון זונדון** עם המפגרים, בעלי כותרת האחרון, רדודים לגמרי, כמו מרבית הראיונות של לונדון. אולם למי שהיה באולפן, יום קודם לכן, נגרמה חווייה גדולה.

לונדון ערך את הראיון שלו עם אורחיו מאקי"ם ארבע פעמים, עד שהוא והבמאי החליטו שהראיון טוב. אחרי שהמצלמות חדלו לצלם והתוכנית נסגרה, המשיך לגדון לשוחח עם ארבעת המפגרים. השיחה היתה בלתי־מחייבת, ללא מצלמות וללא סכנה שהיא תשודר, ולונדון היה ניגוח, לא ניסה לכבוש את המסך באישיותו המזהירה להוכיח לכולם שהוא הרבה יותר חכם ממרואייניו.

ארבעת המפגרים לימדו את לונדון פרק בראיון. כאשר הוא לא השוויץ עוד, הם נפתחו בפניו וסיפרו את קורותיהם ובעיותיהם, כל מה שהם לא עשו קודם לכן. סיפור שהעלה דמעות בעיני כל מי שנכח באולפן.

אין ספק כי אילולא היה פחד המצלמה על לונדון, היה גם הציבור הרחב זוכה לחזות בתעודה אנושית מרתקת זו.

החתיכה של משה קול

כבר מזמן לא זכתה הופעת טלוויזיה למחמאות שרי־הממשלה, כפי שזכתה לה נערת מסך־הערך־המוסף, הצעירה הבלונדית, המחייכת לפעמים בתשדירי־השירות היומיים של מישרד־האוצר. נראה שהיא עשתה על השרים רושם רב יותר מאשר על הקהל.

שר־התיירות **משה קול** לא יכול היה שלא לשאול את שר האוצר **יהושע רבינוביץ** על החתיכה הבלונדית של האוצר. אולם מה ששר התיירות לא ידע הוא שהוא מכיר את **ציפורה רומן**, היא הנערה המופיעה על המסך, דווקא בזכות בעלה, אילן. **אילן רומן** הוא אחת הדמויות הבולטות בירושלים, בעיקר מאז הפך מנהלה של קבוצת הכדורגל של בית"ר ירושלים. אולם עוד קודם־לכן עסק אילן בנושאי תיירות, והוא מפעיל כמה מועדונים לתיירים, ביניהם המועדון הוותיק ביותר, מועדון החאן.

ציפורה, המופיעה בסירטונים, היא עיתונאית שבועון־נשים, כותבת בו בעיקר על נושאי טלוויזיה, ונבחרה על־ידי מפיקי הסירטונים בעקבות היכרות בבניין הטלוויזיה.

חדשות בטלוויזיה הלימודית

מערך־תוכניות חדש לחלוטין הוכן על־ידי הטלוויזיה הלימודית לקראת שנת־הלימודים החדשה.

בהתייעצות ותיאום עם מחנכים ואנשי־טלוויזיה, הוכנו תוכניות חדשות, שופרו התוכניות הקיימות ובעיקר הושם הדגש על דרך ההגשה.

המהפכה השקטה שנעשתה בטלוויזיה הלימודית, תוכיח שוב מה גדול הפער בין תחנת־טלוויזיה זו לבין הטלוויזיה הכללית.

עין לציון

פלטנריזם בהסחדרות

בכל פעם שאני רואה כתבה של חיים פלטנר על דיון בהסתדרות, אני בטוחה שכבר ראיתי אותה, כי כל כתבותיו נראות בדיוק כך:

בפתיחה, כמה „שוטים" (צילומים) של אנשים משועממים יושבים בכיסאותיהם, כשברקע אומר פלטנר משהו בקול חדגוני ומשעמם. אחרי זה יש „קלוז־אפ" (צילום מקורב) של דויד לוי מחליכוד (ימין), האומר משהו לא חשוב במשך 10 שניות. אחרי זה „פאן (תנועת מצלמה לצדדים על פני היושבים באולם, כשברקיע מחלך קולו של פלטנר „בה—בה—בה—בה—בה". אחר־כך „קלוז־אפ" של יאיר צבן ממוקד (שמאל), האומר גם הוא משהו לא־חשוב במשך 7 שניות, ומייד שוב „פאן" מבומבם, ומייד ל„קלוז־אפ" של ירוחם משל, האומר גם הוא משהו לא חשוב אבל במשך 15 שניות לסיכום, וגם פלטנר מסכם אחריו ב„פאן" ארוך ומבומבם עד חשוך.

אילו לפחות היו משדרים בכל פעם אותה הכתבה, ומדי־ביקים לה רק סאונד חדש! אבל לא — אני שמח לב, בצילומים החרחיים, שיש שינויים קלים באנשים. כך שהבן־אדם הזה, פלטנר, באמת עובד. איזה ביזבוז!

קושניר שירות

כתבתו של אברהם קושניר ב„יומן השבוע" על הסיכסוך ב„אלקו" היתה גם היא מלאכת־מחשבת של איך־לא־לעשות־כתבה.

לצורך פתיחה (וסיום עם משמעות) השתמש קושניר בפיוט השאבלוני של האדם הבודד (במיקרה זה — השומר) אל מול חריקנות (במיקרה זה — המיפעל הריק), פתיחה המסמלת, כנראה, את צופה־הטלוויזיה מול כתבה ריקה ומשעממת.

ואכן, חוץ מ„שוטים" ארוכים של כיסאות ריקים ומכונות עטופות בניילון, לא הסבירה הכתבה על מה הסיכסוך, איך פרץ, כיצד התפתח, מה דרישות הפועלים — כלום. ריק. לעומת זאת עשה קושניר מלאכתו קלה, כשנטל קטעים מגאום נציג הפועלים, שלא נאמרו דווקא לצורך הכתבה, ונתן לבעלי־המיפעל ולמנהלו להשיב אחת לאחת על קיטעי הטענות שבגאום ולפוצץ אותן — מבלי להניח לנציגי־העובדים להשיב לדיברי המנהלים.

ללא כל בושה עודד קושניר ותמך בצד האחד, זה עם הכסף, של הסיכסוך, ואף נתן לבעלי־המיפעל לסכם את הכתבה בחירואיקה מסוג „צריך פיריון, ייצור וייצוא!".

כך שבסוף הכתבה היתה חסרה רק הכתובת „הוגש על־ידי התאחדות התעשיינים", כדי לחבהיר את השירות שעשה קושניר.

סקופ מול בלוף

לעומת זאת חיה באותו „יומן השבוע" סקופ עיתונאי של ממש, שהביא נסים מישעל: מאיר עמית, שהיה ראש חמוסד בשנות ה־60, סיפר ששר הביטחון לשעבר, משה דיין, נטה לוותר (העדינות הזאת...) על אסירי „הפרשה" לאחר מילחמת ששת־הימים.

אלא שהכתבה כולה, שעסקה בספיחי הפרשה המפורסמת, היתה מבולבלת לחלוטין, ונראתה כאילו נתפרה בגסות משתי כתבות שונות — האחת ראיון אינטלגנטי ולוחץ עם מאיר עמית, והשנייה מונולוג משולש, נרגש אך חסר הכוונה, של אסירי „הפרשה" המשוחררים.

כי בעוד שמישעל שאל ולחץ את עמית, הרי בשיחה עם ויקטור לוי, רוברט דסה ומרסל ניניו שימש כמיקרופון בילבד, ונמנע מלשאול שאלות הכרחיות, שהתחייבו מדיברי השלושה.

כך לא שאל למה התכוון בן־גוריון, כשאמר להם ש„מכרו

קושניר — פריי

אותם", איך זה שנשלח אליהם נוכל (כדיבריהם) כמפקד, ושאלות אחרות. רק שאלה אחת מותר, כנראה, לשאול — למה לא מעמידים לדין את אברי אלעד?

וגם כאן, לצערי, נראה שיש מי שאומר איזה שאלות לשאול ואיזה לא, וכתבי הטלוויזיה ממשיכים לתת את השירות.

מיפגש ללא בירבורים

סוף־סוף רוויתי פעם אחת נחת מתוכנית „מיפגש". הפעם היתה זו תוכנית על „תיאטרון האילתור", בהנחיית פיטר פריי ובהשתפות חמישה שחקנים וקחל.

סוף־סוף פעם אחת „מיפגש" ללא הסברים (מהו אילתור?), ניתוחים (האילתור כבבואה למציאות האכזרית), הרגשות (כשאני מאלתר אני חש כמו מעיין מפכה), תיאורים (האילתור הוא הקוף שבמחט התיאטרון המודרני), חוויות (ראיתי פעם אילתור בשאן־פרנציסקו, וזו היתה חווייה אמיתית) או דיעות (הגיע תור־הזהב של האילתור התיאטרלי הפאראללי למחזאות מחד ולמציאות מאידך).

כל זה לא היה הפעם, תחת זאת היתה עבודה שהמחישה הכל. וכך, ללא בירבורים, ומבלי לגלוש לחמשכיות יתר, הגיש פריי תוכנית מלאת־קצב, מרתקת ומהנה. תוכנית שכשנסתיימה, השאירה בפה טעם של „עוד", ואין מחמאה גדולה מזו.

התור עבר אלינו!

ואי תשאל מדוע?

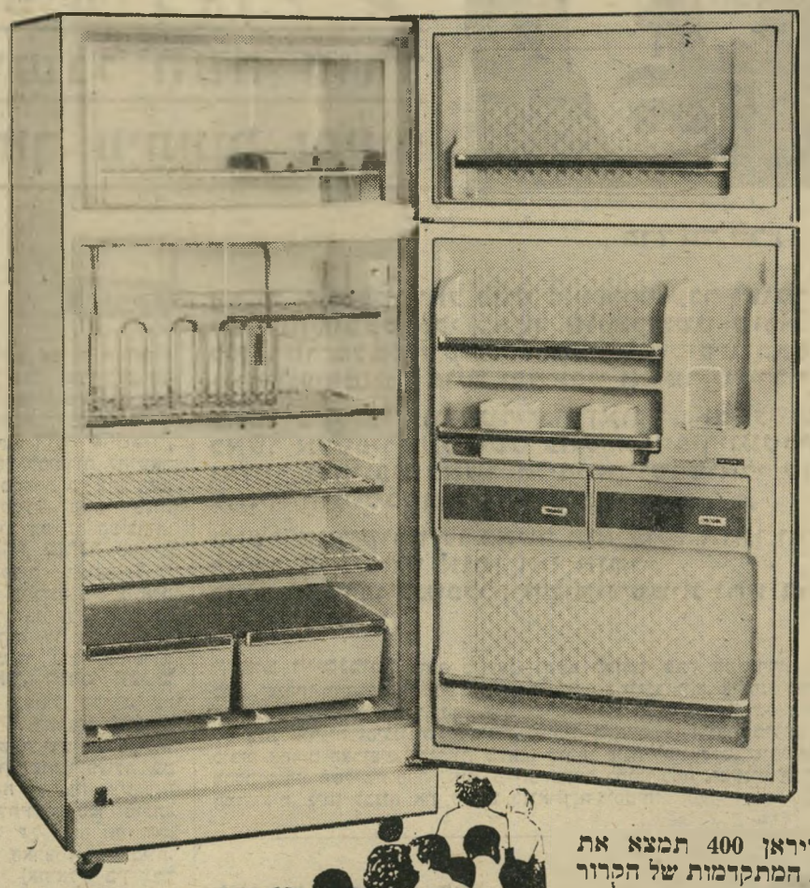

הדרישה למקררי תדיראן 400 מגיעה לממדים ענקיים, בכדי לעמוד בה אנו מגדילים את התפוקה לקראת החגים. במשך שנים, לא היתה לך ברירה רבה, לרכישת מקרר טוב יותר, עתה נוכח הציבור שהמקרר הטוב והמתאים לתנאי הארץ ולצרכי המשפחה הישראלית הוא מקרר תדיראן 400.

תדיראן — הענק הישראלי בעל המוניטין הבינלאומי — רכש ידע ונסיון ממפעלי מקררים שייצרו מליוני מקררים ויישם ידע זה לתנאים הישראליים והקים מפעל המציע לך את הטוב במקררים הביתיים.

במקרר תדיראן 400 תמצא את כל השיטות המתקדמות של הקרור והבדוד שאחרים מכריזים עליהן כחדשות.
אנחנו גאים שבמרוצת זמן כה קצר התור למקררים עבר אלינו.

להשיג בצבעים שונים לפי בחירה

המזמין עד ה־20.9.76 — מובטח בפני התיקרויות

תדיראן 400 מקרר ההצלחה

רשתי בחנויות המובחרות ובסניפי תדיראן:
תל־אביב רח' קרליבך 27 טל. 285151, ירושלים רח' שמאי 9 טל. 234867, 231315. חיפה
כפר מאירהוף 5 קרית אליעזר טל. 511232 3 באר־שבע רח' החלוץ 128 טל. 36565. וחניה, רח' שער הגיא 1.

מקררים · מזגני אויר · טלויזיות · מערכות סטריאו · תנורי בישול ואפיה · שואבי אבק · סוללות · רדיו למכוניות · מוצרי תאורה · קופות רושמות

תדיראן

עמודים

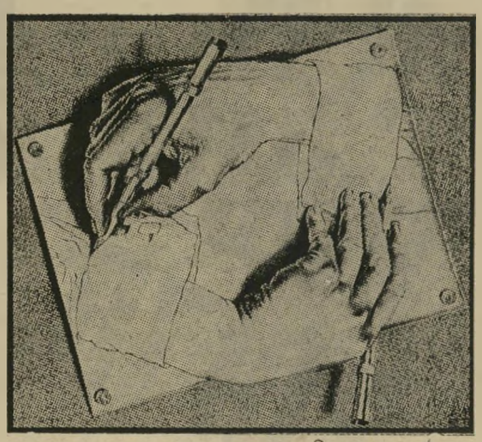

יד רוחצת יד

פרדיננד סלין

„קשת" עומד להיסגר
✱ ספר של משתף פעולה עם הנאצים יופיע בארץ ✱
מישגל־הפה חודר לתוך עיתונים זמינים

בחינת־בגרות לפרופסור

בחטף

סעם היה משא ביטאון סופרי דור הפלמ"ח. מאוחר יותר שימש כמוסף הספרות של למרחב יומון אחדות־העבודה, ולבסוף הפך מוסף הספרות של דבר, בעריכתם של **פרופ' אברהם שאנן** והעיתונאי **אהרון בצלאל**. לפני כמה חודשים פרש מעריכת משא הפרופ' שאנן, ובצלאל נותר עורכו היחיד. בימים אלה מתכוננת מערכת דבר להחליף את בצלאל. החלפתו מתעכבת בשל שליחות בחוצלארץ של **דויד פרהצור**, סגן־עורכת דבר. בהתאם להסכם איחוד דבר + למרחב, על המוסף לספרות להישאר בשליטת אחדות־העבודה, שפרהצור מייצגה במערכת ● השמועה מספרת כי כתב־העת הוותיק לספרות, קשת, בעריכת **אהרן אמיר**, ניצב על סף סגירה. במשך שנות קיומו (מאז 1958) קנה לעצמו כתב־עת זה מוניטין בגילוי כישרונות בפרוזה העברית. ביניהם: **אברהם ב. יהושע, עמוס קינן, יהושע קנז, יצחק בן־נר** ואחרים ● בשיחה שנערכה בין פרופסור **דב סדן** לבין עורך האנציקלופדיה יודאיקה, **ד"ר ג'יפרי ויגודר**, סיפר סדן, ספק ברצינות ספק בלצון, כי הוא מתכונן בימים אלה לבחינות־הבגרות, מאחר ובנערותו הבטיח לאביו „להשיג תעודת־בגרות". ידוע כי פרופסור סדן זכה לתואר האקדמי בסיפרות־אידיש מבלי שתהיה לו כל השכלה פורמלית ● עיתון־הסיפרות פרוזה שראה אור השבוע מקדיש מדור נכבד לסיפרות מדע־בידיוני. בין המשתתפים: **איזק אסימוב, פדריק בראון, קורט ונגוט** ואחרים ● שערוריה סיפרותית חסרת־תקדים עומדת להתחולל בעתיד הקרוב, עם פירסום הספר מוות בתשלומים של הסופר הצרפתי **פרדיננד סלין**, בתרגום לעיברית בספרי סימן קריאה. בימי מלחמת־העולם השנייה נתפרסם סלין שעה ששימש כרופאו האישי של המראשל **פיליפ פטן** ונכלא אחרי המילחמה בעוון שיתוף־פעולה עם הנאצים. הצעה להשתתפות כספית בהוצאתו של הספר לאור הוגשה למוסצה הציבורית לתרבות ולאמנות על־מנת לכלול את הספר במיסגרת „המפעל לתירגום ספרי־מופת" ● בראיון שהעניק המשורר **דוד אבידן** למדור־הסיפרות החדש של היום הזה הוא הרחיב את אופקי הסיפרות העיברית, ואמר בין השאר: „...ברוב הארצות המערביות, ובמידה מסויימת גם בישראל עד היום, למשל, נחשב מגע פיוני (אוראלי) בין גבר לאשה — גם בארה"ב וגם בישראל — כעבירה פלילית (,שלא כדרכה'), והוא הדין בחדירה זכרית לפתחים זמינים אחרים..." ● עם שובם של עסקני־הסיפרות **חיים תורן** ו**א.ב. יפה** מכינוס פאן קלוב הבינלאומי, שנערך בלונדון, אותו כינוס שישראל כימעט סולקה ממנו, שבה וצצה במלוא חריפותה בעיית הייצוג של הסיפרות העיברית באירגון זה, ובכנסים נוספים בחוץ־לארץ. בחוגים של סופרים־יוצרים ברור שאם לא תשונה מדיניות בחירת הנציגים לכינוסים אלה, תחדל הסיפרות העיברית מלהיות מיוצגת ב־חוצלארץ.

הזמן החדש

אנתולוגיה מודרנית

מאת הלמוט חייסנבול

כאשר פוגש מי את מהו אז מה אומר מי
כאשר הוא פוגש את מהו
ואז הוא אומר את אשר מי אומר למהו

כאשר מחרחר־מלחמה־קרה פוגש מחרחר־מלחמה־קרה
ואומר מחרחר־מלחמה־קרה
כאשר יפה־נפש פוגש יפה־נפש ואומר יפה־נפש
כאשר נאצי־לשעבר קורא לנאצי־לשעבר
נאצי־לשעבר

כאשר אינטלקטואל קורא לאינטלקטואל נאצי־לשעבר
ואוונגרדיסט פוגש אוונגרדיסט ואומר
מחרחר־מלחמה־קרה כאשר נוני־קונפורמיסט
פוגש נוני־קונפומיסט ואומר יפה־נפש

כאשר יפה־נפש פוגש יפה־נפש ואומר טדי־בוי
וכאשר נאצי־לשעבר קורא לנאצי־לשעבר
אכספרימנטליסט וכאשר מחרחר־מלחמה־קרה פוגש
במחרחר־מלחמה־קרה ואומר חזיר־הומוסכסואלי

כאשר אינטלקטואל פוגש בנאצי־לשעבר ואומר
חזיר־הומוסכסואלי כאשר אוונגרדיסט קורא
למחרחר־מלחמה־קרה אכספרימנטליסט כאשר
נוני־קונפורמיסט פוגש יפה־נפש ואומר טדי־בוי

כאשר טדי־בוי פוגש טדי־בוי ואומר נאצי־לשעבר
כאשר אכספרימנטליסט פוגש אכספרימנטליסט
ואומר יפה־נפש כאשר חזיר־הומוסכסואלי קורא
לחזיר הומוסכסואלי אינטלקטואל

כאשר הוא קורא לו כאשר הוא פוגש אותו ואז
כאשר הוא פוגש אותו ואז אומר
כולם הצטרפו למיפלגה־הקומוניסטית וחיו באושר
עד קץ הימים

הלמוט חייסנבוטל נולד ב־1921. נחשב לחדשן שבין המשוררים בלשון הגרמנית כיום. יצירתו מושפעת מתיזות ויצירות של ארנסט יונגר, ו.ח. אדורנו, לודביג ויטגנשטיין, גוטפריד בן, עזרא פאונד, הנס ארפ וברטולט ברכט. עבודותיו של הייסנבוטל חותרות לשלמות צורנית, סיגנונית ולשונית. שיריו בולטים בתערובת מילים, מישפטים ומר־כיבים אחרים הצרופים בליריות שלהם. שירתו פונה לאינטלקט. שירו הזמן החדש נלקח מספר־שיריו השלישי, ספר לימוד 5—1, האוצר בתוכו כמה ניסיונות חסרי־תקדים בשירה המודרנית. ניתן לכנות את שירתו כניאו־דאדאיסטית. **עברית: ד.ע.**

יד רוחצת יד

תולעי תרבות

„מענק היצירה" של ראש־הממשלה נועד מטיבעו לשמש כמילגת־עידוד לסופרים ולמשוררים, המוגבלים ביכולת להתפנות התפנות של ממש ליצירתם. מגמתו היתה לאפשר להם ליצור במשך שנה בלא טירדות־פרנסה כלשהן. שש מילגות־יצירה מוענקות מדי שנה. השנה זכו במילגה זרובבל גלעד, יהודית הנדל, אלי נצר, יצחק עקביהו, ישראל פנקס ויצחק אורפז. בוועדת־השופטים ישבו אריה ליפשיץ, ישראל לוין וטוביה ריבנר.

טוביה ריבנר ייצג בוועדת־השופטים את זוכי המענק מאשתקד!

כמו כל קרן המכבדת את עצמה, מחזיקה „קרן המענקים ליצירה" מיסגרת־על של „מועצת נאמנות", שבראשה ניצב מנהל מיפעל הפיס לשעבר, מיכאל לנדאו. מזה שנים מייצג את הסיפרות ב„קרן הנאמנות", המשורר אמיר גלבוע. לפני למעלה משנתיים צירף אליו גלבוע את המשורר עוזר רבין, לחיזוק ייצוגה של הסיפרות.

כמו כל קרן המכבדת את עצמה, יש ל„קרן המענקים ליצירה" תקנון רשמי. על־מנת להבטיח כי הפרס יוענק לסופרים ולמשוררים, משוללי מקום־עבודה קבוע, נקבע עם ייסוד המענק, בתקנון, שהמענקים לא יוענקו לסופרים בעלי מקום־עבודה קבוע, המספק שנת־שבתון בתשלום (הכוונה היתה לאוניברסיטות) ולסופרים הקשורים לקרן כלשהי, המאפשרת חופשה בתשלום.

לפני יותר משנתיים נעלם סעיף־מגן זה מן התקנון, בהחלטה טכנית. שינוי התקנון עורר תמיהה בין הסופרים. התשובה לתמיהה ניתנה כאשר אשתקד זכה במענק טוביה ריבנר, מרצה לסיפרות באוניברסיטת חיפה, המשמש כמנהל עיזבונה של המשוררת לאה גולדברג.

פרטים נוספים, שהתחילו להתבהר לאחרונה ולהיאמר בחוגים הסיפרותיים בארץ, גילו כי נוסף לשינוי־התקנון של הקרן, היו עוד שני פגמים בולטים בעצם הענקת המענק לטוביה ריבנר.

הראשון: ריבנר ידע על זכייתו במענק עוד בטרם קבעה ועדת־השופטים את מועמדיה ביוני 1975. הראייה: ריבנר ביקש שנת־שבתון באוניברסיטה שבה הוא מלמד, ואכן שמו נפקד מתוך „שנתון הלימודים" של אוניברסיטת חיפה, שראה אור בטרם סיכמו השופטים את שמות הזוכים.

פגם נוסף: ריבנר, וחבר „מועצת הנאמנות" של הקרן, עוזר רבין, היו תקופה ארוכה חברי קיבוץ מרחביה. מילבד זאת קשורות מישפחותיהם בקשר של גישואין.

עם הענקת המענק לריבנר, אשתקד, ולדמויות שוליות בסיפרות העיברית כזרובבל גלעד, מחבר „הימנון הפלמ"ח", אלי נצר ויצחק עקביהו, נוצר מצב אבסורדי: הקרן שהעניקה בשנותיה הראשונות מענקים ליוצרים כמו אהרון אפלפלד, עמיחי, רביקוביץ', א.ב. יהושע ואחרים, הפכה עסק־כימעט־מישפחתי או פרס־הצטיינות, המוענק לדמויות שרישומן אינו ניכר בסיפרות.

השחקן הפך פקיד

מונולוג

ד"ר גדעון עפרת, בן 31, מכהן כמרצה לתיאטרון־ישראלי ב„חוג לתולדות התיאטרון" באוניברסיטה העיברית בירושלים, וכמרצה לאסתטיקה באקדמיה לאמנות „בצלאל". ספרו בי נושא „הגדרת האמנות" ראה אור לפני כשנה. לאחרונה פירסם את מחקרו הי מקיף „הדראמה ישראלית", המנתח את מגמות התיאטרון של המחצה־הישראלי במשך שנות המדינה.

כדברים אלה מציג גדעון עפרת את בעיות־היסוד של המחצות־המקורית:

● אני מאמין שבארץ נוצר תיאטרון ישראלי. החל בשנת 48' מתמקדת לה המחצות בבעיות יש־ראליות. בכתיבה על החלום־הישראלי. בשנות ה־60' המאוחרות ובראשית ה־70' החל להיווצר תיאטרון ישראלי חשוב, אולי גם בקנה־מידה בינלאומי, אם אנחנו מביטים על אירופה, בתיאטרון של מחזאים כמו סלובמיר מרוז'ק או ויטקייביץ'. מדברים על „המחצות הפולניים האלה", ונפעמים לנוכח הטירוף הזה, המור־כב מביקורת־הסוציאליזם המרכז־אירופי, העטוף במע־טה של אבסורד, בצירוף די נדיר.

צירוף הרבה יותר מורכב ומעניין נוצר כיום בארץ. מחזה כמו „שיץ" מאת חנוך לוין. מחזות של קינן עוד מימי "האריה". „נמר חברבורות" ליעקב שבתאי, ומחזה כמו „לילי־העשרים" מאת יהושע סובול הינם מחזות ישראליים העוסקים — בין־השאר — במציאות פוליטית, חברתית, במצב של שילטון והסתאבות, וכל זאת באנאלוגיה למצב קיומי אבסורדי.

● עוד משנות ה־40 המאוחרות מודרך המחזאי הישראלי על־ידי הבעיות הלוקאליות. מחזאים החלו לבדוק את הקיום היומיומי שלנו כאן. את הקיום הישי־ראלי על סף מלחמות־פתאום, שהפך נושא לבחינת החיים על־פי המוות שלנו. מצבים כמו ריכוזיות שילי־טונית של בן־גוריון הביאה את מוסינזון להתייצב בסוף שנות החמישים לצידו של ראש־הממשלה במחזהו „זרוק אותו לכלבים" ולתקוף את העולם הזה. קודם לכן, ב־56', תקף עמוס קינן במחזהו „האריח" את המיתוס הבן־גוריוני. המחזה הוא של אכובה מן החלום הישראלי, הציוני. הוא מקשה: לאן הגענו? ומתחיל כבר אז להעמיד את הסיאוב לדין.

● נושא התיאטרון הישראלי בשנות ה־50' המאו־חרות ובראשית ה־60' הוא הסינתזה בין הריאליזם לבין האבסורד. בעיבודים שעשה נתן שחם למחזהו „חם יגיעו מחר" הוא נותן אינטרפטציה אבסורדית למציאות שבה קבוצת־לוחמים לכודה על גיבעה ממוקשת במיל־חמת־העצמאות. גם יורם מטמור, במחזהו הנהדר „מחזה רגיל", מציג קבוצת־צעירים אובדת. הפעם בעולם נטול חלומות, שבו כל התיקוות נגוזו, בשל חוויית המוות שחם חוו במלחמת־העצמאות. אפילו ב„הנסיכה האמריקאית" של ניסים אלוני, שעניינו במצב קיומי אוניברסאלי, ניתן למצוא בחינה רלוונטית של אפשרות הגשמת חלומות כאן. זהו מחזה מצויין. הטוב ביותר שכתב אלוני. נכס־צאן־ברזל של התרבות הישראלית.

● כיום אין כותבים כימעט מחזות על נושאים תנ"כיים. אלה נכתבו בארץ בסוף שנות ה־50' וראשית ה־60', מתוך כוונה ללכת אל המקורות ולשאוב מהם חיזוק לקיומנו כאן — גם אם אלה היו מחזות ביקור־תיים מאד. למשל, „אכזר מכל המלך" של ניסים אלו־ני, למרות תשתיתו התנ"כית, עוסק במילחמות חימין והשמאל, מבקר את הקנאות הדתית, את המיליטריזם־ הישראלי, מתנגד לפינחס לבון שכיהן אז כשר־ביטחון. אפשר שכל עניין הנוסטלגיה מהווה חלק מהגדרה הזהות היהודית שלנו בארץ. מאז ומתמיד יהדות היתה נוס־טלגיה. נוסטלגיה לציון, למלכות, למיקדש. והנה אנחנו מקימים מדינה. ויש בעיות. אז שוכחים את התנ"ך מפני המציאות. ומאוחר יותר, בראשית שנות החמישים, אומ־רים: בואו ונחזור לבסיס האמיתי שלנו! נבחון את בעיות ההווה לאור התנ"ך. אולי נוכל לשנות משהו. נוסטלגיה מהסוג שהחזיק אותנו 2000 שנה — היא תחזיק אותנו גם עכשיו. ואז הולכים וכותבים מחזות כמו „מילחמת בני־אור" (משה שמיר) „תמר אשת ער" (יגאל מוסינזון) ו„אכזר מכל המלך". והדברים לא נפ־תרים. החלום הישראלי הולך ומתנפץ. הולך ומאכזב.

● וכך נוצרת לה נוסטלגיה חדשה של אותם שחלומם אוכזב. דור־הפלמ"ח. 48'. זה בדיוק אותו מי־תוס־לאומי שבוחנים האנשים. זו הנוסטלגיה הרלוונ־טית החדשה. זהו המיתוס שיכול להעסיק, והמעסיק היום אנשים. „לילי־העשרים" לסובול הוא המיתוס על דויד חורביץ ומאיר יערי, ולא מיתוס תנ"כי. בעצם הפראכסיס של המדינה הזאת לא היה מיתוס תנ"כי. נוצר פה מיתוס סוציאליסטי. ארץ־ישראל־העובדת, שהיא

ד"ר גידעון עפרת

„המיתוס־החדש". גם המיתוס־החדש חזה עמד בבי־קורת כבר מראשיתו. זה הכוח הטמון ב„מעבר לגבו־לין" של י"ח ברנר, שאיננו עדיין מחזה ישראלי. זה הכוח בתנועת המחזה לקראת סופו. מחזה שמתחיל בסוציאליזם וריאליזם, המוביל יותר ויותר לאכספרסיו־ניזם. הדמות המרכזית חיה באפלה מייוסרת, כשהיא נרדפת על־ידי כוחות־יצרים, כוחות חשוכים שיכנסו לטרמינולוגיה של האבסורד. דמות המגיעה למישור שבו היא נגאלת ונחרסת. בחינת בעיות חברתיות, הפועלות למחיקתן באמצעות כוח מתאפיזי. כך תפסו את י"ח ברנר פינחס שדה ויוסף מונדי. הבינו את כוחו הנבואי. הם ראו את כישלון החלום המבוסס על יאוש קיומי.

● היום מועתק הניהיליזם האכזיסטנציאלי לחב־רה־הישראלית, כאשר הוא מתחיל לקבל ממד מיתולו־גי. מעניין מה קורה עם מחזות כמו „לילי־העשרים" (יהושע סובול); „שיץ" (חנוך לוין); „נמר חברבורות" (יעקב שבתאי) ו„עודני מאמין בך" של קינן. מתוך מח־זות אלה מתבחרת תמונה שאנחנו חיים פה במציאות מנופחת מבחינה מיתולוגית. נחל קטן כמו הירדן הופך לנהר, ולשיר זה כמו לחיות ירדן. הכותל־המערבי, עם כל התפאורה המיתולוגית הזאת, מבחיר כי יש מיתו־לוגיזציה של החיים באמצעים מלאכותיים. מאירים את ירושלים בלילה באור נגוהות, על־מנת שתיווצר דראמה של מילחמת בני־אור בבני־חושך. כל סימטה בעיר נו־שאת שם כמו „קורא־הדורות". כל הארץ הזאת מנופחת ממיתוס. עד כדי כך שהמיתוס התפך לתיאטרון־קיומי. ואנחנו חיים פה בתיאטרון של הלאומיות. בתיאטרון של הנוסטלגיה.

● מעניין לראות מחזה כמו „לילה במאי" מאת א.ב. יהושע כפאראפראזה חדשה על מחזות מילחמת־העצמאות. כי מה שקורה בו, זה מיתולוגיזציה של מצי־אות על רקע מילחמה. שוב הגיהינום הרובץ על פתחנו. נסיון לעשות אנאלוגיה בין הגיהינום הפוליטי לבין הגי־הינום־הקיומי. אבל אנחנו יודעים היום שלא די לבנות מיתוס. צריך גם לקעקע אותו מדי פעם. המחזאים של שנות ה־60' המאוחרות וה־70' מתחילים להבין שיש לתת משמעות חדשה לתפקיד המסורתי של התיאטרון כמסיר־מסיכות. זו השליחות שמחזאי חייב ללכת בה היום בארץ.

● התפיסה התיאטרונית־אוונגרדית הגיעה למס־קנה שאם התיאטרון רוצה היום להתחרות בקולנוע, לחיות משמעותי, רלוונטי, וזאת בחברה שיש בה טל־ווזיה ועיתונות די מרתקת — עליו לנער את המיתו־סים. לא להשמיד אותם. לחדש אותם. גרוטובסקי יורק על דמותו של ישו. בארץ התיאטרון צריך לנתץ את דמותו של הרצל, כמו מונדי ב„זה מסתובב". עצם כליאתו של הרצל מראת מה קרה לחזון־החציוני. מציגה את כל סיאובו של החלום. את המיליטריזציה שלו.

● „לילי־העשרים" של סובול דן בחיים שיקריים על פיסגת הר, בניסיון לחיות ממד אלוהי. במיתוסים של הקומונה. בחלוציות שאינה קיימת עוד. ערכים שאי־נם. עבודת־אדמה שאינה קיימת עוד, שעה שמסביב שחיתויות, בוץ, ניכוש־עשבים ומילחמות עקובות מדם, שהן תולדה של דברים מאד פרוזאיים.

● בצד התעוררות המחזאים־המקוריים, והגדרת הכיוון של המחזאות, קיימת לה הסכנה של הריכוזיות התיאטרונית. זו בעייה כלכלית, שאינה מאפשרת בארץ את קיומו של תיאטרון נסיוני. התהליך התפתח בשנות ה־60' כאשר התחזקה מגמת „המועצה לתרבות ולאמ־נות" — שקיבלה אז את כוח חלוקת הכספים — ועל כן ריכזה וצימצמה את מיספר התיאטרונים, תוך שמירת העיקרון שהכסף הולך רק לתיאטרון רפרטוארי, שאינו יכול מטבעו להיות אוונגרדי. אין לו יכולת לשאול את השאלות החיוניות לחיי התיאטרון, כיוון שהוא כפוף, תלוי וממוסד מטבעו. וכך נוצר מצב שכמו כל מונו־פול קפיטליסטי, הקפיטליסט ממציא לעצמו את ה„אוונ־גרד־המרדני שלו". ואז התיאטרון־הרפרטוארי מקים לעצמו „אולם־קטן", וכאשר זה מיתמסד ועובר ל„אולם־הגדול" של „הבימה", רואים פיתאום את האנאלוגיה. זה כל־כך לפי הגדרת מרוזוז! אין שום דיאלקטיקה! שום ניגודיות! שום מרד! כך גם „במה 2" הופכת חלון־הראווה של „תיאטרון חיפה", ואז מייסדים את „הבימתף", „במה 3", ו„הקאמרי" חולך להציג ב־„צוותא — לתרבות מתקדמת". כלומר: המימסד בארץ המציא לעצמו „מורד". אולי מוטב שיקום אצל־נו „תיאטרון עני". אולי אם יקוצצו התקציבים — הצרכים האמיתיים של התיאטרון ייצאו החוצה. יסל־קו את השאננות. יעקרו את שורש־כל־רע. בשלב זה התיאטרון והשחקן הם מראה של החברה הישראלית.

● ישנם נסיונות של תיאטרון קיחלתי, שחשיבותו בסוציולוגיה שבו. כתיאטרון הוא אינו משיג שום מטרה. האסתטיקה מוותרת בו לטובת הסוציולוגיה. הוא משמש כתרפיה חברתית. שאני מטיל בה ספק. יחד עם זאת הוא מהווה סכנה גדולה לבעיות האמיתיות של משתתפיו. הוא נועד להרגיע אותם. לשמש מכשיר לשיחרור לחץ. להוציא את האנרגיה המרדנית, או המתפכנית במרכאות. הוא לא פותר שום בעייה. הוא פותר את הבעיות למימסד.

● אין בארץ בחינה של השאלות: 'למה תיאט־רון? איזה מין צורת מישחק? איזה מין קהל? מה צריך להיות תיאטרון? במה שונה התיאטרון הישראלי מזה של חוצלארץ? הבעייה מתחילה בכך שאין תיאטרון חוץ־רפרטוארי. נסיוני. מאז „הבימה" בתקופה הרוסית שלו, התיאטרון־הישראלי משולל כל מחשבה או אידיאולוגיה. הוא קופא על שמריו. תיאטרון שחדל לעניין אותי. אני עוזב הצגות באמצע. ואם הוא מעניין אותי, זה בגלל המחזאות שמעניינת אותי.

● לא קיים בתיאטרון־הישראלי מה שהבמאי הבריטי פיטר ברוק מכנה „השחקן הנבון". זו אחת הסיבות שעזבתי את ביקורת־התיאטרון. אני יודע איך שחקן ישראלי קורא ביקורת. קודם לכל הוא מדלג על הצד התיאורטי והאידיאולוגי. מה שמעניין אותו זה „האם הייתי טוב או לא טוב?" הוא לא „השחקן הנבון", החולך לתיאטרון והמנסה להעתיק מחשבות וליישמם על המדיום שלו. על הסביבה בה הוא חי. הוא אינו מתאמץ לבקר את הטכסט הנתון. השחקן הישראלי אינו מתעניין דיו במתרחש סביבו. לא איכפת לו דבר על הגדרת עיסוקו, מילבד מחיאות־כפיים. הוא יצר את „השחקן־הפקיד" במקום לחיות „השחקן־הנבון" כך שהתיאטרון, שבו הוא משחק, חדל לחיות חלק מן החיים. מיקל אלפרדס, לפני שעזב את הארץ, אמר: „אני עוזב מפני שהשחקן הישראלי אינו יכול לקדם אותי כבמאי." רק השבוע פגשתי שניים משחקני „החאן", שאמרו לי: „אנחנו משתעממים מתיאטרון." וזו מגיפה! השחקנים משועממים. הקהל משתעמם, ואותם החולכים לתיאטרון, הולכים מתוך הרגל. הזעיר־בורגנות הולכת לתיאטרון מתוך נוסטלגיה. להיזכר שפעם היה תיאטרון.

● כאשר ביקר בארץ פיטר ברוק, הוא אמר: „התיאטרון של הארץ הזאת הוא המילחמה." אבל כפי שהתיאטרון כיום בארץ, הוא אינו מעניין, מאחר ואינו ענה על הצרכים האמיתיים. הדבר האחרון שצריך להעניק לעם שחי כל כולו באשלייה, זה לתת לו אש־ליות נוספות. זה מוות. שאננות של חברה היא שאננות של מישחק. שביעות־רצון של מישחק היא שביעות־רצון של חברה. חוסר מודעות־עצמית של חברה הוא חוסר מודעות־עצמית של שחקן. כך שעה שמסביב לנו מתרחשת לה דראמה גדולה, יש הצדקה לסוג אחר של תיאטרון, המטפל בתיאטרון האמיתי של חיינו. והתיאטרון האמיתי זה המחזות של עמוס קינן, מונדי, לוין, יהושע סובול ואחרים, העוס־קים בטיפול עיקש ומתמיד במיתוסים של חיינו.

מיכתבים לזיפי

הישמרי מן הרחמים

„לאחר שנות אפילה וחושך בחיי — תרתי משמע — ולאחר שיחות ארוכות ביני לביני כפי שהמציאות האישית מחייבת, החלטתי לפנות אלייך, בחששות מסויימים. כתבתי אפילה וחושך והתכוונתי לאפלה בחיי־נישואי וחושך מאור־עיני שאבד בפעולה צבאית...“

אני לא יודעת מי הולך להקריא ל־(1/37) את המיכתבים שהוא יקבל. אבל אני רוצה שיקבל, ולו רק בשל המישפטים הבאים שלו: „דרך הטבע היא שאדם מחלק רגשותיו עם הזולת. לדאבוני איני נמנה עם הזוכים הרבים בכך, ומה רוצה הייתי להימנות עימהם. אני תיקווה שתיימצא בחורה בשנות השלושים, מאיזור המרכז, שתהיה מוכנה להקדיש לי חלק מזמנה. אני מצידי מעורה במתרחש סביב ללא עיוותי־נפש וללא תסביכים, כפי שחושבים אנשים רבים. בפנימיותי אני עשיר וגדוש — ועולם זה אני מוכן לחלק עם אותה אחת שתמצא את דרכה אלי. אבל בבקשה, בלי רחמנות!!!“

* * *

מיכתב פרס

שיא החוצפה

חילקתי כבר כל מיני פרסים בימי חיי, אבל זאת פעם ראשונה שאני מעניקה פרס על חוצפה. הוא מועניק בזה ל־(4/37), ושהיא רק תגיד שהוא לא מגיע לה.

אז תשמעו אותה את ה.... אני לא רוצה להגיד מה.

„אחרי כל־כך הרבה הצעות מפתות שיש לך, חשבתי מעט. אולי במיקרה יש לך איזה אח חתיך. אם כן, מה דעתך שתשדכי לי אותו? ושלא תחשבי שאני צוחקת. למה שאני אלך כל־כך רחוק? ורק תגידי לי שאני לא צודקת.“

ראיתם אותה! זה מה שחסר לי — גיסה כזאת. חשבתי שאפטר ממנה בקלות בכך שאומר לה שאין לי אח ביכלל, ואם יש אז הוא כבר נשוי, אבל היא לא מוותרת ואינה מרפה.

„ואולי יש לך בן בשבילי? אני מוכנה לחכות. כי אני רק בת 16 ועדיין ילדה...“ זה כבר יותר מדי. נכון שאני מבוגרת ממך בכמה שנים, אבל להעליל עלי שאפשר לחשוד בי שיש לי בן 16 או בסביבה, זה כבר הרבה יותר מחוצפה. אני לא יודעת למה אני ממשיכה לקרוא את המיכתב שלה ביכלל.

תשמעו מה שיש לה להגיד הלאה!

„אז אם יש לך משהו בשבילי, אל תהססי. אני פה. ושלא תחשבי על הגיל. אני נראית הרבה יותר, ואני מאד חמודה. אפילו יותר מזה. רק שאני לא אוהבת לשבח את עצמי.“ אז אתם יכולים רק לתאר לעצמכם מה היה קורה פה אילו חס־וחלילה היא באמת היתה מתחילה לשבח את עצמה.

אוקיי, בובל'ה, חשבתי על העניין שלך, ובאמת יש לי משהו בשבילך. זה לא אחי, וגם לא בני. אבל מה דעתך על בעלי?

אם היא לא משיבה לי בחיוב, גם לכם יש סיכויים. כי בסוף היא מעירה, כבדרך־אגב, „אם יש בין הקוראים איזה חתיך, ולא משנה בן כמה הוא, ואפילו אם הוא גרוש — אז אני פה!“

ואווו!

*

מיכתב פרס השבוע — ובכל שבוע — מזכה את שולחו בשי: חבילת מוצרי תמרוקים ויופי מתוצרת חברת הדס, בשווי של 200 ל"י. הפרסים נשלחים לזוכים בדואר.

חיפוש אחר דמות־אב

עוד טיפה אחת של עצב. (2/37) היא אלמנה, בת 35, „בעלי ז"ל נהרג בתאונת־דרכים, לפני כשנתיים. אינני רוצה לספר מה הם אלמנות ואובדן. על כך כבר נכתב רבות בארץ של מילחמות כשלנו. אבל אצל זה שנפגע נותר חלל ריק. יש לי בן, בן חמש שנים, חמוד אמיתי, המייחל לדמות אב חדשה בבית. שיהיה צעיר ברוחו, אוהב ילדים ומוכן למלא את החסר לנו.“

* * *

העניו הידוע

(3/37) יושב ותוהה אם מקומו בקרב הקליינטורה שלי, מפני שלו יש 174 ס"מ מה רבה ו־24 שנות ניסיון־חיים + סיום שלוש שנות לימודי פסיכולוגיה וחתילת הרביעית. כמו־כן יש בהם הרבה חוש־הומור, אך אין בהם יופי היכול להתמודד עם מיס־תבל. בסך הכל מגולם בתוכם בחור נחמד עם שתי ידיים היודעות לט־פוח לו היטב על השכם. תאמרי, סתם שחצן, אשיב לך: לא! פשוט בחור ריאלי המעוניין להכיר בחורות הרואות את עצמן כמתאימות.“

עצה אישית, בלי כסף: החמיאו לו מהמישפט הראשון. אחרי זה הוא כבר יאכל הכל.

* * *

סולידארית ואופטימית

קוראים לה דליה והיא אשקלונית וכבר מלאו לה, היא מציינת בגאווה, 17,5 אביבים, שמתוכם בילתה 11 בלימודים. עכשיו היא גם עובדת וגם לומדת. „אפשר לומר כי אני נערה בעלת מרץ, סולידארית ואופטימית,“ היא מתוודה. „מבחינה חיצונית אינני כליל השלמות והיופי, אך יש הטוענים כי אני בחורה נאה וחיננית.“ אז מה צריך הבנאדם יותר מזה?

עוד פרטים?

בבקשה: „אינני שמנה, אך גם לא רזה. לפני חצי שנה, כשנשקלתי, שקלתי איזה 60 ק"ג. תחביבי הם קריאת־ספרים, האזנה למוסיקה, צפייה בסרטים, ריקודי־מחול. כמו־כן אני אוהבת מאד את הטבע, למשל את שקיעות־החמה או נוף מרהיב־עין עם מפלי־מים. מעוניינת להתכתב עם חיילים גבוהים וחתיכים, חמודים וסימפאטיים וגם נבונים.“ אז אם עוד נשארו כאלה בצה"ל, שיכתבו אלי, יציינו על המעטפה את המיספר (5/37) ואני כבר אדאג לשדך ביניכם.

אה, כן: היא כבר מאחלת לכולכם „שנה טובה ומאושרת שנת שלום, בריאות וכל טוב.“

* * *

הנני! הנני!

(6/37) רצה לשכנע אותי למה מגיע לו פרס. אז תשמעו את הסיבות: אומנם הנני בן 24, אך הנני נצר לתקופה הוויקטוריאנית בהתנהגותי. שריד לגברים שידעו להעריך בחורה, לכבדה, להעריצה, לאהוב אותה יותר משאהבו את עצמם, לחשוב ראשית עליה ועל נוחיותה. גברים שידעו להפתיע בפרח ובמתנה, גם ללא סיבה מיוחדת. סתם על־מנת לגרום אושר למישהי שממלאת את כל חייהם. גברים שלא יכלו ולא ידעו לחבק ולאהוב כשלא הרגישו כך. נוסף לתכונות אלה שירשתי מהעבר, הנני בחור נאה, איש־עסקים סימפאטי ומנומס.“

חיץ מהפרס — שכפי שאתן רואות הוא לא מקבל, הוא רוצה גם מיכתבים מגערות נאות ומעניינות שייידעו איך להתחבב עליו, אחרת אני לא מקנאה בהן, עם כל הקישקושים על הוויקטוריאנים.

למה לא הענקתי לו פרס? זה בגלל שכל פעם במקום לכתוב „אני“ הוא כתב „הנני“. עם ההנני שלו, שיפנה אל הרבנית ההיא מאמריקה, מתנועת הנני, ולא אלי. היא בטח תעניק לו פרס.

* * *

מיואשת טוטאל

היא כבר היתה פעם במדור, אני לא רוצה להגיד באיזה מיספר, אבל בינתיים זרקה אותה בעלת־הבית שלה מן הדירה, וכל המון המיכתבים שבטוח הגיעו לפי כתובתה הישנה, לא הגיעו אליה. אז לאחת כזאת מוכרחים לתת מיספר חדש כמו (7/37), ועוד הזדמנות אחת ודי.

„בחורה בת 27, שאי־אפשר לכנותה ‚גארבו האלוהית', ולו גם בגלל הסיבה שהיא לא הגיעה כמוני ל־180 ס"מ. בגלל תכונה הקרויה יופי החסרה לי, פשוט לא הולך לי. ואני כבר מיואשת טוטאל. מעוניינת להכיר אותך, בין הגילים 30—27, הגבוה מעל ל־180 בבקשה. המבין או המסוגל להבין את בעייתי זו, אנא שיתקשר.“

* * *

כישורים השכלתיים ועוד

„עדיין לא כלו כל הקיצין,“ סבור משום־מה (8/37). „ועיר פה, זעיר שם ניתן למצוא עלמות־חן, שניתן להעביר עימן ערב נחמד, אך לא יותר מכך.“ הוא רוצה כנראה יותר מערב אחד. ובשביל זה „יש לאתר את הרצינית, המשכילה והנאה, אשר אינה חושבת רק על בילויים, דיסקוטקים ושאר הנאות ושובבויות, אלא גם על החיים ביכלל. שתהיה כבת 23—22, המתגוררת במרכז הארץ.

„העלם הכותב שורות אלה הוא בן 25 פלוס ובעל כישורים השכלתיים טובים למדי, ולא רק בכך. הוא ניחן בדברים נוספים וחיוביים.“ הוא מתח קו שמן מתחת למילה „נוספים“, ואני לא יודעת למה הוא התכוון לרמוז בכך. כשתגלי, אנא הודיעי לי.

פינת החייל

מי שרוצה להכין לעצמה לשנה החדשה הרבה מיצוות וגם חייל, הנה ההזדמנות שלה. אחד מבין לובשי־המדים הבאים יכול להיות מה שקופי־דון הועיד לך. אז תבחרי לך ביניהם.

*

(10/37) חייל בן 19, עליז ורציני, אוהב מאד לבלות. „חוץ מזה אני לא יודע אם יש בי משהו מיוחד חוץ מזה שהייתי מאלף־כלבים ב־תיכון.“

*

(11/37) „הגיל: 19 וחצי. הסטאטוס: חייל. בוגר מגמה ריאלית. אוהב ספורט, ג'ז ומוסיקה טובה. חזפשי בדיעותיו. לא ברזן בנושא היופי, אך אין צורך להיגרר לקיצוניות. מי מכן מאיזור המרכז והקיבוצים תסתכן להכיר בחור גלוי כל־כך?“

*

(12/37) „חייל בן 20, שמח לכל פעילות. בעל נטיות אמנותיות, האוהב להפעיל מפעם לפעם את התאים האפורים. לא מתכונן לכתוב דראמה יוונית או סיפור־אהבה, מפני שלא מחפש חברה־לעט אלא נערה מתאימה. כתיבת מיכתבים אינה פיסגת מאוויי, וגם לא קבלתם.“

*

(13/37) „ציץ־ציץ שורק הזמיר. קורא לך ציץ, ורוצה גם להציץ. אל תקראי לזה שיר. זו סתם קריאה שרק אחת שיכולה לשדר על גל משוגע ומלא־חיים כשלי יכולה ליצור קשר חמים ומעניין איתי. בלכסיקון שלי לא קיים המושג שיעמום. באמת שיש לי אוצר ענק, הן חיצוני והן פנימי, לגלות לאותה אחת שתשדר על הרשת שלי.“

*

(14/37) בן 22, על סף שיחרור. „גלמוד, תושה ועזוב מבקש לשעשע, ולו רק פעם אחת, מאותה אהבה שאותה לא ידעתי מעולם. מבקש להחיות אותך, שכה רבות ראיתי בחלומי: יפה, משכילה, נחמדה וכו'.“

* * *

בודדה בקייץ

מיברק בהול מ(9/37): „ישבתי ישבתי סטופ חשבתי חשבתי סטופ ולבסוף החלטתי סטופ כי כדאי לנסות ובטח זה לא יזיק אם אבקש ממך שתפרסמי כי סטופ כל הקייץ ישבתי בודדה סטופ וכעת מתקרב החורף סטופ עם הערבים הארוכים סטופ ואיני רוצה להיות לבד סטופ.“ גם אני לא, אז מה?

אף אחד לא מכיר את פניך כמוך

חוץ מאתנו- adas

תכשירי יופי לזוכים במדור

לאשה החושנית והמיוחדת-
תמרוקי העילית של

"מָאחָה" ספרד

הסבון היחיד במינו ובריחו, טאלק ריחני, דיאודורנט
ומבחר מגון של אריזות שי יפות ומהודרות.

Maja

MYRURGIA

התפנקי...
עם תמרוקי
"מָאחָה" של מירורגיה, ספרד.

רחל מרחלת על כל השולם

חן ומיצי ודידי ועוד

מי לא מכיר את הסיפורים המפחידים על אמא חורגת מרשעת, וכמה דמעות הורדנו על גורל ילדים מיסכנים שנפל בחלקם אב־חורג. כל זה רק בסיפורי־הזוועות, תאמינו לי, כי בחיים יש לפעמים ילדים שיש להם מזל שונה, והאבא־החורג שלהם הוא גם החבר הכי טוב בעולם שלהם, כמו במיקרה של ילד־הפלא התורן של הקולנוע העיברי, **חן** (לופו בניו־יורק) **לוטקין**.

למזלו של הילד־השחקן, האבא־החורג שלו גם הוא שחקן, ועוד כזה עם לב. זהו **דידי לוקוב**, שעוקב בהתעניינות ומקרוב אחר ההתפתחות המיקצועית של בנו־חורגו.

אבל לפני שהחליט דידי לקדם את הקאריירה של הילד בקולנוע, הוא ערך מועצה מישפחתית עם אישתו **מיצי** (נע־מי), מי שהביאה את חן כנדוניה מנישואיה הראשונים. אחרי ההתייעצות הסדנוגית, החליטו ההורים שהדם לא עלה לחן ל־ראש, ונתנו לו אור ירוק להמשיך באשר

חן, דידי ומיצי לוקוב
אמרגן פרטי בבית

אהבה נפשו — הסינמה.

כצעד ראשון כתב דידי עבור חן תסריט, תחפור במייוחד על כישרונותיו של הילד.

כך גם הפך דידי האמרגן של חן, והוא מטפל בו באופן אישי כולל החיפוש אחרי משקיעים, וכל מה שכרוך בזה.

אך מה שחשוב לא פחות הוא היצירה הגדולה של דידי, שבעוד שלושה חודשים תופיע בהצגת־בכורה. ולמי שלא תפס את הרמז הדק, הרי בעוד שלושה חודשים עומדת מיצי להפוך את דידי לאבא על־באמת, ולהביא לחן שלה אח או אחות.

לסקרנים השואלים אם גם המוצר החדש יהיה מגוע ילדי־הפלא, משיב דידי שעוד חזון למועד. „אולי יבוא איזה קוף," הוא אומר. „אבל גם במיקרה כזה, אם הוא לא יהיה כוכב־קולנוע, אז כבר יעשו ממנו כוכב־כדורגל."

דידי, שהתחתן עם מיצי, שהיא עובדת אל־על, לפני שנה בדיוק, הצליח מאד כאב־חורג, ובהתחשב בסטאז' הקצר שהיה לו באבהות הרי הפעם, כשהתוצאה תהיה על שהרת העבודה העצמית, אין ספק שהוא יהיה אב למופת. ואולי אפילו ישלב את הצאצא־שבדרך בתפקיד מייוחד משלו, הכל לפי המין. מה הוא צריך, שכבר מגיל כזה יתחילו שם קנאיות?

הרקדנית חזרה בתשובה

אני שוב מוכרחה להודות, שדרכי הגורל ומעלליו ממש נשגבים מבינתי. אחרת איך אפשר להבין מה שקרה לרקדנית־הבאלט הוותיקה **אירנה גטרי**?

אירנה נפרדה מבעלה, **יצחק ורט־חיים**, לפני שנים, מפני שהיתה עסוקה עד אפס מקום בהופעות. ובינינו, כמה זמן יכול בעל ממוצע להישאר לבד בחושך, כשאשתו עסוקה ועוד בלי ביבי־סיטר? ובייחוד כשבתם, השחקנית־רקדנית **נגה ורטחיים** כבר ילדה גדולה, ואגב, היא שוחה סיפור בפני עצמו, שאותו אספר לכם בהזדמנות אחרת.

כך קרה שבימים אלה שוב חזרה ה־הצגה על עצמה, ואירנה נאלצה לוותר פעם נוספת על אהבת־חיים, בגלל הרסיטל שהיא עומדת לערוך.

במבט שני, אגב, קשה להאמין שאכן היא, במו־ידיה, שברה את מטה־אהבתו של אותו מאושר שבכל־זאת עמד לו ה־אומץ להתאהב באשה כל־כך עסוקה.

והאהבה הזאת לא היתה סתם אהבה, אלא דווקא **כומר** פרוטסטנטי שבו פגשה בימק"א בירושלים בעת שבילתה שם ב־חופשה. וכטוב ליבם בתפילת־ההודיה על המיפגש, הם קיימו התקרבות יהודית־נוצ־רית ועשו אהבה שבוע שלם בדבקות בכל המקומות הקדושים, מהר־הזיתים ועד ה־וויה־דולורוזה.

אומנם הגבר היה כומר, אבל הוא כ־נראה לא חסר אף אחד מהאביזרים ה־חילוניים, כולל זקן בהיר ועיניים מהפנ־טות, והם עשו בשבוע אחד כל־כך הרבה אהבה מרוכזת, שאירנה ידעה לספר לחב־ריותיה שהכמות הזאת יכולה בהחלט להס־פיק לה לכל החיים.

אבל גם בכך לא היה כדי לעצור את הרקדנית מניתוק קשריה עם איש־הכמורה. כי לפני כל קונצרט שלה היא מנתקת את כל קשריה עם הגברים שבחייה, וכל כוחותיה קודש לדבר אחד בלבד, להופעה. „התעסקות עם גברים לפני הופעה, זה

אירנה גטרי
רסיסל מעל לכל

כוח מבוזבז," היא נוהגת לומר. ועד שהיא תצליח שוב להסתיע אותנו עם סיפור־ביזבוזים חדש, אני מאחלת לה הצלחה.

אין ראש לאהבה

אם גם אתם לא שמתם לב שהדוגמנית **שלומית אמיר** חזרת ארצה, הרי זה רק ביגלל שהבחירה השתנתה. לא תאמינו, אבל מה שיש לה כעת בראש היפה שלה, זה רק לקרוא ספרים וללמוד.

שלומית חזרה לפני זמן קצר מסיבוב הופעות דיגמון בארצות־הברית ואירופה, בפאריס עשתה חניית־ביניים, שם ערכה מספר ביקורים משפחתיים ופה אצלנו היא מפתיעה את כולם בהכרזות כמו: „לא מעניין אותי יותר חברים. לא מעניינים אותי בילויים. אני מעדיפה להיות הרבה עם עצמי, וזה גוזל ממני את כל שעות הפנאי."

ומה היא עושה עם עצמה? בבקשה. היא קראה „את הספר היווני של **פייר ריי** ואת הספר הפיראט, של מה־שמו? אה כן, **הרולד רובינס**, וספרי פסיכולוגיה."

חוץ מזה היא גם משקיעה זמן בלימוד שפות. אז איך אתם רוצים שיהיה לה גם ראש לאהבות? „כשזה יבוא, זה יבוא מעצמו," היא אומרת. אני במקומכם הייתי מבינה זאת כהזמנה, שתבואו בעצמכם.

דון יוסף ודולצינאה

מה שאנשים מספיקים לעשות בחוץ לארץ, ממש לא־ייאמן. בחיי שאני לא מבינה את העניין הזה. כשהם יושבים ב־ארץ, הם מתנהגים כמו ילדים טובים של אמא. אבל הם רק יוצאים החוצה, ושיפטו בעצמכם.

הסיפור הוא על הצייר האוטודידיקט **יוסף הדוי**, מי שייצג את ישראל ב־ביאנאלה של סאו־פאולו בברזיל בשנת 1972, מתגורר כיום בהולנד ומסתובב ב־ימים אלה בחוצות תל־אביב, בחברת חתי־כה בלונדית צעירה.

הלוי, למי שזוכר, היה נשוי במשך יותר מעשרים שנים בנאמנות ואושר לאשתו **ציונה**, שהיא בת־דודתה של השחקנית **גאולה נוני**. אחר־כך הוא התגרש ממנה, ויום בהיר אחד עזב את הבית ושם פעמיו לגרמניה. שם הוא הספיק להוליד בן לי־ציירת גרמנית מפורסמת בשם **מרי**, מי שהיתה אשתו של המוסיקאי האולטרה־מודרני **שטוקהאוזן**. הילד הזה נולד להם מחוץ לנישואין, כי לא היה להם זמן לפורמליות. ואחרי שהם עשו את הילד האמנותי הזה, נסע הלוי להולנד, והתחתן שם עם בחורה הולנדית בלונדית ויפה.

זה שהיא בת 19 בכלל לא הפריע לו. הלוי, הנראה צעיר בהרבה מ־52 שנותיו, לא התרגש בכלל מהעובדה שההולנדית שלו צעירה יותר מבתו, הגשואה לצלם־העיתונות **שלום בר־טל**.

הלוי, התימני הגיזעי בעל שפם־האדי־רים, מסתובב היום עם אישתו הקטנה והבלונדית בחוצות תל־אביב, ומחפש את ידידיו הוותיקים שאותם השאיר מאחוריו לפני שנים אחדות.

מוסר השכל? בבקשה: אפילו אם עברת את גיל ה־50, עדיין יש לך סיכוי לפגוש את הדולצינאה הפרטית שלך על גדות תעלות אמסטרדם. לעולם לא מאוחר.

אדיוס אספניה - ויווה ישראל!

שלא תגידו עלי שאני דואגת רק לוותיקי היישוב. הנה אני גם קולטת עלייה, ובפרט את האמנים שבה. ובתור קולטת, ממש נשבר לי הלב לראות את רקדנית הפלמנקו **סילביה דוראן** נקלטת אצלנו כבר יותר משנה, מבלי שאף אחד עוד קלט אותה באופן פרטי.

כשמדובר בסילביה, לא יכול הלב היהודי המקומי שלי להישאר אדיש. כי כזכור, היא הגיעה אלינו במילחמת יום־הכיפורים להופעות־בהתנדבות לפני חיילי צה"ל, ונשארה מנודבח מרצונה חצי־שנה שלמה, כשהיא לא פוסחת על אף בסיס צבאי עד שזה קרה לה.

בין הופעה להופעה, הבחורה פשוט התאהבה בארצנו הקטנ־טונת, אמרה אדיוס אספניה, חיסלה את כל החשבונות בספרד־נכנסה למיסגרת לבנה והסכה עולה־חדשה כדת־וכדין. וזו כבר תוספת־כוח רצינית לעולם הבידור שלנו, שאינו עשיר ביותר באמנים גמורים כמו סילביה, על כל רמ"ח אבריה ושס"ד גידיה ועד לקצות נעלי־הריקוד שלה.

„אני כל־כך מרוכזת בהופעות שלי, שלא נשאר לי זמן לשום דבר אחר," אומרת סילביה בעיברית האולפנית שלה. מז שמציק לה זה רק בעיית הקליטה החברתית. בספרד הי הופיעה במיסגרת להקה שהיתה עבורה כמו מישפחה אחו גדולה, אבל אצלנו היא לבד סולו על הבמה וסולו בחיי הפרטיים. עצוב, אבל מה לעשות.

אז לכל הקולטים הפוטנציאליים אני רוצה להודיע, שהי דווקא רוצה להקים מישפחה בארץ, וללדת כמה ילדים חמודים אומנם היא עדיין לא יודעת עם מי תעשה את זה, אבל כ עכשיו ברור שלילדיה לא תרשה להיות רקדנים בשום פני ואופן. כי נוסף על כך שזה מיקצוע קשה במיוחד, הרי בסתו ליבה, כמו אצל כל אם יהודיה, חבוי „בני הדוקטור" או „בנ המהנדס". אך עם זאת היא פותחת בקרוב סטודיו משלה, ש תלמד את בנות יהודה פלמנקו ומחול קליל.

ואם על הבמה נראית סילביה כפאם־פאטאל־טוטאל ש המחול הספרדי החושני, הרי שבציוויל היא בחורה פשוט וצנועה, שלא מחפשת מישהו יוצא־דופן שישמש לה כבן־זו למחול בשניים.

להיפך. היא מעדיפה, לשם שינוי, „בן־אדם נורמלי. סתו כך." אלא שהנורמלי הזה יצטרך להבין את המייוחד שבר ולתת לה מרחב פעולה ומחייה, וחלילה לו אם יגסה לשנ אותה. נו, ועם חוסר זמן לחיפושים ועם כאלה דרישות נור מליות, לא נותר לסילביה אלא להאמין בגורל ובמזל.

„דווקא כשמחפשים, זה לא בא," היא אומרת. „צריך לת לכל לבוא לבד." ובינתיים נראה אתכם מוצ'אצ'וס נועלים א נעלי הספסס, ויוצאים במחול קליטת־עלייה, שנאמר כבר קה סרה, סרה.

סילביה דוראן
מחול קליטת־עלייה

כל השנים השקעתם בילדים,

מי השקיע בכם?

כשהילדים היו קטנים והדאגות גדולות, היה לכם פחות אכפת מה יקרה בעתיד הרחוק. מילים כמו "פרישה" ו"קופת גמל" נראו אז כה מרוחקות. את חסכונותיכם הקדשתם לילדים. רציתם שלהם יהיה יותר קל. בתיכון, בצבא, באוניברסיטה, וגם לאחר מכן, כשהקימו בית משלהם.

ועכשיו הדברים נראים קצת אחרת. גיל הפרישה כבר איננו רחוק כל כך, ואתם רוצים לשמור על רמת החיים שלכם גם לאחר שתפסיקו לעבוד.

אתם רוצים לנצל את התקופה החדשה שלפניכם למנוחה, לבילוי בחיק המשפחה ולהנאה ללא דאגה.

עכשיו כבר אכפת לכם. גם לנו אכפת. לבנק הפועלים.

לכן הקמנו עבורכם את קופות הגמל שלנו. כדי שגם לכם תהיה השקעה בעצמכם: "גדיש"—קופת הגמל לשכירים ועצמאיים, "פלס" לסוחר, "יתר" לעצמאי—כולן מבטיחות לכם רווחים נאים, ביטוח חיים, פטור ממס הכנסה ובד"כ גם ממס עזבון.

ההשקעה שלכם בקופת הגמל תתן לכם הכנסה שוטפת נאה בגיל הפרישה.

בבנק הפועלים מחכים לכם עם הדרכה וייעוץ מקצועי אודות קופת הגמל המתאימה לכם.

כדאי לכם להשקיע בעצמכם. אחרי הכל, עוד מחכות לכם שנים טובות.

לנו אכפת.

בנק הפועלים בע"מ

המהפכה השקטה
בבנק הפועלים

יפים·עמידים·נעימים

כלי מיטה ללא גיהוץ

כיתן

ראשונים במיטה

פרסום אבנת

סטודיו רם

רחל מרחלת על כל השולם

עירום מחוצרת חוץ

בשקט, בלי שתרגישו בכלל, החמצתם את אחד הדברים המוזרים והנפלאים ביותר שביקרו במדינת־ישראל בזמן האחרון. אני מתכוונת לשחקנית האמריקאית **מלאני גריפית,** ששהתה כאן שלושה שבועות כדי להשתתף בצילומי הסרט הישראלי גן השיכרון, של הבמאי העולה מרוסיה **ויקטור נורד,** לצידם של **שיי־קה אופיר ומוביה מאבי.**

עלילת הסרט עוסקת בסיפור על בחורה תמהונית, המסתובבת בחוצות ירושלים, ומשמשת מטרה לפרחחים המנסים לאונס אותה. היא נמלטת מהם אל גן הנמצא למרגלות מלון המלך דויד, השייך ליהודי תמהוני, והוא מחלץ אותה מידי הפרחחים. הוא מאמין שהיא מלאך שנשלח לגנו על־ידי האלוהים, מטפח אותה ומסתיר אותה בגן מפני אשתו זבנו. עד שהוא מגלה כי המלאך עושה כמה דברים לא־כל־כך מלאכיים עם בנו.

לתפקיד הראשי של הנערה התמהונית ליהי, חיפש ויקטור נורד אחר שחקנית ישראלית שתהיה מוכנה למלא בסרט סצינות־עירום בצורה חופשית וללא־מעצורים. יש לנו במדינה אולי הרבה שחקניות מעולות, אבל רק מעט מהן מרגישות את עצמן נינוחות כשהן נאלצות לעמוד חשופות מול המצלמות.

קחו, למשל, את **מיקי קם,** המגלמת עתה את התפקיד הנשי הראשי לצידו של **דורון תבורי** בסירטו של פרדי שטיינהרדט טרט וארוחת־בוקר. השניים מגלמים זוג צעיר בתקופה הראשונה שלאחר נישואיו, ובאופן טיבעי ברור שיש להם שם סצינות־מיטה. ובכן, מיקי, המשחקת בטיבעיות וספונטאניות מול המצלמה, הרפכת כמעט משותקת כשהיא צריכה לחתוך כתף או צוואר. זוהי הסיבה שאפילו בסצינות האירוטיות ביותר בסרט תופיע מיקי כשהיא מכוסה בסדינים ובשאר כיסויים, ותצטרכו לאמץ טוב־טוב את הדימיון כדי לתאר לעצמכם איך היא נראית באמת מתחתיהם.

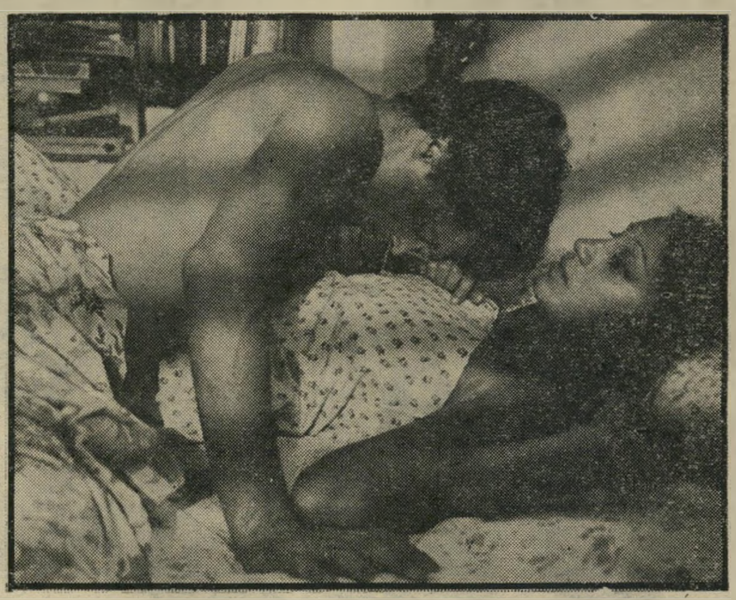

מיקי קם ודורון תבורי
לא עירום

מלאני גריפית ומוביה מאבי
כן עירום

זבכן, כשלא מצא מועמדת מתאימה בארץ, החל ויקטור נורד לחזות בסרטים זרים, עד שגילה את מלאני גריפית בת ה־19 בתפקיד עירום בסרט הבלש והיורשת, שם שיחקה לצידם של פול ניומן וג'ון וודוורד.

מלאני, שהיא בתה של **טיפי הדרן,** שחקנית הוליוודית שהופיעה בכמה מסירטי היצ'קוק, ושאביה החורג הוא **לן מרשל,** אחד ממפיקי הסרט מגרש השדים, מתגוררת בטירה מבודדת יחד עם **טאטום או'ניל** בת ה־14, שהופיעה יחד עם אביה **ריאן או'ניל** בסרט ירח של נייר.

כאשר הסכימה להופיע בסרט הישראלי, ביקשה מלאני שני כרטיסים, לה ולאמה. אבל במקום עם האמא היא הגיעה עם טאטום, שהתגלתה כמי ששולטת במלאני ללא־מיצרים. מהרגע הראשון היתה לה ביקורת על כל מה שרוצים לעשות עם מלאני. המזל הגדול היה שטאטום הסתלקה מהארץ כעבור יומיים, והשאירה את מלאני לבדה.

על בימת־הצילומים, משחקת מלאני את מה שהיא באמת בחיים: נערה תמהונית הפוחדת מחברת בני־אדם, יצור מפוחד ומבולבל. לאורך כל הסרט היא אינה צריכה להוציא מפיה אפילו מישפט אחד. לעומת זאת יהיו בסרט רק סצינות מעטות שבהן תיראה לבושה. ואת זה, כך מסתבר, היא יודעת לעשות טוב ובמיקצועיות בלתי־רגילה.

מלאני היא באמת כזאת. במשך חמישה הימים הראשונים לצילומים היא הסתגרה בחדרה, ולא יצאה משם. היא בורחת מעיתונאים וצלמים, אינה מוכנה להתראיין, ובקושי מוציאה מילה כשהיא נפגשת עם זרים. אבל זה לא מפני שהיא לא יודעת לדבר. הגה יום־יום היא משוחחת בשעות ארוכות עם הצלם הפרטי שלה, ומתבדחת איתו בלי הפסק. אבל ברגע שמישהו זר מתקרב אליה, היא נסוגה לתוך עצמה.

שיקה אופיר ומלאני
בלי להוציא מילה

חחת עם טאטום או'ניל שלה בטלפון, וחשבון שיחות־החוץ שלה קפץ כבר מזמן מעבר לעשרת אלפים הלירות.

וכמו שהיא לא יודעת לדבר היא הצליחה, תוך שלושה שבועות, לשכנע 15 מאנשי צוות־ההפקה העובדים יחד עימה, להפוך טיבעונים וצימחונים.

מסתבר כי מלאני, עם הגוף הבתולי שלה, כבר היתה נשואה בגיל 15. הניסיון האלה לא החזיקו מעמד יותר משנה, ואולי זאת הסיבה שהיא פוחדת מבני־אדם.

אבל לא מכולם.

מבימת הצילומים של גן השיכרון הדליפו לי, שיש שם בחור אחד שהיא בכלל לא פוחדת ממנו. זהו עוזר הצלם השני, **צבי גיל,** שתוך זמן קצר מצאה עימו מלאני שפה משותפת ופיתחה עמו רומן.

איזה מזל שטאטום או'ניל איננה כאן. והיא לא יודעת מזה. אני יכולה לראות בדימיוני איזו סצינה של קינאה היא היתה עושה להם.

חתיכות לחילופין

באגף החינגות והמסיבות נתגלתה שיטה חדשה, וכל המחפש רעיונות חדשים, ישים נא לב. העיקרון הוא פשוט, כמו כל הרעיונות שאף אחד לא חושב עליהם, ומייועד לכל אתבי הרעיונות המקוריים.

זה הולך ככה. באמצע השבוע מזמינים כמה חברים, הידועים ברווקתם המבוקשת, ואלה מתבקשים, כל אחד בנפרד, להגיע למסיבה בחברת החתיכה הכי חתיכה שהם מכירים. אך אליה וקוץ בה — תנאי אחד: כל חתיכה חייבת להיות בלתי־רצויה לקאוואלר שלה, ולא איכפת לו להעבירה לבדיקה ידידותית לכל דיכפין. בצורה כזאת, גם הוא לא יוצא מקופח וגם ידיו עסוקות בבחינת הטיב של החתיכות שהגיעו עם חבריו למסיבה.

אני משוכנעת שאחרי שקלטתם את הרעיון, הוא מצא אכן חן בעיניכם, ולפני שאתם מתחילים לרוץ ולעשות מסיבות שכאלה, כדאי שתדעו, שכל הזכויות על השיטה החדשה שמורות ל**סמי טוויג,** דובר המיפלגה הליברלית, שהחליט להרשות לכל כי הוא גם ליברלי בדעותיו, כמו שנאמר: נאה דורש ונאה מקיים.

נכון שבסתר ליבו המשוחרר הוא מעדיף להתברגן, ואפילו להתחתן, אבל בגלל זה הוא לא יקפח את חבריו הטובים. מה עשה? הזמין את כל חבריו הרווקים המוצלחים, נבחרת רציונית של רופאים, עורכי־דין ועיתונאים, כולם טובים וכולם אוהבים את המצווה.

הם הגיעו, איש־איש וחתיכתו עימו, כשכל אחת מהן בעצמה היא חתיכה מקליבר רציני. הייתם צריכים לראות את מלחמות היהודים, כששני הצדדים אוחזים באותה הטלית. כי הרי אין סיפוק גדול יותר מאשר להתלבש על בחורה שהגיעה עם מישהו אחר.

וגם אם לא יצא מזה משהו רציני, סמי אומר שזה לא נורא. די שמכירים חתיכות חדשות. זה לא הולך ברגל. ככה הם ימשיכו במסורת החדשה, בכל פעם מסיבה אצל מישהו אחר, עד שכל החתיכות הבלתי־רצויות ינופו מההרכב המוביל ולבסוף, כשיישארו כולם זוגות־זוגות, ואיש לא ירצה עוד לוותר לחברו על המועמדת של השלב הסופי, הם יוכלו להירשם לשיכון בתיבת־נוח ולהתחיל שם בסידרת מסיבות חדשה — הפעם, עם הנשים החוקיות.

מה שמעניין עכשיו זה אם, מתוך הרגל, הם ימשיכו באותה המסורת, להשתובב ולברר איזה זוגות חדשים ייווצרו הפעם.

אני רק מתארת לעצמי שהרבה מים גנובים ומתוקים יישפכו שם, במסיבות הנחמדות האלה, כי הרגל חיובי שכזה, יכול בקלות רבה להפוך גם לטבע.

שנה 40 כ' אלול תשל"ו 15.9.76 חמחיר: 6.50 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2037

העולם הזה

המשך חקירת העולם הזה

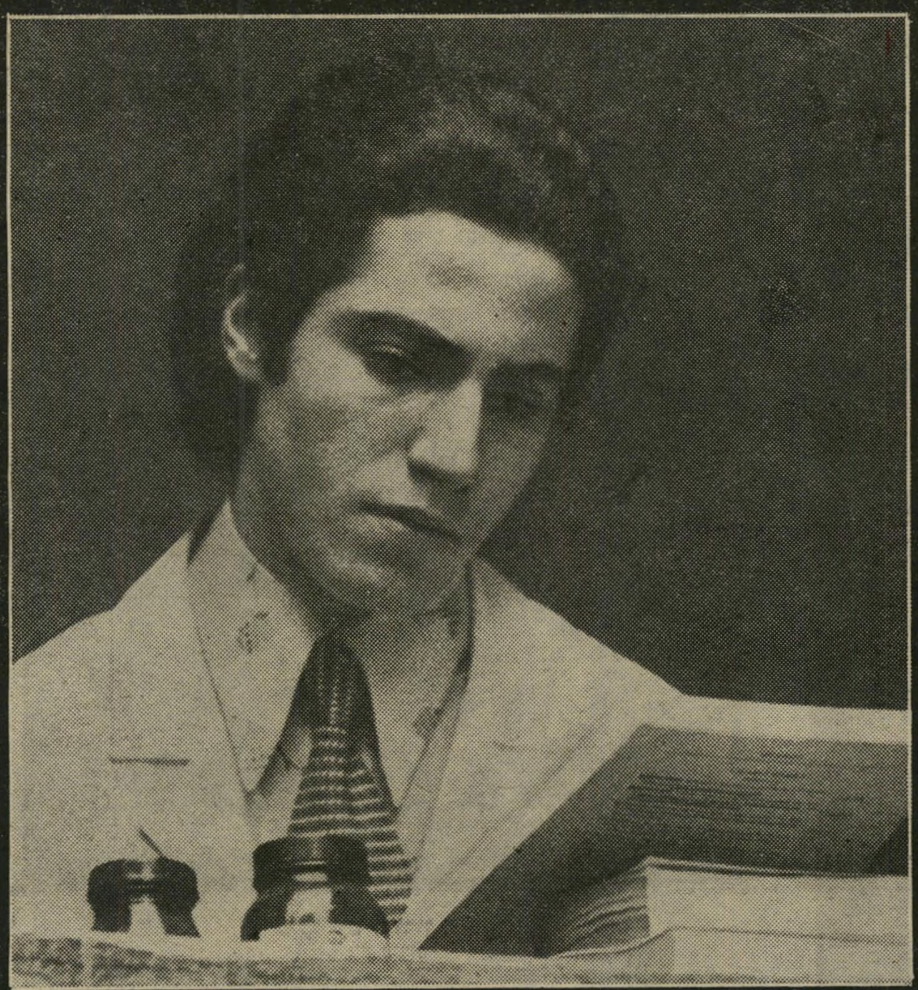

ד"ר אדי אברהם

ראשי המדע האיטלקי מאשרים: הרופא הישראלי בן ה־18 כמילאנו הוא

גראנט עולמי